

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

ស៊ូរ៉ាហ្វ័រ ២

អាឡ-ប្រាអ៊ីរ៉ាហ្វ័រ

ភាគទី ៤ - អាយ៉ាស៊ុ ២១០-២៨៦

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

សូរ៉ាហ៍ ២ អាល់-បាក្វីរ៉ាហ៍

"អាល់-បាក្វីរ៉ាហ៍" ប្រែថា "គោមេ" ។ មាន ២៨៦ អាយ៉ាត៍ ។

ភាគទី ៤ - អាយ៉ាត៍ ២១០-២៨៦

សូរ៉ាហ៍ទី ៨៧ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គ័បានដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្គ័បានដាក់ សូរ៉ាហ៍នេះចុះមកនៅឯម៉ាឌីណាស្ក៍ ។

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្គ័ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَائِكَةِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢١٠﴾
២១០. តើពួកគេរង់ចាំឲ្យអល់ឡោះហ្គ័មករកពួកគេក្នុងម្លប់ពពកនិងបណ្តាទេវតា ហើយសំណុំរៀងទុក ជាបានស្រេចឬ ? រឿងទាំងឡាយត្រឡប់ទៅឯអល់ឡោះហ្គ័វិញ [និងត្រូវជំនុំជម្រះ] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត៍ ២១០

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَمَّا بَهَرَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِآيَاتِهِ، وَ قَطَعَ مَعَاذِيرَهُمْ بِمُعْجَزَاتِهِ أَبِي بَعْضُهُمُ الْإِيمَانَ، وَ افْتَرَحَ عَلَيْهِ الْإِفْتِرَاحَاتِ الْبَاطِلَةِ [وَ هِيَ مَا] قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « وَ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَجِيلٍ وَ عَنبٍ فَتَفْجُرَ الْأَنْهَارَ خِلَافًا فَتَجِيرًا أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمْتُمْ عَلَيْنَا كِسْفًا أَوْ تَأْتِيَنَا بِاللَّهِ وَ الْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا » وَ سَائِرُ مَا ذَكَرَ فِي الْآيَةِ،

អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាំអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អ៊ុស្ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ «កាលវិស្វលុលឡោះហ្គ័ صلوات الله عليه والسلام បានចុកមាត់ពួកគេដោយបំភ្លឺសញ្ញានានា បានទប់ស្កាត់ពាក្យឆ្លើយដោះសាររបស់ពួកគេដោយបង្ហាញ ហេតុការណ៍អស្ចារ្យ ពួកគេខ្លះនៅតែមិនជឿទេហើយបានស្នើសូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អ្វីដែលមិនត្រឹមត្រូវ ។ អល់ឡោះហ្គ័ صلوات الله عليه والسلام មានព្រះបន្ទូលអំពីរឿងនេះថា៖ [១៧:៩០] ពួកគេថា៖ "យើងមិនជឿលោកទេ [ម្យ៉ាងម៉ាដ្វីអ៊ីយ !] លុះណាតែលោកធ្វើឲ្យមានទឹកដុះចេញ ពីដីឲ្យយើង [១៧:៩១] ឬ[លុះណាតែ] លោកមានចម្ការលម្អើនិងទំពាំងបាយជូរ ហើយលោកធ្វើឲ្យមានអុរទឹកដុសឡើង នៅក្នុងចម្ការនោះ ។ [១៧:៩២] ឬ[លុះណាតែ]លោកធ្វើឲ្យមេឃធ្លាក់មកលើយើងទាំងផ្ទាំងៗ ដូចលោកបានអះអាងមែន នោះ ឬ[លុះណាតែ]លោកនាំអល់ឡោះហ្គ័និងពួកទេវតាជាក្រុមៗមកឲ្យយើងឃើញផ្ទាល់ភ្នែក ។ ក្រៅ ពីនេះគេបានចែងបំភ្លឺរួចហើយអំពីអាយ៉ាត៍នេះ ។

فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: يَا مُحَمَّدُ « هَلْ يَنْظُرُونَ » أَي هَلْ يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ الْمَكْدِبُونَ بَعْدَ إِبْصَاحِنَا لَهُمُ الْآيَاتِ، وَ قَطَعْنَا مَعَادِيرَهُمْ بِالْمُعْجَزَاتِ « إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ » وَ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ كَمَا كَانُوا إِفْتَرَحُوا عَلَيْكَ إِفْتِرَاحَهُمُ الْمُحَالِ فِي الدُّنْيَا فِي إِيْتَانِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَجُوزُ عَلَيْهِ الْإِيْتَانُ، وَ [إِفْتِرَاحِهِمْ] الْبَاطِلُ فِي إِيْتَانِ الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ لَا يَأْتُونَ إِلَّا مَعَ زَوَالِ هَذَا التَّعْبُدِ، وَ حِينَ وَفُوعِ هَلَاقِ الظَّالِمِينَ بِظُلْمِهِمْ وَ (وَقْتِكَ هَذَا وَقْتُ تَعْبُدِ) لَا وَقْتُ حَيٍّ الْأَمْلَاكِ بِالْهَلَاقِ، فَهُمْ فِي إِفْتِرَاحِهِمْ بِمَجِيءِ الْأَمْلَاكِ جَاهِلُونَ.

អល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ មូហាំម៉ាដ្យុស្យុត អ៊ីយ [២:២១០] តើពួកគេរង់ចាំ មានន័យថាពួកបដិសេធទាំងនេះ ក្រោយពីគេបានបង្ហាញពួកគេនូវសញ្ញាជាក់ច្បាស់ បានទប់ស្កាត់ពាក្យដោះសាររបស់ពួកគេដោយហេតុការណ៍អស្ចារ្យនានា តើពួកគេរង់ចាំ ឲ្យអល់ឡោះហ្ន៎មករកពួកគេក្នុងម្តប់ពពក ហើយនាំមកឲ្យពួកគេនូវបណ្តាទេវតាតាមការស្នើរបស់ពួកគេដែលបានស្នើសូមពីអ្នកស្នើសូមនោះឬ? ការស្នើសូមរបស់ពួកគេមិនអាចធ្វើបានទេក្នុងលោកនេះ គឺសូមឲ្យអល់ឡោះហ្ន៎មកជួបពួកគេ មិនអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបែបនេះទេ ។ រីឯសំណូមពរពួកគេ ដែលសូមឲ្យនាំទេវតាមកជួបពួកគេនោះក៏ទុកជាមោឃៈដែរ ពីព្រោះទេវតានឹងមកតែពេលណាដែលមនុស្សមិនជឿរឿងនេះ ហើយនឹងមកដើម្បីកម្ទេចពួកទុច្ចរិតដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌ ។ សម័យនេះដែលអ្នកស្នើសុំកំពុងរស់នៅនេះជាសម័យសម្រាប់ចុះចូលក្នុងឱវាទនិងសម័យសម្រាប់ឲ្យមនុស្សជឿ មិនមែនពេលវេលាសម្រាប់ឲ្យទេវតាមកកម្ទេចចោលទេ ។ បុគ្គលដែលសូមឲ្យទេវតាមកនោះជាបុគ្គលអវិជ្ជា ។

« وَ قُضِيَ الْأَمْرُ » أَي هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا حَيٍّ الْمَلَائِكَةُ، فَإِذَا جَاءُوا وَ كَانَ ذَلِكَ قُضِيَ الْأَمْرُ بِهَلَاقِهِمْ. « وَ إِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ » فَهُوَ يَتَوَلَّى الْحُكْمَ فِيهَا، يَحْكُمُ بِالْعِقَابِ عَلَى مَنْ عَصَاهُ وَ يُوجِبُ كَرِيمَ الْمَآبِ لِمَنْ أَرْضَاهُ.

ហើយសំណុំរឿងទុកជាបានស្រេច មានន័យថា ពួកគេមិនរង់ចាំអ្វីក្រៅពីរង់ចាំឲ្យទេវតាមកទេ ។ បើទេវតាមកមែន រឿងកម្ទេចពួកគេចោលនោះនឹងទៅជាស្រេចហើយ ។ រឿងទាំងឡាយត្រឡប់ទៅឯអល់ឡោះហ្ន៎វិញ អល់ឡោះហ្ន៎ជាអ្នកវិនិច្ឆ័យសព្វសារពើ ។ អល់ឡោះហ្ន៎សម្រេចធ្វើទណ្ឌកម្មបណ្តាអ្នកប្រព្រឹត្តល្មើស ព្រះអង្គស្រឡាតិក្សានុភាពឲ្យបណ្តាអ្នកណាដែលព្រះអង្គសព្វព្រះហឫទ័យពេលត្រឡប់វិញនាអវសានកាល ។

قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: طَلَبَ هَؤُلَاءِ الْكُفَّارِ الْآيَاتِ، وَ لَمْ يَفْتَعُوا بِمَا أَنَا لَهُمْ مِنْهَا بِمَا فِيهِ الْكَفَايَةُ وَ الْبَلَغُ حَتَّى قِيلَ لَهُمْ: « هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ » أَي إِذَا لَمْ يَفْتَعُوا بِالْحُجَّةِ الْوَاضِحَةِ [الدَّفْعَةِ] فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ، وَ ذَلِكَ مُحَالٌ، لِأَنَّ الْإِيْتَانَ عَلَى اللَّهِ لَا يَجُوزُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 629-630)

អ៊ីម៉ាអុលី ប៊ិន អាល័យ-ហ្ន៎ស្យុត ឥល្យាស្យុត មានវចនៈថា៖ "ពួកបដិសេធសទ្ធាដែលចង់បានសញ្ញាទាំងនេះ ពួកគេមិនជឿជាក់ដោយសារសញ្ញាទាំងនេះទេ វាមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ពួកគេទេ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ប្រាប់ពួកគេថា៖ [២:២១០] តើពួកគេរង់ចាំឲ្យអល់ឡោះហ្ន៎មករកពួកគេ មានន័យថាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ទាំងឡាយមិនធ្វើឲ្យពួកគេជឿជាក់ទេ ហើយពួកគេរង់ចាំឲ្យអល់ឡោះហ្ន៎មករកពួកគេ តែមិនអាចធ្វើដូច្នោះបានឡើយ ពីព្រោះការទៅមកនោះមិនសមរម្យនឹងអល់ឡោះហ្ន៎ឡើយ (គឺអល់ឡោះហ្ន៎មិនទៅ មិនមក ដូចសត្វលោកសាមញ្ញនោះទេ) ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري (عليه السلام)) 367-368

ابْنُ بَابُوَيْهٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ يُونُسَ الْمُعَادِي، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدِ الْكُوَيْطِيُّ الْمُهَمْدِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ فَضَالٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: سَأَلْتُ الرَّضَا عَلِيَّ بْنَ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ". قَالَ: «يَقُولُ: هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ بِالْمَلَائِكَةِ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْعَمَامِ، وَ هَكَذَا نَزَلَتْ».

អាលី បីន អាល់-ហ្គាសាន់ បីន ហ្វាដូលបានតំណាលតមកពីឲ្យពួកលោកដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបាន សួរអាល់-រីដ្ឋី អាលី បីន មូសា ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ ^{وحد} [២:២១០] តើពួកគេរងចាំឲ្យ អស់ឡោះហ្គ័រមករកពួកគេក្នុងម្លប់ពពកនិងបណ្តាទេវតា ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អស់ឡោះហ្គ័រ ^{وحد} មានព្រះបន្ទូលថា៖ **តើពួកគេរងចាំឲ្យអស់ឡោះហ្គ័រមករកពួកគេជាមួយបណ្តាទេវតាក្នុងម្លប់ពពក ។** គេបាន បើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស្កុនេនេដូចនេះឯង ។»

و عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "و جَاءَ رَبُّكَ وَ الْمَلِكُ صَفًّا صَفًّا". فَقَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَا يُوصَفُ بِالْمَجِيءِ وَ الدَّهَابِ، تَعَالَى عَنِ الْإِنْتِقَالِ، وَ إِنَّمَا يَعْنِي بِذَلِكَ: وَ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَ الْمَلِكُ صَفًّا صَفًّا». (عيون أخبار الرضا(عليه السلام) 1/ 19 : 1، بتقديم و تأخير)***

និងអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ ^{وحد} [៨៩:២២] ព្រះម្ចាស់អ្នកនឹងមក និងទេវតាជាជួរៗ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មាន វចនៈថា៖ «គេមិនអាចថ្លែងរៀបរាប់អំពីអស់ឡោះហ្គ័រ ^{وحد} បានទេដោយថាព្រះអង្គ ^{وحد} ទៅមកនោះ ។ អស់ឡោះហ្គ័រ ^{وحد} មហាឧត្តុង្គឧត្តមលើសការផ្លាស់ប្តូរកន្លែងទៅទៀត ។ តែមានន័យថាព្រះរាជបញ្ជារបស់ ព្រះម្ចាស់ ^{وحد} របស់លោកនោះទេដែលនឹងមកនោះ និងបណ្តាទេវតាជាជួរៗ ។»

(عيون أخبار الرضا (علي السلام) 1 : 19 / 125)

***

عَلِيَّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُونُسَ، عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي شَيْبَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ ابْتِدَاءً مِنْهُ: «إِنَّ لِلَّهِ إِذَا بَدَأَ لَهُ أَنْ يُبَيِّنَ خَلْقَهُ وَ يَجْمَعُهُمْ لِمَا لَا بُدَّ مِنْهُ، أَمْرٌ مُنَادِيًا يُنَادِي، فَيَجْتَمِعُ الْإِنْسُ وَ الْحَيُّ فِي أَسْرَعِ مِنْ طَوْفَةِ عَيْنٍ، ثُمَّ أَذِنَ لِسَمَاءِ الدُّنْيَا فَتَنْزِلُ، وَ كَانَ مِنْ وَرَاءِ النَّاسِ، وَ أَذِنَ لِلْسَّمَاءِ الثَّانِيَةِ فَتَنْزِلُ، وَ هِيَ ضِعْفُ الَّتِي تَلِيهَا، فَإِذَا رَأَاهَا أَهْلُ السَّمَاءِ الدُّنْيَا، قَالُوا: جَاءَ رَبُّنَا. قَالُوا: [لَا] وَ هُوَ آتٍ، - يَعْنِي أَمْرُهُ - حَتَّى تَنْزِلَ كُلُّ سَمَاءٍ، [تَكُونُ] وَاحِدَةً [مِنْهَا] مِنْ وَرَاءِ الْأُخْرَى، وَ هِيَ ضِعْفُ الَّتِي تَلِيهَا، ثُمَّ يَأْتِي أَمْرُ اللَّهِ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْعَمَامِ وَ الْمَلَائِكَةُ وَ قُضِيَ الْأَمْرُ وَ إِلَى اللَّهِ تَرْجِعُ الْأُمُورُ. (تفسير القمّي 2: 77 و 345)**

[...] អ្សា បីន អ៊ីបនូ ស្តែបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ ^{وحد} មាន វចនៈពីដើមថា៖ «ពេលអស់ឡោះហ្គ័រ ^{وحد} គិតថាដល់ពេលបង្ហាញសត្វលោកទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ^{وحد} ហើយ ព្រះអង្គ ^{وحد} នឹងប្រមូលពួកគេ ពួកគេមិនអាចគេចរួចទេ ។ ព្រះអង្គ ^{وحد} នឹងឲ្យអ្នកប្រកាសប្រកាស ឡើង ។ មនុស្សនិងយួននឹងប្រជុំគ្នាលឿនជាងមួយបំប្រិចភ្នែកទៅទៀត ។ បន្ទាប់មកគេនឹងអនុញ្ញាតឲ្យ មេឃលោកនេះចុះមកនៅខាងក្រោយមនុស្សម្នា ។ គេនឹងអនុញ្ញាតឲ្យមេឃទីពីរចុះមក វានឹងចុះមក យឺតៗ ។ ពេលប្រជានិករមេឃលោកនេះបានឃើញព្រឹត្តិការណ៍នេះ ពួកគេនឹងថា៖ "ព្រះម្ចាស់ ^{وحد} យើង មកហើយ!" គេនឹងប្រាប់ពួកគេថា៖ "ទេ វានៅតែមក" មានន័យថាព្រះបញ្ជារបស់អស់ឡោះហ្គ័រ ^{وحد}

ទាល់តែមេឃទាំងពីរទៅជាមួយ ហើយចុះមកយីតៗ ។ បន្ទាប់មកព្រះបញ្ជាបស់អល់ឡោះហ្គ័រីនីងមក ក្នុងម្លប់ពពក ទេវតាក៏មកដែរ ហើយសំណុំរឿងក៏បានស្រេច ។ [២:២១០] រឿងទាំងឡាយត្រូវទ្រប់ទៅ ឯអល់ឡោះហ្គ័រីវិញ ។» (تفسير القمي 2 : 77 و 345)

سَلِّ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١١٠﴾

២១១. ចូរអ្នកសាកសួរវប្បធម៌កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលចុះ (គឺយ៉ាកូប) ថាយើងបាននាំមកឲ្យពួកគេប៉ុន្មាន សញ្ញា[និងអាយ៉ាស៊ុ]ជាក់ច្បាស់ហើយ ។ អ្នកណាមួយប្តូរព្រះគុណ (គឺអំណោយ) របស់ អល់ឡោះហ្គ័រីវិញពីវាបានមកដល់អ្នកនោះហើយ អល់ឡោះហ្គ័រីនីងណាស់ក្នុងការតប ស្នង[អាក្រក់] ។

មើលសូរ៉ាហ៍: ២ អាយ៉ាស៊ុ ១០១-១០៣ ។

رُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١١١﴾

២១២. ជីវិតលោកនោះត្រូវតែងលំអ[បំភាន់ភ្នែក]សម្រាប់បណ្តាជនបដិសេធសទ្ធា [ដែលទុច្ចរិត មាន ពុតត្បាត គោរពបូជារូបបដិមា... ហើយបានបំផ្លិចបំផ្លាញចិត្តខ្លួនឯង] ហើយពួកគេចំអកឲ្យបណ្តា អ្នកមានសទ្ធា ។ បណ្តាអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្គ័រីនីងនៅពីលើពួកគេថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ អល់ឡោះហ្គ័រីវិញអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គដោយឥតគណនា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២១១-២១២

الْعِيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: "سَلِّ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ": «فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ، وَ مِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ، وَ مِنْهُمْ مَنْ أَقْرَبَ، وَ مِنْهُمْ مَنْ أَنْكَرَ، وَ مِنْهُمْ مَنْ يُبَدِّلُ نِعْمَةَ اللَّهِ». (تفسير العياشي 1: 304/103)**

អាស់-អ៊ែយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីអាច្និ បាស្មៀរ តមកពីអាច្និ រាប់ខុលឡោះហ្គ័រីនីង^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្គ័រីនីង [២:២១១] ចូរអ្នកសាកសួរវប្បធម៌កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលចុះថាយើងបាននាំមកឲ្យពួកគេ ប៉ុន្មានសញ្ញាជាក់ច្បាស់ហើយ ថា៖ «ពួកគេខ្លះជឿ ពួកគេខ្លះបដិសេធន ពួកគេខ្លះព្រមទទួល ពួកគេខ្លះ ច្រានចោល ហើយពួកគេខ្លះផ្លាស់ប្តូរព្រះគុណអល់ឡោះហ្គ័រីវិញ ។» (1 : 304 / 103) (تفسير العياشي)

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ
 بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا
 بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ
 مُسْتَقِيمٍ ﴿١٣﴾

២១៣. មនុស្សជាសហគមន៍តែមួយ ។ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្មឺបានបញ្ជូនបណ្តាសាស្ត្រា[របស់ព្រះអង្គ]មក
 ដើម្បីនាំមកនូវដំណឹងល្អ (គឺបង្ហាញផ្លូវល្អ) និងដើម្បីដាស់តឿន[ឲ្យប្រយ័ត្នខ្លួនអំពីគ្រោះថ្នាក់
 ដែលមាននៅលើផ្លូវអាក្រក់] ហើយព្រះអង្គបានលើកឲ្យពួកគេដឹងព្រះគម្ពីរក្នុងនាមនៃសេចក្តី
 ពិត ដើម្បីនឹងឲ្យព្រះគម្ពីរនោះវិនិច្ឆ័យឲ្យបណ្តាមនុស្សក្នុងករណីដែលពួកគេរិវាទគ្នា ។ មានតែ
 បណ្តាអ្នកដែលគេបានប្រទានគម្ពីរនោះឲ្យទេដែលរិវាទគ្នារឿងព្រះគម្ពីរនោះ បន្ទាប់ពីបណ្តា
 ភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកគេហើយ ព្រោះតែច្រណែនឈ្មានិសគ្នា (គឺបះបោរប្រឆាំង
 គ្នា) ។ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្មឺបានដឹកនាំ អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា
 ទៅកាន់ការពិត អំពីការពិតនេះឯងដែលពួកគេ (គឺពួកឯទៀត) រិវាទគ្នា ។ អស់ឡោះហ្មឺដឹកនាំ
 អ្នកណាមួយទៅកាន់មាតិកាត្រង់ត្រូវស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត ២១៣

وَ هَذَا الْإِسْنَادِ عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ أَنَّهُ سَأَلَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ كَانَ النَّاسُ أُمَّةً
 وَاحِدَةً فَقَالَ كَانَ النَّاسُ قَبْلَ نُوحٍ أُمَّةً ضَلَالًا فَبَدَأَ اللَّهُ فَبَعَثَ الْمُرْسَلِينَ وَ لَيْسَ كَمَا يَقُولُونَ لَمْ يَزَلْ وَ كَذَّبُوا يَفْرُقُ اللَّهُ فِي لَيْلَةِ
 الْقَدْرِ مَا كَانَ مِنْ شِدَّةٍ أَوْ رَخَاءٍ أَوْ مَطَرٍ يَقْدِرُ مَا يَشَاءُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُقَدِّرَ إِلَى مِثْلِهَا مِنْ قَابِلٍ

[...] យ៉ាក្តីគ្រប់បីន ស៊ីរ៉េអ៊ីប្រធានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាច្ឆិ អាប់ខុលឡោះហ្មឺ^{صلوات الله عليه والسلام}អំពីព្រះបន្ទូល
 អស់ឡោះហ្មឺ^{رحمته} [២:២១៣] មនុស្សជាសហគមន៍តែមួយ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ «មុនសម័យ
 នុះហ្មឺ^{عليه السلام}មនុស្សជាសហគមន៍ខុសផ្លូវ (គឺដឹកនាំខ្លួនខុស) ។ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្មឺ^{رحمته}បានចាប់ផ្តើមបញ្ជូន
 មកនូវបណ្តាវស្សីល^{عليه السلام} ហើយវាមិនដូចពួកគេថានោះទេ វស្សីលុលឡោះហ្មឺ^{صلوات الله عليه والسلام}មិនភ្លាំងភ្លាត់ទេ ពួកគេ
 និយាយកុហក ។ អស់ឡោះហ្មឺ^{رحمته}រែកញែក (គឺកំណត់) ក្នុងយប់បុព្វបញ្ញត្តិ (لَيْلَةِ الْقَدْرِ) អ្វីដែលលំបាក ឬ
 អ្វីដែលងាយស្រួល ឬឲ្យមានភ្លៀងតាមតែអស់ឡោះហ្មឺ^{رحمته}មានព្រះបំណងលុះដល់[យប់]ដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ
 មុខ (គឺរហូតដល់យប់បុព្វបញ្ញត្តិមួយទៀតដែលនឹងមកដល់ក្នុងឆ្នាំមុខ) ។» (الكافي) ហ្វាខ្លីស្យ 14488)

***

عَنْ مَسْعَدَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَام) فِي قَوْلِ اللَّهِ: "كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ". فَقَالَ: «كَانَ
 ذَلِكَ قَبْلَ نُوحٍ».

ម៉ាស់អុដ្ឋាសុំបានតំណាលតមកពីអាច្ឆិ អាប់ខុលឡោះហ្មឺ^{صلوات الله عليه والسلام}អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្មឺ^{رحمته} [២:២១៣]
 មនុស្សជាសហគមន៍តែមួយ ។ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្មឺបានបញ្ជូនបណ្តាសាស្ត្រា[របស់ព្រះអង្គ]មក ដើម្បីនាំ
 មកនូវដំណឹងល្អនិងដើម្បីដាស់តឿន ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ «នេះគឺសម័យមុននុះហ្មឺ^{عليه السلام} ។»

فَقِيلَ: فَعَلَىٰ هُدًى كَانُوا؟ قَالَ: «بَلْ كَانُوا ضَالًّا، وَ ذَلِكْ أَنَّهُ لَمَّا انْفَرَضَ آدَمُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ صَالِحُ ذُرِّيَّتِهِ، بَقِيَ شَيْئٌ وَصِيْبُهُ لَا يَغْدِرُ عَلَىٰ إِظْهَارِ دِينِ اللَّهِ الَّذِي كَانَ عَلَيْهِ آدَمُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ صَالِحُ ذُرِّيَّتِهِ، وَ ذَلِكْ أَنَّ قَابِيلَ تَوَعَّدَهُ بِالْقَتْلِ، كَمَا قَتَلَ أَخَاهُ هَابِيلَ، فَسَارَ فِيهِمْ بِالْتَّفِيَّةِ وَ الْكِنْمَانِ، فَازْدَادُوا كُلَّ يَوْمٍ ضَلَالَةً حَتَّىٰ لَمْ يَبْقَ عَلَىٰ الْأَرْضِ مَعَهُمْ إِلَّا مَنْ هُوَ سَلَفٌ، وَ لِحَقِّ الْوَصِيِّ بِجَزِيرَةٍ فِي الْبَحْرِ يَغْبُدُ اللَّهُ، فَبَدَأَ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَىٰ أَنْ يَبْعَثَ الرَّسُلَ،

គេបានសួរថា៖ «តើពួកគេនៅលើមាតិកាត្រឹមត្រូវទេ?» អាចូ អាប់ខុលឡោះហ្វី^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ពួកគេនៅលើផ្លូវខុស ។ ពេលអាដាំ^{عليه السلام} និងបណ្តាកូនចៅត្រឹមត្រូវរបស់អាដាំ^{عليه السلام} បានចូលទិវង្គតអស់ទៅនៅសល់តែស្ត្រីស្រី^{عليه السلام} អ្នកស្នងព្រះអង្គ^{عليه السلام} ទេ ។ ស្ត្រីស្រី^{عليه السلام} មិនអាចបង្ហាញសាសនារបស់អល់ឡោះហ្វី^{عليه السلام} បានទេ សាសនាដែលអាដាំ^{عليه السلام} និងបណ្តាកូនចៅរបស់អាដាំ^{عليه السلام} បានអនុចរតាមនោះ ពីព្រោះក្តីបីល^{عليه السلام} បានគំរាមសម្លាប់ស្ត្រីស្រី^{عليه السلام} ដូចកាលវា^{عليه السلام} បានសម្លាប់ហ្វាបីល^{عليه السلام} បងប្អូនវា^{عليه السلام} ដែរ ។ ដូច្នោះពួកគេបានលាក់បាំងបិទមិនឲ្យគេដឹងទេ (គឺធ្វើតាគីយ៉ាស៊ូ) ។ ដូច្នោះការដឹកនាំខុសកាន់តែកើនឡើងរៀងរាល់ថ្ងៃ ទាល់តែនៅសល់តែជនជំនាន់មុនទេ ។ អ្នកស្នង^{عليه السلام} បានទៅឯកោះមួយនៅកណ្តាលសមុទ្រដើម្បីគោរពសក្តារៈអល់ឡោះហ្វី^{عليه السلام} ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្វី^{عليه السلام} (ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់) បានចាប់ផ្តើមចាត់បញ្ជូនមកនូវបណ្តាវិស្វល^{عليه السلام} ។

و لَوْ سئِلَ هَؤُلَاءِ الْجَهَّالُ لَقَالُوا: قَدْ فَرَّغَ مِنَ الْأَمْرِ، وَ كَذَبُوا، إِنَّمَا شِئْنُهُ يَخُكُّكُمْ بِهِ اللَّهُ فِي كُلِّ عَامٍ». ثُمَّ قَرَأَ: "فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ" «فَيَخُكُّكُمْ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَىٰ مَا يَكُونُ فِي تِلْكَ السَّنَةِ مِنْ شِدَّةٍ أَوْ رَخَاءٍ أَوْ مَطَرٍ أَوْ غَيْرِ ذَلِكَ».

បើមនុស្សល្ងង់ខ្លៅថា៖ "អល់ឡោះហ្វី^{عليه السلام} ឈប់ដាក់ព្រះរាជបញ្ជាហើយ" អ្នកនោះនិយាយកុហក ។ តែនេះគឺរឿងដែលអល់ឡោះហ្វី^{عليه السلام} វិនិច្ឆ័យរៀងរាល់ឆ្នាំ (គឺក្នុងយប់ َلَيْلَةَ الْقَدْرِ ។) បន្ទាប់មកអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} សូត្រថា៖ [៥៤:៥] នៅក្នុងយប់នោះគ្រប់ករណីដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញាញាណនឹងត្រូវវិភាគជាលំអិត ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្វី^{عليه السلام} (ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់) វិនិច្ឆ័យអ្វីដែលនឹងកើតមានឡើងក្នុងឆ្នាំនោះដូចជាឧបសគ្គ ឬសេចក្តីចម្រើន ឬភ្លៀង ឬ អ្វីៗផ្សេងទៀត ។»

فُلْتُ: أ فَضْلًا لَأَنَّ كَانُوا قَبْلَ النَّبِيِّينَ أَمْ عَلَىٰ هُدًى؟ قَالَ: «لَمْ يَكُونُوا عَلَىٰ هُدًى، كَانُوا عَلَىٰ فِطْرَةِ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَهُمْ عَلَيْهَا، لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ، وَ لَمْ يَكُونُوا لِيَهْتَدُوا حَتَّىٰ يَهْدِيَهُمُ اللَّهُ، أ مَا تَسْمَعُ؟ يَقُولُ إِبْرَاهِيمُ: "لَيْسَ لِي مِنْ يَدِي رَيٌّْ لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ" أَي نَاسِيًا لِلْمِيثَاقِ». (تفسير العياشي 1/104 :309)**

ខ្ញុំបានសួរថា៖ «តើការដើរខុសមាតិកានោះបានកើតឡើងមុនព្រះសាស្តា^{عليه السلام} ឬ[ក្រោយពីបានទទួល] មគ្គទេសក៍ដឹកនាំល្អហើយ?» អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ពួកគេមិនបានមករកមគ្គទេសក៍ដឹកនាំល្អទេ ។ ពួកគេតែងតែតាម [៣០:៣០] ធម្មជាតិដែលអល់ឡោះហ្វី^{عليه السلام} បានបង្កើត ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សមកស្របតាមធម្មជាតិនេះ ។ ពុំមានការប្រែប្រួលឡើយក្នុងការបង្កើតរបស់អល់ឡោះហ្វី^{عليه السلام} ។ ពួកគេមិនបានដឹកនាំខ្លួននៅលើមាតិកាណាទេ ទាល់តែអល់ឡោះហ្វី^{عليه السلام} ដឹកនាំពួកគេ ។ លោកមិនបានឮអ៊ីបរហ្វីម^{عليه السلام} មានវចនៈទេថា៖ [៦:៧៧] "បើព្រះម្ចាស់ខ្ញុំមិនដឹកនាំខ្ញុំទេ ខ្ញុំនឹងនៅក្នុងចំណោមជនដើរខុសផ្លូវ ។" ពោលគឺភ្លេចសន្យា (គឺរឿងវិទ្យាយ៉ាស៊ូរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه والسلام} និងអាលី^{عليه السلام}) ។» (309 / 104 :1 (تفسير العياشي 1/104 :309)**)

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ
وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرُ اللَّهُ ۗ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾

២១៤. ពួកអ្នកគិតថានឹងបានចូលឋានសួគ៌ដោយពុំបានឆ្លងកាត់ [នូវការល្បួងពិសោធន៍ជាមុនសិន] ដូចបណ្តាអ្នកដែលបានកន្លងផុតទៅហើយ[នោះធ្លាប់បានឆ្លងកាត់]មុនពួកអ្នកឬ? គ្រោះថ្នាក់ និងទុក្ខព្រួយបានកើតមានលើពួកគេ ។ ពួកគេបានរងទុក្ខវេទនាយ៉ាងខ្លាំងបណ្តាលឲ្យសាស្តា និងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជាមួយគេថា៖ "កាលណាទៅទើបអស់ឡោះហ្ន៎ជួយ?" ការពិតជំនួយរបស់អស់ឡោះហ្ន៎នៅជិតបង្កើត ។

អធិប្បាយអយ៉ាស៊ុំ ២១៤

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَيْفٍ عَنْ أَخِيهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقْرَأُ وَ زُلْزِلُوا ثُمَّ زُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ .

[...] បាក់វ ប៊ីន មូហ្មាម៉ាដ្ឋបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام}សូត្រអាយ៉ាស៊ុំនេះថា៖ [២:២១៤] ពួកគេបានរងទុក្ខវេទនាយ៉ាងខ្លាំង **បន្ទាប់មកបានរងទុក្ខយ៉ាងខ្លាំងបណ្តាលឲ្យសាស្តាថា ។** (الكافي ហ្គាឌ្វីស្ត 14887)

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۗ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِللَّوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ
وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾

២១៥. ពួកគេសួរអ្នករឿងដែលពួកគេត្រូវចាយវាយ[លើមាតិកាអស់ឡោះហ្ន៎] ។ ចូរអ្នកផ្ញើប្រាប់ពួកគេថា៖ "អ្វីដែលអស់លោកចាយវាយនោះ ត្រូវចាយវាយដើម្បីឪពុកនិងម្តាយ បណ្តាសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធ កូនកំព្រា ជនក្រីក្រនិងអ្នកដំណើរ ។" រាល់អំពើល្អដែលពួកអ្នកសាង អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណ ។

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَحْبُوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾

២១៦. គេបានដាក់បញ្ញត្តិឲ្យពួកអ្នកច្បាំង[និងប្រកបកិច្ចការ] ពួកអ្នកស្តាប់រឿងនេះ ។ ជូនកាលពួកអ្នកអាចស្តាប់អ្វីដែលល្អប្រពៃសម្រាប់ពួកអ្នក ជូនកាលពួកអ្នកអាចស្រឡាញ់អ្វីដែលអាក្រក់សម្រាប់ពួកអ្នក ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណ រីឯពួកអ្នកមិនដឹងទេ ។

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يَقْتُلُونَكُمْ حَتَّى
 يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَظَعُوا وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُم عَن دِينِهِ فَمَا كَانَ مِن قَوْلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
 الْأَعْمَلُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾

២១៧. ពួកគេសួរអ្នកអំពីបូជនីយខែនិងការច្បាំងក្នុងខែនោះ ។ អ្នកចម្លែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "ច្បាំងក្នុង
 ខែនេះជារឿងធំមួយ តែវាវាងវាង[មនុស្សមិនឲ្យអនុចរតាម]មាតិកាអស់ឡោះហ្ន៎ បដិសេធមាតិកានោះ
 [វាវាងវាងមនុស្សមិនឲ្យទៅរក]បូជនីយវិហារ ដេញអ្នកស្រុកចេញពីទីនោះធ្ងន់ជាងនោះទៅទៀត
 សម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ។ វិវាទ (គឺច្បាំងមនុស្សចេញពីជំនឿលើអស់ឡោះហ្ន៎និងសាបព្រោះអំពើ
 កំណាច) ធ្ងន់ជាងឃាតកម្មទៅទៀត ។" ពួកគេ (គឺពួកបដិសេធសទ្ធានិងពួកគោរពបូជារូប
 បដិមា) នឹងមិនឈប់ប្រយុទ្ធតទល់ពួកអ្នកទេ ទាល់តែពួកគេធ្វើឲ្យពួកអ្នកបែរចេញពីសាសនា
 ពួកអ្នក បើពួកគេអាចធ្វើបាន ។ អ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកដែលចេញពីសាសនារបស់
 ខ្លួនហើយបានស្លាប់ក្នុងឋានៈជាអ្នកបដិសេធសទ្ធា ទង្វើទាំងអម្បាលម៉ានរបស់អ្នកនោះនឹងត្រូវ
 វិនាសទាំងក្នុងលោកនេះនិងក្នុងលោកមុខ ។ ពួកទាំងនេះជាជនភ្លើងនរក ពួកគេនឹងនៅក្នុង
 នោះជានិច្ចអនន្ត ។

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ
 رَّحِيمٌ ﴿٢١٨﴾

២១៨. បណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា បណ្តាអ្នកដែលភៀសខ្លួន ដែលតស៊ូ[និងប្រកបកិច្ចការ]លើមាតិកា
 អស់ឡោះហ្ន៎ ជនទាំងនេះចង់បាននូវព្រះការព្រួយបារម្ភរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ។ អស់ឡោះហ្ន៎អត់
 ឱន ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២១៥-២១៨

و فِي (نهج البيان) عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «الْفِتْنَةُ هَاهُنَا [هَاهُنَا]: الشِّرْكُ». (نهج البيان(مخطوط)1:52)**

នៅក្នុងសាត្រាណាស្ត័យ៉ាល់-បាយ៉ាន់ គេបានតំណាលតមកពីអាថ្ន យ៉ាក្តុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} (អំពី [២:២១៧])
 វិវាទ) ថា៖ «វិវាទ ត្រង់នេះសំដៅទៅលើបទពហុទេពនិយម (الشرك) ។» (1 : 52) (نهج البيان (مخطوط))

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: إِنَّهُ كَانَ سَبَبَ نُزُولِهَا: أَنَّهُ لَمَّا هَاجَرَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) إِلَى الْمَدِينَةِ، بَعَثَ السَّرِيًّا إِلَى الطَّرِيقِ الَّتِي
 تَدْخُلُ مَكَّةَ، تَتَعَرَّضُ لِعَبْرِ قُرَيْشٍ، حَتَّى بَعَثَ عَبْدَ اللَّهِ بْنُ جَحْشٍ فِي نَفَرٍ مِنْ أَصْحَابِهِ إِلَى نَخْلَةَ - وَ هِيَ بُسْتَانُ بَنِي عَامِرٍ - لِيَأْخُذُوا عَيْرَ
 قُرَيْشٍ [حِينَ] أَقْبَلَتْ مِنَ الطَّائِفِ.

អាលី ប៊ីន អ៊ីប្រាអ៊ីមបានធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍ថា៖ «មូលហេតុដែលគេបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស់នេះគឺ កាល

រស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ភៀសខ្លួនទៅម៉ាឌីណាស្ក់ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានបញ្ជូនទ័ពទៅតាមផ្លូវទៅម៉ាកកាស្ក់ ដើម្បីទៅរកក្បួនទូរចរគួរិយ៍ស្ក៍ ។ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានបញ្ជូនអ្នាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ីន យ៉ាហ្គាស្ក់ជាមួយសារក ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មួយចំនួនទៅឯដើមលម្ពើ ដែលមានចម្ការពួកបាស៊ី-អ្នាមៀរ ដើម្បីចាប់អង្គពួកគួរិយ៍ស្ក៍ ពេល ពួកគេត្រឡប់មកពីតួអ៊ីហ្វរិញ ។

عَلَيْهَا الزَّيْبُ وَالْأُدْمُ وَالطَّعَامُ، فَوَافَوْهَا وَ قَدْ نَزَلَتِ الْعَيْرُ، وَ فِيهَا عَمْرُو بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْخَضْرَمِيُّ، وَ كَانَ خَلِيفًا لِعُبَيْبَةَ بْنِ رَبِيعَةَ. فَلَمَّا نَظَرَ الْخَضْرَمِيُّ إِلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَحْشٍ وَ أَصْحَابِهِ، فَرَعُوا وَ تَهَيَّئُوا لِلْحَرْبِ، وَ قَالُوا: هَؤُلَاءِ أَصْحَابُ مُحَمَّدٍ، وَ أَمَرَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَحْشٍ أَصْحَابَهُ أَنْ يَنْزِلُوا وَ يَخْلِفُوا رُؤُوسَهُمْ، فَتَزَلُّوا وَ حَلَفُوا رُؤُوسَهُمْ.

ក្បួនទូរចរនោះមានរបស់របរនិងគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិត ។ ក្បួនទូរចរក៏បានបោះជំរំ ។ មានអ្នក ប៊ីន អ្នាប់ខុលឡោះហ្ន៎ អាល់-ហ្គាដ្វ័រមីនៅក្នុងក្បួនទូរចរនោះ គាត់ជាសម្ព័ន្ធមិត្តរបស់អ៊ីតបាស្ក់ ប៊ីន រីប៊ីអ្នាស្ក់ ។ ពេលអាល់-ហ្គាដ្វ័រមីបានឃើញអ្នាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ីន យ៉ាហ្គាស្ក់និងបក្សពួក គាត់ភ័យរន្ធត់ហើយបាន ត្រៀមខ្លួនប្រយុទ្ធ ។ មិត្តរបស់គាត់បានថា: "ពួកគេជាបក្សពួករបស់មូហាំម៉ាដ្វ័រ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។" អ្នាប់ អ្នាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ីន យ៉ាហ្គាស្ក់បានប្រាប់បក្សពួកលោកឲ្យបោះជំរំហើយកោរក្បាល ។ ពួកគេក៏បាន បោះជំរំនិងកោរក្បាល ។

فَقَالَ ابْنُ الْخَضْرَمِيِّ: هَؤُلَاءِ قَوْمٌ عَبَادٌ لَيْسَ عَلَيْنَا مِنْهُمْ [بَأْسٌ]، فَلَمَّا اطْمَأَنَّنُوا وَ وَضَعُوا السِّلَاحَ، حَمَلَ عَلَيْهِمْ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَحْشٍ، فَقَتَلَ ابْنَ الْخَضْرَمِيِّ، وَ قَتَلَ أَصْحَابَهُ، وَ أَخَذُوا الْعَيْرَ بِمَا فِيهَا، وَ سَافَوْهَا إِلَى الْمَدِينَةِ، وَ كَانَ ذَلِكَ فِي أَوَّلِ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ مِنْ أَشْهُرِ الْحُرْمِ، فَعَزَلُوا الْعَيْرَ وَ مَا كَانَ عَلَيْهَا، وَ لَمْ يَنَالُوا مِنْهَا شَيْئًا.

អ៊ីបន្ទូ អាល់-ហ្គាដ្វ័រមីបានថា: "ពួកគេជាអ្នកធ្វើសក្ការ: ។ ពួកគេមិនបង្កបញ្ហាជាមួយយើងទេ ។" លុះ បានធូរចិត្ត ពួកគេបានដាក់អាវុធវិញ ។ អ្នាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ីន យ៉ាហ្គាស្ក់បានវាយប្រហារពួកគេ បាន សម្លាប់អ៊ីបន្ទូ អាល់-ហ្គាដ្វ័រមីនិងបក្សពួក បានចាប់ក្បួនទូរចរនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងនោះ ហើយបាន នាំក្បួនទូរចរនោះមកម៉ាឌីណាស្ក់ ។ ព្រឹត្តិការណ៍នេះបានកើតឡើងថ្ងៃទីមួយរយ៉ាប់បូជនីយខែ ។ ពួកគេ បានទុកក្បួនទូរចរនោះមួយកន្លែង មិនយកអ្វីដែលនៅក្នុងនោះទេ ។

فَكَتَبَتْ قُرَيْشٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِنَّكَ اسْتَحَلَلْتَ الشَّهْرَ الْحَرَامَ، وَ سَفَكْتَ فِيهِ الدَّمَ، وَ أَخَذْتَ الْمَالَ، وَ كَثُرَ الْقَوْلُ فِي هَذَا، وَ جَاءَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَيْحَلُ الْقَتْلُ فِي الشَّهْرِ الْحَرَامِ؟

ពួកគួរិយ៍ស្ក៍បានសរសេរសំបុត្រមករស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ថា: "លោក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានអនុញ្ញាតឲ្យគេបង្ហូរឈាម ក្នុងបូជនីយខែ បានរឹបយកទ្រព្យ ។" រឿងនេះបានលេចឮ សារករបស់រស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានមកជួប ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ទូលព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ថា: "រស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អើយ គេអនុញ្ញាតឲ្យសម្លាប់ក្នុងបូជនីយខែឬ ?"

فَأَنْزَلَ اللَّهُ: "يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَ صَدٌّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَ كُفْرٌ بِهِ وَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ إِخْرَاجِ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَ الْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ."

អល់ឡោះហ្គ័រ ក៏បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២:២១៧] ពួកគេសួរអ្នកអំពីបូជនីយខែនិងការច្បាំងក្នុងខែនោះ ។ អ្នកចូរថ្លែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "ច្បាំងក្នុងខែនេះជារឿងធំមួយ តែវាឯក[មនុស្សមិនឲ្យអនុចរតាម]មាតា អល់ឡោះហ្គ័រ បដិសេធមាតានោះ [រាំងរាមនុស្សមិនឲ្យទៅរក]បូជនីយវិហារ ដេញអ្នកស្រុកចេញពីទី នោះឆ្លងជាងនោះទៅទៀតសម្រាប់អល់ឡោះហ្គ័រ ។ វិវាទ (គឺញ៉ាំងមនុស្សចេញពីជំនឿលើអល់ឡោះហ្គ័រ និងសាបព្រោះអំពើកំណាច) ឆ្លងជាងឃាតកម្មទៅទៀត ។"

قَالَ: الْقِتَالُ فِي الشَّهْرِ الْحَرَامِ عَظِيمٌ، وَ لَكِنَّ الَّذِي فَعَلْتَ بِكَ قُرَيْشٌ- يَا مُحَمَّدُ - مِنَ الصَّدِّ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَ الْكُفْرِ بِاللَّهِ، وَ إِخْرَاجِكَ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ، وَ الْفِتْنَةُ - يَعْنِي الْكُفْرَ بِاللَّهِ - أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ.

លោកបានឲ្យដឹងថា៖ «ប្រយុទ្ធក្នុងបូជនីយខែជាបទអាក្រក់ តែអំពើដែលពួកគេបានប្រព្រឹត្តមកលើព្រះ អង្គ صلوات الله عليه وآله ឱម្យូហ្គាម៉ាដូ صلوات الله عليه وآله អឺយ ដូចជាយ៉ាងបូជនីយម៉ាស៊ីដូ (المسجد الحرام) បដិសេធអល់ឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه وآله បណ្តេញព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ចេញពីទីនោះ ជាបទអាក្រក់ជាងនោះទៅទៀតសម្រាប់អល់ឡោះហ្គ័រ ។ វិវាទ មានន័យថាបដិសេធអល់ឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه وآله ជាបទអាក្រក់លើសការសម្លាប់ទៅទៀត ។

ثُمَّ أَنْزَلَتْ عَلَيْهِ: "الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَ الْحُرْمَاتُ قِصَاصٌ فَمَنْ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ. (تفسير القمي 1:71)**

បន្ទាប់មកគេបានបើកឲ្យរស្មីលុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه وآله ដឹងថា៖ [២:១៩៤] បូជនីយខែសងបូជនីយខែ ។ បូជនីយ វត្តទាំងអស់[ដែលត្រូវគេឈ្លានពាន]ទាមទារការទូទាត់ឆ្លួន ។ បុគ្គលណាប្រព្រឹត្តិដោយឈ្លានពានមក លើពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកវាយប្រហារសងអ្នកនោះវិញ (គឺតតបវិញ) ស្មើនឹងបទឈ្លានពានដែលបាន ប្រព្រឹត្តមកលើពួកអ្នក ។» (تفسير القمي 1 : 71)

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿١٦٦﴾

២១៩. ពួកគេសួរអ្នករឿងគ្រឿងស្រវឹង (គឺស្រា...) និងល្បែងស៊ីសង ។ ចូរអ្នកថ្លែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "ទាំងពីរនេះមានបាបធំ ហើយមានប្រយោជន៍ខ្លះសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស តែបាបរបស់វាទាំងពីរ នេះធំជាងផលប្រយោជន៍របស់វាទាំងពីរ ។" ពួកគេសួរអ្នកអំពីអ្វីដែលពួកគេត្រូវចាយវាយ ។ ចូរអ្នកប្រាប់ថា៖ "អ្វីដែលលើស[ពីត្រូវការ]" ។ បែបនេះឯងដែលអល់ឡោះហ្គ័រ អធិប្បាយបំភ្លឺអំពី បណ្តាសញ្ញា [និងបណ្តាឱប្បាស] ដល់ពួកអ្នក ដើម្បីពួកអ្នកនឹងគ្រិះរិះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុំ ២១៩

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: أَبُو عَلِيٍّ الْأَشْعَرِيُّ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا وَ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ جَمِيعاً عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي حَمْرَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيٍّ بْنِ يَعْقُوبَ قَالَ: سَأَلَ الْمُهَدِيُّ أَبَا الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ الْخَمْرِ، هَلْ هِيَ مُحَرَّمَةٌ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، فَإِنَّ النَّاسَ إِذَا يَعْرِفُونَ النَّهْيَ عَنْهَا، وَ لَا يَعْرِفُونَ التَّحْرِيمَ لَهَا؟ فَقَالَ لَهُ أَبُو الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): بَلْ هِيَ مُحَرَّمَةٌ فِي كِتَابِ اللَّهِ.

9/12/2013 14:45

[...] អាឡី ប៊ិន យ៉ាក្វីទ្វីនបានតំណាលថាអាល់-ម៉ាស៊ូឌី (អាដាធររបស់ត្រកូលអ្នកបាស៊ីយ៉ាស៊ូ) បានសួរ
អាឡី អាល់-ហ្គាសាន់ صلوات الله عليه والسلام រឿងស្រាថា: "តើស្រាត្រូវហាមក្នុងគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ័រ មែនទេ ព្រោះមនុស្ស
ទទួលស្គាល់ថាគេហាមវាលើពួកគេ តែពួកគេមិនទទួលស្គាល់ទេថាវាត្រូវហាម [ក្នុងព្រះគម្ពីរ
អល់ឡោះហ្គ័រ]?" អាឡី អាល់-ហ្គាសាន់ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់គាត់ថា: "តែគេហាមស្រានៅក្នុងព្រះគម្ពីរ
អល់ឡោះហ្គ័រ ។"

فَقَالَ: فِي أَيِّ مَوْضِعٍ هِيَ مُحَرَّمَةٌ فِي كِتَابِ اللَّهِ جَلَّ اسْمُهُ، يَا أَبَا الْحَسَنِ؟ فَقَالَ: «قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا
ظَهَرَ مِنْهَا وَ مَا بَطَّنَ وَ الْإِثْمَ وَ الْبَغْيَ بَعِيرِ الْحَقِّ.

អាល់-ម៉ាស៊ូឌីបានថា: "អាឡី អាល់-ហ្គាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អើយ តើមានថ្លែងនៅកន្លែងណាក្នុងគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ័រ
អាឡី អាល់-ហ្គាសាន់ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ [៧:៣៣] ចូរអ្នកថ្លែងថា:
"ព្រះម្ចាស់ខ្ញុំហាមតែប្រព្រឹត្តិអំពើលាមកជាក់ស្តែងនិងអំពើលាមកកំបាំង អំពើបាប ការសង្កត់សង្កិន
ដោយគ្មានសិទ្ធិ ។"

فَأَمَّا قَوْلُهُ: مَا ظَهَرَ مِنْهَا يَعْنِي الرِّبَا الْمُعْلَنَ، وَ نَصَبَ الرِّايَاتِ الَّتِي كَانَتْ تَرْفَ بِهَا الْفَوَاحِشِ فِي الْجَاهِلِيَّةِ.

ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ [៧:៣៣] អំពើលាមកជាក់ស្តែង មានន័យថា អំពើសហាយស្មន់ដោយឥត
លាក់លៀមនិងការលើកទង់ (នៅឯពេស្យាស្ថាន) ដោយបញ្ជាក់ឲ្យគេដឹងថាមានបទអសីលធម៌ ក្នុង
សម័យមុនអ៊ីស្លាម ។

وَ أَمَّا قَوْلُهُ تَعَالَى: وَ مَا بَطَّنَ يَعْنِي مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ لِأَنَّ النَّاسَ كَانُوا قَبْلَ أَنْ يُبْعَثَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِذَا كَانَ لِلرَّجُلِ
رَوْحَةٌ وَ مَاتَ عَنْهَا، تَزَوَّجَ بِهَا ابْنُهُ مِنْ بَعْدِهِ، إِذَا لَمْ تَكُنْ أُمَّهُ، فَحَرَّمَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ ذَلِكَ.

ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ تعالى [៧:៣៣] និងអំពើលាមកកំបាំង មានន័យថា ស្ត្រីដែលឪពុកលោកបាន
រៀបការជាមួយហើយ ពីព្រោះមនុស្សតែងតែធ្វើបែបនេះមុនគេបានបញ្ជូនព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم មក ។ កាល
នោះពេលបុរសណាបានរៀបការប្រពន្ធហើយបុរសនោះបានស្លាប់ កូនប្រុសរបស់បុរសនោះនឹង
រៀបការជាមួយស្ត្រីនោះអត់ពីបុរសនោះទៅ បើស្ត្រីនោះមិនមែនម្តាយរបស់កូនប្រុសនោះទេ ។ ដូច្នេះ
អល់ឡោះហ្គ័រ បានហាមអំពើនេះ ។

وَ أَمَّا الْإِثْمُ: فَإِنَّهَا الْحُمْرَةُ بِعَيْنِهَا، وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي مَوْضِعٍ آخَرَ: يَسْتَأْذِنُكَ عَنِ الْحُمْرِ وَ الْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَ
مَنَافِعٌ لِلنَّاسِ فَأَمَّا الْإِثْمُ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَهِيَ الْحُمْرَةُ وَ الْمَيْسِرُ وَ إِثْمُهُمَا أَكْبَرُ، كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى.

រីឯបាបគឺស្រាចំពងតែម្តង ។ អល់ឡោះហ្គ័រ មានព្រះបន្ទូលមួយកន្លែងទៀតថា: [២:២១៩] ពួកគេសួរអ្នក
រឿងគ្រឿងស្រវឹង (គឺស្រា) និងល្បែងស៊ីសង ។ ចូរអ្នកថ្លែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា: "ទាំងពីរនេះមានបាបធំ
ហើយមានប្រយោជន៍ខ្លះសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស ។ ដូច្នេះបាប នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ័រ គឺស្រា

ល្បែងស៊ុសង ហើយបាបរបស់ប្រការទាំងពីរនេះធំលើសនោះទៀត ដូចអស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَى}មានព្រះបន្ទូល
នោះឯង ។

فَقَالَ الْمُهْدِيُّ: يَا عَلِيُّ بْنُ يَفْطِينٍ، هَذِهِ وَ اللَّهِ فَتَوَى هَاشِمِيَّةً. قَالَ: قُلْتُ لَهُ: صَدَقْتَ - وَ اللَّهِ - يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي لَمْ يُخْرِجْ هَذَا الْعِلْمَ مِنْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ. قَالَ فَوَ اللَّهِ، مَا صَبَرَ الْمُهْدِيُّ أَنْ قَالَ لِي: صَدَقْتَ، يَا رَافِضِيٌّ.

អាស់-ម៉ាស៊ូន្នីបានថា: "អុលី ប៊ិន យ៉ាក្នុន្នីនអីយ សូមស្ស៊ីចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَى} នេះគឺសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ
របស់បុគ្គលហ្ន៎^{صَلوات الله عليه والسلام} ។" ខ្ញុំបានទូលអាច្នី អាស់-ហ្ន៎^{صَلوات الله عليه والسلام} ថា: "ព្រះអង្គ^{صَلوات الله عليه والسلام} និយាយពិត ឱ
ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់អ្នកមានសទ្ធាអីយ ។ សូមសក្ការៈបូជាអស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَى} ដែលមិនដកចំណេះនេះ
ចេញពីព្រះអង្គ^{عليهم السلام} ព្រះរាជកុលដ្ឋាន^{عليهم السلام} ។" លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថា: "សូមស្ស៊ីចំពោះ
អស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَى} អាស់-ម៉ាស៊ូន្នីមិនបង្អង់យូរ បានប្រាប់ខ្ញុំថា: "លោកនិយាយពិត លោកទីប្រឹក្សាអីយ
(الكافي 6 : 406 / 1) " ។ (رافضي)

***

عَنْ عَامِرِ بْنِ السَّمْطِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الْحُمْزُ مِنْ سِنَّةِ التَّمْرِ، وَ الرَّيْبِ، وَ الْحِنْطَةِ، وَ الشَّعِيرِ، وَ الْعَسَلِ، وَ
الدَّرَةِ». (تفسير العياشي 106 / 313: 1)**

អុមៀរ ប៊ិន អាស់-សាំត្នីបានតំណាលតមកពីអុលី ប៊ិន អាស់-ហ្ន៎^{صَلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា: «ស្រា
មកពីវត្ថុប្រាំមួយគឺ: ផ្លែលម្អើ ផ្លែទំពាំងបាយជូរ ស្រូវសាលី ស្រូវស្រងៃ ទឹកឃ្មុំនិងពោត ។»
(تفسير العياشي 1 : 106 / 313)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ رَجُلٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ
جَلَّ: وَ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ. قَالَ: «الْعَفْوُ: الْوَسْطُ».

មូហាំម៉ាដ្នី ប៊ិន យ៉ាក្នុន្នីបានតំណាលតមកពីអុលី ប៊ិន អ៊ីប៊ីហ្ន៎^{صَلوات الله عليه والسلام} តមកពីឪពុកលោក តមកពីអ៊ីបនូ
អាច្នី អ៊ីម៉ែរ តមកពីបុរសម្នាក់ តមកពីអាច្នី អុប៊ុនឡោះហ្ន៎^{صَلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَى}
[២:២១៩] ពួកគេសួរអ្នកអំពីអ្វីដែលពួកគេត្រូវចាយវាយ ។ ចូរអ្នកប្រាប់ថា: "អ្វីដែលលើស[ពីត្រូវការ]
ការ] ។" អាច្នី អុប៊ុនឡោះហ្ន៎^{صَلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «អ្វីដែលលើស[ពីត្រូវការ] គឺជាមធ្យម (មិនច្រើន
ពេក មិនតិចពេក) ។» (الكافي 4 : 52 / 3)

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْتَبْتَكُمْ إِنْ اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٠﴾

២២០. [ចូរពួកអ្នកត្រិះរិះ]អំពីលោកនេះនិងលោកមុខ ។ ពួកគេសួរអ្នករឿងកូនកំព្រា ។ ចូរអ្នកប្រាប់ថា:
"កែសម្រួលឲ្យពួកគេជាប្រការល្អ ។ [ទាក់ទងនឹងទ្រព្យរបស់ពួកគេ] បើពួកអ្នកចូលរួមជាមួយ
ពួកគេ (ឧទាហរណ៍ បើពួកអ្នកឲ្យពួកគេចូលហ៊ុនជាមួយពួកអ្នក ដោយសុចរិត) [ពុំមានកំហុស
ទេ ព្រោះ]ពួកគេជាបងប្អូន[រួមសាសនា]របស់ពួកអ្នក ។" អស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَى}ទ្រង់ញាណអ្នកបង្ក

វិនាសក្នុងចំណោមអ្នកធ្វើល្អ ។ បើសិនជាអស់ឡោះហ្ន៍ទ្រង់មានព្រះបំណង ព្រះអង្គនឹងធ្វើឲ្យ
ពួកអ្នករងការលំបាក ។ អស់ឡោះហ្ន៍មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២២០

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكِنَانِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: " وَ مَنْ كَانَ
فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ". قَالَ: «ذَلِكَ رَجُلٌ يَحْسِبُ نَفْسَهُ عَنِ الْمَعِيشَةِ، فَلَا نَأْسَ أَنْ يَأْكُلَ بِالْمَعْرُوفِ، إِذَا كَانَ يُصْلِحُ لَهُمْ أَمْوَالَهُمْ؛ فَإِنْ
كَانَ الْمَالُ قَلِيلًا فَلَا يَأْكُلُ مِنْهُ شَيْئًا».

អាស៊ុយ៉ាស់ ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដ្ឋុបានតំណាលតមកពីមូហ្គាម៉ាដ្ឋុ ប៊ិន អាល់-ហ្វាដ្ឋុល តមកពីអាច្វី អាល់-
ស្វ័លិហ៍ អាល់-កាណានី តមកពីអាច្វី អាប់ខុលឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៍ [៤:៦] អ្នក
ណាក្រខ្យត់ឲ្យអ្នកនោះបរិភោគទ្រព្យនោះដោយគុណធម៌ (គឺតាមសេចក្តីសមរម្យ) ។ អាច្វី
អាប់ខុលឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «នេះគឺអ្នកដែលមានគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតស្អប់ស្អើង ។ ដូច្នោះមិន
មានបញ្ហាទេបើអ្នកនោះបរិភោគដោយសមរម្យ (គឺបរិភោគទ្រព្យរបស់កូនកំព្រាដោយប្រយ័ត្នប្រយែង)
បើអ្នកនោះយកទ្រព្យរបស់ខ្លួនមកជូសបំពេញទ្រព្យកូនកំព្រាវិញ (គឺសងវិញ) ។ តែបើទ្រព្យនោះស្អប់
ស្អើង ចូរអ្នកនោះកុំបរិភោគទ្រព្យនោះឲ្យសោះ ។»

قَالَ: قُلْتُ: أَرَأَيْتَ قَوْلَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: " وَ إِنْ خَالَطُوهُمْ فَآخِزْهُمْ كَمَا تَرَى " ؟ قَالَ: «تُخْرِجُ مِنْ أَمْوَالِهِمْ قَدْرَ مَا يَكْفِيهِمْ، وَ تُخْرِجُ مِنْ مَالِكَ قَدْرَ
مَا يَكْفِيكَ، ثُمَّ تُنْفِقُهُ».

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាខ្ញុំបានទូលថា៖ «តើព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} យល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីព្រះបន្ទូល
អស់ឡោះហ្ន៍ [២:២២០] បើពួកអ្នកចូលរួមជាមួយពួកគេ [ពុំមានកំហុសទេព្រោះ] ពួកគេជាបងប្អូន
[រួមសាសនា]របស់ពួកអ្នក?» ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ចូរយកទ្រព្យកូនកំព្រាឲ្យសមតាមសេចក្តី
ត្រូវការរបស់កូនកំព្រានោះ ។ ចូរយកទ្រព្យអស់លោកឲ្យសមតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់អស់លោក
ហើយចូរចាយវាយទ្រព្យនោះចុះ ។»

قُلْتُ: أَرَأَيْتَ إِنْ كَانُوا يَتَامَى صِعَارًا وَ كِبَارًا، وَ بَعْضُهُمْ أَعْلَى كِسْفَةٍ مِنْ بَعْضٍ، وَ بَعْضُهُمْ أَكْلٌ مِنْ بَعْضٍ، وَ مَا لَهُمْ جَمِيعًا؟ فَقَالَ: «أَمَّا
الْكِسْفَةُ، فَعَلَى كُلِّ إِنْسَانٍ مِنْهُمْ تَمَنُّ كِسْفَتِهِ، وَ أَمَّا الطَّعَامُ فَاجْعَلُوهُ جَمِيعًا، فَإِنَّ الصَّغِيرَ يُوشِكُ أَنْ يَأْكُلَ مِثْلَ الْكَبِيرِ». (الكافي 5 / 130
** (5 : 5)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «តើព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} យល់ឃើញយ៉ាងណាបើមានកូនកំព្រាតូចនិងធំ កូនកំព្រាខ្លះស្លៀក
ពាក់ថ្លៃជាងកូនកំព្រាដទៃត កូនកំព្រាខ្លះបរិភោគច្រើនជាងកូនកំព្រាដទៃត តែមានទ្រព្យរួម?» ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}
មានវចនៈថា៖ «រឿងសំលៀកបំពាក់ ចូរតម្រូវតម្លៃសំលៀកបំពាក់ទៅលើខ្លួនពួកគេរាល់គ្នា ។ រឿង
ស្លៀក គឺស្លៀករួម មិនយូរប៉ុន្មានក្មេងតូចៗនឹងបរិភោគដូចមនុស្សធំដែរ ។» (5 / 130 : 5) (الكافي)

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ صَفْوَانَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنَّ لِمَا نَزَلَتْ: "إِنَّ الَّذِينَ

يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلُونَ سَعِيرًا" خَرَجَ كُلُّ مَنْ كَانَ عِنْدَهُ يَتِيمٌ، وَ سَأَلُوا رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي إِخْرَاجِهِمْ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: "وَ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَى قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَ إِن تَخَاطَبْتُمْهُم فَاِخْوَانُكُمْ وَ اللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ". (تفسير القمي 1:72)**

អាស់ ប៊ីន អ៊ីបរហ៊ូមបានថ្លែងថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីស្រ្តីហ្វាតិមា តមកពីអ្នកបុរសឡោះហ្វាតិមា ប៊ីន មុសកាន តមកពីអាប៊ូ អ្នកបុរសឡោះហ្វាតិមា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានរចនា:ថា: «កាលគេបានបើកឲ្យដឹង [៤:១០] ជនណាស៊ីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បណ្តាកូនកំព្រាដោយអយុត្តិធម៌ ជនទាំងនោះលេបភ្លើងចូលទៅ ក្នុងពោះ ។ ជនទាំងនោះនឹងចូលទៅក្នុងភ្លើងដែលឆេះសន្ទោសនៅ បណ្តាអ្នកដែលមានកូនកំព្រាក្នុង បន្ទុកបានមកសួររឿយលុលឡោះហ្វាតិមា^{صلوات الله عليه والسلام} សួររកដំណោះស្រាយរឿងពួកគេ ។ អស់ឡោះហ្វាតិមា^{صلوات الله عليه والسلام} ក៏បានបើក ឲ្យដឹងថា: [២:២២០] ពួកគេសួរអ្នករឿងកូនកំព្រា ។ ចូរអ្នកប្រាប់ថា: "ធ្វើល្អចំពោះពួកគេជាអំពើល្អ ប្រពៃ ។ [ទាក់ទងនឹងទ្រព្យរបស់ពួកគេ] បើពួកអ្នកចូលរួមជាមួយពួកគេ [ពុំមានកំហុសទេព្រោះ] ពួកគេ ជាបងប្អូនរួមសាសនារបស់ពួកអ្នក ។" អស់ឡោះហ្វាតិមា^{صلوات الله عليه والسلام} ទ្រង់ញាណអ្នកបង្កវិនាសក្នុងចំណោមអ្នកធ្វើ ល្អ ។» (تفسير القمي 1 : 72)

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ ۖ وَلَا أُمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّن مَّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّن مَّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ۗ وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى الْجَنَّةِ ۖ وَالْمَغْفِرَةِ ۖ بِإِذْنِهِ ۗ وَبَيِّنُ ۖ آيَاتِهِ ۗ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾

២២១. ចូរពួកអ្នកកុំរៀបការជាមួយបណ្តាស្រ្តីពហុទេពនិយម (ដែលយកអ្វីផ្សេងមកបូករួមជាមួយ អស់ឡោះហ្វាតិមា គោរពបូជារូបបដិមារួមជាមួយអស់ឡោះហ្វាតិមា) ឡើយមុនពួកនាងមានសទ្ធា[ចំពោះ អស់ឡោះហ្វាតិមា] ស្រ្តីទាសីដែលមានសទ្ធាស្រាប់ប្រសើរជាងស្រ្តីពហុទេពនិយម ទោះបីពួកអ្នក ស្រឡាញ់ពួកនាងក៏ដោយ ។ ចូរពួកអ្នកកុំរៀបការកូនស្រីពួកអ្នកជាមួយបណ្តាបុរស ពហុទេពនិយមឡើយមុនពួកគេមានសទ្ធា[ចំពោះអស់ឡោះហ្វាតិមា] ទាស:ប្រុសមានសទ្ធាស្រាប់ ប្រសើរជាងបុរសពហុទេពនិយម ទោះបីបុរសនោះត្រូវចិត្តពួកអ្នកក៏ដោយ ។ ពួកទាំងនោះហៅ ពួកអ្នកទៅរកភ្លើងនរក ។ រីឯអស់ឡោះហ្វាតិមាហៅទៅរកឋានសួគ៌និងការអភ័យ ដោយការអនុញ្ញាត របស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គអធិប្បាយបំភ្លឺអំពីបណ្តាសញ្ញា[និងឱង្ការ]ដល់មនុស្ស ដើម្បីពួកគេនឹង យកចិត្តទុកដាក់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ២២១

وَ عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ ابْنِ فَضَالٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ الْجُهْمِ، قَالَ: قَالَ لِي أَبُو الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «يَا أَبَا مُحَمَّدٍ، مَا تَقُولُ فِي رَجُلٍ تَزَوَّجَ نَصْرَانِيَّةً عَلَى مُسْلِمَةٍ؟» قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، وَ مَا قَوْلِي بَيْنَ يَدَيْكَ؟ قَالَ: «لَتَقُولَنَّ، فَإِنَّ ذَلِكَ تَعْلَمُ بِهِ قَوْلِي».

[...] អាស់-ហ្វាតិមា ប៊ីន អាស់-យ៉ាហ្វាតិមាបានតំណាលថាអាស់-រីដ្ឋី^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់ខ្ញុំថា: "អាប៊ូ មូហាំម៉ាដ្ឋ អ៊ីយ តើលោកយល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីបុរសដែលរៀបការជាមួយនារីកាន់សាសនាគ្រិស្តជាភរិយាទីពីរ

ភរិយាទីមួយជានារីមុស្លីម ?" ខ្ញុំបានទូលថា: "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តើទូលបង្គំមានពាក្យអ្វីសម្រាប់តបព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: "លោកត្រូវតែនិយាយព្រោះអាស្រ័យសម្តីនោះលោកនឹងធ្វើឲ្យគេដឹងសម្តីខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ។"

قُلْتُ: لَا يَجُوزُ تَرْوِيحُ النَّصْرَانِيَّةِ عَلَى مُسْلِمَةٍ، وَلَا عَيْرِ مُسْلِمَةٍ. قَالَ: «وَأَمْ؟» قُلْتُ: لِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَلَا تَنكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَ" قَالَ: «فَمَا تَقُولُ فِي هَذِهِ الْآيَةِ: "وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ" ؟ قُلْتُ: فَقَوْلُهُ: "وَلَا تَنكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ" نَسَخَتْ هَذِهِ الْآيَةَ. فَتَبَسَّمتُ، ثُمَّ سَكَتَ. (الكافي 357 / 6 : 5)

ខ្ញុំបានទូលថា: "គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យរៀបការជាមួយនារីកាន់សាសនាគ្រិស្តជាភរិយាទីពីរទេ ដោយមានភរិយាទីមួយជានារីមុស្លីម ហើយក៏មិនឲ្យរៀបការជាមួយនារីមិនមែន មុស្លីមទេដែរ។" អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: "ហេតុអ្វី?" ខ្ញុំបានទូលថា: "ដោយសារព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ عجل [២:២២១] ចូរពួកអ្នកកុំរៀបការជាមួយបណ្តាស្ត្រីពហុទេពនិយមឡើយមុនពួកនាងមានសទ្ធា។ អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: "តើលោកយល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីអាយ៉ាស្តុនេះ: [៥:៥] [អនុញ្ញាតឲ្យរៀបការជាមួយ]បណ្តាស្ត្រីដែលប្រកបដោយព្រហ្មចរិយធម៌ [ឥតស្វាមី] ក្នុងចំណោមបណ្តាស្ត្រីដែលបានទទួលគម្ពីរកាលពីមុនពួកអ្នក?" ខ្ញុំបានទូលថា: "ព្រោះ: [២:២២១] ចូរពួកអ្នកកុំរៀបការជាមួយបណ្តាស្ត្រីពហុទេពនិយមឡើយមុនពួកនាងមានសទ្ធា លើកអាយ៉ាស្តុនេះចោល។" អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام ញញឹម ហើយមិនចេញសម្តីទេ។"

(الكافي 5 : 357 / 6)

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَى فَأَعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى يَظْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٣٣﴾
២២២. ពួកគេសួរអ្នករឿងរដូវខែ (គឺឈាមប្រចាំខែស្ត្រី) ។ ចូរអ្នកប្រាប់ថា: "នេះគឺអាការមិនស្រួលខ្លួន ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកដកខ្លួនថយពីស្ត្រី (គឺស្ត្រីជាភរិយា) ក្នុងរយៈពេលដែលមានរដូវខែ ។ ចូរអស់លោកកុំចូលជិតពួកនាងដរាបណាពួកនាងមិនទាន់ជ្រះស្អាតទេ ។ ពេលណាពួកនាងជ្រះស្អាតហើយ ទើបអស់លោកចូលទៅរកពួកនាងបាន តាមព្រះបញ្ជាដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានដាក់មកលើអស់លោក។" អស់ឡោះហ្ន៎សព្វព្រះហឫទ័យអ្នកស្តាយក្រោយរាងចាលស្មារលាកំហុស ព្រះអង្គសព្វព្រះហឫទ័យបណ្តាអ្នកជម្រះបន្ទុខខ្លួន (គឺជម្រះចិត្ត បេះដូង ខ្លួននិងជីវិត) ។

نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ وَأَتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوَةٌ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٣﴾

២២៣. បណ្តាស្ត្រី (គឺស្ត្រីជាភរិយា) របស់ពួកអ្នកជាស្រែចម្ការរបស់ពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកទៅស្រែចម្ការរបស់ពួកអ្នកតាមសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ចូរពួកអ្នកប្រព្រឹត្ត[នូវអំពើល្អ]សម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នកផ្ទាល់ជាមុន (គឺចូរកុំគិតតែរីករាយពេក ចូរដឹងថាគេនឹងសួរចម្លើយពួកអ្នកដល់អំពើដែលដៃពួកអ្នកបានសាង) ។ ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអស់ឡោះហ្ន៎[ដោយជឿស៊ប់ចិត្ត] ។ ចូរពួកអ្នកដឹងថាពួកអ្នកនឹង

បានជួបព្រះអង្គ ។ ចូរអ្នកប្រាប់ដំណឹងល្អដល់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត ២២២-២២៣

ابْنُ أَبِي عُبَيْدٍ، فِي (الْفَقِيهِ): بِإِسْنَادِهِ، قَالَ: سَأَلَ عُبَيْدُ اللَّهِ بْنِ عَلِيٍّ الْحَلْبِيُّ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ الْخَائِضِ، مَا يَحِلُّ لِرُؤُوسِهَا مِنْهَا؟ قَالَ: «تَتَرْتَرُ بِإِزَارٍ إِلَى الرُّكْبَتَيْنِ وَ تُخْرَجُ سُرَّتَهَا، ثُمَّ لَهَا مَا فَوْقَ الْإِزَارِ». (من لا يحضره الفقيه 54 / 204 : 1)**

នៅក្នុងសាត្រាអាស់-ហ្វាត្រី: ២២២ អ៊ីបនូ បាបាវ៉ែហ្វ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក បានតំណាលថា អ៊ីបនូឡូឡេ: ហ្វា ប៊ិន អុលី អាស់-ហ្វាល់ប៊ីបានសួរអាធិ អាប់ឡូឡេ: ហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីរដូវខែស្រ្តី ថាតើគេ អនុញ្ញាតឲ្យស្វាមីស្រ្តីនោះធ្វើអ្វីខ្លះចំពោះស្រ្តីនោះ? អាធិ អាប់ឡូឡេ: ហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «នាង ពាក់សំលៀកបំពាក់ពីលើជង្គង់ទាំងពីរ ផ្ចិតនាងនៅក្រៅសំលៀកបំពាក់នោះ ។ ស្វាមីមានសិទ្ធិលើអ្វី ដែលនៅប៉ែកខាងលើសំលៀកបំពាក់នោះ ។» (204 / 54 : 1) (من لا يحضره الفقيه 1 : 204 / 54)

***

عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ عَيْسَى، عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ خَلَادٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَيُّ شَيْءٍ يَقُولُونَ فِي إِثْبَانِ الْبِسَاءِ فِي أَعْجَازِهِنَّ؟». قُلْتُ: إِنَّهُ بَلَعَنِي أَنْ أَهْلَ الْمَدِينَةِ لَا يَرُونَ بِهِ نَاسًا. فَقَالَ: «إِنَّ الْيَهُودَ كَانَتْ تَقُولُ: إِذَا أَتَى الرَّجُلُ الْمَرْأَةَ مِنْ خَلْفِهَا حَرَجَ الْوَلَدُ أَحْوَلَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ" مِنْ خَلْفٍ أَوْ قُدَامٍ، خِلَافًا لِقَوْلِ الْيَهُودِ، وَ لَمْ يَعْزِ فِي أَدْبَارِهِنَّ». (التهذيب 415 / 1660 : 1)**

[...] មូអាយ៉ា ប៊ិន ខ័ណ្ឌដូបានតំណាលថាអាធិ អាស់-ហ្វាសាន់ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «តើពួកគេ (គឺ មនុស្សទូទៅ) ថាអ្វីខ្លះអំពីការរួមភេទជាមួយស្រ្តីតាមប៉ែកក្រោយ?» ខ្ញុំបានទូលថា: «ទូលបង្គំបានដឹង ថាពួកអ្នកស្រុកម៉ាឌីណាស៊ុមិនមានបញ្ហាទេ ។» អាធិ អាស់-ហ្វាសាន់ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «ពួក យ៉ាហ្វីខ្ញុំថា: "បើបុរសរួមភេទជាមួយភរិយាតាមប៉ែកក្រោយនឹងមានកូនស្រលៀងភ្នែក" អល់ឡេ: ហ្វា ^{رحل} បានបើកឲ្យដឹងថា: [២:២២៣] បណ្តាស្រ្តី (គឺស្រ្តីភរិយា) របស់ពួកអ្នកជាស្រែចម្ការរបស់ពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកទៅស្រែចម្ការរបស់ពួកអ្នកតាមសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ទោះជាពីខាងមុខ ពីខាងក្រោយក៏ដោយ វា ផ្ទុយពីសម្តីរបស់ពួកយ៉ាហ្វីខ្ញុំ ។ អល់ឡេ: ហ្វា ^{رحل} មិនចង់សំដៅន័យទៅលើការរួមភេទតាមប៉ែកក្រោយ នោះទេ (គឺមិនមានន័យថារួមភេទតាមរន្ធកូទទេ) ។» (1660 / 415 : 7) (التهذيب 7 : 1660 / 415)

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَيُّ شَيْءٍ أَتَى مَتَى شِئْتُمْ فِي الْفَرْجِ». (تفسير القمي 1: 73)**

អុលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ីម បានថ្លែងថាអាស់-ស្វីឌីកូ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «[២:២២៣] តាមសេចក្តីប្រាថ្នា ពេល លោកមានបំណង គឺតាមទ្វារមាស (គឺតាមយោនី) ។» (73 : 1) (تفسير القمي 1 : 73)

***

عَنْهُ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، رَفَعَهُ، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَعْطَى التَّائِبِينَ ثَلَاثَ خِصَالٍ، لَوْ أَعْطَى خِصْلَةً مِنْهَا جَمِيعَ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ لَنَجَوْا بِهَا، قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَ يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ فَمَنْ أَحَبَّهُ اللَّهُ لَمْ يُعَذِّبْهُ».

[...] អ៊ីបនូ អាហ្វិ អ៊ូម៉ែវបានតំណាលតមកពីមិត្តលោកម្នាក់ តមកពីអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្វិ^{رحمته} ឲ្យគុណសម្បត្តិបីទៅបណ្តាអ្នកភ្នាក់រលឹកស្មារលាក់ហុស ។ បើគុណសម្បត្តិណាមួយ បានទៅលើប្រជានិករមេឃទាំងឡាយនិងផែនដីទាំងអស់គ្នា ពួកគេនឹងបានដល់មោក្ខធម៌ (គឺចាកផុត ទុក្ខ) ។ អល់ឡោះហ្វិ^{رحمته} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២២២] អល់ឡោះហ្វិសព្វព្រះហឫទ័យអ្នកស្តាយក្រោយ រាងចាលស្មារលាក់ហុស ព្រះអង្គសព្វព្រះហឫទ័យបណ្តាអ្នកជម្រះបន្ទុកខ្លួន ។ ដូច្នេះបុគ្គលណាដែល អល់ឡោះហ្វិ^{رحمته} សព្វព្រះហឫទ័យ ព្រះអង្គ^{رحمته} នឹងមិនដាក់ទោសបុគ្គលនោះទេ ។» (5 / 315 : 2 (الكافي))

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شاذَانَ، وَ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ جَمِيلِ بْنِ دَرَّاجٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَ يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ". قَالَ: «كَانَ النَّاسُ يَسْتَنْجُونَ بِالْكُرْسُفِ وَ الْأَحْجَارِ، ثُمَّ أُخْدِثَ الْوُضُوءُ، وَ هُوَ حُلُقُ كَرِيمٍ، فَأَمَرَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ صَنَعَهُ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: "إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَ يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ"». (الكافي 18 / 13 : 1)**

[...] យ៉ាមីល ប៊ិន ដារីច្ចុបានតំណាលតមកពីអាហ្វិ អ៊ុប៊ុលឡោះហ្វិ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វិ^{رحمته} [២:២២២] អល់ឡោះហ្វិសព្វព្រះហឫទ័យអ្នកស្តាយក្រោយ រាងចាលស្មារលាក់ហុស ព្រះអង្គសព្វព្រះហឫទ័យបណ្តាអ្នកជម្រះបន្ទុកខ្លួន ។ អាហ្វិ អ៊ុប៊ុលឡោះហ្វិ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ប្រជារាស្ត្រតែងតែ ជម្រះបែកអង្គជាតិ (គឺខ្មាស) ដោយក្រណាត់ចាស់ៗធ្វើអំពីកប្បាស ឬដោយដុំថ្ម ។ បន្ទាប់មកបានប្រើ ទឹក នេះគឺវិធីល្អប្រសើរ ។ វិស្វលុលឡោះហ្វិ^{صلوات الله عليه والسلام} បានដាក់បញ្ជាឲ្យធ្វើបែបនេះ ។ អល់ឡោះហ្វិ^{رحمته} បានបើក ឲ្យដឹងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ^{رحمته} ថា៖ [២:២២២] អល់ឡោះហ្វិសព្វព្រះហឫទ័យអ្នកស្តាយក្រោយ រាងចាលស្មារលាក់ហុស ព្រះអង្គសព្វព្រះហឫទ័យបណ្តាអ្នកជម្រះបន្ទុកខ្លួន ។» (13 / 18 : 1 (الكافي))

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾
 ២២៤. ចូរពួកអ្នកកុំយក[ព្រះនាម]អល់ឡោះហ្វិជាលេសឡើយ ក្នុងពាក្យសម្បថរបស់ពួកអ្នក ដើម្បី ចៀសវាងធ្វើល្អនិងខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ្វិ] និងសម្រុះសម្រួលមនុស្ស ។ អល់ឡោះហ្វិទ្រង់ សរសេរពាក្យ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ២២៤

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: وَ لَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَ تَتَّقُوا وَ تُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ. قَالَ: «إِذَا دُعِيتَ لِصُلْحٍ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَلَا تَقُلْ: عَلَيَّ يَمِينٌ أَنْ لَا أَفْعَلَ».

[...] អ៊ីសហ្វាត្វា ប៊ិន អ៊ុម៉ែវបានតំណាលតមកពីអាហ្វិ អ៊ុប៊ុលឡោះហ្វិ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វិ^{رحمته} [២:២២៤] ចូរពួកអ្នកកុំយក[ព្រះនាម]អល់ឡោះហ្វិជាលេសឡើយ ក្នុងពាក្យសម្បថរបស់ពួកអ្នក ដើម្បីចៀសវាងធ្វើល្អនិងខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ្វិ] និងសម្រុះសម្រួលមនុស្ស ។ អាហ្វិ អ៊ុប៊ុលឡោះហ្វិ

صلوات الله عليه وآله
មានវចនៈថា៖ «ពេលគេសូមឲ្យលោកជួយផ្សះផ្សាមនុស្សពីរនាក់ ចូរលោកកុំថា៖ "ខ្ញុំបានស្បថថា ខ្ញុំនឹងមិនផ្សះផ្សាទេ ។"» (الكافي 2 : 167 / 6)

***

عنه: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَثْمَانَ بْنِ عِيسَى، عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْخَزَّازِ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقُولُ: «لَا تَخْلِفُوا بِاللَّهِ صَادِقِينَ وَ لَا كَاذِبِينَ، فَإِنَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: وَ لَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عُزُةً لِأَيِّمَانِكُمْ».

[...] អាចិ អែយូប អាល់-ខ័ស្វាស់បានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} មានវចនៈថា៖ «ចូរកុំស្បថដោយមានអល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} នៅក្នុងពាក្យសម្បថ ទោះបីស្បថដោយស្មោះក៏ដោយ មិនស្មោះក៏ដោយ ព្រោះអល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២២៤] ចូរពួកអ្នកកុំយក[ព្រះនាម]អល់ឡោះហ្ន៎ជាលេសឡើយ ក្នុងពាក្យសម្បថរបស់ពួកអ្នក ។» (الكافي 7 : 434 / 1)

***

و عنه: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ يَحْيَى بْنِ إِبرَاهِيمَ، عَنْ أَبِي سَلَامٍ الْمُتَعَبِّدِ، أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقُولُ لِسَدِيرٍ: «يَا سَدِيرُ، مَنْ خَلَفَ بِاللَّهِ كَاذِبًا كَفَرَ، وَ مَنْ خَلَفَ بِاللَّهِ صَادِقًا أَتَمَّ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: وَ لَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عُزُةً لِأَيِّمَانِكُمْ».

[...] យ៉ាស្វ័យ៉ា ប៊ិន អ៊ីបរ័ហ្គីមបានតំណាលតមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលតមកពីឪពុកលោកតមកពីសាឡាម អាល់-ម៉ាតាកុំបាដូដែលបានឮអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} មានវចនៈប្រាប់ស្វីដ្វែរថា៖ «ស្វីដ្វែរអីយ អ្នកណាស្បថបំពានចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} អ្នកនោះប្រមាថ (كفر គឺក្បត់សាសនា) ។ អ្នកណាស្បថដោយស្មោះចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} អ្នកនោះបានសាងបាប ។ អល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២២៤] ចូរពួកអ្នកកុំយក[ព្រះនាម]អល់ឡោះហ្ន៎ជាលេសឡើយ ក្នុងពាក្យសម្បថរបស់ពួកអ្នក ។» (الكافي 7 : 434 / 4)

***

الْعِيَّاشِيُّ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ لَا إِلَهَ غَيْرُهُ: "وَ لَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عُزُةً لِأَيِّمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَ تَتَّقُوا وَ تَصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ". قَالَ: «هُوَ قَوْلُ الرَّجُلِ: لَا وَ اللَّهِ، وَ بَلَى وَ اللَّهُ». (تفسير العيَّاشي 111 / 337: 1)**

អាល់-អែយ៉ាស្វីបានតំណាលតមកពីមហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន មុស្លីមដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ^{عز وجل} [២:២២៤] ចូរពួកអ្នកកុំយក[ព្រះនាម]អល់ឡោះហ្ន៎ជាលេសឡើយ ក្នុងពាក្យសម្បថរបស់ពួកអ្នក ដើម្បីចៀសវាងធ្វើល្អ និងខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ្ន៎] និងសម្រុះសម្រួលមនុស្ស ។ អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} មានវចនៈថា៖ «នេះគឺសម្តីរបស់បុគ្គលដែលថា៖ "ទេ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} ។ មែន សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} ។"» (تفسير العيَّاشي 1 : 337 / 111)

***

عَنْ مَنْصُورِ بْنِ حَازِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ لَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عُزُةً لِأَيِّمَانِكُمْ". قَالَ: «يَعْنِي الرَّجُلُ يَخْلِفُ أَنْ لَا يُكَلِّمَ أَحَاهُ، وَ مَا أَشْبَهَ ذَلِكَ، أَوْ لَا يُكَلِّمُ أُمَّهُ». (تفسير العيَّاشي 112 / 337: 1)**

*(1 : 339)**

ម៉ាន់ស្ទ័រ ប៊ិន ហ្វាស្ទ័របានតំណាលតមកពីអាហ្វិ អុប្បុលឡោះហ្វ័រ^{صلوات الله عليه والسلام}, មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន មុស្ទីមបាន តំណាលតមកពីអាហ្វិ យ៉ាក្វុហ្វា^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ័រ^{وَعَدَّ} [២:២២៥] ចូរពួកអ្នកកុំយក[ព្រះ នាម]អល់ឡោះហ្វ័រជាលេសឡើយ ក្នុងពាក្យសម្បថរបស់ពួកអ្នក ។ អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ «មានន័យ ថាបុគ្គលដែលស្បថថានឹងមិននិយាយរកបងប្អូនខ្លួនទេ និងអ្វីដែលស្រដៀងនោះ ឬថានឹងមិននិយាយ រកម្តាយឯងទេ ។» (تفسير العياشي 1 : 112 / 339)

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ
حَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

២២៥. អល់ឡោះហ្វ័រមិនស្តីបន្ទោសពួកអ្នកអំពីសម្បថឥតខ្លឹមសាររបស់ពួកអ្នកទេ តែព្រះអង្គស្តីបន្ទោស ពួកអ្នកអំពីអ្វីដែលមាននៅក្នុងចិត្តពួកអ្នក (គឺមាត់អាងស្បថតែចិត្តមិនទៀងត្រង់ ពោលគឺ មាត់ ល្អតែចិត្តគំនិតអាក្រក់) ។ អល់ឡោះហ្វ័រអត់ឱន ព្រះអង្គមានព្រះខន្តីមេត្តា ។

អធិប្បាយអយ៉ាសុំ ២២៥

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ هَارُونَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ صَدْفَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يُقُولُ فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ". قَالَ: «اللَّغْوُ: قَوْلُ الرَّجُلِ: لَا وَاللَّهِ، وَ بَلَى وَاللَّهِ، وَ لَا يَغْفِدُ عَلَى شَيْءٍ».. (الكافي 1 / 443 : 7)**

មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្វុហ្វាបានតំណាលតមកពីអាហ្វិ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ូហ្វ័រ តមកពីហ្វារូន ប៊ិន មុស្ទីម តមកពី ម៉ាស់អុដ្វាសុំ ប៊ិន ស្ទ័រដ្វាភ្លោះត្តី តមកពីអាហ្វិ អុប្បុលឡោះហ្វ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ័រ^{وَعَدَّ} [២:២២៥] អល់ឡោះហ្វ័រមិនស្តីបន្ទោសពួកអ្នកអំពីសម្បថឥតខ្លឹមសារ របស់ពួកអ្នកទេ ថា៖ «ឥតខ្លឹមសារ គឺសម្តីរបស់បុគ្គលដែលថា៖ "ទេ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្វ័រ^{وَعَدَّ} ។ មែន សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្វ័រ^{وَعَدَّ}" ហើយបុគ្គលនោះមិនជឿជាក់ពាក្យសម្បថនោះទេ ។» (الكافي 1 / 443 : 7)

لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾

២២៦. បណ្តាអ្នកដែលស្បថអំពីបណ្តាភរិយារបស់ខ្លួននោះ [ថាមិនសេពសន្តវៈជាមួយពួកនាងទេ] ត្រូវ រង់ចាំរយៈពេលបួនខែ (គឺពុំអាចរួមភេទជាមួយភរិយាខ្លួនបានទេក្នុងអំឡុងពេលនោះ) ។ បើពួក គេបកក្រោយវិញ (គឺប្រែពាក្យសម្បថនោះ) អល់ឡោះហ្វ័រអត់ឱនឲ្យ ព្រះអង្គប្រកបដោយព្រះ មេត្តាករុណាប្រណី ។

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

២២៧. បើពួកគេ (គឺគូស្វាមីភរិយា) សម្រេចចិត្តលែងលះគ្នាមែន អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គ ទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២២៦-២២៧

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَيْفٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الثَّانِي (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: جَعَلْتَ فِدَاكَ، كَيْفَ صَارَتْ عِدَّةُ الْمُطَلَّقةِ ثَلَاثَ حَيَضٍ، أَوْ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ، وَ صَارَتْ عِدَّةُ الْمُتَوَقَّى عَنْهَا زَوْجَهَا أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ عَشْرًا؟ فَقَالَ: «أَمَّا عِدَّةُ الْمُطَلَّقةِ ثَلَاثَةٌ فَرُوءٍ فَلَا سِتْبْرَاءَ الرَّجْمِ مِنَ الْوَالِدِ، وَ أَمَّا عِدَّةُ الْمُتَوَقَّى عَنْهَا زَوْجَهَا، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ شَرَطَ لِلنِّسَاءِ شَرْطًا، وَ شَرَطَ عَلَيْنَهُنَّ شَرْطًا، فَلَمْ يُجَاهِئْنَ فِيمَا شَرَطَ لَهُنَّ، وَ لَمْ يَجْزِ فِيمَا شَرَطَ عَلَيْنَهُنَّ؛ فَأَمَّا مَا شَرَطَ لَهُنَّ فِي الْإِبْلَاءِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ؛ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: "لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرْبُصُ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ" فَلَمْ يُجَوِّزْ لِأَحَدٍ أَكْثَرَ مِنْ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فِي الْإِبْلَاءِ، لِعِلْمِهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَنَّهُ غَايَةُ صَبْرِ الْمَرْأَةِ عَنِ الرَّجُلِ،

[...] មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ស៊ុយ្យែម៉ានបានតំណាលតមកពីអាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វារទីពីរ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: «សូឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ហេតុអ្វីស្ត្រីលែងលះត្រូវរង់ចាំបីរដូវខែ ឬបីខែ រីឯស្ត្រីមេម៉ាយប្តីស្លាប់រង់ចាំបួនខែដប់ថ្ងៃ?» អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វារទីពីរ^{صلوات الله عليه والسلام} មានចែន: ថា: «រយ:ពេលរង់ចាំរបស់ស្ត្រីលែងលះប្តីគឺបីត្រូវអ្វី (គឺមានរដូវខែបីដង) នេះគឺដើម្បីជម្រះសម្អាតស្បូនឲ្យស្អាតក្រែងលោមានកូននៅក្នុងស្បូននោះ: (គឺដើម្បីទុកពេលឲ្យកូនដែលអាចមានសល់នៅក្នុងស្បូននោះកើតមកសិន) ។ រីឯរយ:ពេលរង់ចាំរបស់ស្ត្រីមេម៉ាយប្តីស្លាប់ អស់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} ដាក់លក្ខខណ្ឌអនុគ្រោះមួយឲ្យនាង និងលក្ខខណ្ឌហាមនាងមួយ ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខខណ្ឌអនុគ្រោះ: អស់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} មិនចាត់ទុកនាងជាអ្នកទទួលខុសត្រូវទេ ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខខណ្ឌហាម អស់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} មិនប្រព្រឹត្តចំពោះនាងដោយអយុត្តិធម៌ទេ ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងសម្បថ[ថាមិនរួមភេទជាមួយភរិយាខ្លួនទេនោះ:] គឺបួនខែដូចអស់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} មានព្រះបន្ទូលនោះថា: [២:២២៦] បណ្តាអ្នកដែលស្បថអំពីបណ្តាភរិយារបស់ខ្លួននោះ: [ថាមិនសេពសន្តវ: ជាមួយពួកនាងទេ] ត្រូវរង់ចាំរយ:ពេលបួនខែ ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីសម្បថនេះមិនអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកណាលើសពីបួនខែទេ[ដែលមិនរួមដំណេកជាមួយភរិយានោះ:] ព្រោះអស់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} ទ្រង់ញាណថានេះគឺព្រំដែននៃអំណត់របស់ស្ត្រីដែលអាចអត់ទ្រាំបានដែលមិនបានរួមដំណេកជាមួយស្វាមីនោះ: ។

وَ أَمَّا مَا شَرَطَ عَلَيْنَهُنَّ، فَإِنَّهُ أَمَرَهَا أَنْ تَعْتَدَ إِذَا مَاتَ عَنْهَا زَوْجَهَا أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ عَشْرًا، فَأَخَذَ مِنْهَا لَهُ عِنْدَ مَوْتِهِ مَا أَخَذَ لَهَا مِنْهُ فِي حَيَاتِهِ عِنْدَ إِبْلَائِهِ؛ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ عَشْرًا" وَ لَمْ يَذْكَرِ الْعَشْرَةَ أَيَّامًا فِي الْعِدَّةِ إِلَّا مَعَ الْأَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ، وَ عَلِمَ أَنَّ غَايَةَ صَبْرِ الْمَرْأَةِ الْأَرْبَعَةَ أَشْهُرَ فِي تَرْكِ الْجَمَاعِ، فَمِنْ تَمَّ أَوْجِبَهُ لَهَا وَ عَلَيَّهَا. (الكافي 1/ 113 : 6)**

រីឯលក្ខខណ្ឌហាមពួកនាងនោះគឺពួកនាងត្រូវរង់ចាំបួនខែដប់ថ្ងៃពេលស្វាមីស្លាប់ ។ បែបនេះឯងដែលអស់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} ដកហូតយកពីពួកនាងមកឲ្យស្វាមីពួកនាង ពេលស្វាមីពួកនាងស្លាប់ នូវអ្វីដែលព្រះអង្គ^{تبارك وتعالى} បានដកហូតយកពីស្វាមីនោះមកឲ្យពួកនាង កាលស្វាមីនោះនៅរស់ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីសម្បថ[ថាមិនរួមដំណេកជាមួយភរិយា]នោះ: ។ អស់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} មានព្រះបន្ទូលថា: [២:២៣៤] អ្នកណាក្នុងចំណោមពួកអ្នកដែលទទួលមរណ:ភាពចោលភរិយា ពួកនាងត្រូវរង់ចាំបួនខែដប់ថ្ងៃ ។ អស់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} បានចែងអំពីដប់ថ្ងៃរង់ចាំនេះគួបជាមួយតែបួនខែនេះទេ ។ អស់ឡោះហ្ន៎^{تبارك وتعالى} ទ្រង់ញាណថានាវិអាចអត់

ទ្រាំគ្មានស្វាមីបានត្រឹមតែបួនខែទេ ។ ដូច្នេះឯងបានជាអល់ឡោះហ្គ័រដាក់លក្ខខណ្ឌអនុគ្រោះនិងលក្ខខណ្ឌហាម ។» (الكافي 6: 1/113)

***

وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ عُمَرَ بْنِ أَدِيْنَةَ، عَنْ بُكَيْرِ بْنِ أَعْيَنَ، وَ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ وَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) أَنَّهُمَا قَالَا: «إِذَا آتَى الرَّجُلُ أَنْ لَا يَتَقَرَّبَ امْرَأَتَهُ، فَلَيْسَ لَهَا قَوْلٌ وَ لَا حَقٌّ فِي الْأَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ، وَ لَا إِيْتِمٌ عَلَيْهِ فِي كَفِّهِ عَنْهَا فِي الْأَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ، فَإِنْ مَضَتْ الْأَرْبَعَةُ أَشْهُرٌ قَبْلَ أَنْ يَمْسَهَا، فَمَا سَكَتَتْ وَ رَضِيَتْ فَهِيَ فِي حِلٍّ وَ سَعَةٍ، فَإِنْ رَفَعَتْ أَمْرَهَا، قِيلَ لَهُ: إِمَّا أَنْ تَفِيءَ فَتَمَسَّهَا، وَ إِمَّا أَنْ تُطَلِّقَ، وَ عَزْمُ الطَّلَاقِ أَنْ يُجْلِيَ عَنْهَا، فَإِذَا حَاصَتْ وَ طَهَّرْتَ طَلَّقَهَا، وَ هُوَ أَحَقُّ بِرَجْعَتِهَا مَا لَمْ تَمْتَصْ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ، فَهَذَا الْإِيْلَاءُ الَّذِي أَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ وَ سُنَّةَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (الكافي 6: 7/131)**

[...] ចូរយំដ្ឋី ប៊ីន មូអុរីយ៉ាសុំបានតំណាលតមកពីអាច្ឆិ យ៉ុក្ដូហ្វា^{صلوات الله عليه والسلام} និងអាច្ឆិ អុប្បុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានរចនា: «ពេលស្វាមីស្បថថាមិនទៅក្បែរភរិយាខ្លួនទេ បើភរិយាមិនមាត់កតវាឬធ្វើតាមសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងបួនខែនោះទេ ស្វាមីនោះមិនមានបាបទេដែលមិនបានទៅរកនាងក្នុងអំឡុងពេលនេះ ។ បើហួសបួនខែនោះ ស្វាមីមិនបានប៉ះពាល់ភរិយាខ្លួនទេ ហើយភរិយានោះនៅតែស្ងៀមស្ងាត់មិនមាត់កទេ មិនត្អូញត្អែរទេ ស្វាមីនោះរួចទោសនិងរួចខ្លួន (គឺគេចាត់ទុកស្វាមីរួចផុតពីកំហុស) ។ បើភរិយាអើពើរឿងនេះ (គឺសូមឲ្យអាជ្ញាកណ្តាលក្ដីខ្ចីជួយសម្រុះសម្រួល) គេនឹងប្រាប់ស្វាមីនាងថា: "ឬមួយលោកទៅរកនាង ព្រមប៉ះពាល់នាង ឬមួយលោកលែងលះនាង ។" សម្រេចចិត្តលែងលះមានន័យថាស្វាមីនោះត្រូវបែកពីភរិយា ។ បើភរិយាយើងខ្លួនមានរដូវខែម្តងហើយបានជ្រះស្អាតវិញ ស្វាមីនោះនឹងលែងលះនាង ។ ស្វាមីនោះមានសិទ្ធិត្រឡប់ទៅរកភរិយាខ្លួនវិញមុនផុតបីរដូវខែ ។ នេះគឺការស្បថដែលអល់ឡោះហ្គ័រដាក់លើកឲ្យដឹងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយដែលរស្មីលុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} បានដាក់បញ្ជាឲ្យប្រតិបត្តិតាម ។» (الكافي 6: 7/131) ដកស្រង់ពីក្នុងគឺតាប អាល់-ចូរហ្វាន ក្បាលទី២ ហ្វាខ្ចីស្លាម

***

وَ عَنْهُ: عَنْ أَبِي عَلِيٍّ الْأَشْعَرِيِّ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجَبَّارِ، وَ أَبِي الْعَبَّاسِ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أُيُوبَ ابْنِ نُوحٍ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ الْفَضْلِ بْنِ شَادَانَ، وَ حُمَيْدِ بْنِ زِيَادٍ، عَنْ ابْنِ سَمَاعَةَ، حَمِيْعًا، عَنْ صَفْوَانَ، عَنْ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الْإِيْلَاءِ، مَا هُوَ؟ فَقَالَ: «هُوَ أَنْ يَقُولَ الرَّجُلُ لِامْرَأَتِهِ: وَ اللَّهُ، لَا أَجَامِعُكَ كَذَا وَ كَذَا. وَ يَقُولُ: وَ اللَّهُ، لَا أَعِيْظَنَّكَ. فَيَتَرْتَضُ بِهَا أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ، ثُمَّ يُؤَخِّدُ فَيُوقِفُ بَعْدَ الْأَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ، فَإِنْ فَاءَ - وَ هُوَ أَنْ يُصَالِحَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ - فَإِنَّ اللَّهَ عَفْوٌ رَحِيمٌ، وَ إِنْ لَمْ يَفِيءْ جَبَرَ عَلَى أَنْ يُطَلِّقَ، وَ لَا يَقَعُ طَلَاقٌ فِيمَا بَيْنَهُمَا، وَ لَوْ كَانَ بَعْدَ الْأَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ، مَا لَمْ تَرْفَعْهُ إِلَى الْإِمَامِ». (الكافي 6: 9/132)**

[...] អាច្ឆិ បាស្មៀវបានតំណាលតមកពីអាច្ឆិ អុប្បុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីការស្បថ ថាតើនេះគឺអ្វី? ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានរចនា: «នេះគឺបុរសប្រាប់ភរិយាខ្លួនថា: "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ ខ្ញុំមិនរួមដំណេកជាមួយនាងទេ នាងនេះមួយ នាងនេះមួយ" ឬថា: "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ ខ្ញុំក្រោធនាង" ហើយបានចោលនាងអស់បួនខែ ។ បន្ទាប់ពីបានហាមឃាត់ខ្លួនឯងហើយបើបុរសនោះលុបលាងទោសហើយព្រមជានឹងភរិយាខ្លួនវិញ អល់ឡោះហ្គ័រអត់ឱនឲ្យ អល់ឡោះហ្គ័រមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។ បើបុរសនោះមិនលុបលាងទោសទេ បុរសនោះត្រូវលែងលះភរិយាខ្លួន ។ ការលែងលះគ្នាមិនអាចប្រព្រឹត្តទៅបានទេរវាងអ្នកទាំងពីរនេះ បើក្រោយពីបួនខែអ្នកទាំងពីរមិនបាននាំរឿងនេះទៅជួបអ៊ីម៉ាទេនោះ ។» (الكافي 6: 9/132) ដកស្រង់ពីក្នុងគឺតាប អាល់-ចូរហ្វាន ក្បាលទី២

ហ្វាត្រា (៥)

وَالْمَلَائِكَةُ يَتَرَبَّصْنَ بَأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَجِدُ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾

២២៨. បណ្តាស្ត្រីដែលត្រូវលែងលះគ្នា (ពីប្តី) នឹងរង់ចាំអស់រយៈពេលបីរដូវខែ (គឺមានប្រចាំខែបីដង) ។ មិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកនាងបិទបាំងនូវអ្វីដែលអស់ឡោះហ្មឺបានបង្កើតក្នុងផ្ទៃពួកនាងទេ បើពួកនាងមានសទ្ធាចំពោះអស់ឡោះហ្មឺនិងថ្ងៃអវសាន ។ បណ្តាស្វាមីរបស់ពួកនាងមានសិទ្ធិពេញទីអាចយកពួកនាងវិញបានក្នុងចន្លោះពេលនោះ បើសិនជាពួកគេមានបំណងស្រុះស្រួលជាគ្នាវិញ ។ ឯបណ្តាពួកនាងមានសិទ្ធិស្មើនឹងអ្វីដែលជាកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកនាង[ចំពោះស្វាមី] ដោយសមធម៌ ។ ឯបណ្តាបុរស (ជាស្វាមី) នោះមាន[កាតព្វកិច្ចចំពោះភរិយា]មួយកម្រិតលើសពួកនាង ។ អស់ឡោះហ្មឺមានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២២៨

عنه: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ وَ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ سَهْلِ بْنِ زَيْدٍ، عَنِ ابْنِ أَبِي نَصْرٍ، جَمِيعًا، عَنْ جَمِيلِ بْنِ دَرَّاجٍ، عَنْ زُرَّارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الْفُرْءُ مَا بَيْنَ الْحَيْضَتَيْنِ». (الكافي 2 / 89 : 6)**

[...] ស្វាមី: តួបានតំណាលតមកពីអាចូ យ៉ាក្តីហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា: «វដូវខែ (القرء) គឺអ្វីដែលនៅចន្លោះពីរវដូវខែស្ត្រី (គឺពេលដែលជ្រះស្អាតពីឈាមវដូវខែ) ។» (2 / 89 : 6) (الكافي)

***

و عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ زُرَّارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: أَصْلَحَكَ اللَّهُ، رَجُلٌ طَلَّقَ امْرَأَتَهُ عَلَى طَهْرٍ مِنْ غَيْرِ جَمَاعٍ بِشَهَادَةِ عَدْلَيْنِ؟ فَقَالَ: «إِذَا دَخَلَتْ فِي الْحَيْضَةِ الثَّلَاثَةِ فَقَدْ انْقَضَتْ عِدَّتُهَا، وَ حَلَّتْ لِلزَّوْجِ». «...»

[...] ស្វាមី: តួបានតំណាលតមកពីអាចូ យ៉ាក្តីហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: «សូមឲ្យអស់ឡោះហ្មឺ^{رجل} ជួយថែរក្សាព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ឲ្យបានគង់វង្ស ។ បុរសលែងលះភរិយាក្នុងពេលជ្រះស្អាតពីរដូវខែដោយមិនបានរួមដំណេកជាមួយនាង ដោយមានសាក្សីត្រឹមត្រូវពីរនាក់ ?» អាចូ យ៉ាក្តីហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «ពេលនាងចាប់ផ្តើមមានវដូវខែទីបី ការរង់ចាំរបស់នាងនោះគ្រប់ហើយ គេអនុញ្ញាតឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ។»

قُلْتُ لَهُ: أَصْلَحَكَ اللَّهُ، إِنَّ أَهْلَ الْعِرَاقِ يَزُوُونَ عَنْ عَلِيٍّ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ)، [أَنَّهُ] قَالَ: هُوَ أَحَقُّ بِرَجْعَتِهَا مَا لَمْ تَغْتَسِلْ مِنَ الْحَيْضَةِ الثَّلَاثَةِ؟ فَقَالَ: «كَذَبُوا». (الكافي 1 / 86 : 6)**

ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: «សូមឲ្យអស់ឡោះហ្មឺ^{رجل} ជួយថែរក្សាព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ឲ្យបានគង់វង្ស ។ ពួកអ្នក

ស្រុកអ៊ីរ៉ាក់បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពីអ្នកលើសលាម៉ា ថាអ្នកលើសលាម៉ា មានវចនៈថា៖ "បុរស (គឺស្វាមី) មានសិទ្ធិត្រឡប់មករកភរិយាវិញលើភរិយានោះមិនទាន់បានដូចទឹកជម្រះរដូវខែទីបីទេ?" អាហ្វិ យ៉ាក្តីហ្វារ មានវចនៈថា៖ «ពួកគេនិយាយកុហក ។» (الكافي 6 : 86 / 1)

الطَّلُقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٍ بِإِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٢٩﴾

២២៩. ការលែងលះគ្នា [ដែលអាចជាគ្នាវិញបាន] មានតែពីរដង[គឺ៖] ឃាត់ទុក (គឺអាចជាគ្នាវិញបាន) ដោយត្រឹមត្រូវ ឬលែងដោយគុណធម៌ ។ មិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកអ្នកយកមកវិញនូវអ្វីមួយដែលពួកអ្នកបានឲ្យទៅពួកនាងហើយនោះទេ រៀបលែងតែពួកអ្នកទាំងពីរខ្លួនថាពុំអាចស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌរបស់អស់ឡោះហ្ន៎បាន ។ បើពួកអ្នកខ្លាចពួកគេទាំងពីរពុំអាចស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌរបស់អស់ឡោះហ្ន៎បាន ពុំមានបាបលើពួកគេទាំងពីរទេ បើនាង (ជាភរិយា) លោះខ្លួននាងផ្ទាល់ដោយទ្រព្យនីមួយ (ដើម្បីឲ្យរួចផុត គឺបានលែងលះឲ្យដាច់ស្រេច) ។ នេះគឺក្របខ័ណ្ឌរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ចូរពួកអ្នកកុំល្មើសក្របខ័ណ្ឌនេះ ។ អ្នកណាល្មើសក្របខ័ណ្ឌអស់ឡោះហ្ន៎ អ្នកនោះជាជនទុច្ចរិត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២២៩

ابن بابويه في (الفتاوى): بإسناده عن علي بن الحسن بن فضال، عن أبيه، قال: سألت الرضا (عليه السلام) عن العلة التي من أجلها لا تحل المطلق للعدو لزوجها حتى تنكح زوجاً غيره. فقال: «إن الله عز وجل إنما أذن في الطلاق مرتين، فقال عز وجل: "الطلاق مرتان فإمساك بمعروف أو تسريح بإحسان" يعني في التولية الثالثة، ولدخوله فيما كرهه الله عز وجل له من الطلاق الثالث حرمتها عليه، فلا يحل له حتى تنكح زوجاً غيره، لئلا يوقع الناس في الاستخفاف بالطلاق، ولا تضار النساء، فالمطلق للعدو إذا رأت أول فطرة من الدم الثالث بانث به من زوجها، ولم يحل له حتى تنكح زوجاً غيره». (من لا يحضره الفقيه 3/1570 : 3)**

អ៊ីបនូ បាបាវីហ្ន៎ បានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រា អាល់-ហ្វាគីហ្ន៎ តាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពីអ្នកលើសលាម៉ា ប៊ិន អាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន ហ្វាដូល តមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាល់-រីដ្ឋី មូលហេតុដែលគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យស្វាមីរៀបការជាមួយស្រ្តីលែងលះប្តី មុននាងបានរៀបការជាមួយប្តីមួយទៀត ។ ព្រះអង្គ មានវចនៈថា៖ «អស់ឡោះហ្ន៎អនុញ្ញាតឲ្យលែងលះគ្នាពីរដងថា៖ [២:២២៩] ការលែងលះគ្នា [ដែលអាចជាគ្នាវិញបាន] មានតែពីរដងទេ[គឺ៖] ឃាត់ទុក (គឺអាចជាគ្នាវិញបាន) ដោយត្រឹមត្រូវ ឬលែងដោយគុណធម៌ ។ មានន័យថានៅក្នុងការលែងលះលើកទីពីរ បុរសនោះនឹងឈានដល់ការលែងលះលើកទីបីដែលអស់ឡោះហ្ន៎មិនសព្វព្រះហឫទ័យ ។ ដូច្នោះឯងបានជាអស់ឡោះហ្ន៎ហាមបុរសនោះធ្វើបែបនេះ ។ ដូច្នោះភរិយានឹងត្រូវហាមលើបុរសនោះ ទាល់តែភរិយានោះបានរៀបការជាមួយប្តីមួយទៀត ។ សង្ឃឹមថាមនុស្សនឹងលែងនិយាយបង្កាច់ការលែងលះគ្នាទៀត ។ ចូរកុំប្រព្រឹត្តអាក្រក់ចំពោះស្រ្តី ។ ស្រ្តីលែងលះប្តី ពេលនាងបានឃើញឈាមរដូវខែលើកទីបី (គឺមានរដូវខែបីដង) បញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាស្វាមីនាងមិនអាចផ្លាស់ប្តូរបានទេពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងនាង (គឺហួស

ពេលជាជាមួយភរិយារិញ) ទាល់តែនាងបានរៀបការជាមួយប្តីផ្សេងសិន ។»

(من لا يحضره الفقيه 3 : 324 / 1570)

***

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الْمَرْأَةُ الَّتِي لَا تَحِلُّ لِرُزُوجِهَا حَتَّى تَنْكِحَ رَوْجًا غَيْرَهُ: الَّتِي تُطَلِّقُ، ثُمَّ تُرَاجِعُ، ثُمَّ تُطَلِّقُ، ثُمَّ تُرَاجِعُ، ثُمَّ تُطَلِّقُ الثَّلَاثَةَ، فَلَا تَحِلُّ لَهُ حَتَّى تَنْكِحَ رَوْجًا غَيْرَهُ؛ إِنَّ اللَّهَ جَلَّ وَ عَزَّ يَقُولُ: "الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٍ بِإِحْسَانٍ" وَ التَّسْرِيحُ: هُوَ التَّطْلِيْقَةُ الثَّلَاثَةُ». (تفسير العياشي 1/ 116 : 361)**

អាច្ចិ បាស្មៀរបានតំណាលតមកពីអាច្ចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلم}ដែលមានវចនៈថា៖ «ភរិយាដែលត្រូវហាមចំពោះស្វាមី គឺបុគ្គលដែលលែងលះភរិយាហើយត្រឡប់ទៅយកនាងរិញ បន្ទាប់ពីនោះបានលែងលះនាងហើយបានត្រឡប់ទៅយកនាងរិញ ក្រោយមកទៀតបានលែងលះនាងរិញ ។ ដូច្នេះគេហាមនាងចំពោះបុគ្គលនោះ (គឺស្វាមីនោះមិនមានសិទ្ធិជាគ្នានឹងភរិយាខ្លួនរិញទេបើបានលែងលះដល់ទៅបីដងនោះ) ។ អស់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلم}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២២៩] ការលែងលះគ្នា [ដែលអាចជាគ្នារិញបាន] មានតែពីរដង[គឺ៖] យាត់ទុក (គឺអាចជាគ្នារិញបាន) ដោយត្រឹមត្រូវ ឬលែងដោយគុណធម៌ ។ លែងដោយគុណធម៌ គឺការលែងលះលើកទីបី ។» (تفسير العياشي 1 : 361 / 116)

***

عَنْ أَبِي الْقَاسِمِ الْفَارِسِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِلرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: "فَإِمْسَاكَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٍ بِإِحْسَانٍ" مَا يَعْْنِي بِذَلِكَ؟ قَالَ: «أَمَّا الْإِمْسَاكَ بِالْمَعْرُوفِ فَكَفُّ الْأَدَى وَ إِحْبَاءُ النَّفَقَةِ، وَ أَمَّا التَّسْرِيحُ بِإِحْسَانٍ فَالطَّلَاقُ عَلَى مَا نَزَلَ بِهِ الْكِتَابُ». (تفسير العياشي 1/ 117 : 365)**

អាច្ចិ អាស់-ក្លីស៊ីម អាស់-ហ្វារស៊ីបានតំណាលថាខ្ញុំបានទូលអាស់-រីដ្ឋី^{صلوات الله عليه والسلم}ថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلم} ។ អស់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلم}មានព្រះបន្ទូលថា៖ «[២:២២៩] យាត់ទុកដោយត្រឹមត្រូវ ឬលែងដោយគុណធម៌ តើអស់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلم}ចង់មានន័យថាអ្វី?» អាស់-រីដ្ឋី^{صلوات الله عليه والسلم}មានវចនៈថា៖ «យាត់ទុកដោយត្រឹមត្រូវ គឺការអត់ធ្មត់ធ្វើបាបនិងការចំណាយចាយវាយដោយឥតគិតថ្លៃ ។ លែងដោយគុណធម៌ គឺការលែងលះគ្នាតាមអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យដឹងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ។» (تفسير العياشي 1 : 365 / 117)

***

الْعِيَّاشِيُّ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَ مَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ". فَقَالَ: «إِنَّ اللَّهَ غَضِبَ عَلَى الرَّابِيِّ فَجَعَلَ لَهُ مِائَةَ جَلْدَةٍ، فَمَنْ غَضِبَ عَلَيْهِ فَرَادَ، فَأَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُ بَرِيءٌ؛ فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: "تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا"». (تفسير العياشي 1/ 117 : 368)**

អាស់-អ៊ែយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីមូហាំម៉ាដូ ប៊ិន មុស្លីម តមកពីអាច្ចិ យ៉ាកុំហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلم}អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{تعالى} [២:២២៩] នេះគឺក្របខ័ណ្ឌរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ចូរពួកអ្នកកុំល្មើសក្របខ័ណ្ឌនេះ ។ អ្នកណាល្មើសក្របខ័ណ្ឌអស់ឡោះហ្ន៎ អ្នកនោះជាជនទុច្ចរិត ។ អាច្ចិ យ៉ាកុំហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلم}មានវចនៈថា៖ «អស់ឡោះហ្ន៎^{تعالى}ទ្រង់ពិរោធបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តបាបផ្លូវភេទ (ស៊ីណា) ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ^{تعالى}[ដាក់ទណ្ឌកម្ម]ឲ្យវាយបុគ្គលនោះមួយរយរំពាត់ ។ ដូច្នេះបុគ្គលណាដែលអស់ឡោះហ្ន៎^{تعالى}ទ្រង់ពិរោធរ វានឹងកើនថែមទៀត (គឺព្រះពិរោធនឹងកើនឡើង) ។ ដូច្នេះយើង^{عليه السلام}បដិសេធបុគ្គលនោះចំពោះមុខអស់ឡោះហ្ន៎^{تعالى} ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{تعالى} [២:២២៩] នេះគឺក្របខ័ណ្ឌរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ចូរ

(تفسير العياشي 1 : 117 / 368) « 7 » ពួកអ្នកកុំល្មើសក្របខ័ណ្ឌនេះ ។

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا
إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣٠﴾

២៣០. បើគេ (គឺប្ដី) លែងលះនាង[ជាលើកទីបី] គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យជានឹងនាងវិញទេក្រោយពីនេះ
លុះណាតែនាងបានរៀបការជាមួយស្វាមីម្នាក់ទៀត ។ បើប្ដី[ថ្មីនេះ]លែងលះនាងវិញ នឹងគ្មាន
បាបលើគេទាំងពីរទេ (គឺស្រីនិងប្ដីមុន) បើអ្នកទាំងពីរនេះយកគ្នាវិញ[ដោយរៀបការតាមច្បាប់]
បើអ្នកទាំងពីរនេះគិតថាអាចគោរពតាមក្របខ័ណ្ឌអស់ឡោះហ្ន៎បាន ។ ទាំងនេះគឺក្របខ័ណ្ឌ
របស់អស់ឡោះហ្ន៎ដែលព្រះអង្គអធិប្បាយបំភ្លឺដល់បណ្ដាអ្នកយល់ដឹង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ដ ២៣០

وَعَنْهُ: عَنِ الرَّزَّازِ، عَنْ أَيُّوبَ بْنِ نُوحٍ؛ وَ أَبِي عَلِيٍّ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجَبَّارِ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شاذَانَ وَ
حُمَيْدِ بْنِ زَيْدٍ، عَنِ ابْنِ سَمَاعَةَ، كُلُّهُمْ عَنْ صَفْوَانَ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): الْمَرْأَةُ الَّتِي
لَا تَحِلُّ لِرِزْوَجِهَا حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ؟ قَالَ: «هِيَ الَّتِي تُطَلَّقُ، ثُمَّ تُرَاجَعُ، ثُمَّ تُطَلَّقُ، ثُمَّ تُرَاجَعُ، ثُمَّ تُطَلَّقُ الثَّلَاثَةَ، وَ هِيَ الَّتِي لَا تَحِلُّ
لِرِزْوَجِهَا حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ وَ يَدُوقُ عُسَيْلَتَهَا». (الكافي 3 / 76 : 6)**

[...] អាប៊ូ បាស្រៀវបានតំណាលថាខ្ញុំបានទូលអាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: «គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យជា
ជាមួយភរិយាវិញទេ លុះត្រាតែនាងរៀបការជាមួយប្ដីម្នាក់ទៀត?» អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មាន
វចនៈថា: «នាងគឺស្រ្ដីដែលត្រូវលែងលះហើយបានជាគ្នាវិញ បន្ទាប់មកបានលែងលះគ្នាហើយបានជា
គ្នាវិញ ហើយបានលែងលះគ្នាជាលើកទីបី ។ ដូច្នេះគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យស្រ្ដីនេះជាគ្នាជាមួយប្ដីវិញទេ
លុះត្រាតែនាងបានរៀបការជាមួយប្ដីម្នាក់ទៀតសិន ហើយប្ដីថ្មីនោះបានក្បួនសោភ័ណភាពនាង (គឺ
បានរួមដំណេកជាមួយនាង) ។» (الكافي 6 : 76 / 3)

***

عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ فَضَالٍ، عَنْ أَيُّوبَ بْنِ نُوحٍ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ، عَنِ الْحُسَيْنِ الصَّقْفِيِّ،
عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: رَجُلٌ طَلَّقَ امْرَأَتَهُ، طَلَاً لَا تَحِلُّ لَهُ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ، فَتَرْوَجُهَا رَجُلٌ مُتَعَةً، أَوْ تَحِلُّ
لِلرَّجُلِ؟ قَالَ: «لَا، لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: "فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ
يَتَرَاجَعَا" وَ الْمُتَعَةُ لَيْسَ فِيهَا طَلَاً». (التهديب 8 : 103 / 34)**

[...] អាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-ស្វយ័កូលបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានទូល
ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: «បុរសម្នាក់បានលែងលះភរិយា ហើយគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យបុរសនោះជាគ្នាវិញជាមួយ
ភរិយានោះទេ លុះត្រាតែភរិយានោះបានរៀបការជាមួយប្ដីមួយទៀតសិន ។ ដូច្នេះស្រ្ដីនោះបានរៀបការ
ដោយការរៀបការមានកំណត់ពេល (គឺមុតអុស្ដ) តើគេអនុញ្ញាតឲ្យប្ដីមុនជាជាមួយនាងវិញទេ?» អាប៊ូ
អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «ទេ ព្រោះអស់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា: [២:២៣០] បើគេ
(គឺប្ដី) លែងលះនាង[ជាលើកទីបី] គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យជានឹងនាងវិញទេក្រោយពីនេះ លុះណាតែនាង

បានរៀបការជាមួយស្វាមីម្នាក់ទៀត ។ បើប្តី[ថ្មីនេះ]លែងលះនាងវិញ នឹងគ្មានបាបលើគេទាំងពីរទេ (គឺស្រីនិងប្តីមុន) បើអ្នកទាំងពីរនេះយកគ្នាវិញ[ដោយរៀបការតាមច្បាប់] មិនមានការលែងលះគ្នាទេនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេលនោះ (គឺមុតអុស្ត) ។» (103 / 34 : 8) (التهديب)

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرَحوهنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ
ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣١﴾

២៣១. ពេលពួកអ្នកលែងលះស្រ្តី (ជាភរិយា) ហើយពួកនាងបានរង់ចាំដល់ពេលកំណត់ហើយ (គឺគ្រប់អ៊ុដូដាស្ត) បន្ទាប់ពីនោះពួកអ្នកនឹងយកនាងវិញបាន [ដោយរៀបការជាមួយនាងជាថ្មី] ដោយគុណធម៌ ឬពួកអ្នកឲ្យនាងមានសេរីភាពដោយគុណធម៌ ។ តែពួកអ្នកកុំឃាត់ខ្លួននាងទុកក្នុងបំណងធ្វើអាក្រក់លើពួកនាងឡើយ ព្រោះពួកអ្នកនឹងប្រព្រឹត្តល្មើស[ច្បាប់] ។ អ្នកណាមួយធ្វើបែបនេះ អ្នកនោះធ្វើកំហុសចំពោះខ្លួនឯងផ្ទាល់ ។ ចូរពួកអ្នកកុំចំអកឲ្យព្រះឱង្ការ[និងព្រះសញ្ញា]អស់ឡោះហ្ន៎ឡើយ ។ ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញព្រះករុណាប្រណីរបស់អស់ឡោះហ្ន៎មកលើពួកអ្នក [នឹកឃើញ]អ្វីដែលព្រះអង្គបានបើកឲ្យពួកអ្នកដឹងអំពីព្រះគម្ពីរនិងព្រះញាណបារមី [ដែលព្រះអង្គបានប្រើ]សម្រាប់ដាស់តឿនពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអស់ឡោះហ្ន៎ ហើយចូរដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكَحْنَ أَرْوَجهنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۗ
ذَلِكَ يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ ذَلِكَمْ أَرْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

២៣២. ពេលពួកអ្នកលែងលះស្រ្តី ហើយពួកនាងបានរង់ចាំដល់ពេលកំណត់ហើយ (គឺគ្រប់អ៊ុដូដាស្ត) ចូរពួកអ្នកកុំឃាត់ឃាំងពួកនាងមិនឲ្យពួកនាងទៅរៀបការជាមួយស្វាមីពួកនាងឡើយ (គឺស្វាមីមុន) បើពួកគេបានយល់ព្រមមូលមតិគ្នាដោយគុណធម៌ ។ នេះគឺអ្វីដែលគេនាំមកដាស់តឿនបណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធាមាំចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎និងថ្ងៃអវសាន ។ នេះគឺអ្វីដែលបរិសុទ្ធនិងស្អាតស្អំបំផុតសម្រាប់ពួកអ្នក ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណ ឯពួកអ្នកពុំដឹងទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៣១-២៣២

ابن بابويه في (الْفقيه): بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ صَالِحٍ، [عَنِ الْحَلِيِّ]، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا". قَالَ: «الرَّجُلُ يُطَلِّقُ، حَتَّى إِذَا كَادَ أَنْ يَخْلُوَ أَجْلَهَا رَاجِعَهَا، ثُمَّ طَلَّقَهَا، يَفْعَلُ ذَلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ [فَنَهَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنْ ذَلِكَ]». (من لا يحضره الفقيه 3/323 : 1567)**

អ៊ីបន្ត បាបាវ៉ៃហ្គ័បានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាអាល់-ហ្វាគ្លិះហ្គ័ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពី អាល់-មូហ្វាដ្ឋដ្ឋល់ ប៊ិន ស្វ័លិះហ្គ័ តមកពីអាល់-ហ្វាល់ប៊ី តមកពីអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបាន សួរអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័^{تعالى} [២:២៣១] កុំយាត់ខ្លួននាងទុកក្នុងបំណងធ្វើអាក្រក់លើពួកនាង ឡើយ ។ អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «បុរសដែលបានលែងលះភរិយា ភរិយានោះបាន រងចាំលុះជិតដល់កំណត់ បុរសនោះយកនាងវិញ ហើយបានលែងលះនាងវិញ ។ បុរសនោះបានធ្វើដូច នេះបីដង ។ ដូច្នេះអស់ឡោះហ្គ័^{وحد}ហាមធ្វើបែបនេះ ។» (من لا يحضره الفقيه 3 : 1567 / 323)

***

عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْبَرْزَنْطِيِّ، عَنْ عَبْدِ الْكَرِيمِ بْنِ عَمْرٍو، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ زِيَادٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «لَا يَنْبَغِي لِلرَّجُلِ أَنْ يُطَلِّقَ امْرَأَتَهُ ثُمَّ يُرَاجِعَهَا، وَ لَيْسَ لَهُ فِيهَا حَاجَةٌ، ثُمَّ يُطَلِّقَهَا، فَهَذَا الضَّرَّاءُ الَّذِي نَهَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنْهُ، إِلَّا أَنْ يُطَلِّقَ ثُمَّ يُرَاجِعَ وَ هُوَ يَنْوِي الْإِمْسَاكَ». (من لا يحضره الفقيه 3: 1567 / 323)**

[...] អាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន ស្វ័យ៉ាដ្ឋបានតំណាលតមកពីអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ «មិនល្អទេដែលបុរសលែងលះភរិយាហើយយកនាងវិញ មិនត្រូវធ្វើបែបនេះទេ ហើយលែងលះនាង វិញ ។ នេះគឺការធ្វើអាក្រក់ដែលអស់ឡោះហ្គ័^{وحد}បានហាមនោះ លើកលែងតែបុរសយកនាងវិញក្នុង បំណងយាត់នាង[ឲ្យនៅជាមួយ] ។» (من لا يحضره الفقيه 3 : 3 : 1567 / 323)

***

الْعَيْشِيُّ: عَنْ عَمْرٍو بْنِ جُمَيْحٍ، رَفَعَهُ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَةِ: مَنْ أَصْبَحَ عَلَى الدُّنْيَا حَزِينًا، فَقَدْ أَصْبَحَ لِقَضَاءِ اللَّهِ سَاحِطًا، وَ مَنْ أَصْبَحَ يَشْكُو مُصِيبَةً نَزَلَتْ بِهِ، فَقَدْ أَصْبَحَ يَشْكُو اللَّهَ، وَ مَنْ أَتَى غَنِيًّا فَتَوَاضَعَ لِعِنَاؤِهِ، دَهَبَ اللَّهُ بِثُلُثِي دِينِهِ، وَ مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ ثُمَّ دَخَلَ النَّارَ، فَهُوَ بِمَنْ كَانَ يَتَّخِذُ آيَاتِ اللَّهِ هُزُؤًا. وَ مَنْ لَمْ يَسْتَشِيرْ بِنَدَمٍ، وَ الْفَقْرُ الْمَوْتُ الْأَكْبَرُ». (تفسير العياشي 120 / 379: 1)**

អាល់-អ៊ែយ៉ាស្វ័បានតំណាលតមកពីអ្នក ប៊ិន យ៉ាមីអ៊ី ថាអាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «មានចារ នៅក្នុងគម្ពីរទៅវត្តថា៖ អ្នកណាសោកសង្រេងអំពីលោកនេះ អ្នកនោះនឹងក្រោធការវិនិច្ឆ័យរបស់ អស់ឡោះហ្គ័^{وحد}; អ្នកណាគួញត្រូវអំពីសេចក្តីលំបាក សេចក្តីលំបាកស្រោចមកលើអ្នកនោះ ដូច្នេះអ្នក នោះនឹងគួញត្រូវដាក់អស់ឡោះហ្គ័^{وحد}; អ្នកណាទៅរកបុគ្គលមានទ្រព្យធន ដាក់ខ្លួនចំពោះភាពសម្បូរ ធនធានរបស់បុគ្គលនោះ អស់ឡោះហ្គ័^{وحد}នឹងធ្វើឲ្យសាសនារបស់អ្នកនោះបាត់បង់អស់ពីភាគបី; អ្នក សហគមន៍នេះដែលសូត្រគូរអានហើយបានចូលភ្លើងនរក អ្នកនោះគឺបុគ្គលដែលតែងតែ [២:២៣១] ចំអកឲ្យព្រះឱង្ការ[និងព្រះសញ្ញា]អស់ឡោះហ្គ័^{وحد}; បុគ្គលដែលមិនពិគ្រោះទេ អ្នកនោះនឹងស្តាយក្រោយ; ភាពក្រីក្រជាការស្លាប់ធំបំផុត ។» (تفسير العياشي 1 : 379 / 120)

﴿وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْمِيَ الرِّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدَيْهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْرِضُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾﴾

២៣៣. បណ្តាស្រីជាម្តាយត្រូវឲ្យកូនៗខ្លួនបៅដោះគ្រប់ពីរខួបបរិច្ឆេទ បើឪពុកមានបំណងឲ្យបៅដោះ រហូតដល់គ្រប់កំណត់ ។ ឪពុករបស់កូននោះត្រូវផ្គត់ផ្គង់ដោយគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិតនិងសំលៀក បំពាក់ដល់ពួកគេយ៉ាងសមរម្យ ។ គេមិនដាក់កាតព្វកិច្ចលើអ្នកណាមួយហួសសមត្ថភាពអ្នក នោះឡើយ ។ ស្រីជាម្តាយនឹងមិនត្រូវរងនូវការខូចខាតដោយសារកូនខ្លួនឡើយ រីឯឪពុកក៏មិន ត្រូវរងនូវការខូចខាតដោយសារកូនខ្លួនទេដែរ [ប្រមាណមិនត្រូវធ្វើឲ្យមានការខូចខាតដល់កូន ខ្លួនទេ ឪពុកក៏ដូច្នោះដែរ] ។ ទាយាទ[របស់ឪពុក]ក៏មានកាតព្វកិច្ចដូចគ្នាដែរ (គឺមិនត្រូវធ្វើបាប ទារកទេ) ។ តែបើគេទាំងពីរ (គឺបិតាមាតារបស់ទារក) មានបំណងចង់ឲ្យកូនឈប់បៅ (គឺផ្តាច់ ដោះ) ដោយព្រមមូលមតិគ្នាទាំងពីរ គ្មានទោសលើគេទាំងពីរទេ ។ បើពួកអ្នកចង់រកមេដោះមក ឲ្យកូនពួកអ្នក ក៏ពុំមានទោសលើពួកអ្នកទេដែរ ឲ្យតែពួកអ្នកប្រគល់ប្រាក់ (គឺថ្លៃឈ្នួល) ដែល ពួកអ្នកត្រូវឲ្យដោយគុណធម៌ ។ ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអស់ឡោះហ្ន៎[ដោយអធិមោក្ខ] ហើយចូរ ដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ទស្សនាការទង្វើរបស់ពួកអ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៣៣

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَبْدِ بْنِ أَصْحَابِنَا، عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُمَانَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «لَا رِضَاعَ بَعْدَ فِطَامٍ». قَالَ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، وَ مَا الْفِطَامُ؟ قَالَ: «الْحَوْلَانِ اللَّذَانِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ». (الكافي 5 / 3 / 443)**

[...] ហ្ន៎ម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ុស្ត្រាម៉ានបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាហ្ន៎ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «មិន មានការបំបៅដោះទេក្រោយពីបានផ្តាច់ដោះ ។» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បី ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អ្វីទៅផ្តាច់ដោះ ?» អាហ្ន៎ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «គឺពីរឆ្នាំដែលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} មានព្រះបន្ទូលនោះ ។» (3 / 443 : 5 / 443)

***

عنه: عَنْ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَمَّادٍ، عَنِ الْحَلْبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الْحَبْلَى الْمُطَلَّقَةُ يُنْفِقُ عَلَيْهَا حَتَّى تَضَعَ حَمْلَهَا، وَ هِيَ أَحَقُّ بِوَلَدِهَا أَنْ تُرَضِعَهُ بِمَا تَقْبَلُهُ امْرَأَةٌ أُخْرَى؛ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: "لَا تُضَارُّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَ لَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدَيْهِ وَ عَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ"».

លោក (គឺអាណា-គូឡែនី) បានតំណាលតមកពីអាលី តមកពីឪពុកលោក តមកពីអ៊ុបនួ អាហ្ន៎ អ៊ុមែរ តមក ពីហ្ន៎ម៉ាដូ តមកពីអាណា-ហ្ន៎លាលី តមកពីអាហ្ន៎ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ «ស្រ្តីលែង

លះដែលមានផ្ទៃពោះត្រូវទទួលការផ្គត់ផ្គង់ទាល់តែបានសម្រាលកូនរួច ។ នាងមានសិទ្ធិបំបៅដោះកូន ជាងស្រ្តីទៀត ។ អល់ឡោះហ្គ័, មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៣៣] ស្រីជាម្តាយនឹងមិនត្រូវរងនូវការខូច ខាតដោយសារកូនខ្លួនឡើយ រីឯឪពុកក៏មិនត្រូវរងនូវការខូចខាតដោយសារកូនខ្លួនទេដែរ ។ ទាយាទ [របស់ឪពុក]ក៏មានកាតព្វកិច្ចដូចគ្នាដែរ ។

قَالَ: «كَانَتْ امْرَأَةٌ مِمَّا تَرْفَعُ يَدَهَا إِلَى زَوْجِهَا، إِذَا أَرَادَ مُجَامَعَتَهَا، تَقُولُ: لَا أَدْعُكَ، لِأَنِّي أَخَافُ أَنْ أَحْمَلَ عَلَى وَلَدِي. وَ يَقُولُ الرَّجُلُ: لَا أَجَامِعُكَ، إِنِّي أَخَافُ أَنْ تَعْلَقِي فَأَقْتُلِي وَلَدِي. فَنَهَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ تُضَارَّ الْمَرْأَةُ الرَّجُلَ، وَ أَنْ يُضَارَّ الرَّجُلَ الْمَرْأَةَ».

អាហ៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្គ័^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «ស្រ្តីបានលើកដៃយាត់ប្តីមិនឲ្យរួមដំណេកជាមួយខ្លួនទេ ដោយថា៖ "ខ្ញុំមិនអនុញ្ញាតឲ្យលោកទេ ព្រោះខ្ញុំខ្លាចមានផ្ទៃពោះ មានកូន ។" បុរសថា៖ "ខ្ញុំមិនរួម ដំណេកជាមួយនាងទេ ព្រោះខ្ញុំខ្លាចធ្វើឲ្យនាងមានផ្ទៃពោះ ហើយខ្ញុំនឹងសម្លាប់កូនខ្ញុំ ។" ដូច្នេះ អល់ឡោះហ្គ័, ហាមធ្វើទង្វើនេះ គឺហាមស្រ្តីធ្វើឲ្យបុរសខូចខាត ហើយហាមបុរសធ្វើឲ្យស្រ្តីខូចខាត ។

وَ أَمَّا قَوْلُهُ: «وَ عَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ» فَإِنَّهُ نَهَى أَنْ يُضَارَّ بِالصَّيِّ، أَوْ يُضَارَّ أُمَّهُ فِي الرِّضَاعَةِ، وَ لَيْسَ لَهَا أَنْ تَأْخُذَ فِي رِضَاعِهِ فَوْقَ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ، وَ إِنْ أَرَادَا فِضَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا قَبْلَ ذَلِكَ، كَانَ حَسَنًا، وَ الْفِضَالُ: هُوَ الْفِطَامُ». (الكافي 103 / 3 : 6)**

ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័, [២:២៣៣] ទាយាទ[របស់ឪពុក]ក៏មានកាតព្វកិច្ចដូចគ្នាដែរ អល់ឡោះហ្គ័, ហាមធ្វើបាបកូន ឬម្តាយរបស់កូនក្នុងការបំបៅដោះកូននោះ ។ ម្តាយមិនត្រូវបំបៅដោះកូនលើសពីពីរ ឆ្នាំទេ ។ បើអ្នកទាំងពីរមូលមតិគ្នាផ្លាស់ប្តូរមុនពេលនោះ ជាការប្រសើរ ។ ផ្លាស់ប្តូរមានន័យថាផ្តាច់ ដោះ ។» (3 / 103 : 6) (الكافي)

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾

២៣៤. អ្នកណា ក្នុងចំណោមពួកអ្នក ដែលទទួលមរណៈភាពចោលភរិយា ពួកនាងត្រូវរង់ចាំបួនខែដប់ ថ្ងៃ ។ ពេលពួកនាងបានរង់ចាំគ្រប់កំណត់នោះហើយ ពុំមានទោសលើពួកអ្នកទេ (គឺលើអាណា ព្យាបាល) ក្នុងករណីដែលពួកនាងនឹងទុកដាក់ខ្លួនពួកនាងផ្ទាល់តាមគន្លងធម៌ (គឺតាមបទបញ្ញត្តិ សាសនា គឺរៀបការថ្មីដោយមានអ្នកគ្រប់គ្រងជាអ្នកចាត់ការឲ្យ តែពួកនាងជាអ្នកសម្រេចចិត្ត ដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់) ។ អល់ឡោះហ្គ័ទ្រង់ញាណទង្វើរបស់ពួកអ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុំ ២៣៤

عَنْ: عَنْ حُمَيْدِ بْنِ زَيْدٍ، عَنِ ابْنِ سَمَاعَةَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي أُيُوبَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: جَاءَتْ امْرَأَةٌ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) تَسْتَفْتِيهِ فِي الْمَيْبِتِ فِي غَيْرِ بَيْتِهَا، وَ قَدْ مَاتَ زَوْجُهَا. فَقَالَ: «إِنَّ أَهْلَ الْجَاهِلِيَّةِ كَانَ إِذَا مَاتَ زَوْجُ الْمَرْأَةِ أَحَدَتْ عَلَيْهِ امْرَأَتُهُ اثْنَيْ عَشَرَ شَهْرًا، فَلَمَّا بَعَثَ اللَّهُ مُحَمَّدًا (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) رَحِمَ ضَعْفَهُنَّ، فَجَعَلَ عِدَّتَهُنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ عَشْرًا، وَ أَنْتُنَّ لَا تَصْرِبْنَ عَلَى هَذَا!». (الكافي 117 / 10 : 6)**

[...] មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ីន មុស្លីមបានថ្លែងថា នារីម្នាក់បានមកជួបអាឡិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} សូមយោបល់ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} រឿងដេកនៅក្រៅផ្ទះរបស់ខ្លួន ហើយស្វាមីគាត់បានស្លាប់ហើយ ។ អាឡិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «មនុស្សសម័យអរិជ្ជា (គឺសម័យមុនអ៊ីស្លាម) ពេលបុរសណាមួយស្លាប់ភរិយារបស់ បុរសនោះកាន់មរណៈទុក្ខដប់ពីរខែ ។ ពេលអស់ឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានចាត់បញ្ជូនមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{صلوات الله عليه والسلام} មក អស់ឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} អាណិតអាសូរពួកស្ត្រីទន់ខ្សោយ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានបន្ថយមរណៈទុក្ខនោះមកបួន ខែដប់ថ្ងៃ តែពួកនាងអត់ធ្មត់កំណត់ពេលរង់ចាំនេះមិនបានទេ ។» (الكافي 6: 10 / 117)

***

و عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ ابْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبَاطٍ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ الْمَرْأَةِ يُتَوَقَّى عَنْهَا زَوْجُهَا، وَ تَكُونُ فِي عِدَّتِهَا، أ تَخْرُجُ فِي حَقِّ؟ فَقَالَ: «إِنَّ بَعْضَ نِسَاءِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) سَأَلَتْهُ، فَقَالَتْ: إِنَّ فُلَانَةَ تُتَوَقَّى عَنْهَا زَوْجُهَا، فَتَخْرُجُ فِي حَقِّ يُتَوَقَّى؟»

[...] អាឡិ បាស្មៀវបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរអាឡិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} រឿងនារីប្តីស្លាប់ ថា តើនៅក្នុងពេល រង់ចាំនោះនាងអាចចេញទៅខាងក្រៅដើម្បីធ្វើកិច្ចការផ្ទាល់ខ្លួនបានទេ? អាឡិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «មហោសីម្នាក់របស់ព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه وآله} បានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} ថា៖ "ស្វាមីរបស់អ្នកនេះមួយបាន ស្លាប់ តើនាងអាចចេញទៅខាងក្រៅបានទេដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចខ្លួន?"

فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أَفٍ لَكِنَّ، فَذُكُنْتَنَ قَبْلَ أَنْ أُبْعَثَ فِيكَ، وَ إِنَّ الْمَرْأَةَ مِنْكُنَّ إِذَا تُتَوَقَّى عَنْهَا زَوْجُهَا، أَخَذَتْ بَعْرَةً فَرَمَتْ بِهَا خَلْفَ ظَهْرِهَا، ثُمَّ قَالَتْ: لَا أَمْتَشِطُ وَ لَا أَكْتَحِلُ وَ لَا أَحْتَضِبُ حَوْلًا كَامِلًا، وَ إِنَّمَا أَمْرُكَ بِأَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ وَ عَشْرٍ ثُمَّ لَا تَصْبِرْنَ! لَا أَمْتَشِطُ، وَ لَا تَكْتَحِلُ، وَ لَا تَحْتَضِبُ، وَ لَا تَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهَا نَهَارًا، وَ لَا تَبِيتُ عَنْ بَيْتِهَا.

វិស្វលុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه وآله} បានប្រាប់ថា៖ "ហ៊ី: មុនគេបានចាត់បញ្ជូនខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله} មក ពេលណាស្វាមីពួកនាងណា ម្នាក់ស្លាប់ នាងនោះអត់ធ្មត់រឿងរួមដំណេក ចោលវាទៅក្រោយខ្នង" ហើយនាងនោះថា៖ "ខ្ញុំមិនសិត សក់ទេ មិនលាបទឹកអប់ទេ មិនគូសភ្នែកទេ មិនលាបពណ៌ទេ ពេញមួយឆ្នាំ ។" ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله} ដាក់បញ្ជាឡើងពួក នាងឲ្យរង់ចាំបួនខែដប់ថ្ងៃ ។ នាងអត់ទ្រាំប្រើស្និតមិនបាន អត់គូសភ្នែកមិនបាន អត់លាបពណ៌មិនបាន អត់ទ្រាំចេញក្រៅផ្ទះពេលថ្ងៃមិនបាន អត់ទ្រាំដេកក្រៅផ្ទះខ្លួនមិនបាន ?"

فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَكَيْفَ تَصْنَعُ إِنْ عَرَضَ لَهَا حَقٌّ؟ فَقَالَ: تَخْرُجُ بَعْدَ زَوَالِ الشَّمْسِ، وَ تَرْجِعُ عِنْدَ الْمَسَاءِ، فَتَكُونُ لَمْ تَبِيتُ عَنْ بَيْتِهَا. «فُلْتُ لَهُ: فَتَخْرُجُ؟ قَالَ: «نَعَمْ»». (الكافي 6: 13 / 117)**

មហោសីបានទូលថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه وآله} អើយ តើនាងនោះគប្បីធ្វើយ៉ាងណាបើត្រូវការបំពេញ កាតព្វកិច្ចផ្ទាល់ខ្លួននោះ?" វិស្វលុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه وآله} មានព្រះវចនៈថា៖ "នាងគប្បីចេញក្រៅផ្ទះក្រោយថ្ងៃ ត្រង់ ហើយត្រឡប់មកវិញពេលយប់ ។ នាងមិនត្រូវដេកក្រៅផ្ទះខ្លួនទេ ។" មហោសីបានទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} ថា៖ "តើនាងអាចធ្វើពិធីហ្មត្របានទេ?" វិស្វលុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه وآله} មានព្រះវចនៈថា៖ "បាន ។"> (الكافي 6: 13 / 117)

***

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِهِ: "مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ". قَالَ: «مَنْسُوحَةٌ، نَسَخْتَهَا: يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا»، وَ نَسَخْتَهَا آيَةُ الْمِيرَاثِ». (تفسير العياشي 1/388 :1)**

អាច្ឆិ បាស្មៀវបានថ្លែងតមកពីអាច្ឆិ យ៉ុក្តុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{وَحَدَّثَنَا} [២:២៤០] មរតកសាសន៍ (គឺធ្វើសំបុត្របណ្តាំ) ឲ្យទៅភរិយារបស់ខ្លួននូវអច្ឆិយទានផ្គត់ផ្គង់ជីវិតអស់ រយៈពេលមួយឆ្នាំ ។ អាច្ឆិ យ៉ុក្តុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស្តុនេះត្រូវលើកចោល ។ គឺត្រូវលើក ចោលដោយអាយ៉ាស្តុ ^{وَحَدَّثَنَا} [២:២៣៤] ពួកនាងត្រូវរង់ចាំបួនខែដប់ថ្ងៃ ។ អាយ៉ាស្តុផ្ទេរមរតកក៏លើក អាយ៉ាស្តុនេះចោលដែរ ។» (تفسير العياشي 1 : 388 / 122)

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِءٍ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْتَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابَ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٣٥﴾

២៣៥. ពុំមានទោសលើពួកអ្នកទេ បើពួកអ្នកប៉ុនប៉ងស្តីដណ្តឹងពួកស្ត្រី [មេម៉ាយដែលនៅក្នុងការរង់ចាំ អ៊ីដូដ្ឋាស្តុនៅឡើយ] ឬពួកអ្នកលាក់ទុកបំណងនោះក្នុងចិត្តពួកអ្នក ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណ ថាពួកអ្នកនឹងប្រាប់ពួកនាងឲ្យដឹងគោលបំណងពួកអ្នក ។ តែចូរពួកអ្នកកុំឲ្យសន្យាពួកនាង ដោយសម្ងាត់ រៀបលែងតែនិយាយពាក្យសម្តី[សុចរិត]សមរម្យ ។ ចូរពួកអ្នកកុំទាន់សម្រេច រៀបការ[ជាមួយនាង]មុនចប់កាលកំណត់ (គឺមុនរយៈពេលអ៊ីដូដ្ឋាស្តុចប់ដូចបានពោលមក ហើយ) ។ ចូរពួកអ្នកដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណអ្វីដែលនៅក្នុងចិត្តពួកអ្នក ។ ដូច្នេះចូរពួក អ្នកប្រយ័ត្នព្រះអង្គ ហើយចូរពួកអ្នកដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៎អត់ឱនឲ្យ ព្រះអង្គប្រកបដោយព្រះខន្តិ មេត្តា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្តុ ២៣៥

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَمَّادٍ، عَنِ الْحَلْبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: " وَ لَكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا". قَالَ: «هُوَ الرَّجُلُ يَقُولُ لِلْمَرْأَةِ قَبْلَ أَنْ تَنْقُضِيَ عِدَّتَهَا: أَوْاعِدُكَ بَيْتَ آلِ فُلَانٍ. لِيُعْرَضَ لَهَا بِالْخِطْبَةِ. وَ يَعْنِي بِقَوْلِهِ: "إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا" التَّعْرِيفُ بِالْخِطْبَةِ، وَ لَا يَعْزِمُ عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابَ أَجَلَهُ». (الكافي 5 : 1)**

[...] អាល់-ហ្វាល់ប៊ីបានតំណាលតមកពីអាច្ឆិ អុប្បុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَحَدَّثَنَا} [២:២៣៥] តែចូរពួកអ្នកកុំឲ្យសន្យាពួកនាងដោយសម្ងាត់ រៀបលែងតែនិយាយពាក្យសម្តី[សុចរិត] សមរម្យ ។ អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «នេះគឺបុរសដែលនិយាយជាមួយស្ត្រីនោះមុនស្ត្រីនោះរង់ចាំគ្រប់ កាលកំណត់ថា៖ "ខ្ញុំសន្យាស្តីដណ្តឹងនាងនៅផ្ទះអ្នកនេះមួយ" ក្នុងបំណងស្តីដណ្តឹងនាង ។ រីឯព្រះ បន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَحَدَّثَنَا} រៀបលែងតែនិយាយពាក្យសម្តី[សុចរិត]សមរម្យ ការស្នើសូមរៀបការ ។ ចូរពួកអ្នក

កុំទាន់ សម្រេចរៀបការ[ជាមួយនាង]មុនចប់កាលកំណត់ ។» (1 / 434 : 5) (الكافي)

***

وَعَنْهُ: عَنْ حُمَيْدِ بْنِ زَيْدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَيْرٍ وَاحِدٍ، عَنْ أَبِي نَابٍ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا". قَالَ: «يَلْقَاهَا فَيَقُولُ: إِنِّي فِيكَ لِرَاغِبٌ، وَإِنِّي لِلنِّسَاءِ لَمُكْرِمٌ، فَلَا تَسْبِقْنِي بِنَفْسِكَ. وَالسِّرُّ: لَا يَخْلُو مَعَهَا حَيْثُ وَعَدَهَا». (الكافي 4/35 : 5)**

[...] អាប់ខុល រោះហ្នាំម៉ាន ប៊ិន អាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្នាំបានតំណាលតមកពីអាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្នាំ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្នាំ ^{وَجَدَّ} [២:២៣៥] រៀរលែងតែនិយាយពាក្យសម្តី[សុចរិត]សមរម្យ ។ អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «បុរសទៅជួបស្ត្រី ប្រាប់ស្ត្រីនោះថា៖ "ខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍នាង ។ ខ្ញុំគោរពស្ត្រី ដូច្នោះសូម នាងកុំសម្រេចចិត្តរៀបការជាមួយអ្នកណាមុនខ្ញុំ ។" [២:២៣៥] ដោយសម្ងាត់ ចូរបុរសនោះកុំនៅតែឯង ជាមួយស្ត្រីនោះពេលឲ្យសន្យានាង ។» (4 / 435 : 5) (الكافي)

***

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ: "لَا تُؤَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا". قَالَ: «الْمَرْأَةُ فِي عِدَّتِهَا تَقُولُ لَهَا قَوْلًا حَمِيلاً تُرَعِّبُهَا فِي نَفْسِكَ، وَ لَا تَقُولُ: إِنِّي أَصْنَعُ كَذَا، وَ أَصْنَعُ كَذَا. الْقَبِيحَ مِنَ الْأَمْرِ فِي الْبُضْعِ، وَ كُلُّ أَمْرٍ قَبِيحٌ». (تفسير العياشي 1/123 : 394)**

អាច្និ បាស្មៀរបានតំណាលតមកពីអាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្នាំ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្នាំ ^{وَجَدَّ} [២:២៣៥] តែចូរពួកអ្នកកុំឲ្យសន្យាពួកនាងដោយសម្ងាត់ រៀរលែងតែនិយាយពាក្យសម្តី[សុចរិត]សមរម្យ ។ អាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្នាំ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ស្ត្រីដែលនៅក្នុងពេលរង់ចាំ (អ៊ីដូដូស៊ូ) ចូរនិយាយសម្តីល្អ ជាមួយនាងដើម្បីឲ្យនាងទន់ចិត្តមកលើខ្លួនលោក គប្បីថា៖ "ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចនេះមួយ ដូចនេះមួយ..." រឿង អាក្រក់ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រកាសខ្លួន (គឺការប្រកាសខ្លួនលោកឲ្យនាងដឹង) គឺគ្រប់រឿងអាក្រក់ ។»

(تفسير العياشي 1 : 123 / 394)

***

عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ صَدَقَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: "إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا". قَالَ: «يَقُولُ الرَّجُلُ لِلْمَرْأَةِ وَ هِيَ فِي عِدَّتِهَا: يَا هَذِهِ، لَا أَحِبُّ إِلَّا مَا أَسْرَكُ، وَ لَوْ قَدْ مَضَى عِدَّتُكَ لَا تَقُوتِينِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ، فَلَا تَسْبِقْنِي بِنَفْسِكَ. وَ هَذَا كُلُّهُ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ». (تفسير العياشي 1/123 : 395)**

ម៉ាស់អុដូស៊ូ ប៊ិន ស្ត្រីដូរក្មេរៈត្តបានតំណាលតមកពីអាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្នាំ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូល អស់ឡោះហ្នាំ ^{وَجَدَّ} [២:២៣៥] រៀរលែងតែនិយាយពាក្យសម្តី[សុចរិត]សមរម្យ ។ អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «បុរសនិយាយជាមួយស្ត្រីដែលកំពុងនៅក្នុងពេលរង់ចាំ (អ៊ីដូដូស៊ូ) ថា៖ "ខ្ញុំមិនចង់បានអ្វីក្រៅពីចង់ឲ្យ នាងរីករាយទេ ។ ពេលនាងបានរង់ចាំគ្រប់តាមកំណត់ពេលហើយ សូមនាងកុំភ្លេចខ្ញុំ (គឺកុំភ្លេចគិតអំពី ការស្នើសូមរៀបការរបស់ខ្ញុំ) បើអស់ឡោះហ្នាំ ^{وَجَدَّ} មានបំណង ។ ដូច្នោះសូមនាងកុំរៀបការជាមួយអ្នកណា ក្រៅពីខ្ញុំ ។" ទាំងអស់នេះមិនមែនអ្វីក្រៅពីគោលបំណងរៀបការរបស់បុរសទេ ។»

(تفسير العياشي 1 : 123 / 395)

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَقْتُمْ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتَرِ قَدَرُهُ مَتَّعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣﴾

២៣៦. ពុំមានទោសលើពួកអ្នកទេ បើពួកអ្នកលែងលះភរិយាក្នុងករណីដែលពួកអ្នកពុំទាន់បានប៉ះពាល់ពួកនាង (គឺរួមដំណេក) ឬពួកអ្នកពុំទាន់បានកំណត់តម្លៃប្រាក់ខាន់ស្លាឲ្យពួកនាងនៅឡើយទេនោះ ។ ពួកអ្នកចូរឲ្យទៅពួកនាងនូវអំណោយនីមួយៗដែលប្រកបដោយគុណធម៌ សម្រាប់បុរសមានទ្រព្យ ចូរឲ្យទៅតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ឯបុរសក្រខ្សត់វិញ ចូរឲ្យទៅតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួនដែរ ។ នេះជាកាតព្វកិច្ចរបស់បណ្តាអ្នកប្រព្រឹត្តិល្អ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៣៦

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَفْصِ بْنِ الْبُخَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي الرَّجُلِ يُطَلِّقُ امْرَأَتَهُ، أَمْ يَمْتَعُهَا؟ قَالَ: «نَعَمْ، أَوْ مَا يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ، أَوْ مَا يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَّقِينَ؟». (الكافي 1 / 104 : 6)**

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កុបបានតំណាលតមកពីអ្នកលើ ប៊ិន អ៊ីប៊ីហ្គ្រីម តមកពីឪពុកលោក តមកពីអ៊ីបនួអាហ្វិ អ៊ីម៉ែរ តមកពីហ្គាហ្វ្លូស្ត ប៊ិន អាល់-បាក្ករ៉េ តមកពីអាហ្វិ អ្នកប្រព្រឹត្តិល្អឡោះហ្វ្លាស់ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីបុរសម្នាក់ដែលលែងលះភរិយា ថាតើបុរសនោះគប្បីផ្តាច់ផ្តាច់ស្ត្រីនោះទេ ? អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «គប្បីផ្តាច់ផ្តាច់ តើលោកមិនចង់ទៅជា [២:២៣៦] អ្នកប្រព្រឹត្តិល្អទេ? លោកមិនចង់ទៅជាអ្នកមានសទ្ធាសីបចិត្តទេ?» (الكافي 1 / 104 : 6)

***

الشَّيْخُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ رَجُلٍ، عَنْ أَبِي حَمْرَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الرَّجُلِ يُرِيدُ أَنْ يُطَلِّقَ امْرَأَتَهُ قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ. قَالَ: «يَمْتَعُهَا قَبْلَ أَنْ يُطَلِّقَهَا، فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ: " وَ مَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرُهُ وَ عَلَى الْمُقْتَرِ قَدَرُهُ"». (التهديب 8 : 489 / 141)**

អាល់-ស្តែខ័ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក បានតំណាលតមកពីអ្នកលើម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពីអ្នកលើ ប៊ិន អាល់ហ្គាកាំ តមកពីបុរសម្នាក់ តមកពីអាហ្វិ ហ្គាហ្វ្លូស្ត តមកពីអាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វារ ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីបុរសដែលចង់លែងលះភរិយាមុនបានរួមដំណេកជាមួយនាង ។ អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «បុរសនោះត្រូវចិញ្ចឹមនារីនោះមុនបុរសនោះលែងលះនាង ព្រោះអស់ឡោះហ្វ្លាស់ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៣៦] ពួកអ្នកចូរឲ្យទៅពួកនាងនូវអំណោយនីមួយៗដែលប្រកបដោយគុណធម៌ សម្រាប់បុរសមានទ្រព្យ ចូរឲ្យទៅតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ឯបុរសក្រខ្សត់វិញ ចូរឲ្យទៅតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួនដែរ ។» (التهديب 8 : 489 / 141)

***

عَنِ ابْنِ بُكَيْرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: " وَ عَلَى الْمُقْتَرِ قَدَرُهُ وَ عَلَى الْمُقْتَرِ قَدَرُهُ" مَا قَدَرُ الْمَوْسِعِ وَ الْمُقْتَرِ؟ قَالَ: «كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) يَمْتَعُ بِرَاحِلَتِهِ» يَغْنِي حَمْلَهَا أَلَدِي عَلَيْهَا. (تفسير العباسي 1/124 : 400)**

អ៊ីបនូ-បាក្វីរ៉េបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាច្ចី អាប់ខុលឡោះហ្គី^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គី^{تعالى} [២:២៣៦] ពួកអ្នកចូរទៅពួកនាងនូវអំណោយនីមួយដែលប្រកបដោយគុណធម៌ សម្រាប់បុរសមានទ្រព្យ ចូរទៅតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ឯបុរសក្រខ្យត់វិញ ចូរទៅតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួនដែរ ថា តើមានចំនួនប៉ុណ្ណាសម្រាប់អ្នកមានទ្រព្យនិងអ្នកក្រ ? អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អាល់^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ីន អាល់-ហ្គីសែនី^{صلوات الله عليه والسلام} តែងតែផ្គត់ផ្គង់ដោយអូដូ ។» មានន័យថាដឹកទូនាងនូវអ្វីដែលជាប់របស់នាង ។

(تفسير العياشي 1: 400 / 124)

***

و عَنْهُ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عُبَيْدِ اللَّهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا"، قَالَ: «الْقَوَامُ هُوَ الْمَعْرُوفُ»، "عَلَى الْمَوْسِعِ قَدْرُهُ وَ عَلَى الْمُضْمَرِ قَدْرُهُ" عَلَى قَدْرِ عِيَالِهِ، وَ مَوْتِهِمَ الَّتِي هِيَ صَلَاحٌ لَهُ وَ لَهُمْ وَ "لَا يَكْلِفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا" مَا آتَاهَا». (الكافي 4 / 56 : 8)**

[...] មូហាំម៉ាដូ ប៊ីន ស៊ីណានបានតំណាលតមកពីអាច្ចី អាល់-ហ្គាសាន់^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គី^{تعالى} [២៥:៦៧] មធ្យមរវាងទាំងពីរនេះ ។ អាច្ចី អាល់-ហ្គាសាន់^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «មធ្យម នេះគឺការសមរម្យ ។ [២:២៣៦] សម្រាប់បុរសមានទ្រព្យ ចូរទៅតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ឯបុរសក្រខ្យត់វិញ ចូរទៅតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួនដែរ តម្រូវតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួនដែលអាចធ្វើបាន ដែលសមស្របទៅតាមសេចក្ដីត្រូវការនិងការចាយវាយរបស់អ្នកនោះនិងពួកគេ ។ [៦៥:៧] អល់ឡោះហ្គីមិនដាក់បន្ទុកលើអ្នកណាមួយដែលលើសពីកម្រិតដែលព្រះអង្គបានកំណត់មកលើអ្នកនោះឡើយ ។»

(الكافي 4: 56 / 8)

وَإِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عِقْدُهُ الرِّجَالِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٦٧﴾

២៣៧. បើពួកអ្នកលែងលះពួកនាងមុនពួកអ្នកបានប៉ះពាល់ពួកនាង ក៏ប៉ុន្តែពួកអ្នកបានដាក់កំណត់ខាន់ស្លាបទៅហើយ ពួកអ្នកត្រូវប្រគល់ឲ្យទៅពួកនាងចំនួនពាក់កណ្ដាលនៃអ្វីដែលពួកអ្នកបានកំណត់រួចហើយនោះ រៀបលែងតែពួកនាងយល់ព្រមប្រគល់ឲ្យវិញ ឬអាណាព្យាបាលរៀងអាពាហ៍ពិពាហ៍ (គឺវាលីរបស់ស្រីដែលសុខចិត្តប្រគល់ឲ្យវិញទាំងអស់តាមដែលបានកំណត់តាំងពីដើមទីមក) ។ ដែលពួកអ្នកព្រមប្រគល់ឲ្យវិញនោះនៅក្បែរសេចក្ដីត្រឹមត្រូវជាជាង ។ ចូរពួកអ្នកកុំភ្លេចប្រោសប្រណីគ្នា ។ អល់ឡោះហ្គីទ្រង់ទស្សនាការទង្វើរបស់ពួកអ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសូ ២៣៧

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي عَلِيٍّ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجُبَّارِ وَ أَبِي الْعَبَّاسِ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرِ الرَّزَّازِ، [عَنْ أَيُّوبَ بْنِ نُوحٍ]؛ عَنْ ابْنِ سَمَاعَةَ، جَمِيعًا، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِذَا طَلَّقَ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ بِهَا فَقَدْ بَانَ مِنْهُ، وَ تَتَزَوَّجُ إِنْ شَاءَتْ مِنْ سَاعَتِهَا، وَ إِنْ كَانَ فَرَضَ لَهَا مَهْرًا فَلَهَا نِصْفُ الْمَهْرِ، وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ فَرَضَ لَهَا مَهْرًا

فَلْيَمْتَعَهَا». (الكافي 106 / 1 : 6)**

[...] អាចិ បាស្មៀរបានតំណាលតមកពីអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام}ដែលមានវចនៈថា៖ «ពេលបុរស លែងលះភរិយាមុនបានរួមដំណេកជាមួយនាង នាងបានដាច់ស្រេចពីបុរសនោះហើយ ហើយនាងអាច រៀបការបានចាប់ពីពេលនោះបើនាងមានបំណង ។ បើបានដាក់ខាន់ស្លាឲ្យនាង នាងត្រូវបានខាន់ស្លា នោះពាក់កណ្តាល ។ បើមិនបានដាក់ខាន់ស្លាឲ្យនាងទេ ចូរបុរសផ្គត់ផ្គង់នាង ។» (1 / 106 : 6) (الكافي)

***

صَفْوَانُ، عَنْ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، وَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ وَ عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ حَالِدٍ، عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى، عَنْ سَمَاعَةَ، جَمِيعًا، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ إِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَ قَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فِصْفًا مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ". قَالَ: «هُوَ الْأَبُ أَوْ الْأَخُ أَوْ الرَّجُلُ يُوصَى إِلَيْهِ، وَ الَّذِي يَجُوزُ أَمْرُهُ فِي مَالِ الْمَرْأَةِ، فَيَبْتَاعُ لَهَا فَتُجِيرُ، فَإِذَا عَفَا فَعَدَّ جَارًا». (الكافي 106 / 2 : 6)**

[...] អ៊ីស្វាម៉ាន ប៊ិន អ៊ីសានិងសាម៉ាអុសុំបានថ្លែងតមកពីអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام}អំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្គ័រ^{رحمته} [២:២៣៧] បើពួកអ្នកលែងលះពួកនាងមុនពួកអ្នកបានប៉ះពាល់ពួកនាង ក៏ប៉ុន្តែពួកអ្នក បានដាក់កំណត់ខាន់ស្លាទូទៅហើយ ពួកអ្នកត្រូវប្រគល់ឲ្យទៅពួកនាងចំនួនពាក់កណ្តាលនៃអ្វីដែល ពួកអ្នកបានកំណត់រួចហើយនោះ រៀរលែងតែពួកនាងយល់ព្រមប្រគល់ឲ្យវិញ ឬអាណាព្យាបាលរៀង អាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អាណាព្យាបាលគឺឪពុក ឬបងប្រុស ឬអ្នកបំពេញតាម សំណូមពរ ឬបណ្តាអ្នកដែលគេអនុញ្ញាតឲ្យមើលខុសត្រូវទ្រព្យរបស់ស្ត្រី ។ បុគ្គលទាំងនេះត្រូវចំណាយ ឲ្យនាង ជាការល្អប្រសើរ បើបុគ្គលទាំងនេះព្រមប្រគល់ឲ្យគេវិញ ។ គេអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបែបនេះ ។»

(2 / 106 : 6) (الكافي)

***

الشَّيْخُ بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَمَاعَةَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْحَسَنِ الْمَيْمُونِيِّ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ وَهْبٍ، عَنْ أَبِي أَيُّوبَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ: «يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ غَضُوضٌ، يَعْضُّ كُلُّ امْرِئٍ عَلَى مَا فِي يَدِهِ، وَ يَنْسَى الْفَضْلَ، وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ لَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ" وَ لَا يَنْبَرِي فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ أَقْوَامٌ، يُبَايِعُونَ الْمُضْطَرِّينَ، أَوْلَيْكَ هُمْ شِرَارُ النَّاسِ». (التهذيب 18 / 80 : 7)**

[...] អាចិ អែយូបបានតំណាលតមកពីអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام}ដែលមានវចនៈថា៖ «ដល់ពេលមួយ មនុស្សនឹងកាចសាហាវ ។ ម្នាក់ៗខាំដៃឯង ភ្លេចធម៌មេត្តា ។ អល់ឡោះហ្គ័រ^{رحمته}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៣៧] ចូរពួកអ្នកកុំភ្លេចប្រោសប្រណីត្តា ។ មិនមានអ្នកណាអាចរងអំពើនេះបានទេ ។ ពួកគេនឹង បង្ខំឲ្យមនុស្សស្មោះស្ម័គ្រដោយកម្លាំងបាយ ។ ពួកនេះជាមនុស្សអាក្រក់បំផុត ។»

(80 / 18 : 7) (التهذيب)

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوَسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٣٧﴾

២៣៨. ចូរពួកអ្នករក្សានមស្តារនិងនមស្តារកណ្តាល ។ ចូរពួកអ្នកឈរដោយចុះចិត្តចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ (គឺដោយស្ម័គ្រស្ម័គ្រចិត្តទៅរកអល់ឡោះហ្គ័រ) ។

***

លោកស្វាមីព្រះត្ថូបានថ្លែងតមកពីលោកអ្នកប្រែប្រួលព្រះហ្វីម៉ាន ប៊ិន កាស្ត្រៀរ ដែលបានថ្លែងតមកពីអ៊ីម៉ា ស្ទ្រីឌីកូ ^{صلوات الله عليه والسلا} អំពីអាយ៉ាស៊ូនេះ ។ អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلا} មានវចនៈថា៖ "នមស្ការគឺស្វីលុលឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسلا} អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلا} សែយីដ្យាស៊ូ ^{صلوات الله عليه والسلا} ហ្វាសាន់ ^{صلوات الله عليه والسلا} ហ្វីសែនី ^{صلوات الله عليه والسلا} ។ ឯនមស្ការកណ្តាលគឺ អាមីរុល មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلا} ។ " *ចូរពួកអ្នកឈរដោយចុះចិត្តចំពោះលំឡោះហ្វី (គឺដោយស្និទ្ធស្នាល)*" គឺបណ្តាអ្នកដែលគោរព តាមអស់អ៊ីម៉ា ^{عليه السلام} ។" (តាហ្វៀសៀរ ហ្វីរីត ក្បាលទី១ ទំព័រ៤៧)

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ២៣៨

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَيْسَى وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى وَ مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شَادَانَ جَمِيعاً عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَيْسَى عَنْ حَرِيزٍ عَنْ زُرَّارَةَ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَمَّا فَرَضَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِنَ الصَّلَاةِ فَقَالَ خَمْسُ صَلَوَاتٍ فِي اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ فَعُلْتُ فَهَلْ سَمَّاهُنَّ وَ بَيَّنَّهُنَّ فِي كِتَابِهِ قَالَ نَعَمْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) أَمِّمِ الصَّلَاةَ لِلدُّلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَ دُلُوكَهَا زَوَّاهَا فَيَمَّا بَيْنَ دُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ أَرْبَعُ صَلَوَاتٍ سَمَّاهُنَّ اللَّهُ وَ بَيَّنَّهُنَّ وَ وَقَّتَهُنَّ وَ غَسَقُ اللَّيْلِ هُوَ انْتِصَافُهُ ثُمَّ قَالَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ قُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُوداً فَهَذِهِ الْخَامِسَةُ

[...] ស្វាមីព្រះត្ថូបានតំណាលតមកពីអាចូ យ៉ាក្តុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلا} ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلا} អំពីស្វ័យ្យាត្ថុដែល អស់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسلا} ដាក់មកជាកាតព្វកិច្ច ។ អាចូ យ៉ាក្តុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلا} មានវចនៈថា៖ «ស្វ័យ្យាត្ថុប្រាំក្នុងមួយថ្ងៃមួយ យប់ ។» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «តើគេបានប្រាប់ឈ្មោះនិងអធិប្បាយស្វ័យ្យាត្ថុទាំងនេះនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ទេ ?» អាចូ យ៉ាក្តុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلا} មានវចនៈថា៖ «ប្រាប់ ។ អស់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسلا} បានប្រាប់ព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه والسلا} ព្រះអង្គ ថា៖ [១៧:៧៨] ចូរអ្នកធ្វើនមស្ការពីពេលថ្ងៃជ្រេរហូតដល់ពេលងងឹតនៃពេលយប់ ។ នៅក្នុងចន្លោះ ពេលថ្ងៃ[ចាប់ផ្តើម]ជ្រេនិងពេលងងឹតនៃពេលយប់មានបួនស្វ័យ្យាត្ថុ ។ អស់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسلا} បានប្រាប់ឈ្មោះ និងបានអធិប្បាយស្វ័យ្យាត្ថុទាំងនេះ ហើយបានប្រាប់ពេលស្វ័យ្យាត្ថុទាំងនេះ ។ ភាពងងឹតនៃពេលយប់គឺ កណ្តាលយប់ ។ បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسلا} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [១៧:៧៨] សូត្រពេលមុនថ្ងៃរះ ។ ព្រោះ ការសូត្រពេលមុនថ្ងៃរះនោះមានបណ្តាសាក្សី ។ នេះស្វ័យ្យាត្ថុទីប្រាំ ។

و قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي ذَلِكَ أَمِّمِ الصَّلَاةَ طَرْفِي النَّهَارِ وَ طَرْفَاهُ الْمَغْرِبِ وَ الْعَدَاةُ وَ زُلْفَا مِنَ اللَّيْلِ وَ هِيَ صَلَاةُ الْعِشَاءِ الْآخِرَةِ وَ قَالَ تَعَالَى حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَ الصَّلَاةِ الْوَسْطَى وَ هِيَ صَلَاةُ الظُّهْرِ وَ هِيَ أَوْلُ صَلَاةٍ صَلَّاهَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَ هِيَ وَسْطُ النَّهَارِ وَ وَسْطُ الصَّلَاتَيْنِ بِالنَّهَارِ صَلَاةُ الْعَدَاةِ وَ صَلَاةُ الْعَصْرِ

អស់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسلا} មានព្រះបន្ទូលអំពីនេះថា៖ [១១:១១៤] ចូរអ្នកធ្វើនមស្ការនាប៉ែកទាំងពីរនៃថ្ងៃ គឺម៉ាក្តុរិប និងពេលព្រឹក និងនាដើមយប់ នេះគឺស្វ័យ្យាត្ថុអ៊ីស្តាអ៊ីចុងក្រោយ ។ អស់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسلا} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៣៨] ចូរពួកអ្នករក្សានមស្ការនិងនមស្ការកណ្តាល នេះគឺស្វ័យ្យាត្ថុស្វ័យ្យាត្ថុ ។ នេះគឺស្វ័យ្យាត្ថុទីមួយ ដែលស្វីលុលឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسلا} បានធ្វើ វានៅក្នុងពាក់កណ្តាលថ្ងៃ នៅចន្លោះស្វ័យ្យាត្ថុប្រចាំថ្ងៃពីរ គឺស្វ័យ្យាត្ថុ ពេលព្រឹកនិងស្វ័យ្យាត្ថុអាល់-អុស្វា ។»

وَ فِي بَعْضِ الْقِرَاءَةِ حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى صَلَاةَ الْعَصْرِ وَ قُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

[លោកអ្នកអធិប្បាយបានថ្លែងថា:] ខ្លះសូត្រថា៖ [២:២៣៨] ចូរពួកអ្នករក្សានមស្ការនិងនមស្ការកណ្តាល នមស្ការអាល់-អុស្វាវ ។ ចូរពួកអ្នកឈរដោយចុះចិត្តចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ ។

قَالَ وَ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) فِي سَفَرِهِ فَقَنَتَ فِيهَا رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ تَرَكَهَا عَلَى حَالِهَا فِي السَّفَرِ وَ الْحَضَرِ وَ أَضَافَ لِلْمُقِيمِ رَكَعَتَيْنِ وَ إِنَّمَا وَضَعَتِ الرَّكْعَتَانِ اللَّتَانِ أَضَافُهُمَا النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) يَوْمَ الْجُمُعَةِ لِلْمُقِيمِ لِمَكَانِ الْحُطْبَتَيْنِ مَعَ الْإِمَامِ فَمَنْ صَلَّى يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِي غَيْرِ جَمَاعَةٍ فَلْيُصَلِّهَا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ كَصَلَاةِ الظُّهْرِ فِي سَائِرِ الْأَيَّامِ .

អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «គេបានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស្កុនេះថ្ងៃសុក្រ កាលរស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه} កំពុងធ្វើដំណើរ ។ រស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه} បានប្រាប់ឲ្យដឹងអាយ៉ាស្កុនេះហើយបានទុកអាយ៉ាស្កុនេះនៅក្នុងសភាពនេះពេលធ្វើដំណើរនិងពេលមិនធ្វើដំណើរ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه} បានបន្ថែមពីររ៉ក់អុត់សម្រាប់អ្នកមិនធ្វើដំណើរ ។ ពីររ៉ក់អុត់ដែលរស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه} បានបន្ថែមក្នុងថ្ងៃសុក្រនោះជាជំនួសយុត្តុបាស្កុនាំពីរ សម្រាប់អ្នកដឹកនាំស្ម័ឡាត្ដូ ។ ដូច្នេះអ្នកណាស្ម័ឡាត្ដូថ្ងៃសុក្រ ដែលមិនមែនស្ម័ឡាត្ដូយូមអុត្ដូទេ (គឺស្ម័ឡាត្ដូរួមគ្នា) ចូរអ្នកនោះស្ម័ឡាត្ដូបួនរ៉ក់អុត្ដូ ដូចស្ម័ឡាត្ដូស្មីហ្ន៎វិថ្ងៃផ្សេង ។» (អាល់-កាហ្ន៎ ខណ្ឌ៣ ហ្វាឡីស្ម័១)

***

ابن بابويه، قال: حَدَّثَنِي أَبِي (رَحْمَةُ اللَّهِ)، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ أَبِي الْمَغْرَا حَمِيدِ بْنِ الْمُثَنَّى الْعَجَلِيِّ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «صَلَاةُ الْوُسْطَى صَلَاةُ الظُّهْرِ، وَ هِيَ أَوْلُ صَلَاةٍ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى نَبِيِّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (معاني الأخبار: 1 / 331)**

[...] អាច្នី អាល់-ម៉ាកុវ ហ្វាមីដូ ប៊ិន អាល់-ម៉ាស្ម័នី អាល់-អាយ៉ាលីបានទំណាលតមកពីអាច្នី បាស្ម័រ ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាច្នី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «[២:២៣៨] នមស្ការកណ្តាល គឺស្ម័ឡាត្ដូស្មីហ្ន៎វិ (صلاة الظهر) ហើយនេះគឺស្ម័ឡាត្ដូដំបូងបង្អស់ដែលអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه} បានបើកឲ្យព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه} ដឹង ។» (1 / 331) (معاني الخبر)

***

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: "حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَ قُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ". قَالَ: «الصَّلَوَاتُ: رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ فَاطِمَةُ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ (سَلَامٌ اللَّهُ عَلَيْهِمْ)، وَ الْوُسْطَى: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ "وَ قُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ" طَائِعِينَ لِلْأَمَّةِ». (تفسير العباسي 128 / 421: 1)**

អាប់ខុល រ៉េ:ហ្ន៎ម៉ាន ប៊ិន កាស្ម័របានតំណាលតមកពីអាច្នី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه} [២:២៣៨] ចូរពួកអ្នករក្សានមស្ការនិងនមស្ការកណ្តាល ។ ចូរពួកអ្នកឈរដោយចុះចិត្តចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ ។ អាច្នី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «នមស្ការគឺរស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه} អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه} ហ្វាឡីម៉ាស្កុ^{صلوات الله عليه} អាល់-ហ្វាសាន់^{صلوات الله عليه} និង អាល់-ហ្វាសាន់^{صلوات الله عليه} ។ នមស្ការ

កណ្តាលគឺអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ ចូរពួកអ្នកឈរដោយចុះចិត្តចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ គឺ[ស្តាប់បង្គាប់] អ៊ីម៉ា عليهم السلام ។ «1 (تفسير العياشي 1: 421 / 128)»

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَدْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٨﴾

២៣៩. បើពួកអ្នកនៅក្នុងគ្រោះថ្នាក់ ចូរ[ធ្វើនមស្តារ]ដោយដើរ ឬនៅលើយានជំនិះ ។ ពេលពួកអ្នកផុត ភ័យ ចូរពួកអ្នករលឹកដល់អល់ឡោះហ្ន៎ដូចដែលព្រះអង្គបានបង្ហាត់បង្រៀនពួកអ្នកនូវអ្វីដែលពួក អ្នកមិនដែលដឹងកាលពីមុននោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៣៩

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ أَبِي بَانَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا" كَيْفَ يُصَلِّي، وَ مَا يَقُولُ إِذَا خَافَ مِنْ سَبْعٍ أَوْ لَصِي، كَيْفَ يُصَلِّي؟ قَالَ: «يُكَبِّرُ وَ يُؤْمِيُ لِإِمَاءٍ بِرَأْسِهِ». (الكافي 3 / 457 : 6)***

[...] អាប់ខុល វ៉ា:ហ្ន៎ម៉ាន ប៊ិន អាហ្ន៎ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎បានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាហ្ន៎ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ وجل [២:២៣៩] បើពួកអ្នកនៅក្នុងគ្រោះថ្នាក់ ចូរ[ធ្វើនមស្តារ]ដោយដើរ ឬនៅលើយានជំនិះ ។ តើគេស្នើឡាត្ត់យ៉ាងណា តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام យល់ឃើញយ៉ាងណាពេលខ្លាចសត្វ សាហាវគោឬចោរ តើគេស្នើឡាត្ត់យ៉ាងណា? អាហ្ន៎ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: «គេត្រូវ តាក់បៀរនិងធ្វើកាយវិការដោយក្បាល ។» (424 / 128 : 1 (تفسير العياشي 1: 424 / 128))

***

العياشي: عَنْ زُرَّارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: أَحْبَبْتَنِي عَنْ صَلَاةِ الْمُؤَافِقَةِ. فَقَالَ: «فَإِذَا لَمْ يَكُنِ النَّصْفُ مِنْ عَدُوِّكَ صَلَّيْتَ لِإِمَاءٍ، رَاجِلًا كُنْتَ أَوْ رَاكِبًا، فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: "فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا" تَقُولُ فِي الرَّكْعَةِ: لَكَ رَكْعَةٌ وَ أَنْتَ رَبِّي. وَ فِي السُّجُودِ: لَكَ سَجْدَةٌ وَ أَنْتَ رَبِّي. أَيْنَمَا تَوَجَّهْتَ بِكَ دَابَّتْكَ، غَيْرَ أَنَّكَ تَوَجَّهْتَ حِينَ تُكَبِّرُ أَوَّلَ تَكْبِيرٍ» (تفسير العياشي 1/ 422 : 1)***

អាល់-អ៊ែយ៉ាស្តីបានតំណាលតមកពីស្តារវ៉ា: តមកពីអាហ្ន៎ យ៉ាត្ត់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា: «សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់ទូលបង្គំឲ្យបានដឹងអំពីស្នើឡាត្ត់ពេលច្បាំង ។» អាហ្ន៎ យ៉ាត្ត់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មាន វចនៈថា: «បើមិនមានការយោគយល់ពីសំណាក់សត្រូវលោកទេ ចូរលោកស្នើឡាត្ត់ដោយធ្វើកាយវិការ ដោយដើរឬនៅលើខ្នងសេះ ព្រោះអល់ឡោះហ្ន៎ وجل មានព្រះបន្ទូលថា: [២:២៣៩] បើពួកអ្នកនៅក្នុងគ្រោះ ថ្នាក់ ចូរ[ធ្វើនមស្តារ]ដោយដើរ ឬនៅលើយានជំនិះ ដោយសូត្រក្នុងរូត្តិម្តីថា: "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំលំខិន កាយគោរពព្រះអង្គ وجل ព្រះអង្គ وجل ជាព្រះម្ចាស់ وجل ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ (لَكَ رَكْعَةٌ وَأَنْتَ رَبِّي) ។" ចូរសូត្រសូយ្យដូ ថា: "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក្រាបប្រណិបតន៍ព្រះអង្គ وجل ព្រះអង្គ وجل ជាព្រះម្ចាស់ وجل ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ (لَكَ سَجْدَةٌ وَأَنْتَ رَبِّي) ។" ទោះបីសត្វជំនិះរបស់លោកទៅកាន់ទិសណាក៏ដោយ ចូរលោកផ្តោតទៅលើ តាក់បៀរទីមួយ (គឺចូរតាក់បៀរដូចមុនៗ ?) ។» (425 / 129 : 1 (تفسير العياشي 1: 425 / 129))

***

عَنْ أَبِي بَنِ مَنصُورٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «فَاتِ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ النَّاسَ يَوْمًا [بِصِفَتَيْنِ] -يَعْنِي صَلَاةَ الظُّهْرِ وَ الْعَصْرِ وَ الْمَغْرِبِ وَ الْعِشَاءِ - فَأَمَرَهُمْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنْ يُسَبِّحُوا وَ يُكَبِّرُوا وَ يُهَلِّلُوا قَالَ: وَ قَالَ اللَّهُ: "فَإِنْ خِفْتُمْ فِرْجَالًا أَوْ رُكْبَانًا" فَأَمَرَهُمْ عَلِيُّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَصَنَعُوا ذَلِكَ رُكْبَانًا وَ رِجَالًا». (تفسير العياشي 1/ 423 : 128)**

អាបាន ប៊ិន ម៉ាន់ ម៉ាន់ បាន តំណាល តមក ពី អាប៊ូ អ៊ុប ឌុល ឡោះ ហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែល មាន វចនៈ ថា៖ «អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} និង មនុស្ស មួយ ក្រុម បាន ខាន ស្លៀក តុំ នៅ ឯ សមរក្ខ មិស្ត្រី ហ្ន៎ គឺ ស្លៀក តុំ ស្រី ហ្ន៎ ស្លៀក តុំ អ៊ុស្តាវី ស្លៀក តុំ ម៉ាក្វី បនិង ស្លៀក តុំ អ៊ុស្តាវី ។ អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ក៏ បាន បញ្ជា ឲ្យ ពួក គេ តាស ប៊ី: ហ្ន៎ (ស៊ី បហ្គា ណុល ឡោះ ហ្ន៎), តាក់ បៀរ, តាស្ត លិល (ឡា អ៊ី ឡា ហ្គា អ៊ុល ឡោះ ហ្ន៎) ។ ព្រះ អង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មាន វចនៈ ថា អល់ ឡោះ ហ្ន៎ ^ع មាន ព្រះ បន្ទូល ថា៖ [២: ២៣៩] បើ ពួក អ្នក នៅ ក្នុង គ្រោះ ថ្នាក់ ធ្ងរ [ធ្វើ មស្តាវ] ដោយ ដើរ ឬ នៅ លើ យាន ជំនិះ ។ ដូច្នេះ អ៊ុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} បាន បញ្ជា ឲ្យ ពួក គេ ធ្វើ ដូច នេះ ពេល ដើរ ឬ ពេល ជិះ សេះ ។» (1/ 423 : 128) (تفسير العياشي)

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾

២៤០. បណ្តា អ្នក ណា ក្នុង ចំណោម ពួក អ្នក ដែល ទទួល មរណៈ ភាព ចោល ភរិយា អ្នក នោះ ត្រូវ ធ្វើ មរតក សាសន៍ (គឺ ធ្វើ សំបុត្រ បណ្តាំ) ឲ្យ ទៅ ភរិយា របស់ ខ្លួន នូវ អច្ច័យ ទាន ផ្គត់ ផ្គង់ ជីវិត អស់ រយៈ ពេល មួយ ឆ្នាំ មិន ឲ្យ គេ ដេញ ពួក នាង ចេញ ពី ផ្ទះ ទេ ។ បើ ពួក នាង ចាក ចេញ [ពី ផ្ទះ នាង អស់ សិទ្ធិ ទទួល មរតក នោះ] ពុំ មាន ទោស លើ ពួក អ្នក ទេ (គឺ វាលី) បើ ពួក នាង ធ្វើ ដោយ ចិត្ត ឯង ដោយ សម ស្រប តាម ច្បាប់ ។ អល់ ឡោះ ហ្ន៎ មាន ព្រះ មហិទ្ធិ ឬ ទិ ព្រះ អង្គ ជា ព្រះ មុនី រាជ ។

អធិប្បាយ អាយ៉ាស៊ុ ២៤០

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِهِ: "مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ". قَالَ: «مَنْسُوحَةٌ، نَسَخَتْهَا: بِتَرْكُضْنِ بَأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ عَشْرًا»، وَ نَسَخَتْهَا آيَةُ الْمِيرَاثِ». (تفسير العياشي 1/ 388 : 122)**

អាប៊ូ បាស្មៀរ បាន ថ្លែង តមក ពី អាប៊ូ យ៉ាក្វី ហ្គាវ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា ខ្ញុំ បាន សួរ ព្រះ អង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពី ព្រះ បន្ទូល អល់ ឡោះ ហ្ន៎ ^ع [២: ២៤០] បណ្តា អ្នក ណា ក្នុង ចំណោម ពួក អ្នក ដែល ទទួល មរណៈ ភាព ចោល ភរិយា អ្នក នោះ ត្រូវ ធ្វើ មរតក សាសន៍ (គឺ ធ្វើ សំបុត្រ បណ្តាំ) ឲ្យ ទៅ ភរិយា របស់ ខ្លួន នូវ អច្ច័យ ទាន ផ្គត់ ផ្គង់ ជីវិត អស់ រយៈ ពេល មួយ ឆ្នាំ មិន ឲ្យ គេ ដេញ ពួក នាង ចេញ ពី ផ្ទះ ទេ ។ អាប៊ូ យ៉ាក្វី ហ្គាវ ^{صلوات الله عليه والسلام} មាន វចនៈ ថា៖ «អាយ៉ាស៊ុ នេះ ត្រូវ លើក ចោល ។ គឺ ត្រូវ លើក ចោល ដោយ អាយ៉ាស៊ុ [២: ២៣៩] ពួក នាង ត្រូវ រង់ ចាំ បួន ខែ ដប់ ថ្ងៃ ។ អាយ៉ាស៊ុ ផ្ទេរ មរតក ក៏ លើក អាយ៉ាស៊ុ នេះ ចោល ដែរ ។» (1/ 388 : 122) (تفسير العياشي)

***

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ". قَالَ: «هِيَ مَنْسُوحَةٌ».

អាច្នី បាស្មៀរបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ [២:២៤០] បណ្តាអ្នកណា ក្នុង
ចំណោមពួកអ្នក ដែលទទួលមរណៈភាពចោលភរិយា អ្នកនោះត្រូវធ្វើមរតកសាសន៍ឲ្យទៅភរិយារបស់
ខ្លួននូវអថ្វីយទានផ្គត់ផ្គង់ជីវិតអស់រយៈពេលមួយឆ្នាំមិនឲ្យគេដេញពួកនាងចេញពីផ្ទះទេ ។ អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام}
មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវលើកចោល ។»

قُلْتُ: وَ كَيْفَ كَانَتْ؟ قَالَ: «كَانَ الرَّجُلُ إِذَا مَاتَ أَنْفَقَ عَلَى امْرَأَتِهِ مِنْ صُلْبِ الْمَالِ حَوْلًا، ثُمَّ أُخْرِجَتْ بِهَا مِيرَاثًا، ثُمَّ نَسَخَتْهَا آيَةُ
الرُّبُعِ وَ الثُّمْنِ، فَالْمَرْأَةُ يُنْفَقُ عَلَيْهَا مِنْ نَصِيْبِهَا». (تفسير العياشي 1/ 427 : 1)**

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «ម្តេចបានជាដូច្នោះ?» អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ពីព្រោះពេលស្វាមីស្លាប់ ស្វាមីនោះ
នឹងចំណាយទ្រព្យអស់មួយឆ្នាំទៅលើភរិយាខ្លួន ផុតពីមួយឆ្នាំនោះទៅស្រ្តីនោះនឹងត្រូវចាកចេញពីផ្ទះ
ដោយគ្មានកេរមរតក ។ ដូច្នោះអាយ៉ាស៊ុនេះមួយភាគបួននិងអាយ៉ាស៊ុនេះមួយភាគប្រាំបី (នេះគឺចំណែកមរតក
ដែលភរិយាត្រូវបាន) លើកអាយ៉ាស៊ុនេះចោល ។ ដូច្នោះស្រ្តីនោះនឹងមានចំណែករបស់ខ្លួនសម្រាប់
ចាយវាយ (គឺចិញ្ចឹមជីវិត) ។» (427 / 129 : 1) (تفسير العياشي 1/ 427 : 1)

وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾

២៤១. បណ្តាស្រ្តីដែលត្រូវលែងលះមានសិទ្ធិបាននូវគ្រឿងផ្គត់ផ្គង់ជីវិតយ៉ាងសមរម្យ [ដែលខាងប្តី
ប្រគល់ឲ្យ] ។ [នេះ]ជាកាតព្វកិច្ចរបស់បណ្តាអ្នកដែលខ្លាចក្រែង[អស់ឡោះហ្ន៎ស៊ប់ចិត្ត] ។

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾

២៤២. ដូចនេះឯងដែលអស់ឡោះហ្ន៎អធិប្បាយបណ្តាឱង្ការ[និងសញ្ញា]របស់ព្រះអង្គដល់ពួកអ្នក ដើម្បី
នឹងឲ្យពួកអ្នកយល់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២៤១-២៤២

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَفْصِ بْنِ الْبَحْتَرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي
الرَّجُلِ يُطَلِّقُ امْرَأَتَهُ، أَمْ تَتَّعَهَا؟ قَالَ: «نَعَمْ، أَمَا يُجِبُ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ، أَمَا يُجِبُ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَّقِينَ؟». (الكافي 1/ 104 : 1)
** (6)

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កុបបានតំណាលតមកពីអាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ្គឹម តមកពីឪពុកលោក តមកពីអ៊ីបន្ស
អាច្នី អ៊ីម៉ា តមកពីហ្គាហ្វ្ស្ស ប៊ិន អាល់-បាក្កីរ៉ា តមកពីអាច្នី អ្នកបន្តឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីបុរសម្នាក់ដែល
លែងលះភរិយា ថាតើបុរសនោះគប្បីផ្គត់ផ្គង់ស្រ្តីនោះទេ ? អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «គប្បីផ្គត់ផ្គង់ ។ តើ
លោកមិនចង់ទៅជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អទេ ? លោកមិនចង់ទៅជាអ្នកខ្លាចក្រែង[អស់ឡោះហ្ន៎ស៊ប់ចិត្ត]ទេ ?»
(الكافي 1 / 104 : 6)

***

السَّبِيحُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): " وَ لِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ

بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ" مَا أَذْنَى ذَلِكَ الْمَتَاعِ، إِذَا كَانَ الرَّجُلُ مُعْسِرًا لَا يَجِدُ؟ قَالَ: «الْحِمَارُ وَ شِبْهُهُ». (التهديب 140 / 486: **8)

[...] អាចិ បាស្មៀរបានថ្លែងថាខ្ញុំបានទូលអាចិ យ៉ាកុំហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ «[២:២៤១] បណ្តាស្រ្តីដែលត្រូវ លែងលះមានសិទ្ធិបាននូវគ្រឿងផ្គត់ផ្គង់ជីវិតយ៉ាងសមរម្យ ។ [នេះ]ជាកាតព្វកិច្ចរបស់បណ្តាអ្នកដែល ខ្លាចក្រែង[អស់ឡោះហ្នាំសីប័ចិត្ត] ថាគឺគ្រឿងផ្គត់ផ្គង់ជីវិតយ៉ាងហោចបំផុតនោះគឺអ្វី ពេលបុរសនោះ ខ្សត់ទ្រព្យ មិនអាចរកបាន?» អាចិ យ៉ាកុំហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «កន្សែងដូតក្បាលនិងអ្វីដែល ស្រដៀងនោះ ។» (486 / 140 : 8) (التهديب)

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴾

២៤៣. អ្នកមិនឃើញទេឬ បណ្តាអ្នកដែលចាកចេញពីលំនៅដ្ឋានខ្លួនរាប់ពាន់នាក់ ព្រោះតែខ្លាចស្លាប់ ? អស់ឡោះហ្នាំមានតម្រាស់ចំពោះពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរស្លាប់ចុះ !" បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានឲ្យ ពួកគេរស់ពីស្លាប់វិញ ។ អស់ឡោះហ្នាំមានព្រះករុណាមេត្តាចំពោះបណ្តាមនុស្ស តែមនុស្សភាគ ច្រើនមិនដឹងគុណទេ ។

អធិប្បាយអយ៉ាស៊ុ ២៤៣

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زَيْدٍ عَنِ ابْنِ مَجْبُوبٍ عَنْ عُمَرَ بْنِ يَزِيدَ وَ عَازِرَةَ عَنْ بَعْضِهِمْ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) وَ بَعْضِهِمْ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَ هُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ فَقَالَ إِنَّ هَؤُلَاءِ أَهْلُ مَدِينَةٍ مِنْ مَدَائِنِ الشَّامِ وَ كَانُوا سَبْعِينَ أَلْفَ بَيْتٍ وَ كَانَ الطَّاعُونَ يَقَعُ فِيهِمْ فِي كُلِّ أَوَانٍ فَكَانُوا إِذَا أَحْسَبُوا بِهِ خَرَجَ مِنَ الْمَدِينَةِ الْأَعْيُنَاءُ لِقُوتِهِمْ وَ بَقِيَ فِيهَا الْفُقَرَاءُ لِضَعْفِهِمْ فَكَانَ الْمَوْتُ يَكْثُرُ فِي الَّذِينَ أَقَامُوا وَ يَقِلُّ فِي الَّذِينَ خَرَجُوا فَيَقُولُ الَّذِينَ خَرَجُوا لَوْ كُنَّا أَقْمَنَّا لَكُنَّا فِيهَا الْمَوْتُ وَ يَقُولُ الَّذِينَ أَقَامُوا لَوْ كُنَّا خَرَجْنَا لَقَلَّ فِيْنَا الْمَوْتُ

មិត្តយើងច្រើននាក់បានតំណាលតមកពីសាស្ត្រស៊ី ប៊ិន ស៊ុយ៉ាដ្វ តមកពីអ៊ីបន្នូ ម៉ាស៊ុប៊ីប តមកពីអ៊ីម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស៊ុដ្វនិងម្នាក់ទៀត តមកពីបណ្តាអ្នកដែលបានតំណាលតមកពីអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្នាំ^{صلوات الله عليه والسلام} ត មកពីបណ្តាអ្នកដែលបានតំណាលតមកពីអាចិ យ៉ាកុំហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្នាំ^{عجل} [២:២៤៣] អ្នកមិនឃើញទេឬ បណ្តាអ្នកដែលចាកចេញពីលំនៅដ្ឋានខ្លួនរាប់ពាន់នាក់ ព្រោះតែខ្លាចស្លាប់ ? អស់ឡោះហ្នាំមានតម្រាស់ចំពោះពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរស្លាប់ចុះ !" បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានឲ្យពួកគេរស់ពី ស្លាប់វិញ ។ ជនទាំងនេះជាពួកអ្នកស្រុកស៊ីរី មានចំនួនចិតសិបពាន់គ្រួសារ ជម្ងឺរាតត្បាតតែងតែកើត មានដល់ពួកគេ ។ ពេលពួកគេដឹងថានឹងមានជម្ងឺកើតឡើង ពួកអ្នកមានទ្រព្យចាកចេញពីស្រុកនោះ អាស្រ័យកម្លាំងមាសប្រាក់របស់ខ្លួន រីឯជនក្រីក្រនៅក្នុងស្រុកនោះព្រោះតែខ្សត់ទ្រព្យ ។ ដូច្នេះអ្នក ដែលនៅក្នុងស្រុកនោះស្លាប់ច្រើនជាងអ្នកដែលបានចាកចេញពីក្នុងស្រុកនោះ ។ បណ្តាអ្នកដែលបាន

ثلاثة ارباع الجزء ٤ - ٤ - ٣ / ٥

ចាកចេញពីស្រុកនោះថា: "បើយើងនៅ យើងនឹងមានអ្នកស្លាប់ច្រើន ។" បណ្តាអ្នកដែលមិនបានចាកចេញពីស្រុកនោះថា: "បើយើងបានចាកចេញ យើងមានអ្នកស្លាប់តិច ។"

قَالَ فَاجْتَمَعَ رَأْيُهُمْ جَمِيعًا أَنَّهُ إِذَا وَقَعَ الطَّاعُونَ فِيهِمْ وَ أَحْسَبُوا بِهِ خَرَجُوا كُلُّهُمْ مِنَ الْمَدِينَةِ فَلَمَّا أَحْسَبُوا بِالطَّاعُونَ خَرَجُوا جَمِيعًا وَ تَنَحَّوْا عَنِ الطَّاعُونَ حَذَرَ الْمَوْتِ فَسَارُوا فِي الْبِلَادِ مَا شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ إِنَّهُمْ مَرُّوا بِمَدِينَةٍ خَرِبَةٍ قَدْ جَلَا أَهْلُهَا عَنْهَا وَ أَفْنَاهُمْ الطَّاعُونَ فَتَزَلُّوا بِهَا فَلَمَّا حَطُّوا رِحَالَهُمْ وَ اطْمَأَنَّنُوا بِهَا قَالَ لَهُمُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مُوتُوا جَمِيعًا فَمَاتُوا مِنْ سَاعَتِهِمْ وَ صَارُوا رَمِيمًا يَلُوحُ وَ كَانُوا عَلَى طَرِيقِ الْمَاءِ فَكَانَتْهُمْ الْمَاءُ فَتَنَحَّوْهُمْ وَ جَمَعُوهُمْ فِي مَوْضِعٍ

អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «ពួកគេបានព្រមព្រៀងគ្នាថាពេលដឹងថាមានជម្ងឺរាតត្បាត ពួកគេទាំងអស់គ្នា នឹងចាកចេញទៅខាងក្រៅស្រុក ។ ដូច្នេះពេលពួកគេដឹងខ្លួនថាជម្ងឺបានរាតត្បាតមកលើពួកគេហើយ ពួកគេបានចាកចេញទៅក្រៅស្រុក បានការពារខ្លួនទល់នឹងការស្លាប់ ។ ពួកគេបានធ្វើដំណើរទៅតាម ជនបទនានាអស់រយៈពេលយូរស្រេចតែលើអល់ឡោះហ្ន៎ ។ ពួកគេបានមកដល់ស្រុកបាក់បែកមួយ ដែលអ្នកស្រុកបានចាកចោល ត្រូវជម្ងឺបំផ្លិចបំផ្លាញ ។ ពួកគេក៏បានឈប់សម្រាកនៅទីនោះ បានទុក ដាក់ទ្រព្យពួកគេនៅទីនោះដោយសេចក្តីទុកចិត្ត ។ អល់ឡោះហ្ន៎បានចេញព្រះតម្រាស់មកលើពួកគេ នោះថា: "ចូរពួកអ្នកស្លាប់ទៅ ។" ពួកគេក៏បានស្លាប់ភ្លាម ទៅជាពុករលួយអស់ ។ ពួកអ្នកដើរកាត់តាម នោះបានប្រមូលយកកម្ទេចផងពួកគេមកដាក់ជុំគ្នាមួយកន្លែង ។

فَمَرَّ بِهِمْ نَبِيٌّ مِنْ أَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ يُقَالُ لَهُ حَزْقِيلُ فَلَمَّا رَأَى تِلْكَ الْعِظَامَ بَكَى وَ اسْتَعْبَرَ وَ قَالَ يَا رَبِّ لَوْ شِئْتَ لَأَخْيَيْنَهُمُ السَّاعَةَ كَمَا أَمْتَهُمْ فَعَمَّرُوا بِلَادَكَ وَ وَلَدُوا عِبَادَكَ وَ عَبَدُوكَ مَعَ مَنْ يَعْبُدُكَ مِنْ خَلْقِكَ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ أ فَتُحِبُّ ذَلِكَ قَالَ نَعَمْ يَا رَبِّ فَأَخْيَيْهِمْ قَالَ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ أَنْ قُلْ كَذَا وَ كَذَا فَقَالَ الَّذِي أَمَرَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يَقُولَهُ

ព្រះសាស្ត្រា ^{عليه السلام} របស់កូនចៅអ៊ីសរអ៊ីលមួយអង្គបានកាត់មកតាមនោះ ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} មានព្រះនាមថា ហ្ន៎ស្ត្រីល ^{عليه السلام} ។ ពេលព្រះអង្គ ^{عليه السلام} បានឃើញផ្ទាំងពួកគេ ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ទ្រង់កន្សែងហើយបានរិះគិតអំពី រឿងនេះដោយទូលថា: "ព្រះម្ចាស់ ^{عليه السلام} អើយ បើព្រះអង្គ ^{عليه السلام} មានព្រះបំណង ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} អាចធ្វើឲ្យពួកគេរស់ ឡើងវិញបានភ្លាម ដូចព្រះអង្គ ^{عليه السلام} បានធ្វើឲ្យពួកគេស្លាប់នោះដែរ ដូច្នេះពួកគេនឹងបានរស់នៅក្នុងស្រុក ទេសរបស់ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} នឹងបានផ្តល់កំណើតដល់បណ្តាបាររបស់ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ដែលនឹងគោរពសក្ការៈព្រះ អង្គ ^{عليه السلام} ជាមួយសត្វលោកឯទៀតរបស់ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ។" អល់ឡោះហ្ន៎ក៏បានបើកឲ្យព្រះសាស្ត្រាអង្គនេះ ^{عليه السلام} ដឹងថា: «អ្នក ^{عليه السلام} ចង់ឲ្យកើតមានឡើងដូចនេះមែនឬ?" ព្រះសាស្ត្រា ^{عليه السلام} បានទូលថា: "ក្រាបទូល ព្រះ បពិត្រ! សូមព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ព្រះមេត្តាធ្វើឲ្យពួកគេរស់ឡើងវិញ ។" អល់ឡោះហ្ន៎ក៏បានបើកឲ្យព្រះ ^{عليه السلام} ដឹង ថា: "ចូរអ្នកសូត្រដូចនេះ..." ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ក៏បានសូត្រតាមអល់ឡោះហ្ន៎ឲ្យសូត្រ ។

فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) وَ هُوَ الْإِسْمُ الْأَعْظَمُ فَلَمَّا قَالَ حَزْقِيلُ ذَلِكَ الْكَلَامَ نَظَرَ إِلَى الْعِظَامِ يَطِيرُ بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ فَعَادُوا أَحْيَاءً يَنْظُرُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ يُسَبِّحُونَ اللَّهَ عَزَّ ذِكْرُهُ وَ يُكَبِّرُونَهُ وَ يُهَلِّلُونَهُ فَقَالَ حَزْقِيلُ عِنْدَ ذَلِكَ أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «នោះគឺព្រះនាមឧត្តុង្គឧត្តមមួយ (الإِسْمُ الْأَعْظَمُ) ។ ដូច្នេះពេល ហ្គ័រស្គីល ^{صلوات الله عليه} បានសូត្រព្រះវចនៈនោះ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} បានឃើញផ្លឹងហោះរកគ្នា ។ ពួកគេក៏បានរស់ឡើង វិញ ។ ពួកគេមួយចំនួនមើលអ្នកឯទៀតដែលកំពុងផ្លែងសេចក្តីរងរឿងថ្វាយអល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه} ផ្លែង វិសាលភាពរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه} និងលើកតម្កើងព្រះសន្តភាពអល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه} ។ ហ្គ័រស្គីល ^{صلوات الله عليه} បានទូល ក្នុងពេលនោះថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه} សូមអះអាងយ៉ាងស្មោះថាអល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه} មានព្រះមហិទ្ធិបូទិ លើសពួសារពើ ។"»

قَالَ عُمَرُ بْنُ زَيْدٍ فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِيهِمْ نَزَلَتْ هَذِهِ آيَةٌ .

អ៊ូម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ្យូបានផ្លែងថាអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស្កុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹង សំដៅមកលើពួកគេទាំងនេះឯង ។» (الكافي) ហ្គាឌីស្ទ្យ 15685)

***

العَيْشِيُّ: عَنْ حُمَرَانِ بْنِ أَغْيَيْنَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: حَدِّثْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ" قُلْتُ: أَحْيَاهُمْ حَتَّى نَظَرَ النَّاسُ إِلَيْهِمْ، ثُمَّ أَمَاتَهُمْ مِنْ يَوْمِهِمْ، أَوْ رَدَّهُمْ إِلَى الدُّنْيَا حَتَّى سَكَنُوا الدُّوْرَ، وَ أَكَلُوا الطَّعَامَ، وَ نَكَحُوا النِّسَاءَ؟

អាល់-អ៊ែយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីហ្គាវ៉ិន ប៊ិន អាក្កុយ៉ាន់ តមកពីអាចិ យ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه} ថាខ្ញុំបានទូល ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} ថា៖ «សូមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} ប្រាប់ទូលបង្គំអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه} [២:២៤៣] អ្នកមិន ឃើញទេឬ បណ្តាអ្នកដែលចាកចេញពីលំនៅដ្ឋានខ្លួនរាប់ពាន់នាក់ព្រោះតែខ្លាចស្លាប់? អល់ឡោះហ្គ័រ មានគម្រាស់ចំពោះពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរស្លាប់ចុះ!" បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានឲ្យពួកគេរស់ពីស្លាប់វិញ ។ តើឲ្យពួកគេរស់វិញ មនុស្សបានឃើញពួកគេ ហើយបានសម្លាប់ពួកគេក្នុងថ្ងៃតែមួយ ឬក៏ឲ្យពួកគេរស់ វិញមកក្នុងលោកនេះ ឲ្យពួកគេបានរស់នៅក្នុងលំនៅដ្ឋាន បរិភោគអាហារ រៀបការជាមួយស្ត្រី ?»

قَالَ: بَلْ رَدَّهُمُ اللَّهُ حَتَّى سَكَنُوا الدُّوْرَ، وَ أَكَلُوا الطَّعَامَ، وَ نَكَحُوا النِّسَاءَ، وَ لَبِثُوا بِذَلِكَ مَا شَاءَ اللَّهُ، ثُمَّ مَاتُوا بِأَجَاهِلِهِمْ». (تفسير العيشي 433 /130)**

អាចិ យ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه} ឲ្យពួកគេរស់វិញ ឲ្យពួកគេបានរស់នៅក្នុងផ្ទះ បរិភោគចំណី រៀបការជាមួយស្ត្រី ហើយពួកគេបានរស់បែបនេះអស់រយៈពេលយូរស្រេចតែ អល់ឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه} មានព្រះបំណង ហើយព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} បានធ្វើឲ្យពួកគេស្លាប់តាមកាលកំណត់របស់ពួកគេ ។» (تفسير العيشي 1: 433 /130)

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٤٤﴾

២៤៤. ចូរពួកអ្នកប្រយុទ្ធ (គឺប្រកបកិច្ចការ) លើមាតិកាអល់ឡោះហ្គ័រ ចូរដឹងថាអល់ឡោះហ្គ័រទ្រង់ សរសេរនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ وَأُضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

២៤៥. អ្នកណាមួយឲ្យអល់ឡោះហ៊ុំខ្លីដោយការឲ្យខ្លីដ៏ល្អ ព្រះអង្គនឹងធ្វើឲ្យវាកើនឡើងលើសដើមច្រើន ដងសម្រាប់អ្នកនោះ ។ អល់ឡោះហ៊ុំវិតត្សិត ព្រះអង្គពង្រីក[ទ្រព្យឲ្យសត្វលោក] ។ ពួកអ្នកនឹង ត្រឡប់ទៅឯព្រះអង្គវិញ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២៤៤-២៤៥

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْوَشَّاءِ، عَنْ عَيْسَى بْنِ سُلَيْمَانَ النَّخَّاسِ، عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، عَنِ الْحَيْثَرِيِّ وَ يُونُسَ بْنِ ظَبْيَانَ، قَالَا: سَمِعْنَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ إِخْرَاجِ الدَّرَاهِمِ إِلَى الْإِمَامِ، وَإِنَّ اللَّهَ لَيَجْعَلُ لَهُ الدَّرَهَمَ فِي الْجَنَّةِ مِثْلَ جَبَلِ أُحُدٍ - ثُمَّ قَالَ -: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: "مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفُهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً" - قَالَ -: هُوَ - وَ اللَّهِ - فِي صِلَةِ الْإِمَامِ». (الكافي 2 / 45 : 1)**

[...] អាល់-ខយ់បាក្កីវ៉ះត្តិ និងយូសូអ៊ី បឺន ស្ត្រីបយ៉ានបានតំណាលថាយើងបានឮអាហ្វិ អុប្បឌុលឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «មិនមានអ្វីជាទីស្រឡាញ់សម្រាប់អល់ឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាងឲ្យខ្មៀរហ្វាំ (គឺប្រាក់) ទៅអ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេ ។ អល់ឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} នឹងឲ្យខ្មៀរហ្វាំនោះទៅជាដូចភ្នំអូហ្វិដូសម្រាប់អ្នកនោះនៅឯឋានសួគ៌ ។» បន្ទាប់មកព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៤៥] អ្នកណាមួយឲ្យ អល់ឡោះហ៊ុំខ្លីដោយការឲ្យខ្លីដ៏ល្អ ព្រះអង្គនឹងធ្វើឲ្យវាកើនឡើងលើសដើមច្រើនដងសម្រាប់អ្នក នោះ ។» ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «សូមស្យាមចំពោះអល់ឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} នេះគឺការរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយ អ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام} ។» (1 / 2 / 45 : 1) (الكافي)

***

ابن بابويه، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُوسَى بْنِ الْمُتَوَكِّلِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى الْعَطَّارُ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَيْسَى، عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْخَزَّازِ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ عَلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): "مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ حَبِيرٌ مِنْهَا" قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): اللَّهُمَّ زِدْنِي، فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ: "مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرٌ أَمْثَلِهَا"، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): اللَّهُمَّ زِدْنِي. فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفُهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً" فَعَلِمَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنَّ الْكَثِيرَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ لَا يُحْصَى، وَ لَيْسَ لَهُ مُنْتَهَى». (معاني الأخبار: 397 / 54)**

[...] អាហ្វិ អែយូប អាល់-ខ័ស្យាស៊ុបានថ្លែងថាខ្ញុំបានឮអាហ្វិ អុប្បឌុលឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «កាល គេបានបើកអាយ៉ាស៊ុនេះឲ្យរិស្វលុលឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ដឹងថា៖ [២៧:៨៩] អ្នកណានាំមកនូវអំពើល្អ អ្នកនោះ នឹងបានទទួល[រង្វាន់]ល្អលើសនោះទៅទៀត រិស្វលុលឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ សូមព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មេត្តាបន្ថែមឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៀត ។" អល់ឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ក៏បានបើកឲ្យព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ដឹងថា៖ [៦:១៦០] បុគ្គលណាមកជាមួយទង្វើល្អ បុគ្គលនោះនឹងបានទទួលការតបស្នងដប់ដងដូចទង្វើល្អ នោះ ។ រិស្វលុលឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ សូមព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មេត្តាបន្ថែមឲ្យទូលព្រះបង្គំ ជាខ្ញុំទៀត ។" អល់ឡោះហ៊ុំ^{صلوات الله عليه والسلام} (ព្រះដ៏មានសិរិស្សស្តី ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់) ក៏បានបើកឲ្យដឹងថា៖

[២:២៤៥] អ្នកណាមួយឲ្យអស់ឡោះហ្ន៎ខ្លីដោយការឲ្យខ្លីដ៏ល្អ ព្រះអង្គនឹងធ្វើឲ្យវាកើនឡើងលើសដើម ច្រើនដងសម្រាប់អ្នកនោះ ។ ដូច្នេះរ៉ស្កូលឡោះហ្ន៎ عليه السلام ដឹងថា "ច្រើនដង" ដែលមកពីអស់ឡោះហ្ន៎ عليه السلام នោះមិនអាចរាប់បានទេ មិនមានទីបញ្ចប់ទេ ។» (معاني الأخبار: 54 / 397)

***

ابْنُ أَبِي عَدِيٍّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عَدِيٍّ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يَحْيَى ابْنِ زَكَرِيَّا الْقَطَّانُ، قَالَ: حَدَّثَنَا بَكْرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَبِيبٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا تَمِيمُ بْنُ بُهْلُولٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْعَبْدِيِّ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ مِهْرَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "وَاللَّهُ يُفِضُ وَ يَنْصُطُ وَ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ": «يَعْنِي يُعْطِي وَ يَمْنَعُ» (التوحيد: 2 / 161)**

[...] សូឡែម៉ាន ប៊ិន ម៉ាស៊ូរ៉េបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានរចនា: អំពីព្រះ បន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ عليه السلام [២:២៤៥] អស់ឡោះហ្ន៎រឹតត្បិត ព្រះអង្គពង្រីក[ទ្រព្យឲ្យសត្វលោក] ។ ពួកអ្នក នឹងត្រឡប់ទៅឯព្រះអង្គវិញ ថា: «មានន័យថាព្រះអង្គ عليه السلام ឲ្យ ព្រះអង្គ عليه السلام យាត់យ៉ាង (គឺមិនឲ្យ) ។» (التوحيد: 2 / 161)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ لَّهُمْ أَبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَاءِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿١٦٦﴾

២៤៦. អ្នកមិនឃើញទេឬ បណ្តានាយកកូនចៅអ៊ុសរ៉អ៊ីលក្រោយមូសា (គឺក្រោយពីមូសាបានចូល ទិវង្គត) ? ពួកគេបានប្រាប់សាស្តាពួកគេថា: "សូមតែងតាំងក្សត្រិយ៍មួយអង្គឲ្យពួកយើង ដើម្បី យើងនឹងប្រយុទ្ធក្រោមបញ្ជាគ្រូលើមាតាអស់ឡោះហ្ន៎ ។" គេ (គឺសាស្តា) បានប្រាប់ពួកគេថា: "បើសិនជាគេដាក់បញ្ញត្តិឲ្យពួកលោកច្បាំង ពួកលោកអាចនឹងមិនច្បាំងទេ ។" ពួកគេបានថា: "ហេតុអ្វីយើងនឹងមិនច្បាំងលើមាតាអស់ឡោះហ្ន៎ ពួកយើងត្រូវបណ្តេញចេញពីស្រុកទេស ផ្ទះ សម្បែងយើងនិងកូនៗយើង (គឺកូនៗយើងត្រូវគេចាប់ទុក) ?" តែពេលគេបានដាក់បញ្ញត្តិឲ្យពួក គេច្បាំង ពួកគេបានបែរក្រោយ រៀរលែងតែពួកគេមួយចំនួនតូចទេ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណ ជនទុច្ចរិត ។

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١٦٧﴾

២៤៧. សាស្តាពួកគេបានប្រាប់ពួកគេថា: "អស់ឡោះហ្ន៎បានជ្រើសរើសតួលូតជាក្សត្រិយ៍គ្រប់គ្រង អស់លោក ។" ពួកគេបានថា: "គេអាចជាអ្នកគ្រប់គ្រងពួកយើងបានដូចម្តេចទៅ ? ពួកយើង មានសិទ្ធិជាងគេនោះទៅទៀតក្នុងការគ្រងរាជ្យ រីឯគេនោះគ្មានទ្រព្យសម្បត្តិមាំទាំឡើយ !" គេ (គឺសាស្តាពួកគេ) បានថា: "ការពិតអស់ឡោះហ្ន៎បានជ្រើសរើសគេជាជាងអស់លោក ។ ព្រះ អង្គបានប្រទានឲ្យគេយ៉ាងសម្បើមនូវការចេះដឹងនិងរូបស្អាត (គឺមានមាឌប្រសើរ) ។" អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបំណងប្រទានអំណាចគ្រងរាជ្យ ឲ្យទៅបុគ្គលណាមួយស្រេចតែលើព្រះ

អង្គ ១ អល់ឡោះហ្វ័រមានព្រះហឫទ័យទូលំទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آءَالُ مُوسَىٰ وَعَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَآئِكَةُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

២៤៨. សាស្តាពួកគេបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "សញ្ញានៃអំណាចគ្រងរាជ្យរបស់គេគឺ ហិបមួយនឹងមកដល់អស់លោក នៅក្នុងហិបនោះមានសេចក្តីស្ងប់ដែលព្រះម្ចាស់អស់លោកប្រទានឲ្យ មានសារីរិកធាតុជាគោរដំណែលមកពីវង្សត្រកូលរបស់មូសានិងវង្សត្រកូលរបស់ហ្វារូន ដោយមានបណ្តាទេវតាសែង ។ នេះគឺសញ្ញាសម្រាប់អស់លោក បើអស់លោកមានសទ្ធាពិត ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២៤៦-២៤៨

عَلِيُّ بْنُ إِبرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُؤَيْدٍ، عَنِ يَحْيَى الْحَلَبِيِّ، عَنِ هَارُونَ بْنِ خَارِجَةَ، عَنِ أَبِي بَصِيرٍ، عَنِ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَمِلُوا بِالْمَعَاصِي، وَغَيَّرُوا دِينَ اللَّهِ، وَعَنَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ، وَكَانَ فِيهِمْ نَبِيٌّ يَأْمُرُهُمْ وَيَنْهَاهُمْ فَلَمْ يُطِيعُوهُ، وَرُوي أَنَّهُ إِزْمِيَا النَّبِيُّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَسَلَطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ جَالُوتَ، وَهُوَ مِنَ الْقَبْطِ، فَأَذَلَّهُمْ، وَ قَتَلَ رِحَالَهُمْ، وَأَخْرَجَهُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ وَ أَمْوَالِهِمْ، وَ اسْتَعْبَدَ نِسَاءَهُمْ، فَفَرَعُوا إِلَى نَبِيِّهِمْ، وَ قَالُوا: سَلِ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ لَنَا مَلِكًا، نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ឹមបានតំណាលថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអាល់-ណាដ្ឋាវ ប៊ិន ស៊ុវ៉ៃដ្ឋ៍ តមកពីយ៉ាស៊ុយ៉ា អាល់-ហ្វាល់ប៊ី តមកពីហ្វារូន ប៊ិន ខារយ៉ូស៊ុ តមកពីអាហ្វិ បាស្លៀវ តមកពីអាហ្វិ យ៉ាក្តុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានរចនៈថា៖ «កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល អត់ពីមូសា ^{عليه السلام} តែងតែប្រព្រឹត្តល្មើស ផ្លាស់ប្តូរសាសនារបស់អល់ឡោះហ្វ័រ ^{عجل} ហើយច្រឡោងខាមដាក់ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្វ័រ ^{عجل} ។ មានព្រះសាស្តា ^{عليه السلام} មួយអង្គនៅក្នុងចំណោមពួកគេដែលបានបញ្ជាពួកគេនិងហាមពួកគេ តែពួកគេមិនស្តាប់ឱវាទព្រះសាស្តា ^{عليه السلام} នោះទេ ។ គេបានឲ្យដឹងថាព្រះសាស្តា ^{عليه السلام} អង្គនោះគឺអៀរមីយ៉ា ^{عليه السلام} ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្វ័រ ^{عجل} បានធ្វើឲ្យយ៉ាស៊ុតកាន់កាប់ពួកគេ យ៉ាស៊ុតជាជនជាតិកុបក្តី ។ យ៉ាស៊ុតបានបន្ទោកបន្ទាបពួកគេ បានសម្លាប់បុរស បានបណ្តេញពួកគេចេញពីផ្ទះសម្បែង យកទ្រព្យពួកគេ ចាប់ស្រីៗពួកគេទុកធ្វើជាទាសី ។ ដូច្នោះពួកគេខ្លាចហើយបានមករកព្រះសាស្តា ^{عليه السلام} ពួកគេ ទូលថា៖ "សូមព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ជួយប្លងស្ទង់អល់ឡោះហ្វ័រ ^{عجل} សូមឲ្យព្រះអល់ឡោះហ្វ័រ ^{عجل} តែងតាំងស្តេចមួយឲ្យអស់ទូលបង្គំ ។ អស់ទូលបង្គំនឹងច្បាំងលើមាតិាអល់ឡោះហ្វ័រ ^{عجل} ។

وَ كَانَتِ النَّبُوَّةُ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي بَيْتِ، وَ الْمَلِكُ وَ السُّلْطَانُ فِي بَيْتِ آخَرَ، لَمْ يَجْمَعْ اللَّهُ تَعَالَى لَهُمُ النَّبُوَّةَ وَ الْمَلِكُ فِي بَيْتِ وَاحِدٍ، فَمِنْ ذَٰلِكَ قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ: ائْبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. فَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ: "هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُنْتُمْ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُفَاتِلُوا قَالُوا وَ مَا لَنَا أَلَّا نُفَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ قَدْ أَخْرَجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَ أَبْنَانِنَا" وَ كَانَ كَمَا قَالَ اللَّهُ: "فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَ اللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّآلِمِينَ".

សាស្តារបស់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលតែងតែនៅក្នុងកុលដ្ឋានតែមួយ រីឯស្តេចនិងអាជ្ញាធរនៅក្នុងពូជពង្ស

ជ្រុង ។ អល់ឡោះហ្វ្លែមិនបានប្រជុំសាស្ត្រាភាពនិងអំណាចគ្រប់គ្រងនៅក្នុងកុលដ្ឋានតែមួយសម្រាប់
 ពួកគេទេ ។ ដូច្នេះឯងបានជាពួកគេប្រាប់ព្រះសាស្ត្រា ពួកគេថា៖ [២:២៤៦] "សូមតែងតាំងក្សត្រិយ៍
 មួយអង្គឲ្យពួកយើង ដើម្បីយើងនឹងប្រយុទ្ធលើមាតាអល់ឡោះហ្វ្លែ ។" សាស្ត្រា ពួកគេបានប្រាប់ពួក
 គេថា៖ [២:២៤៦] "បើសិនជាគេដាក់បញ្ញត្តិឲ្យពួកលោកច្បាំង ពួកលោកអាចនឹងមិនច្បាំងទេ ។" ពួកគេ
 បានថា៖ "ហេតុអ្វីយើងនឹងមិនច្បាំងលើមាតាអល់ឡោះហ្វ្លែ ពួកយើងត្រូវបណ្តេញចេញពីស្រុកទេស ផ្ទះ
 សម្បែងយើងនិងកូនៗយើង ?" ហើយបានកើតឡើងដូចអល់ឡោះហ្វ្លែមានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៤៦]
 តែពេលគេបានដាក់បញ្ញត្តិឲ្យពួកគេច្បាំង ពួកគេបានបែរក្រោយ រៀបលែងតែពួកគេមួយចំនួនតូចទេ ។
 អល់ឡោះហ្វ្លែទ្រង់ញាណជនទុច្ចរិត ។

فَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ: "إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا". فَعَضِبُوا مِنْ ذَلِكَ: وَ قَالُوا: "الَّذِي يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَ نَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ
 وَ لَمْ يُؤْتِ سَعَةً مِنَ الْمَالِ" وَ كَانَتِ النَّبِيُّهُ فِي وُلْدِ لَآوِي، وَ الْمَلِكُ فِي وُلْدِ يُوسُفَ، وَ كَانَ طَالُوتُ مِنْ وُلْدِ بَنِيَامِينَ أَخِي يُوسُفَ لِأُمِّهِ،
 لَمْ يَكُنْ مِنْ بَنِي النَّبِيُّهُ، وَ لَا مِنْ بَنِي الْمَمْلِكَةِ.

សាស្ត្រា ពួកគេបានប្រាប់ពួកគេថា៖ [២:២៤៧] "អល់ឡោះហ្វ្លែបានជ្រើសរើសតួលូតជាក្សត្រិយ៍
 គ្រប់គ្រងអស់លោក ។" រឿងនេះធ្វើឲ្យពួកគេក្រោធហើយថា៖ "គេអាចជាអ្នកគ្រប់គ្រងពួកយើងបានដូច
 ម្តេចទៅ? ពួកយើងមានសិទ្ធិជាងគេនោះទៅទៀតក្នុងការគ្រងរាជ្យ រីឯគេនោះគ្មានទ្រព្យសម្បត្តិមាំទាំ
 ឡើយ!" សាស្ត្រាភាពតែងតែនៅក្នុងបណ្តាកូនចៅរបស់ឡាវី ស្តេចនៅក្នុងបណ្តាកូនចៅរបស់យូស្វ័ហ្វ
 ។ តួលូតជាកូនចៅម្នាក់របស់ប៊ីនយាមីន ប្អូនឪពុកមួយរបស់យូស្វ័ហ្វ មិនមែននៅក្នុង
 កុលដ្ឋានសាស្ត្រាភាពទេ ហើយក៏មិនមែននៅក្នុងកុលដ្ឋានគ្រងរាជ្យទេដែរ ។

فَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ: "إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَ زَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَ الْحِجْمِ وَ اللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ" وَ كَانَ أَعْظَمُهُمْ
 جِسْمًا، وَ كَانَ شَجَاعًا قَوِيًّا، وَ كَانَ أَعْلَمَهُمْ، إِلَّا أَنَّهُ كَانَ فَقِيرًا، فَعَابُوهُ بِالْفَقْرِ، فَقَالُوا: لَمْ يُؤْتِ سَعَةً مِنَ الْمَالِ، " وَ قَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ
 آيَةَ مَلِكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَ بَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَ آلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ".

សាស្ត្រា បានប្រាប់ពួកគេថា៖ [២:២៤៧] "ការពិតអល់ឡោះហ្វ្លែបានជ្រើសរើសគេជាជាងអស់
 លោក ។ ព្រះអង្គបានប្រទានឲ្យគេយ៉ាងសម្បើមនូវការចេះដឹងនិងរូបស្អាត (គឺមានមាឌប្រសើរ) ។"
 អល់ឡោះហ្វ្លែមានព្រះបំណងប្រទានអំណាចគ្រងរាជ្យ ឲ្យទៅបុគ្គលណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។
 អល់ឡោះហ្វ្លែមានព្រះហឫទ័យទូលំទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។ គេមានមាឌប្រសើរ
 ក្លាហាន មានកម្លាំងពល់ខ្លាំង ហើយជាអ្នកចេះដឹងជាងគេក្នុងចំណោមពួកគេ តែគេក្រីក្រ ។ ដូច្នេះពួក
 គេបានបដិសេធព្រោះតែគេក្រីក្រ ថា៖ "គេមិនមានទ្រព្យច្រើនទេ ។" សាស្ត្រា ពួកគេបានប្រាប់ពួកគេ
 ថា៖ [២:២៤៨] សាស្ត្រាពួកគេបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "សញ្ញានៃអំណាចគ្រងរាជ្យរបស់គេគឺហិបមួយនឹង
 មកដល់អស់លោក នៅក្នុងហិបនោះមានសេចក្តីស្ងប់ដែលព្រះម្ចាស់អស់លោកប្រទានឲ្យ មាន
 សារីរិកធាតុជាកេរដំណែលមកពីវង្សត្រកូលរបស់មូសានិងវង្សត្រកូលរបស់ហ្វារូន ដោយមានបណ្តា
 ទេវតាសែង ។

وَ كَانَ التَّابُوتُ الَّذِي أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى مُوسَى، فَوَضَعَهُ فِيهِ أُمُّهُ وَ أَلْفَتَهُ فِي الْيَمِّ، فَكَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ مُعْظَمًا، يَتَّبِعُونَ بِهِ، فَلَمَّا حَضَرَتْ

مُوسَى الْوَفَاءَ وَضَع فِيهِ الْأَلْوَاحَ، وَ دَرَعَهُ، وَ مَا كَانَ عِنْدَهُ مِنْ آيَاتِ التَّنْبُؤَةِ، وَ أَوْدَعَهُ يُوشَعَ وَصِيَّةً، فَلَمْ يَزَلِ التَّائِبُونَ يَبْتَغِيهِمْ حَتَّى اسْتَحْفُوا بِهِ، وَ كَانَ الصَّبِيَّانُ يَلْعَبُونَ بِهِ فِي الطَّرْفَاتِ.

ហិបដែលអល់ឡោះហ្ន៎ប្រទានមកឲ្យមូសា គឺហិបដែលមាតាព្រះអង្គបានដាក់ព្រះអង្គនៅក្នុងហិបនោះកាលនាងបានចោលព្រះអង្គទៅក្នុងទន្លេ ។ ដូច្នេះហិបនេះសំខាន់ណាស់សម្រាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉េអ៊ីល ។ ពួកគេចាត់ទុកខ្លួនពួកគេជាបុគ្គលដែលបានទទួលពរជ័យពីហិបនេះ ។ ពេលមូសាជិតចូលទិវង្គត ព្រះអង្គបានដាក់ក្នុងហិបនោះនូវបន្ទះសំណេរ (គឺគម្ពីរមូសា) ដាក់អារក្រោះនិងសព្វសារពើរបស់ព្រះអង្គដែលជាសញ្ញាសាស្ត្រភាព ហើយបានប្រគល់ហិបនោះឲ្យទៅយូស្វ៍អ៊ីអ៊ុកស្នងព្រះអង្គ ។ ហិបនេះនៅជាមួយពួកគេជានិច្ចរហូតដល់ពេលពួកគេបង្ហាប់តម្លៃហិបនោះ ហិបនោះទៅជាគ្រឿងលេងរបស់ក្មេងៗតាមផ្លូវដើរ ។

فَلَمْ يَزَلِ بَنُو إِسْرَائِيلَ فِي عِزٍّ وَ شَرَفٍ مَا دَامَ التَّائِبُونَ عِنْدَهُمْ، فَلَمَّا عَمِلُوا بِالْمَعَاصِي، وَ اسْتَحْفُوا بِالتَّائِبَاتِ، رَغِعَهُ اللَّهُ عَنْهُمْ، فَلَمَّا سَأَلُوا النَّبِيَّ بَعَثَ اللَّهُ تَعَالَى طَائِفَاتٍ عَلَيْهِمْ مَلَكَاءَ، يُفَاتِلُونَ مَعَهُمْ، فَردَّ اللَّهُ عَلَيْهِمُ التَّائِبَاتِ كَمَا قَالَ: "إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّائِبَاتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَ بَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَ آلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ" - قَالَ - : أَلْبَقِيَّةُ ذُرِّيَّةُ الْأَنْبِيَاءِ». (تفسير القمّي 1:81، و الزيادة التي في آخر الحديث وردت في الطبعة الحجرية:403)**

កិត្តិយសនិងអភិជនភាពតែងតែមានជាប់នៅជាមួយកូនចៅអ៊ីសរ៉េអ៊ីល ដរាបណាហិបនោះនៅជាប់ជាមួយពួកគេ ។ ពេលពួកគេប្រព្រឹត្តល្មើស បន្ថែមតម្លៃហិបនោះ អល់ឡោះហ្ន៎បានយកហិបនោះពីពួកគេវិញ ។ ដូច្នេះពួកគេបានសូមព្រះសាស្ត្រា អល់ឡោះហ្ន៎ក៏បានលើកតួលូតជាស្តេចគ្រប់គ្រងពួកគេ ។ ពួកគេបានច្បាំងនៅខាងតួលូត អល់ឡោះហ្ន៎ក៏បានប្រទានហិបនោះឲ្យពួកគេវិញ ដូចអល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៤៨] សញ្ញានៃអំណាចគ្រងរាជ្យរបស់គេគឺហិបមួយនឹងមកដល់អស់លោក នៅក្នុងហិបនោះមានសេចក្តីស្ងប់ដែលព្រះម្ចាស់អស់លោកប្រទានឲ្យ មានសារីរិកធាតុជាកេរដំណែលមកពីវង្សត្រកូលរបស់មូសានិងវង្សត្រកូលរបស់ហ្វារូន ដោយមានបណ្តាទេវតាសែង ។» អ៊ីម៉ា មានវចនៈថា៖ «សារីរិកធាតុសំដៅទៅលើបណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះសាស្ត្រាទាំងឡាយ» (تفسير القمّي 1: 81)

***

ابْنُ بَابُوَيْهٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عِيسَى، عَنْ عَلِيِّ بْنِ النَّعْمَانِ، عَنْ هَارُونَ بْنِ حَارِجَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ". قَالَ: «كَانَ الْقَلِيلُ سِتِّينَ أَلْفًا». (معاني الأخبار: 1 / 151)**

[...] អាច្ចិ បាស្រៀវបានថ្លែងតមកពីអាច្ចិ យ៉ាកុំហ្វារូន អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ [២:១៤៦] តែពេលគេបានដាក់បញ្ញត្តិឲ្យពួកគេច្បាំង ពួកគេបានបែរក្រោយ រៀវលែងតែពួកគេមួយចំនួនតូចទេ ។ អាច្ចិ យ៉ាកុំហ្វារូន មានវចនៈថា៖ «ពួកគេមួយចំនួនតូចនោះគឺហុកសិបពាន់នាក់ ។» (معاني الأخبار: 1 / 151)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ وَ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ عَنْ يَحْيَى الْحَلَبِيِّ عَنْ هَارُونَ بْنِ

خَارِجَةً عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ إِنَّ اللَّهَ فَدَ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَ نَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ قَالَ لَمْ يَكُنْ مِنْ سِبْطِ النَّبِيِّ وَ لَا مِنْ سِبْطِ الْمَمْلُوكَةِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَ قَالَ إِنَّ آيَةَ مَلِكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَ بَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَ آلُ هَارُونَ فَجَاءَتْ بِهِ الْمَلَائِكَةُ تَحْمِلُهُ

[...] អាច្ចិ បាស្រៀវបានថ្លែងតមកពីអាច្ចិ យ៉ាក្តីហ្នាវ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៍ [២:២៤៧] សាស្តា ពួកគេបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៍បានជ្រើសរើសក្តីលូតជាក្សត្រិយ៍គ្រប់គ្រងអស់លោក ។" អាច្ចិ យ៉ាក្តីហ្នាវ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «គេ (គឺក្តីលូត) មិនមែនចៅម្នាក់របស់បណ្តាព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه والسلام}ទេ មិនមែនជា ចៅម្នាក់របស់បណ្តាស្តេចទេ ។ គេ (គឺសាស្តាពួកគេ) បានថា៖ "ការពិតអស់ឡោះហ្ន៍បានជ្រើសរើសគេ ជាជាងអស់លោក ។ អស់ឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه والسلام}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៤៨] សាស្តាពួកគេបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "សញ្ញានៃអំណាចគ្រងរាជ្យរបស់គេគឺហិបមួយនឹងមកដល់អស់លោក នៅក្នុងហិបនោះមានសេចក្តី ស្ងប់ដែលព្រះម្ចាស់អស់លោកប្រទានឲ្យ មានសារីរិកធាតុជាគេរដំណែលមកពីវង្សត្រកូលរបស់មូសា និងវង្សត្រកូលរបស់ហ្នាវូន ដោយមានបណ្តាទេវតាសែង ។

وَ قَالَ اللَّهُ جَلَّ ذِكْرُهُ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَ مَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا نَالَ بِمَاءٍ إِلَّا ثَلَاثَةً وَ ثَلَاثَةٌ عَشَرَ رَجُلًا مِنْهُمْ مَنِ اغْتَرَفَ وَ مِنْهُمْ مَنْ لَمْ يَشْرَبْ فَلَمَّا بَرَزُوا قَالَ الَّذِينَ اغْتَرَفُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَ جُنُودِهِ وَ قَالَ الَّذِينَ لَمْ يَعْتَرِفُوا كُمْ مِنْ فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فَتْنَهُ كَثِيرَةٌ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ اللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ.

អស់ឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه والسلام}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៤៩] អស់ឡោះហ្ន៍នឹងល្អឯពិសោធអស់លោកដោយស្ទឹង មួយ ។ នរណាផឹកទឹកស្ទឹងនោះ អ្នកនោះមិនមែនកនខ្ញុំទេ នរណាមិនបានផឹកទឹកស្ទឹងនោះទេ អ្នកនោះ ជាភកនខ្ញុំ ពួកគេក៏បានផឹកទឹកស្ទឹងនោះ លើកលែងតែបីរយដប់បីនាក់ទេ ។ នៅក្នុងចំណោមពួកគេនោះ មានអ្នកខ្លះបានផឹកទឹក អ្នកឯទៀតមិនបានផឹកទឹកនោះទេ ។ លុះដល់ពេលប្រយុទ្ធ បណ្តាអ្នកដែលបាន ផឹកទឹកនោះ បានពោលថា៖ "ថ្ងៃនេះយើងពុំមានកម្លាំងតស៊ូទល់នឹងយ៉ាវលូតនិងទ័ពរបស់វាទេ ។" រីឯ បណ្តាអ្នកដែលមិនបានផឹកទឹកនោះទេ បានថា៖ "មានច្រើនគ្រាមកហើយដែលក្រុមតូចបានប្រយុទ្ធ ឈ្នះក្រុមដែលមានគ្នាច្រើនជាង អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អស់ឡោះហ្ន៍ ។ អស់ឡោះហ្ន៍នៅខាង បណ្តាអ្នកអត់ធ្មត់ ។"» (អាល័យ-កាហ្ន៍ ហ្នាខ្លីស្រ 14946)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَسْبَاطٍ وَ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ، عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ الْبَجَلِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): جُعِلَتْ فِدَاكَ مَا تَرَى، آخِذُ بَرًّا أَوْ بَحْرًا؟ فَإِنَّ طَرِيفَنَا مَخُوفٌ شَدِيدُ الْخَطَرِ؟ فَقَالَ: «أَخْرُجْ بَرًّا، وَ لَا عَلَيْكَ أَنْ تَأْتِيَ مَسْجِدَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ تُصَلِّيَ رَكَعَتَيْنِ فِي غَيْرِ وَقْتِ فَرِيضَةٍ، ثُمَّ لَتَسْتَخِيرُ اللَّهَ، ثُمَّ تَنْظُرُ، فَإِنَّ عَزَمَ اللَّهُ لَكَ عَلَى الْبَحْرِ، فَعَلِ الَّذِي قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: وَ قَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَ مُرْسَاهَا إِنْ رَجَى لَعْفُورٌ رَجِيمٌ، فَإِذَا اضْطَرَبَ بِكَ الْبَحْرُ فَاتَّكِ عَلَى جَانِبِكَ الْأَيْمَنِ، وَ قُلْ: بِسْمِ اللَّهِ، اسْكُنْ بِسَكِينَةِ اللَّهِ، وَ قِرْ بِوَقَارِ اللَّهِ، وَ اهْدَأْ بِإِذْنِ اللَّهِ، وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

[...] ទទួលបានពីអាឡី ប៊ិន អាស័បាតុដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានទូលអាច្ចិ អាឡ-ហ្នាសាន់ អាឡ-វីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលិកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} តើព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} យល់ឃើញយ៉ាងណាដែរ

ទូលបង្គំគប្បីដើរតាមផ្លូវគោកឬដើរតាមសមុទ្រ ? ព្រោះផ្លូវយើងមានភ័យនិងគ្រោះថ្នាក់ ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ដើរតាមផ្លូវគោក ។ លោកត្រូវទៅឯម៉ាស់យ៉ូដូ រឺស្វីលូលឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} ធ្វើស្ម័គ្រឡាតុំពីរ រឺកំអុតុំក្រៅពីពេលស្ម័គ្រឡាតុំហ្វារខ្នុរ រួចហើយចូរស្វែងរកជម្រើសល្អពីអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} (គឺធ្វើអ៊ីសទីខ័រ៉េវ៉ះត្តិ صلاة الإستخارة) ហើយចូរលោកគិតមើលទៅ ។ បើអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} ចង់ឲ្យលោកដើរតាមសមុទ្រ ចូរលោក ថាអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [១១:៤១] គេបានថ្លែងថា៖ "ចូរអស់លោកឡើងមក[លើ នាវា] ។ ក្នុងព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៎ វាបរទៅមុខនិងបានដល់ចំណត ។ ពិតណាស់ព្រះម្ចាស់ខ្ញុំទ្រង់អត់ ឱន ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។" បើសមុទ្ររលកខ្លាំង ចូរលោកផ្អែកលើខាងស្តាំខ្លួនហើយ ថា៖ "(بِسْمِ اللَّهِ اسْكُنْ بِسَكِينَةِ اللَّهِ وَ قِرْ بِوَقَارِ اللَّهِ وَ اهْدَأْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ)" ក្នុងព្រះនាម អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} ចូរស្ងប់អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់របស់អល់ឡោះហ្ន៎ ចូរស្ថិតនៅលើសេចក្តីសម្រេចរបស់ អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} ចូរស្ងប់អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} មិនមានមហិទ្ធិឫទ្ធិនិងអំណាចទេក្រៅពី ដោយសារអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} ។"

قُلْنَا: مَا السَّكِينَةُ أَصْلَحَكَ اللَّهُ؟ قَالَ: «رِيحٌ تَخْرُجُ مِنَ الْجَنَّةِ لَهَا صُورَةٌ كَصُورَةِ الْإِنْسَانِ، وَ رَائِحَةٌ طَيِّبَةٌ، وَ هِيَ الَّتِي نَزَلَتْ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، فَأَقْبَلَتْ تَدُورُ حَوْلَ أَرْكَانِ الْبَيْتِ، وَ هُوَ يَصْعُقُ الْأَسَاطِينَ». قِيلَ لَهُ: هِيَ مِنَ الَّتِي قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَ بَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَ آلُ هَارُونَ؟

យើងបានទូលថា៖ "សូមអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} ថែរក្សាព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អ្វីទៅសេចក្តីស្ងប់ (السكينة) ?" អាចិ អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-រីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "គឺខ្យល់ដែលមកពីឋានសួគ៌ ខ្យល់នោះមានរូបរាងដូចមនុស្ស លោក មានក្លិនក្រអូប ។ សេចក្តីស្ងប់នោះឯងដែលចុះមកជួបអ៊ីបរហ្ន៎ ^{عليه السلام} ។ សេចក្តីស្ងប់នោះបាន មកឆ្វេងជុំវិញជ្រុងព្រះមហាគ្រឹះហើយបានដាក់ច្បាប់ ។" គេបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "សេចក្តីស្ងប់នេះ ឯងឬដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៤៨] នៅក្នុងហិបនោះមានសេចក្តីស្ងប់ដែលព្រះ ម្ចាស់អស់លោកប្រទានឲ្យ មានសារីរិកធាតុជាភេរដំណែលមកពីវង្សត្រកូលរបស់មូសានិងវង្សត្រកូល របស់ហ្វារូន ?"

قَالَ: «تِلْكَ السَّكِينَةُ فِي التَّائِبَاتِ، وَ كَانَتْ فِيهِ طَشْتُ تُغَسَّلُ فِيهَا قُلُوبُ الْأَنْبِيَاءِ، وَ كَانَ التَّائِبُ يُدَوِّرُ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ مَعَ الْأَنْبِيَاءِ». ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَيْنَا، فَقَالَ: «مَا تَأْبُونُكُمْ؟» قُلْنَا: السَّلَاحُ. قَالَ: «صَدَقْتُمْ، هُوَ تَأْبُونُكُمْ، وَ إِنْ خَرَجْتَ بَرًّا فَقُلِ الَّذِي قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَ مَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ، فَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يُفْهَمُهَا عِنْدَ رُكُوبِهِ فَيَقَعُ مِنْ بَعِيرٍ أَوْ دَابَّةٍ فَيُصِيبُهُ شَيْءٌ بِإِذْنِ اللَّهِ».

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "នោះគឺសេចក្តីស្ងប់ដែលនៅក្នុងហិប ហើយវានៅក្នុងហិបដែលគេលាងចិត្ត ព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ^{عليه السلام} ។ ហិបបានរិលត្រឡប់មករកកូនចៅអ៊ីសរអ៊ីលវិញជាមួយព្រះសាស្តា ទាំងឡាយ ^{عليه السلام} ។" បន្ទាប់មកអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} បែរមករកយើង មានវចនៈថា៖ "ហិបគឺអ្វី ?" យើងបានទូល ថា៖ "អាវុធ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អស់លោកនិយាយត្រូវ ។ វាជាហិបរបស់អស់លោក ។ បើអស់ លោកធ្វើដំណើរតាមផ្លូវគោកចូរអស់លោកថាអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៤៣:១៣] សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះព្រះដែលបានបញ្ចុះបញ្ចូលអ្វីទាំងនេះឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អស់ទូល

ព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនមានសមត្ថភាពធ្វើបែបនេះបានទេ ។ [៤៣:១៤] ការពិតអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំត្រូវត្រឡប់ទៅឯព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំវិញ ។" បារណាមួយដែលបានថាបែបនេះពេលជិះអូដូឬសត្វ បារនោះនឹងមិនរងគ្រោះឡើយអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្វ្លែ ។"

ثُمَّ قَالَ: «فَإِذَا خَرَجْتَ مِنْ مَنزِلِكَ فَقُلْ: بِسْمِ اللَّهِ آمَنْتُ بِاللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَصْرِبُ وُجُوهَ الشَّيَاطِينِ، وَ يَقُولُونَ: قَدْ سَمِيَ اللَّهُ، وَ آمَنَ بِاللَّهِ، وَ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ، وَ قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.»

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ពេលអស់លោកចេញពីផ្ទះចូរថា៖ "ក្នុងព្រះនាមអល់ឡោះហ្វ្លែ ។ ខ្ញុំមានសុវត្ថិភាពដោយសារអល់ឡោះហ្វ្លែ ។ ខ្ញុំទុកកាយថ្វាយចិត្តលើអល់ឡោះហ្វ្លែ ។ មិនមានអានុភាពទេ មិនមានឥទ្ធិពលទេលើមិនអាស្រ័យអល់ឡោះហ្វ្លែ ^{بِسْمِ اللَّهِ، آمَنْتُ بِاللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَ قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ} ។" ទេវតារាយមុខពួកបិសាចហើយថា៖ "គេបានថាព្រះនាមអល់ឡោះហ្វ្លែ គេផុតភ័យអាស្រ័យ អល់ឡោះហ្វ្លែ គេទុកកាយថ្វាយចិត្តលើអល់ឡោះហ្វ្លែ ហើយគេបានថា៖ "មិនមានអានុភាព មិនមាន ឥទ្ធិពលទេលើមិនអាស្រ័យអល់ឡោះហ្វ្លែ ។" (الكافي 3: 471/5)

***

مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ الْجُعْفِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْقَاسِمِ الْأَكْفَابِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي بَانَ بْنِ أَبِي عَيَّاشٍ، عَنْ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسٍ، قَالَ: خَرَجَ عَلَيْنَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ نَحْنُ فِي الْمَسْجِدِ فَاحْتَوَشْنَا، فَقَالَ: «سَلُونِي قَبْلَ أَنْ تَفْقِدُونِي، سَلُونِي عَنِ الْقُرْآنِ، فَإِنَّ فِي الْقُرْآنِ عِلْمَ الْأَوَّلِينَ وَ الْأَخِيرِينَ، لَمْ يَدْعُ لِقَائِي مَقَالًا، وَ لَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ، وَ لَيْسُوا بِوَاحِدٍ،

[...] សូរ៉េឡេម ប៊ិន កូយ័ស៍បានតំណាលថាអាល្លឺ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាហ្វិ គ្លីលិប ^{صلوات الله عليه والسلام} បានមកជួបយើងនៅក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូ យើងទៅរកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់យើងថា៖ «សួរខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} មកមុនអស់លោកបាត់បង់ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ សួរខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីគូរអាន ព្រោះនៅក្នុងគូរអានមាននូវអភិញ្ញារបស់ជនមុនៗនិងជនក្រោយៗ មិនខ្វះមួយពាក្យឡើយ [៣:៧] តែមានតែអល់ឡោះហ្វ្លែដែលដឹងការបកស្រាយរបស់ឱដ្ឋារនោះ និងបណ្តាអ្នកស្នាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា នេះគឺ[អភិញ្ញា]ដែលមិនមានអ្នកណា[ផ្សេង]ដឹងទេ ។

وَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَانَ وَاحِدًا مِنْهُمْ، عَلَّمَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ أَيَّاهُ، وَ عَلَّمَنِيهِ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، ثُمَّ لَا يَزَالُ فِي عَقْبِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ قَرَأَ: "وَ بَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَ آلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ"، فَأَنَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا التَّبَوُّةَ، وَ الْعِلْمُ فِي عَقْبِنَا إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ».

រ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ្លែ ^{صلوات الله عليه وآله} ជាអ្នកស្នាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញាម្នាក់ ។ អល់ឡោះហ្វ្លែ ^{صلوات الله عليه وآله} បានបង្ហាត់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} រ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ្លែ ^{صلوات الله عليه وآله} បានសិក្សាព្រះអភិញ្ញានោះ ។ ក្រោយមកព្រះអភិញ្ញានោះបានទៅបណ្តាកូនចៅព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} ហេតុដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។» បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសូត្រថា៖ [២:២៤៨] សារីរិកធាតុ ជាភេរដំណែលមកពីវង្សត្រកូលរបស់មូសានិងវង្សត្រកូលរបស់ហារូន ដោយមានបណ្តាទេវតាសែង ។ ដូច្នេះខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله} ជាសាលោហិតរបស់រ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ្លែ ^{صلوات الله عليه وآله} ដូចហារូនជាសាលោហិតរបស់មូសា ^{صلوات الله عليه وآله} ដែរ តែខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} មិនមែនសាស្តាទេ ហើយព្រះអភិញ្ញាបានទៅបណ្តាកូនចៅយើង ^{صلوات الله عليه وآله} លុះត្រាតែដល់ម៉ោង ។»

ثُمَّ قَرَأَ: "وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ" ثُمَّ قَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) عَقِبَ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَنَحْنُ أَهْلُ الْبَيْتِ عَقِبَ إِبْرَاهِيمَ، وَعَقِبَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)». (تأويل الآيات 10 / 555 : 2)**

បន្ទាប់មកអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام}បានសូត្រអាយ៉ាសុំនេះ [៤៣:២៨] ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យពាក្យនេះទៅជាពាក្យដែលបិទនៅរៀងរហូតក្នុងចំណោមកូនចៅរបស់គេ ។ ហើយអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា: «វិស្វលុលឡោះហ្នំ^{صلوات الله عليه وآله}ជាព្រះរាជវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ហ្វឹម^{عليه السلام} ។ យើង^{عليهم}ជាព្រះរាជកុលដ្ឋាន^{عليهم}របស់ព្រះរាជវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ហ្វឹម^{عليه السلام} ហើយជាព្រះរាជវង្សរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله} ។» (10 / 555 : 2)

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَاوُاَ اللَّهِ كَمْ مِّنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٨﴾

២៤៩. កាលត្រូវបាននាំទៅពលចេញដំណើរ គេបានថា: "អល់ឡោះហ្នំនឹងល្បួងពិសោធអស់លោកដោយស្ទឹងមួយ ។ នរណាផឹកទឹកស្ទឹងនោះ អ្នកនោះមិនមែនកនខ្ញុំទេ នរណាមិនបានផឹកទឹកស្ទឹងនោះទេ អ្នកនោះជាកនខ្ញុំ លើកលែងតែអ្នកណាដែលបានក្បងទឹកនោះក្នុងកម្បងដៃ ។" តែពួកគេបានផឹកទឹកនោះ លើកលែងតែពួកគេមួយចំនួនតូចទេ ។ ពេលគេនិងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជាមួយគេនោះបានឆ្លងផុតស្ទឹងនោះ ពួកគេបានពោលថា: "ថ្ងៃនេះយើងពុំមានកម្លាំងតស៊ូទល់នឹងយ៉ាហ្វូតនិងទ័ពរបស់វាទេ ។" បណ្តាអ្នកដែលជឿជាក់ថាពួកគេនឹងបានជួបអល់ឡោះហ្នំនោះបានថា: "មានច្រើនគ្រាមកហើយដែលក្រុមតូចបានប្រយុទ្ធឈ្នះក្រុមដែលមានគ្នាច្រើនជាង អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្នំ ។ អល់ឡោះហ្នំនៅខាងបណ្តាអ្នកអត់ធ្មត់[នៅលើមាគាព្រះអង្គ] ។"

***

អ៊ីបនូ អ្នកបាស់បានថ្លែងថា: «មានឈ្មោះមួយរបស់អាមីរុល មុមិនីន^{صلوات الله عليه والسلام}នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្នំដែលមនុស្សម្នាមិនស្គាល់ ។» គេបានសួរលោកថា: "ឈ្មោះអ្វី?" លោកអ៊ីបនូ អ្នកបាស់បានឆ្លើយថា: "ណាស្ទរ (គីស្ទឹង) ។ អល់ឡោះហ្នំមានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងគូរអានថា: "អល់ឡោះហ្នំនឹងល្បួងពិសោធអស់លោកដោយស្ទឹងមួយ ។" (តាហ្សៀរ ហ្វ្រីត ទំព័រ៦៩)

***

អាប៊ី បាស្ទៀរបានថ្លែងថាអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام}យ៉ាហ្វូតូហ្វារ ស្ទីខ្លឹក្ក^{صلوات الله عليه والسلام}បានថ្លែងថា: "បណ្តាកនរបស់ត្រូវតែល្បួងពិសោធដោយស្ទឹងមួយ ឯបណ្តាកនរបស់អាស់-ម៉ាសូខ្លឹ^{عجل الله فرجه}នឹងត្រូវល្បួងពិសោធដូចគ្នាដែរ ។" (អាស់-កុយបាសុំ របស់នុអ៊ីម៉ាស៊ី ទំព័រ៣១៦)

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

២៥០. ពេលពួកគេចេញទៅប្រយុទ្ធទូទល់យ៉ាកូបនិងទ័ពរបស់គេ ពួកគេបានថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមអង្គព្រះមេត្តាប្រទានអំណត់អត់ធន់ឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ពង្រឹងជើងអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គមេត្តាជួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឲ្យឈ្នះពួកបដិសេធសទ្ធាផង ។"

فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَعَاتَهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٥١﴾

២៥១. ពួកគេបានវាយបាក់ទ័ពពួកនោះអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ។ ដ្យាវុដ្ឋបានសម្លាប់យ៉ាកូប ។ អល់ឡោះហ្ន៎បានប្រទានអំណាចគ្រងរាជ្យនិងប្រាជ្ញាញាណឲ្យគេ ព្រះអង្គបានបង្រៀនគេនូវអ្វីដែលព្រះអង្គមានព្រះបំណង ។ បើអល់ឡោះហ្ន៎មិនបញ្ជាប្រទានមនុស្សមួយពួកដោយមនុស្សមួយពួកទៀតទេ ផែនដីច្បាស់ជាវិនាសហិនហោច ។ តែអល់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ប្រកបដោយព្រះករុណាប្រណីដល់លោកទាំងពួង ។

អធិប្បាយអយ៉ាស៊ូ ២៤៩-២៥១

و رُوِيَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّهُ قَالَ: «الْفِيلُ الَّذِينَ لَمْ يَشْرُبُوا وَ لَمْ يَغْتَرِفُوا ثَلَاثِمِائَةٍ وَ ثَلَاثَةَ عَشَرَ رَجُلًا، فَلَمَّا جَاوَزُوا النَّهْرَ وَ نَظَرُوا إِلَى جُنُودِ جَالُوتَ قَالَ الَّذِينَ شَرِبُوا مِنْهُ: "لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَ جُنُودِهِ" وَ قَالَ الَّذِينَ لَمْ يَشْرُبُوا: "رَبَّنَا أفرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَ ثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَ انصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ".

គេបានធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍តមកពីអាហ្វិ រាប់ខ្នុរឡោះហ្ន៎ដែលមានរចនា៖ «មនុស្សចំនួនតិចដែលមិនបានផឹកទឹកស្ទឹង មិនបានដួសទឹកនោះនឹងដៃមានចំនួនបីរយដប់បីនាក់ ។ ពេលពួកគេបានឆ្លងស្ទឹង បានឃើញទ័ពរបស់យ៉ាកូប បណ្តាអ្នកដែលបានផឹកទឹកស្ទឹងនោះបានថា៖ [២:២៤៩] ថ្ងៃនេះយើងពុំមានកម្លាំងគស្វីទល់នឹងយ៉ាកូបនិងទ័ពរបស់វាទេ ។ បណ្តាអ្នកដែលមិនបានផឹកទឹកស្ទឹងនោះទេបានថា៖ [២:២៥០] ពេលពួកគេចេញទៅប្រយុទ្ធទូទល់យ៉ាកូបនិងទ័ពរបស់គេ ពួកគេបានថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមអង្គព្រះមេត្តាប្រទានអំណត់អត់ធន់ឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ពង្រឹងជើងអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គមេត្តាជួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឲ្យឈ្នះពួកបដិសេធសទ្ធាផង ។"

فَجَاءَ دَاوُدُ حَتَّى وَقَفَ بِجَدَاءِ جَالُوتَ، وَ كَانَ جَالُوتَ عَلَى الْفِيلِ، وَ عَلَى رَأْسِهِ النَّجْحُ، وَ فِي جَبْهَتِهِ يَاقُوتَةٌ، يَلْمَعُ نُورَهَا، وَ جُنُودُهُ بَيْنَ يَدَيْهِ. فَأَخَذَ دَاوُدُ مِنْ تِلْكَ الْأَحْجَارِ حَجْرًا، فَرَمَى بِهِ فِي مَيْمَنَةِ جَالُوتَ، فَمَرَّ فِي الْهُوَاءِ وَ وَقَعَ عَلَيْهِمْ فَانْهَرُمُوا، وَ أَخَذَ حَجْرًا آخَرَ، فَرَمَى بِهِ فِي مَيْسَرَةِ جَالُوتَ، فَوَقَعَ عَلَيْهِمْ فَانْهَرُمُوا، وَ رَمَى جَالُوتَ بِحَجَرٍ ثَالِثٍ فَصَنَكَ الْيَاقُوتَةَ فِي جَبْهَتِهِ، وَ وَصَلَ إِلَى دِمَاعِهِ، وَ وَقَعَ إِلَى الْأَرْضِ مَيِّتًا». (تفسير القمِّي 1:83)**

ដ្យាវុដ្ឋបានចេញទៅលុះដល់ជើងយ៉ាកូប យ៉ាកូបពាក់មកុដជិះលើនៅខ្នងជំរី ។ មកុដនោះដាំត្បូងកណ្តៀងកណ្តាលថ្ងាស ចាំងពន្លឺ ដោយមានកងទ័ពនៅពីមុខ ។ ដ្យាវុដ្ឋបានរើសថ្មបីដុំនៅទីនោះចោលទៅខាងស្តាំដៃរបស់យ៉ាកូប ។ ថ្មនោះជ្រែកអាកាសទៅត្រូវពួកសត្រូវ ឈ្នះពួកសត្រូវ ។ ព្រះអង្គចាប់ថ្មមួយដុំទៀតចោលទៅខាងឆ្វេងដៃរបស់យ៉ាកូប ថ្មនោះត្រូវពួកសត្រូវ ឈ្នះពួកសត្រូវនោះ ។

ព្រះអង្គ ﷺ ចោលច្នៃដុំទីបីទៅលើយ៉ាណូត ក្នុងកណ្តៀងទម្លុះថ្ងាសយ៉ាណូតចូលទៅក្នុងខួរក្បាល យ៉ាណូតក៏បានធ្លាក់មកដីស្លាប់ ។» (تفسير القمي 1: 83)

***

الطَّبْرَسِيُّ فِي (الِإِحْتِجَاجِ): عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الْبَابِرِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ قَدْ سَأَلَهُ طَاوُسُ الْيَمَانِيُّ، قَالَ: فَأَحْبَبْتُ عَنْ شَيْءٍ قَلِيلُهُ خَلَالٌ وَ كَثِيرُهُ حَرَامٌ، ذَكَرَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي كِتَابِهِ؟ قَالَ: «نَهَى طَالُوتَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِلَّا مَنْ اعْتَرَفَ عُرْفَةً بِيَدِهِ"». (الإحتجاج: 329)**

អាស់-ត្រីបារស៊ីបានតំណាលនៅក្នុងសាត្រាអាស់-អ៊ុះហ្វីយ៉ាច្ចុតមកពីអាច្ចិ បាស្រៀវ តមកពីអាច្ចិ យ៉ាតុហ្វារ អាស់-បាត្រីវ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ត្រីវស អាស់-យ៉ាម៉ានីបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ «សូមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប្រាប់ ទូលបង្គំអំពីរឿងមួយដែលគេអនុញ្ញាតតិច តែគេហាមច្រើន ។ តើអស់ឡោះហ្វីវ ^{رحل} ចែងអំពីរឿងនេះនៅ ក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ^{رحل} ទេ ?» អាច្ចិ យ៉ាតុហ្វារ អាស់-បាត្រីវ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «នោះគឺស្ទឹងត្រីលូត ។ អស់ឡោះហ្វីវ ^{رحل} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៤៩] លើកលែងតែអ្នកណាដែលបានក្បងទឹកនោះក្នុងកម្បង ដៃ ។» (الاحتجاج: 329)

***

عَلِيٌّ بْنُ إِبرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ جَمِيلٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِنَّ اللَّهَ يَدْفَعُ بَيْنَ يُصَلِّي مِنْ شِيعَتِنَا عَمَّنْ لَا يُصَلِّي مِنْ شِيعَتِنَا، وَ لَوْ اجْتَمَعُوا عَلَى تَرْكِ الصَّلَاةِ هَلَكُوا. وَ إِنَّ اللَّهَ لَيَدْفَعُ بَيْنَ يُرْكِي مِنْ شِيعَتِنَا عَمَّنْ لَا يُرْكِي مِنْ شِيعَتِنَا، وَ لَوْ اجْتَمَعُوا عَلَى تَرْكِ الْحَجِّ هَلَكُوا وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ لَوْ لَا دَفَعِ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَ لَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ"». (تفسير القمي 1: 83)**

អាស់ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមបានតំណាលថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអ៊ីបនូ អាច្ចិ អ៊ីមែរី តមកពី យ៉ាមីលដែលបានតំណាលថាអាច្ចិ អាស់ខុលឡោះហ្វីវ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អស់ឡោះហ្វីវ ^{رحل} កម្ចាត់វិបត្តិ នានាពីស្ត្រីអាសុយើង ^{عليه السلام} ដែលមិនស្ម័គ្រចិត្តដោយស្ត្រីអាសុយើង ^{عليه السلام} ដែលស្ម័គ្រចិត្ត ។ បើពួកគេទាំងអស់ គ្នានេះចោលស្ម័គ្រចិត្ត ពួកគេទាំងអស់គ្នានេះច្បាស់ជានឹងវិនាស ។ អស់ឡោះហ្វីវ ^{رحل} កម្ចាត់វិបត្តិនានាពី ស្ត្រីអាសុយើង ^{عليه السلام} ដែលមិនចេញស្វាកាតុដោយស្ត្រីអាសុយើង ^{عليه السلام} ដែលចេញស្វាកាតុ ។ បើពួកគេទាំង អស់គ្នានេះមិនអើពើចេញស្វាកាតុទេ ពួកគេទាំងអស់គ្នានេះច្បាស់ជានឹងវិនាស ។ អស់ឡោះហ្វីវ ^{رحل} កម្ចាត់ វិបត្តិនានាពីស្ត្រីអាសុយើង ^{عليه السلام} ដែលមិនធ្វើពិធីហ្វាច្ចុ ដោយស្ត្រីអាសុយើង ^{عليه السلام} ដែលធ្វើពិធីហ្វាច្ចុ ។ បើ ពួកគេទាំងអស់គ្នានេះចោលពិធីហ្វាច្ចុ ពួកគេទាំងអស់គ្នានេះច្បាស់ជានឹងវិនាស ។ នេះគឺព្រះបន្ទូល អស់ឡោះហ្វីវ ^{رحل} [២:២៤៩] បើអស់ឡោះហ្វីវមិនរុញច្រានមនុស្សមួយពួកដោយមនុស្សមួយពួកទៀតទេ ផែនដីច្បាស់ជាវិនាសហិនហោច ។ តែអស់ឡោះហ្វីវទ្រង់ប្រកបដោយព្រះករុណាប្រណីដល់លោកទាំង ពួង ។» (تفسير القمي 1: 83)

***

العياشي: عَنْ يُونُسَ بْنِ ظَبْيَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ يَدْفَعُ بَيْنَ يُصَلِّي مِنْ شِيعَتِنَا عَمَّنْ لَا يُصَلِّي مِنْ شِيعَتِنَا، وَ لَوْ اجْتَمَعُوا عَلَى تَرْكِ الصَّلَاةِ هَلَكُوا.»

អាស់-អ៊ែយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីយូនុស ស្ត្រីបយ៉ាន តមកពីអាច្ចិ អាស់ខុលឡោះហ្វីវ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាអាច្ចិ

អាប់ខុលឡោះហ្គ័កម្ចាត់[វិបត្តិនានា]ពីស្ត្រីអុស្តូយ៉េឯងដែលមិនស្ម័គ្រចិត្តទេដោយស្ត្រីអុស្តូយ៉េឯងដែលស្ម័គ្រចិត្ត ។ បើពួកគេទាំងអស់គ្នានេះចោលស្ម័គ្រចិត្ត ពួកគេទាំងអស់គ្នានេះច្បាស់ជានឹងវិនាស ។

وَ إِنَّ اللَّهَ لَيَدْفَعُ بِمَنْ يَصُومُ مِنْهُمْ عَمَّنْ لَا يَصُومُ مِنْ شِيعَتِنَا، وَ لَوْ اجْتَمَعُوا عَلَىٰ تَرْكِ الصِّيَامِ لَهَلَكَوْا.

អាល់ឡោះហ្គ័កម្ចាត់[វិបត្តិនានា]ពីស្ត្រីអុស្តូយ៉េឯងដែលមិនកាន់សីលត្រណាមអាហារទេដោយស្ត្រីអុស្តូយ៉េឯងដែលកាន់សីលត្រណាមអាហារ ។ បើពួកគេទាំងអស់គ្នានេះចោលការកាន់សីលត្រណាមអាហារ ពួកគេទាំងអស់គ្នានេះច្បាស់ជានឹងវិនាស ។

وَ إِنَّ اللَّهَ لَيَدْفَعُ بِمَنْ يُرِيكِي مِنْ شِيعَتِنَا عَمَّنْ لَا يُرِيكِي، وَ لَوْ اجْتَمَعُوا عَلَىٰ تَرْكِ الزَّكَاةِ لَهَلَكَوْا.

អាល់ឡោះហ្គ័កម្ចាត់[វិបត្តិនានា]ពីស្ត្រីអុស្តូយ៉េឯងដែលមិនចេញស្វាកាត្ត ដោយស្ត្រីអុស្តូយ៉េឯងដែលចេញស្វាកាត្ត ។ បើពួកគេទាំងអស់គ្នានេះមិនអើពើចេញស្វាកាត្តទេ ពួកគេទាំងអស់គ្នានេះច្បាស់ជានឹងវិនាស ។

وَ إِنَّ اللَّهَ لَيَدْفَعُ بِمَنْ يُحُجُّ مِنْ شِيعَتِنَا عَمَّنْ لَا يُحُجُّ مِنْهُمْ، وَ لَوْ اجْتَمَعُوا عَلَىٰ تَرْكِ الْحَجِّ لَهَلَكَوْا.

អាល់ឡោះហ្គ័កម្ចាត់[វិបត្តិនានា]ពីស្ត្រីអុស្តូយ៉េឯងដែលមិនធ្វើពិធីហ្សាច្ច ដោយស្ត្រីអុស្តូយ៉េឯងដែលធ្វើពិធីហ្សាច្ច ។ បើពួកគេទាំងអស់គ្នានេះចោលពិធីហ្សាច្ច ពួកគេទាំងអស់គ្នានេះច្បាស់ជានឹងវិនាស ។

وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: "وَ لَوْ لَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَ لَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ"، فَوَاللَّهِ مَا نَزَلَتْ إِلَّا فِيكُمْ، وَ لَا عَنِي بِهَا عَيْرِكُمْ». (تفسير العياشي 1/135 : 446)**

នេះគឺព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គ័កម្ចាត់ [២: ២៥១] បើអាល់ឡោះហ្គ័កម្ចាត់មិនរុញច្រានមនុស្សមួយពួកដោយមនុស្សមួយពួកទៀតទេ ផែនដីច្បាស់ជាវិនាសហិនហោច ។ តែអាល់ឡោះហ្គ័កម្ចាត់ទ្រង់ប្រកបដោយព្រះករុណាប្រណីដល់លោកទាំងពួង ។ សូមស្រួចចំពោះអាល់ឡោះហ្គ័កម្ចាត់ អាយ៉ាស្តុនេះមិនត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើអ្នកណាក្រៅពីអស់លោកទេ (គឺស្ត្រីអុស្តូ) ។ អាយ៉ាស្តុនេះមិនស្តីអំពីអ្នកណាផ្សេងពីអស់លោកទេ ។ (تفسير العياشي 1: 446/135)

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

២៥២. ទាំងនេះគឺព្រះរាជឱង្ការ[និងសញ្ញា]របស់អាល់ឡោះហ្គ័កម្ចាត់ ។ [សាស្ត្រាអឺយ] យើងថ្លែងព្រះរាជឱង្ការទាំងនេះឲ្យអ្នកជ្រាបក្នុងនាមនៃសច្ចៈធម៌ ។ ពិតណាស់អ្នកជាសាស្ត្រាម្នាក់ក្នុងចំណោមបណ្តាសាស្ត្រា[របស់អាល់ឡោះហ្គ័កម្ចាត់] ។

ឃួសអ៊ី ៣-ប្តីស្តី ៥ - ០ ភ្នំ ៣ ភ្នំ ៣

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِّنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنِ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٥٣﴾

២៥៣. បណ្តាព្រះសាស្តាទាំងនេះ យើងបានលើកតម្កើងព្រះសាស្តាមួយចំនួនលើព្រះសាស្តាដទៃទៀត ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ត្រាស់ជាមួយព្រះសាស្តាខ្លះ ព្រះអង្គលើកតម្កើងព្រះសាស្តាដទៃទៀតដោយឋានៈ (គឺណាបីមូហាំម៉ាដូ) ។ យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ា នូវបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ យើងបានគាំទ្រគេដោយព្រះសន្តិវិញ្ញាណ ។ បើអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបំណង នូវជនក្រោយពួកគេនឹងមិនច្បាំងគ្នាទេ បន្ទាប់ពីបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកគេ ។ តែពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា ដូច្នោះពួកគេខ្លះជឿ[អស់ឡោះហ្ន៎] ពួកគេដទៃទៀតមិនជឿទេ ។ បើអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបំណង ពួកគេនឹងមិនច្បាំងគ្នាទេ តែអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបំណងធ្វើអ្វីស្រេចតែព្រះអង្គ ។

មើលសូរ៉េវ៉ះត្តិ ២ អាណាសូ ១៤៥-១៤៧ ។

អធិប្បាយអាណាសូ ១៥២-១៥៣

ابْنُ حَبُوبٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي الْمِقْدَامِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) إِنَّ الْعَامَّةَ يَزْعُمُونَ أَنَّ بَيْعَةَ أَبِي بَكْرٍ حَيْثُ اجْتَمَعَ النَّاسُ كَانَتْ رِضًا لِلَّهِ جَلَّ ذِكْرُهُ وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيُفْتِنَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) مِنْ بَعْدِهِ فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) أَوْ مَا يُفَرِّغُونَ كِتَابَ اللَّهِ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ يَقُولُ وَ مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَ فَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئًا وَ سَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ

អ៊ីបនូ ម៉ាសូប៊ីបបានតំណាលតមកពីអ្នកប្រាប់ ប៊ីន អាហ្វិ អាណ-ម៉ាកូដូ តមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាហ្វិ យ៉ាកូហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ «មុស្តីមទូទៅថាចុះចូលខ្លួនចំពោះអាហ្វិ បាការកាលមនុស្សបានប្រជុំគ្នានោះបានប្រព្រឹត្តទៅក្រោមសេចក្តីគាប់ព្រះហឫទ័យរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عجل} (ពោលគឺ អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عجل} អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបែបនេះ) ហើយអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عجل} មិនសព្វព្រះហឫទ័យការប្រទូសប្រឆាំងគ្នាទេក្នុងសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه وآله} អត់ពីមូហាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه وآله} ទេ ។ អាហ្វិ យ៉ាកូហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានចែនថា៖ "លោកមិនបានសូត្រព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عجل} ទេ ? អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عجل} មិនមានព្រះបន្ទូលទេថា៖ [៣:១៥៤] មូហាំម៉ាដូ ត្រាន់តែជាសាស្តាម្នាក់ ។ មុនគេមានសាស្តាជាច្រើនបានចាកលោកនេះទៅហើយ ។ បើសិនជាគេស្តាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងត្រឡប់ក្រោយវិញមែនទេ ? អ្នកណាមួយត្រឡប់ក្រោយវិញ អ្នកនោះពុំអាចធ្វើឲ្យអស់ឡោះហ្ន៎ខូចខាតអ្វីឡើយ ។ អស់ឡោះហ្ន៎តបស្តង់បណ្តាអ្នកដឹងព្រះគុណ ?"

قَالَ قُلْتُ لَهُ إِنَّهُمْ يُفَسِّرُونَ عَلَى وَجْهِ آخَرَ فَقَالَ أَوْ لَيْسَ قَدْ أَحْبَبَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْأُمَّمِ أَنَّهُمْ قَدْ اخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ حَيْثُ قَالَ وَ آتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَ أَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ

الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَ لَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَ مِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَ لَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ وَ فِي هَذَا مَا يُسْتَدَلُّ بِهِ عَلَى أَنَّ اصْحَابَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) قَدِ اخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَ مِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ .

ខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "ពួកគេបានពន្យល់អាយ៉ាស្កុនេះតាមទស្សនៈផ្សេងៗ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័រ ^{وَجِدَّ} មិនបានប្រាប់ឲ្យដឹងទេអំពីជនសហគមន៍មុនៗពួកគេដែលបានឈ្មោះគ្នាបន្ទាប់ពីភ័ស្តុតាងបានមកដល់ពួកគេហើយ ត្រង់កន្លែងដែលព្រះអង្គ ^{وَجِدَّ} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៥៣] យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ា នូវបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ ហើយយើងបានគាំទ្រគេដោយព្រះសន្តិវិញ្ញាណ ។ បើអល់ឡោះហ្គ័រមានព្រះបំណង នូវជនក្រោយពួកគេនឹងមិនច្បាំងគ្នាទេ បន្ទាប់ពីបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកគេ ។ តែពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា ដូច្នេះពួកគេខ្លះជឿ [អល់ឡោះហ្គ័រ] ពួកគេជឿតមិនជឿទេ ។ បើអល់ឡោះហ្គ័រមានព្រះបំណង ពួកគេនឹងមិនច្បាំងគ្នាទេ តែអល់ឡោះហ្គ័រមានព្រះបំណងធ្វើអ្វីស្រេចតែព្រះអង្គ ? នៅក្នុងអាយ៉ាស្កុនេះមាននូវភ័ស្តុតាងជំទាស់បណ្តាសារករបស់មូហាំម៉ាដ្យ ^{صلى الله عليه وآله وسلم} ដែលទាស់គំនិតគ្នាអត់ពីព្រះអង្គ ^{صلى الله عليه وآله وسلم} ទៅ ។ ដូច្នេះពួកគេខ្លះជឿ [អល់ឡោះហ្គ័រ] ពួកគេជឿតមិនជឿទេ ។» (الكافي 3:144 (الكافي 8: 398 / 270) ឬ (الكافي 14846) ហ្គាឌីស្ទ 14846)

***

الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ): قَالَ: أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدٍ - يَعْنِي الْمَفِيدَ - قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ بِلَالٍ، [قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ حُمَيْدٍ بْنِ الرَّبِيعِ اللَّحْمِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ الرَّبِيعِ التَّهْدِي، قَالَ: حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ مَرْزَاهِمِ الْمَنْقَرِيُّ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ بِلَالٍ:] وَ حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَسَدٍ بْنِ مَنْصُورِ الْأَصْفَهَائِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ هِلَالِ الثَّقَفِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ، قَالَ: حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ مَرْزَاهِمِ، عَنْ يَحْيَى بْنِ يَعْلَى الْأَسْمَعِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَزْرِيِّ، عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، هَؤُلَاءِ الْقَوْمُ الَّذِينَ نَفَاتَلْتُهُمُ الدَّعْوَةَ وَاحِدَةً، وَ الرَّسُولَ وَاحِدًا، وَ الصَّلَاةَ وَاحِدَةً، وَ الْحُجَّ وَاحِدًا، فِيمَ نُسَمِّيهِمْ؟ فَقَالَ: «بِمَا سَمَّاهُمْ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ».

[...] អាល់-អាស្កុនបាក្វី បឺន ណាបាតាស្កុនបានតំណាលថាបុរសម្នាក់បានមកជួបអាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ទូលថា៖ «អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} អីយ តើយើងហៅពួកដែលយើងប្រយុទ្ធតទល់នោះថាអ្វី ព្រោះពួកគេហៅទៅរកអល់ឡោះហ្គ័រ ^{وَجِدَّ} តែមួយ ហៅទៅរករ៉ស្វីលុលឡោះហ្គ័រ ^{صلى الله عليه وآله وسلم} តែមួយ ទៅរកស្វ័ឡាត្ត៍តែមួយ ទៅរកពិធីហ្គាច្រតែមួយ ?» អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ហៅពួកគេដូចអល់ឡោះហ្គ័រ ^{وَجِدَّ} ហៅនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ^{وَجِدَّ} ។»

فَقَالَ: مَا كُلُّ مَا فِي كِتَابِ اللَّهِ أَعْلَمُهُ. قَالَ: «أ مَا سَمِعْتَ اللَّهُ تَعَالَى يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: "بَلِّغِ الرُّسُلَ فَصَلْنَا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَ رَفَعَ بَعْضُهُمْ دَرَجَاتٍ وَ آتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَ أَيْدِنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَ لَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَ مِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ"»

លោកបានទូលថា៖ «សូមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប្រាប់ទូលឲ្យដឹងទាំងអស់នៅក្នុងព្រះគម្ពីរ (គឺដឹងអំពីពួកគេទាំងនោះ) ។» អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «លោកមិនបានឮអល់ឡោះហ្គ័រ ^{وَجِدَّ} មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ^{وَجِدَّ} ទេ គឺ៖ [២:២៥២] ទាំងនេះគឺព្រះរាជឱង្ការ[និងសញ្ញា]របស់អល់ឡោះហ្គ័រ ។ [សាស្តា

អើយ] យើងថ្លែងព្រះរាជឱង្ការ ទាំងនេះឲ្យអ្នកជ្រាបក្នុងនាមនៃសច្ចៈធម៌ ។ ពិតណាស់អ្នកជាសាស្តាម្នាក់ ក្នុងចំណោមបណ្តាសាស្តា [២:២៥៣] បណ្តាសាស្តាទាំងនេះ យើងបានលើកតម្កើងសាស្តាមួយចំនួន លើសសាស្តាឯទៀត ។ អល់ឡោះហ្វ្រែងត្រាស់ជាមួយសាស្តាខ្លះ ព្រះអង្គលើកតម្កើងសាស្តាឯទៀត ដោយឋានៈ ។ យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ា នូវបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ ហើយយើង បានគាំទ្រគេដោយព្រះសន្តវិញ្ញាណ ។ បើអល់ឡោះហ្វ្រែងមានព្រះបំណង នូវជនក្រោយពួកគេនឹងមិន ច្បាំងគ្នាទេ បន្ទាប់ពីបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកគេ ។ តែពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា ដូច្នោះ ពួកគេខ្លះជឿ[អល់ឡោះហ្វ្រែង] ពួកគេឯទៀតមិនជឿទេ ។

فَلَمَّا وَقَعَ الإِخْتِلَافُ كُنَّا نَحْنُ أُولَىٰ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَ بِالنَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ بِالْكِتَابِ، وَ بِالْحَقِّ، فَتَحْنُ الَّذِينَ آمَنُوا، وَ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا، وَ شَاءَ اللَّهُ فَتَاهُمْ بِمَشِيئَتِهِ وَ إِرَادَتِهِ». (الأمالی 1:200، شرح نهج البلاغة لابن أبي الحديد 5:258)**

ពេលជម្លោះកើតឡើង យើង^{صلوات الله عليه}គឺបុគ្គលដែលជិតអល់ឡោះហ្វ្រែង^{وجل}ជាងគេ ជិតព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه}ជាងគេ ជិត ព្រះគម្ពីរនិងជិតសច្ចៈធម៌ជាងគេ ។ ដូច្នោះយើង^{صلوات الله عليه}គឺអ្នកជឿ ចំណែកឯពួកគេគឺអ្នកមិនជឿ ។ អល់ឡោះហ្វ្រែង^{وجل}ចង់ឲ្យយើង^{صلوات الله عليه}ច្បាំងពួកគេតាមជម្រើសព្រះអង្គ^{وجل}និងតាមព្រះបំណងព្រះអង្គ^{وجل} ។» (الأمالی 1: 200 ، شرح نهج البلاغة لابن أبي الحديد 5: 258)

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَىٰ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلِيٍّ السَّلَامُ) يَوْمَ الْجَمَلِ، فَقَالَ: يَا عَلِيُّ، عَلَامَ تُقَاتِلُ أَصْحَابَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ؟ قَالَ: «عَلَىٰ آيَةٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ، أَبَاحَتْ لِي فَتَاهُمْ». فَقَالَ: وَ مَا هِيَ؟

អាឡី ប៊ីន ឺប្រាអ៊ីម បានតំណាលថាបុរសម្នាក់បានមកជួបអាមីរុល-មុមីនីនីស^{صلوات الله عليه والسلا} ថ្ងៃចម្បាំង (គឺសមរកូមិ យ៉ាមីល) ទូលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلا} ថា៖ «អាឡី^{صلوات الله عليه والسلا} អើយ ហេតុអ្វីយើងច្បាំងបណ្តាសាវករបស់រ៉សូលុលឡោះហ្វ្រែង^{وجل} ដែលបានសច្ចាថាមិនមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ្វ្រែង^{وجل} ហើយមូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាវ៉សូលុលឡោះហ្វ្រែង^{وجل} អាមីរុល-មុមីនីនីស^{صلوات الله عليه والسلا} មានវចនៈថា៖ «អាឡីសុំមួយនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្វ្រែង^{وجل} អនុញ្ញាតឲ្យ ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلا} ច្បាំងពួកគេស្របតាមច្បាប់ ។»

قَالَ: «قَوْلُهُ تَعَالَى: "تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَ رَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَ آتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَ أَيْدِنَاهُ يَرْوِحَ الْقُدْسِ وَ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَفْتَنَّا الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَ لَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَ مِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَفْتَنَّا لَوْ لَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ"».

បុរសនោះបានទូលថា៖ «អាឡីសុំណា ?» អាមីរុល-មុមីនីនីស^{صلوات الله عليه والسلا} មានវចនៈថា៖ «ព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្វ្រែង^{وجل} [២:២៥៣] បណ្តាសាស្តាទាំងនេះ យើងបានលើកតម្កើងសាស្តាមួយចំនួនលើស សាស្តាឯទៀត ។ អល់ឡោះហ្វ្រែងត្រាស់ជាមួយសាស្តាខ្លះ ព្រះអង្គលើកតម្កើងសាស្តាឯទៀតដោយ ឋានៈ ។ យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ា នូវបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ ហើយយើងបាន គាំទ្រគេដោយព្រះសន្តវិញ្ញាណ ។ បើអល់ឡោះហ្វ្រែងមានព្រះបំណង នូវជនក្រោយពួកគេនឹងមិនច្បាំងគ្នា ទេ បន្ទាប់ពីបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកគេ ។ តែពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា ដូច្នោះពួកគេខ្លះ

ជឿ[អស់ឡោះហ្ម] ពួកគេឯទៀតមិនជឿទេ ។ បើអស់ឡោះហ្មមានព្រះបំណង ពួកគេនឹងមិនច្បាំងគ្នាទេ តែអស់ឡោះហ្មមានព្រះបំណងធ្វើអ្វីស្រេចតែព្រះអង្គ ។»

فَقَالَ الرَّجُلُ: كَفَرَ - وَ اللَّهُ - الْقَوْمُ. (تفسير القمّي 1:84)**

បុរសនោះបានថា: «សូមស្រួចចំពោះអស់ឡោះហ្ម^ﷺ មនុស្សបដិសេធសទ្ធា ។» (84:1) (تفسير القمّي 1:84)

***

العياشي: عَنْ أَبِي عَمْرٍو الرُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «بِالْإِيمَانِ بِأَلْفِ مِائَةِ مِائَةٍ يَتَفَاوَضُ الْمُؤْمِنُونَ بِالذَّرَجَاتِ عِنْدَ اللَّهِ. فُلْتُ: وَ إِنَّ لِلْإِيمَانِ دَرَجَاتٍ وَ مَنَازِلَ يَتَفَاوَضُ بِهَا الْمُؤْمِنُونَ عِنْدَ اللَّهِ؟ قَالَ: «نَعَمْ».

អាល់-អ៊ែយ៉ាស្គីបានតំណាលតមកពីអាហ្វិ អ៊ុរ អាល់-ស្វីបៃរី តមកពីអាហ្វិ អ៊ុបខ្ពុលឡោះហ្ម^ﷺ ដែលមានវចនៈថា: «សម្រាប់អស់ឡោះហ្ម^ﷺ អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាឡើងឋានៈអាស្រ័យកំណើនអ៊ីម៉ាន់ (គឺជំនឿ) ។» ខ្ញុំបានទូលថា: «តើអ៊ីម៉ាន់ (គឺជំនឿ) មានលំដាប់ថ្នាក់និងកម្រិតដែលធ្វើឲ្យអស់ឡោះហ្ម^ﷺ សព្វព្រះហឫទ័យអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាឬ?» អាហ្វិ អ៊ុបខ្ពុលឡោះហ្ម^ﷺ មានវចនៈថា: «មាន ។»

فُلْتُ: صِفَ لِي ذَلِكَ - رَحِمَكَ اللَّهُ - حَتَّى أَفْهَمُهُ. قَالَ: «مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ أَوْلِيَاءَهُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ فَقَالَ: "تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَ رَفَعَ بَعْضُهُمْ دَرَجَاتٍ", الْآيَةُ، وَ قَالَ: "وَ لَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ"، وَ قَالَ: "انظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَ لِلْآخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ"، وَ قَالَ: "هُم دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ"، فَهَذَا ذِكْرُ دَرَجَاتِ الْإِيمَانِ وَ مَنَازِلِهِ عِنْدَ اللَّهِ». (تفسير العياشي 135 / 447:1)**

ខ្ញុំបានទូលថា: «សូមព្រះអង្គ^ﷺ អធិប្បាយប្រាប់ទូលបង្គំ - សូមអស់ឡោះហ្ម^ﷺ អាណិតអាសូរព្រះអង្គ^ﷺ - ទាល់តែទូលបង្គំយល់ ។» ព្រះអង្គ^ﷺ មានវចនៈថា: «គឺអ្វីដែលធ្វើឲ្យអស់ឡោះហ្ម^ﷺ សព្វព្រះហឫទ័យបណ្តាព្រះអនុរក្ស^ﷺ របស់ព្រះអង្គ^ﷺ មួយចំនួនលើសព្រះអនុរក្សឯទៀត ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ម^ﷺ មានព្រះបន្ទូលថា: [២:២៥៣] យើងបានលើកតម្កើងសាស្តាមួយចំនួនលើសសាស្តាឯទៀត ។ អស់ឡោះហ្ម^ﷺ ទ្រង់ត្រាស់ជាមួយសាស្តាខ្លះ ព្រះអង្គលើកតម្កើងសាស្តាឯទៀតដោយឋានៈ ។ អស់ឡោះហ្ម^ﷺ មានព្រះបន្ទូលថា: [១៧:៥៥] យើងបានប្រទានឧត្តមភាពដល់បណ្តាសាស្តាមួយចំនួនលើសសាស្តាមួយចំនួនទៀត ។ អស់ឡោះហ្ម^ﷺ មានព្រះបន្ទូលថា: [១៧:២១] ចូរអ្នកមើលចុះថាយើងបានធ្វើឲ្យជនមួយចំនួនខ្ពង់ខ្ពស់ជាងអ្នកឯទៀត[នៅលើផែនដី]ដូចម្តេចខ្លះ ។ [តែ]លោកមុខមានលំដាប់ថ្នាក់ខ្ពស់ជាងនោះ មានឧត្តមភាពខ្ពស់លើសនោះទៅទៀត ។ អស់ឡោះហ្ម^ﷺ មានព្រះបន្ទូលថា: [៣:១៦៣] ពួកគេមានលំដាប់ថ្នាក់[ផ្សេងៗគ្នា]នៅឯអស់ឡោះហ្ម^ﷺ ។ អស់ឡោះហ្ម^ﷺ ទ្រង់ទស្សនាការធ្វើរបស់ពួកគេ (អស់ឡោះហ្ម^ﷺ ឃើញពួកគេធ្វើអ្វីខ្លះ) ។ ដូច្នោះនេះគឺសេចក្តីអធិប្បាយអំពីលំដាប់ថ្នាក់និងកម្រិតរបស់អ៊ីម៉ាន់ (គឺជំនឿ) សម្រាប់អស់ឡោះហ្ម^ﷺ ។» (447 / 135 :1) (تفسير العياشي 1:447)

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِي يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةَ وَلَا شَفْعَةً ۗ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥١﴾

២៥៤. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ ចូរចាយវាយអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នកមុនថ្ងៃមួយនឹងមកដល់ គឺថ្ងៃដែលពុំមានការតម្លៃ ពុំមានមិត្តភាពនិងពុំមានការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ទេ [លើកលែងតែអស់ឡោះហ្ន៍អនុញ្ញាត] ។ ឯបណ្តាអ្នកបដិសេធសទ្ធា [ដែលគោរពបូជារូបបដិមា ។ ល ។] គឺពួកទុច្ចរិត ។

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

២៥៥. អស់ឡោះហ្ន៍ ពុំមានព្រះផ្សេងពីព្រះអង្គឡើយ ព្រះអង្គទ្រង់គង់ព្រះជន្មនៅជានិច្ច ព្រះអង្គទ្រង់បិតថេរដោយព្រះអង្គឯង ។ ព្រះអង្គមិនព្រះថ្ងៃនោះ (គឺឯងយ) មិនផ្ទុំទេ ។ សព្វសារពើដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយនិងសព្វសារពើនៅលើផែនដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយអាចជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ចំពោះព្រះអង្គបាន ក្រៅពីអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ ? ព្រះអង្គទ្រង់ញាណអ្វីដែលមានមុនពួកគេ (អតីតៈកាលរបស់ពួកគេ) និងអ្វីដែលមានក្រោយពួកគេ (គឺអនាគតកាលរបស់ពួកគេ) ។ ពួកគេមិនអាចយល់ព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គបានឡើយ លើកលែងតែអ្វីដែលព្រះអង្គមានព្រះបំណងឲ្យយល់តែប៉ុណ្ណោះ (គឺបើកឲ្យយល់) ។ ព្រះរាជអាសនៈព្រះអង្គគ្របដណ្តប់មេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ។ ការអភិរក្សទាំងពីរនេះមិនធ្វើឲ្យព្រះអង្គនឿយហត់ឡើយ ។ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យ ព្រះអង្គមហាវិសេសវិសាលក្រៃលែង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៥៤-២៥៥

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ خَالِدٍ: أَنَّهُ قَرَأَ أَبُو الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ - أَيُّ نِعَاسٍ - وَلَا نَوْمٌ، لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ، وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى، عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ، يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ». قَالَ: «مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ: فَأُمُورُ الْأَنْبِيَاءِ، وَمَا كَانَ، وَمَا خَلْفَهُمْ: أَيُّ مَا لَمْ يَكُنْ بَعْدُ، إِلَّا بِمَا شَاءَ، أَيُّ بِمَا يُوحَى إِلَيْهِمْ، وَلَا يُؤَدُّهُ حِفْظُهُمَا، أَيُّ لَا يَنْقُلُ عَلَيْهِ حِفْظُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ». (تفسير القمي 1:84)**

អាស័ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ្គឹមបានថ្លែងថាឪពុកខ្ញុំបានថ្លែងប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអាស័-ហ្វ្វិសេនី ប៊ិន ខ័លីដូដែលបានថ្លែងថាអាហ្វ្វិ អាស័-ហ្វ្វាសាន់ អាស័-រីដ្តិ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសូត្រថា៖ «[២:២៥៥] អស់ឡោះហ្ន៍ ពុំមានព្រះផ្សេងពី ព្រះអង្គឡើយ ព្រះអង្គទ្រង់គង់ព្រះជន្មនៅជានិច្ច ព្រះអង្គទ្រង់បិតថេរដោយព្រះអង្គឯង ។ ព្រះអង្គមិនព្រះថ្ងៃនោះ (គឺឯងយ) ពោលគឺ ការភ្លេចភ្លាំង មិនផ្ទុំទេ ។ សព្វសារពើដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយនិងសព្វសារពើនៅលើផែនដី ជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ និងអ្វីៗដែលមាននៅចន្លោះទាំងពីរនេះនិងអ្វីៗដែលនៅក្រោមដី ព្រះអង្គទ្រង់ញាណទិស្សមានភាពនិងអទិស្សមានភាព ។ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី អ្នកណាមួយអាចជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ចំពោះព្រះអង្គបាន រៀរលែងតែដោយការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ ? ព្រះអង្គទ្រង់ញាណអ្វីដែលមានមុនពួកគេ និងអ្វីដែលមាន

ក្រោយពួកគេ ។ អ្វីដែលមានពីមុនពួកគេ នេះគឺបញ្ហារបស់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយ عليهم السلام គឺអ្វីដែលបានកើតឡើងហើយ ។ អ្វីដែលមានក្រោយពួកគេ ពោលគឺ អ្វីដែលនឹងកើតឡើងក្រោយពីនោះតាមតែចំណង់របស់អល់ឡោះហ្គ័រ وَجَدَّ ពោលគឺ អ្វីដែលអល់ឡោះហ្គ័រនឹងបើកឲ្យពួកគេដឹង ។ **ការអភិរក្សទាំងពីរនេះមិនធ្វើឲ្យព្រះអង្គនឿយហត់ឡើយ** ពោលគឺ ការអភិរក្សសព្វសារពើដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយនិងផែនដីនោះមិនធ្ងន់ធ្ងរសម្រាប់អល់ឡោះហ្គ័រទេ ។» (تفسير الفمي 1: 84)

***

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدِ الْبَرْقِيِّ، بِإِسْنَادِهِ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): قَوْلُهُ تَعَالَى: "مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ مَا خَلْفَهُمْ؟" قَالَ: «نَحْنُ أَوْلِيَاكَ الشَّافِعُونَ». (المحاسن: 183 / 184)**

អាស្រ័យម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន ខ័លីដូ អាល់-បាក្រីបានថ្លែងយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកថាខ្ញុំបានទូលអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام ថា: «ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ تعالى [២:២៥៥] អ្នកណាមួយអាចជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ចំពោះព្រះអង្គបានក្រៅពីអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ ?» អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: «យើង عليهم السلام គឺអ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នោះឯង ។» (المحاسن: 184 / 183)

***

ابن بابويه: قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ الْحُسَيْنِ الْقَطَّانُ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مُحَمَّدٍ الْحُسَيْنِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو جَعْفَرٍ أَحْمَدُ بْنُ عِيْسَى بْنِ أَبِي مَرْيَمَ الْعَجَلِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زِيَادٍ الْعَزْرَمِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ حَاتِمٍ الْمَنْقَرِيُّ، عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عَمْرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ الْعَرْشِ وَ الْكُرْسِيِّ، مَا هُمَا؟ فَقَالَ: «الْعَرْشُ فِي وَجْهِ: هُوَ جُمَّلَةُ الْخَلْقِ، وَ الْكُرْسِيُّ وَعَاؤُهُ، وَ فِي وَجْهِ آخِر: الْعَرْشُ هُوَ الْعِلْمُ الَّذِي أَطَّلَعَ اللَّهُ عَلَيْهِ أَنْبِيََاءَهُ وَ رُسُلَهُ وَ حُجَجَهُ. وَ الْكُرْسِيُّ: هُوَ الْعِلْمُ الَّذِي لَمْ يُطَّلِعِ اللَّهُ عَلَيْهِ أَحَدًا مِنْ أَنْبِيَائِهِ وَ رُسُلِهِ وَ حُجَجِهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)». (معاني الأخبار: 1 / 29)**

[...] អាល់-មូហ្គាដូដូល ប៊ិន អ៊ីម៉ាបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះរាជបល្ល័ង្កនិងព្រះរាជអាសនៈថាតើទាំងពីរនេះគឺអ្វី ? អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: «ព្រះរាជបល្ល័ង្កគឺទិដ្ឋភាព គឺសព្វសារពើដែលត្រូវបង្កើតមក ។ ព្រះរាជអាសនៈគឺអ្វីដែលសម្រាប់ផ្ទុកដាក់សព្វសារពើទាំងនេះ (គឺអ្វីដែលសម្រាប់ដាក់សព្វសារពើទាំងនោះ) ។ បើយោលតាមការយល់ឃើញមួយទៀត ព្រះរាជបល្ល័ង្កគឺព្រះអភិញ្ញាដែលអល់ឡោះហ្គ័រ وَجَدَّ បានប្រាប់ណាមួយទាំងឡាយ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ وَجَدَّ រឺស៊ូលទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ وَجَدَّ និងព្រះអាជ្ញាធរទាំងឡាយ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ وَجَدَّ រឺព្រះរាជអាសនៈ នេះគឺព្រះអភិញ្ញាដែលអល់ឡោះហ្គ័រ وَجَدَّ មិនប្រាប់ណាមួយទាំងឡាយ عليهم السلام រឺស៊ូលទាំងឡាយ عليهم السلام និងព្រះអាជ្ញាធរទាំងឡាយ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ وَجَدَّ ទេ ។» (معاني الأخبار: 1 / 29)

***

عَنْ حَمَادٍ، عَنْهُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: رَأَيْتُهُ جَالِسًا مُتَوَرِّكًا بِرِجْلِهِ عَلَى فِخْزِهِ، فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ عِنْدَهُ: جَعَلْتُ فِدَاكَ، هَذِهِ جَلْسَةٌ مَكْرُوهَةٌ؟ فَقَالَ: «لَا، إِنَّ الرَّبَّ لَمَّا فَرَعَ مِنْ خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ جَلَسَ عَلَى الْكُرْسِيِّ هَذِهِ الْجَلْسَةَ لَيْسَتْ رِيحٌ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ: "اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَ لَا نَوْمٌ" لَمْ يَكُنْ مُتَوَرِّكًا كَمَا كَانَ». (تفسير العياشي 1: 452 / 137)**

ហ្គាម៉ាដូបានតំណាលតមកពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (អ៊ីម៉ាទីប صلوات الله عليه والسلام) ថាខ្ញុំបានឃើញព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អង្គុយដាក់ជើងលើភ្លៅ ។ បុរសម្នាក់ដែលនៅជុំជាមួយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានសួរថា: «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តើនេះគឺរបៀបអង្គុយដែលគួរឲ្យស្អប់ទេ ?» អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: «ទេ ។ ពួកយ៉ាហ្វិខ្លី

ថាពេលព្រះម្ចាស់ដ៏រួចដៃពីការបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងផែនដីហើយ ព្រះអង្គដ៏អង្គុយលើព្រះរាជអាសនៈ បែបនេះឯងដើម្បីសម្រាក ។ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២:២៥៥] អស់ឡោះហ្ន៎ពុំមានព្រះផ្សេងពីព្រះអង្គឡើយ ព្រះអង្គទ្រង់គង់ព្រះជន្មនៅជានិច្ច ព្រះអង្គទ្រង់បិតថេរដោយព្រះអង្គឯង ។ ព្រះអង្គមិនព្រះចិនៈ (គឺឯងយ) មិនជំទេ ។ ទេ អស់ឡោះហ្ន៎មិនមានអត្តិភាពបែបនេះទេ (គឺមិនមានឥរិយាបថណាមួយទេ) ។» (تفسير العياشي 1: 45 / 137)

***

عَنِ الْحَسَنِ الْمُتَنَّقِي، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «قَالَ أَبُو ذَرٍّ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا أَفْضَلُ مَا أُزِيلُ عَلَيْكَ؟ قَالَ: آيَةُ الْكُرْسِيِّ، مَا السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُونَ السَّبْعُ فِي الْكُرْسِيِّ إِلَّا كَحَلْفَةِ مُلْقَاةٍ بِأَرْضِ فَلَاةٍ، ثُمَّ وَإِنَّ فَضْلَ الْعَرْشِ عَلَى الْكُرْسِيِّ كَفَضْلِ الْفَلَاةِ عَلَى الْحَلْفَةِ». (تفسير العياشي 1: 455 / 137)**

អាស-ហ្វាសាន់ អាស-ម៉ាស្ត្រីនីបានតំណាលតមកពីបុរសម្នាក់ដែលបានតំណាលរឿងនេះតមកពីអាប៊ូអាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ថាអាប៊ូស្វាត្រីបានទូលថា៖ «រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ អើយ អ្វីទៅដែលគេបានបើកឲ្យព្រះអង្គដឹងនោះដែលប្រសើរបំផុត ?» រស្មីលុលឡោះហ្ន៎មានព្រះវចនៈថា៖ «អាយ៉ាសុំ អាស-គូរស៊ី ។ មេឃទាំងប្រាំពីរនិងផែនដីនៅក្នុងព្រះអាសនៈប្រៀបបាននឹងចិញ្ចៀនមួយរង់ដែលត្រូវចោលទៅក្នុងមហាសាគរខ្សាច់ ។ អធិកភាពរបស់ព្រះរាជអាសនៈនោះប្រៀបបាននឹង[អធិកភាពរបស់]មហាសាគរខ្សាច់ដែលគ្របដណ្តប់ចិញ្ចៀននោះដែរ ។» (تفسير العياشي 1: 455 / 137)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي نَجْرَانَ عَنْ صَفْوَانَ عَنْ خَلْفِ بْنِ حَمَادٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدِ الْهَاشِمِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ جَاءَتْ زَيْنَبُ الْعَطَّارَةُ الْخَوْلَاءُ إِلَى نِسَاءِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) وَ بَنَاتِهِ وَ كَانَتْ تَبِيعُ مِنْهُنَّ الْعَطْرَ فَجَاءَ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) وَ هِيَ عِنْدَهُنَّ فَقَالَ إِذَا أَتَيْتَنَا طَابَتْ بِيُوتُنَا فَقَالَتْ بِيُوتُكَ بِرِيحِكَ أَطْيِبُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِذَا بَعْتِ فَأَحْسِنِي وَ لَا تَعْشِي فَإِنَّهُ أَتَى وَ أَبْقَى لِلْمَالِ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا أَتَيْتُ بِشَيْءٍ مِنْ بَيْعِي وَ إِنَّمَا أَتَيْتُ أَسْأَلُكَ عَنْ عِظْمَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَقَالَ جَلَّ جَلَّ اللَّهُ سَأَحْدِثُكَ عَنْ بَعْضِ ذَلِكَ

មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាស្ត្រីយ៉ា [...] អាស-ហ្វាសាន់ ប៊ិន ស្វែដូ អាស-ហ្វាស្ត្រីមីបានតំណាលថា អាប៊ូអាប់ខុលឡោះហ្ន៎មានវចនៈថា៖ "ស្រណាប់អ្នកលក់ទឹកអប់តែងតែមកលក់ទឹកអប់ឲ្យមហេសីនិងបុត្រីព្រះសាស្តា ។ ព្រះសាស្តាមកដល់ពេលគាត់នៅទីនោះ ។ ព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកនាំក្លិនក្រអូបមកផ្ទះយើង ។" ស្រណាប់បានទូលថា៖ "រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ ផ្ទះព្រះអង្គមានក្លិនក្រអូបជាងគេ ដោយសារក្លិនព្រះអង្គ!" ព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖ "ពេលអ្នកលក់ ចូរលក់ឲ្យត្រឹមត្រូវ កុំឆបោកព្រោះវាជាការគោរពសាសនានិងជាការការពារទ្រព្យសម្បត្តិដែលប្រសើរបំផុត ។" ស្រណាប់បានទូលថា៖ "រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ ខ្ញុំម្ចាស់មិនមកលក់អ្វីទេ តែខ្ញុំម្ចាស់មកសួរព្រះអង្គអំពីព្រះឧត្តមភាពរបស់អស់ឡោះហ្ន៎" ព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖ "សេចក្តីរុងរឿងជាព្រះវិរោចនៈភាពមួយរបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំនឹងប្រាប់អ្នកខ្លះ ។"

ثُمَّ قَالَ إِنَّ هَذِهِ الْأَرْضُ بِمَنْ عَلَيْهَا عِنْدَ اللَّهِ تَحْتَهَا كَحَلْفَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ هَاتَانِ بَيْنَ فِيهِمَا وَ مَنْ عَلَيْهِمَا عِنْدَ اللَّهِ تَحْتَهَا كَحَلْفَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ النَّالِئَةُ حَتَّى انْتَهَى إِلَى السَّابِغَةِ وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَ مِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ وَ السَّبْعُ الْأَرْضِينَ بِمَنْ فِيهِنَّ وَ مَنْ عَلَيْهِنَّ عَلَى ظَهْرِ الدَّبِكِ كَحَلْفَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ قِيٍّ وَ الدَّبِكُ لَهُ جَنَاحَانِ جَنَاحٌ فِي الْمَشْرِقِ وَ جَنَاحٌ فِي الْمَغْرِبِ وَ رِجْلَاهُ فِي

التُّحُومِ وَالسَّبُعِ وَالذَّبَابِ بِمَنْ فِيهِ وَمَنْ عَلَيْهِ عَلَى الصَّخْرَةِ كَحَلْقَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ فِي

ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "ផែនដីនេះនិងអស់បុគ្គលនៅលើវា បើប្រៀបនឹងអ្វីដែលនៅពីក្រោមវា ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ទាំងពីរនេះនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងវានិងអ្វីៗនៅលើវា បើប្រៀបនឹងអ្វីដែលនៅពីក្រោមវា ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ទីបីរហូតដល់ទីប្រាំពីរ ។" ព្រះអង្គ ﷺ សូត្រអាយ៉ាស្កុនេះគឺ៖ [៦៥:១២] អល់ឡោះហ្វាជាព្រះអ្នកបង្កើតមេឃទាំងប្រាំពីរ និងផែនដីស្រដៀងមេឃនោះដែរ ។ ផែនដីទីប្រាំពីរនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងវានិងអ្វីៗដែលមាននៅលើវានោះ នៅលើខ្នងមាន់ឈ្មោល ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ មាន់ឈ្មោលនោះមានស្លាបពីរ ស្លាបមួយនៅឯទិសខាងកើត មួយទៀតនៅឯទិសខាងលិច ជើងវានៅឯជាយទិសនោះ ។ ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ឈ្មោលនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងវានិងនៅលើផែនដីទាំងនេះ និងអ្វីៗនៅលើមាន់ឈ្មោលនោះ នៅលើសិលាមួយ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។

وَالصَّخْرَةُ بِمَنْ فِيهَا وَمَنْ عَلَيْهَا عَلَى ظَهْرِ الْحُوتِ كَحَلْقَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ فِي وَالسَّبُعِ وَالذَّبَابِ وَالصَّخْرَةُ وَالْحُوتِ وَالْبَحْرُ الْمُظْلِمُ عَلَى الْهَوَاءِ الدَّاهِبِ كَحَلْقَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ فِي وَالسَّبُعِ وَالذَّبَابِ وَالصَّخْرَةُ وَالْحُوتِ وَالْبَحْرُ الْمُظْلِمُ وَالْهَوَاءِ عَلَى النَّارِ كَحَلْقَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ فِي ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ثُمَّ انْقَطَعَ الْخَبْرُ عِنْدَ الثَّرَى

សិលានោះនិងអ្វីដែលនៅក្នុងវានិងអ្វីៗនៅលើវានោះ នៅលើខ្នងត្រីបាឡែន ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ឈ្មោល សិលា ត្រីបាឡែននិងអ្វីដែលនៅក្នុងអ្វីៗទាំងអស់នេះនិងអ្វីនៅលើអ្វីៗទាំងនោះ នៅលើមហាសាគររងធីតមួយ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ឈ្មោល សិលា ត្រីបាឡែននិងមហាសាគររងធីតនោះ នៅលើលម្អអាកាស ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ឈ្មោល សិលា ត្រីបាឡែន មហាសាគររងធីតនិងអាកាសនោះ នៅលើដី (الثَّرَى) ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ សូត្រអាយ៉ាស្កុនេះ៖ [២០:៦] សព្វសារពើដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយ សព្វសារពើដែលមាននៅលើផែនដី សព្វសារពើដែលមាននៅរវាងទាំងពីរនោះ និងសព្វសារពើដែលមាននៅក្រោមដី ជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ ដំណឹងបានចប់ត្រង់និយាយដល់ "ដី" ។

وَالسَّبُعِ وَالذَّبَابِ وَالصَّخْرَةُ وَالْحُوتِ وَالْبَحْرُ الْمُظْلِمُ وَالْهَوَاءِ وَالنَّارِ بِمَنْ فِيهِ وَمَنْ عَلَيْهِ عِنْدَ السَّمَاءِ الْأُولَى كَحَلْقَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ فِي وَ هَذَا كُلُّهُ وَ سَمَاءُ الدُّنْيَا بِمَنْ عَلَيْهَا وَمَنْ فِيهَا عِنْدَ النَّارِ فَوْقَهَا كَحَلْقَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ فِي وَ هَاتَانِ السَّمَاءَانِ وَمَنْ فِيهِمَا وَمَنْ عَلَيْهِمَا عِنْدَ النَّارِ فَوْقَهُمَا كَحَلْقَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ فِي وَ هَذِهِ الثَّلَاثُ بِمَنْ فِيهِنَّ وَمَنْ عَلَيْهِنَّ عِنْدَ الرَّابِعَةِ كَحَلْقَةِ مُلْقَاةٍ فِي فَلَاةٍ فِي حَتَّى انْتَهَى إِلَى السَّابِعَةِ

ផែនដីទាំងប្រាំពីរ មាន់ឈ្មោល សិលា ត្រីបាឡែន មហាសាគររងធីត អាកាសនិងដីនោះនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងវានិងលើវានោះ បើប្រៀបនឹងមេឃ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ អស់ទាំងនេះនិងមេឃផែនដីនិងអ្វីៗដែលមាននៅលើវានិងក្នុងវា បើប្រៀបនឹងអ្វីដែលនៅលើវា ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ មេឃទាំងពីរនេះ អ្វីៗដែលមាននៅក្នុងមេឃទាំងពីរនេះ និងអ្វីៗដែលមាននៅលើមេឃទាំងពីរនេះ បើប្រៀបនឹងអ្វីដែលនៅលើមេឃទាំងពីរនេះ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេ

ចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ ទាំងបីនេះ ជាមួយអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងវាទាំងបីនេះនិងអ្វីនៅលើវាទាំងបីនេះ បើប្រៀបនឹងមេឃទឹកបួន ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ [ដូចនេះដែរ]លុះដល់មេឃទឹកប្រាំពីរ ។

وَهُنَّ وَمَنْ فِيهِنَّ وَمَنْ عَلَيْهِنَّ عِنْدَ الْبَحْرِ الْمَكْفُوفِ عَنْ أَهْلِ الْأَرْضِ كَخَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قَبِيٍّ وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَالْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ عِنْدَ جِبَالِ الْبَرْدِ كَخَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قَبِيٍّ وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ وَ يُنَزَّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَالْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ وَ جِبَالُ الْبَرْدِ وَ الْهُوَاءُ وَ حُجْبُ النَّوْرِ عِنْدَ الْهُوَاءِ الَّذِي تَحَارُ فِيهِ الْقُلُوبُ كَخَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قَبِيٍّ وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَالْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ وَ جِبَالُ الْبَرْدِ وَ الْهُوَاءُ وَ حُجْبُ النَّوْرِ

អ្វីៗទាំងនេះនិងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងអ្វីៗទាំងនេះនិងអ្វីៗនៅលើអ្វីៗទាំងនេះ បើប្រៀបនឹងមហាសាគរដែលកំបាំងពីភ្នែកប្រជានិករនៃផែនដី ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ មេឃទាំងប្រាំពីរនេះនិងមហាសាគរកំបាំង បើប្រៀបនឹងភ្នំត្រជាក់ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។" ព្រះអង្គ^ﷺបានសូត្រអាយ៉ាស់នេះ: [២៤:៤៣] ព្រះអង្គធ្វើឲ្យធ្លាក់មកពីលើមេឃនូវ[ដុំពពកធំដូច]ភ្នំដែលមានព្រិលនៅក្នុងនោះ ។ មេឃទាំងប្រាំពីរនេះ មហាសាគរកំបាំង ភ្នំត្រជាក់ បើប្រៀបនឹងអាកាសដែលធ្វើឲ្យចិត្តច្របូកច្របល់ ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។ មេឃទាំងប្រាំពីរនេះ មហាសាគរកំបាំង ភ្នំត្រជាក់និងអាកាស បើប្រៀបនឹងរបាំងរស្មី ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។

وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَالْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ وَ جِبَالُ الْبَرْدِ وَ الْهُوَاءُ وَ حُجْبُ النَّوْرِ عِنْدَ الْكُرْسِيِّ كَخَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قَبِيٍّ ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ لَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَ هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ وَ هَذِهِ السَّبْعُ وَالْبَحْرُ الْمَكْفُوفُ وَ جِبَالُ الْبَرْدِ وَ الْهُوَاءُ وَ حُجْبُ النَّوْرِ وَ الْكُرْسِيُّ عِنْدَ الْعَرْشِ كَخَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ قَبِيٍّ وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى [وَ فِي رِوَايَةِ الْحَسَنِ] الْحُجْبُ قَبْلَ الْهُوَاءِ الَّذِي تَحَارُ فِيهِ الْقُلُوبُ .

មេឃទាំងប្រាំពីរនេះ មហាសាគរកំបាំង ភ្នំត្រជាក់ អាកាសនិងរបាំងរស្មី បើប្រៀបនឹងព្រះរាជអាសនៈ(កូរ៉េស៊ី) ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។" ព្រះអង្គ^ﷺបានសូត្រអាយ៉ាស់នេះ: [២:២៥៥] ព្រះរាជអាសនៈ:ព្រះអង្គគ្របដណ្តប់មេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ។ ការអភិរក្សវាទាំងពីរនេះមិនធ្វើឲ្យព្រះអង្គនឿយហត់ឡើយ ។ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យ ព្រះអង្គមហារិសេសវិសាលក្រៃលែង ។ មេឃទាំងប្រាំពីរនេះ មហាសាគរកំបាំង ភ្នំត្រជាក់ អាកាស របាំងរស្មីនិងព្រះរាជអាសនៈ បើប្រៀបនឹងព្រះរាជបល្ល័ង្ក ដូចចិញ្ចៀនដែលគេចោលទៅក្នុងវាលខ្សាច់ ។" ព្រះអង្គ^ﷺបានសូត្រអាយ៉ាស់នេះ: [២០:៥] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ទ្រង់សម្តែងព្រះឆន្ទៈ:ព្រះអង្គលើព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។ [អាស-ហាសាន់បានរាយការណ៍ថា៖] "របាំងពីខាងមុខអាកាសគឺអ្វីដែលធ្វើឲ្យចិត្តច្របូកច្របល់ ។"

(143 /153 :8 الكافي بۇ الكافي ١٤٥٩٠) 20:6, 65:12

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٣١﴾

២៥៦. ពុំមានការបង្ខិតបង្ខំក្នុងសាសនាឡើយ ព្រោះមាតិកាត្រង់ត្រូវទីទៃពីកំហុស ។ ដូច្នោះអ្នកណា

បដិសេធត្រួតត្រា (គឺរូបបដិមា មេដឹកនាំអាក្រក់ មនុស្សអាក្រក់ វត្ថុបិសាច) ជឿអស់ឡោះហ្ន៎ ពិត
ណាស់អ្នកនោះគោងបង្កាន់ដៃមាំបំផុតដែលមិនដាច់ជាដាច់ខាត ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់
ទស្សនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។

***

វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم បានបកស្រាយអាយ៉ាស្កុនេះថា៖ "អ្នកណាប្រាថ្នាកាន់ជាប់នូវបង្កាន់ដៃ (ឬខ្សែ) ដ៏
មាំដែលមិនចេះដាច់ឡើយនោះ ចូរអ្នកនោះកាន់ជាប់នូវវីឡាយ៉ាស្កុនរបស់ប្អូនខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم និងអ្នកស្នងខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم គឺ
អាឡី صلوات الله عليه وآله وسلم អាបី صلوات الله عليه وآله وسلم ត្ថុលីប صلوات الله عليه وآله وسلم ។ អ្នកណាស្រឡាញ់គេ صلوات الله عليه وآله وسلم (គឺអាឡី صلوات الله عليه وآله وسلم) អស់ឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم នឹងមិន
បណ្តោយឲ្យអ្នកនោះទទួលបរាជ័យឡើយ ។ អ្នកណាច្រណែនឈ្នានីសគេ صلوات الله عليه وآله وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم នឹងមិន
ឲ្យអ្នកនោះបានជោគជ័យឡើយ ។ (តាហ្វ្សៀរ ស្វ័ប្វី ទំព័រ៧១)

***

គេបានសួរថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم អើយ! អ្វីទៅបង្កាន់ដៃ (ឬខ្សែ) មាំបំផុតនោះ?" វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم
បានតបថា៖ "វីឡាយ៉ាស្កុនរបស់ព្រះគ្រូ صلوات الله عليه وآله وسلم របស់បណ្តាអ្នកស្នង عليهم السلام ។" គេបានសួរថា៖
"វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم អើយ! អ្នកណាទៅជាព្រះគ្រូ صلوات الله عليه وآله وسلم របស់បណ្តាអ្នកស្នង عليهم السلام នោះ?"
វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم បានតបថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله وسلم ។" គេបានសួរថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم
អើយ! អ្នកណាទៅអាមីរុល មុមីនីន صلوات الله عليه وآله وسلم?" វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم បានតបថា៖ "ព្រះគ្រូ صلوات الله عليه وآله وسلم របស់បណ្តា
មុស្លីមហើយជាអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه وآله وسلم របស់ពួកគេក្រោយពីខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ។" គេបានសួរថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم អើយ!
អ្នកណាទៅព្រះគ្រូ صلوات الله عليه وآله وسلم របស់បណ្តាមុស្លីម ហើយជាអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه وآله وسلم របស់ពួកគេក្រោយព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم នោះ?"
វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم បានតបថា៖ "ប្អូនរបស់ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم អាឡី صلوات الله عليه وآله وسلم អាបី صلوات الله عليه وآله وسلم ត្ថុលីប صلوات الله عليه وآله وسلم ។" (បីហ្វារ អ៊ុល អាន់រ៉ា
ក្សាលទី៣៦ ទំព័រ២០ ហ្វាខ្លីស្ទ្រ១៦, អាល់-ហ្វារ ក្សាលទី១ ទំព័រ២៤៤ ហ្វាខ្លីស្ទ្រ១១, អាល់-យ៉ាក្លីន
ទំព័រ១២, ក្លុយ៉ាទុល ម៉ារីម ទំព័រ១៩ ហ្វាខ្លីស្ទ្រ២០ ទំព័រ ៤៦ ហ្វាខ្លីស្ទ្រ១១ និង ទំព័រ១៦៧)

អធិប្បាយអាយ៉ាស្កុ ២៥៦

مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْخَصَنِ بْنِ مُخَارِقٍ، عَنْ أَبِي
الْحُسَيْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ آبَائِهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: "فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى"، قَالَ: «مَوْذُنًا أَهْلِ
الْبَيْتِ». (تأويل الآيات 10 / 439)**

[...] អាល់-ហ្វាខ្លីយ៉ាស្កុ ប៊ីន មុខ្លីវិក្វ (الخصني بن المخارق) បានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អាល់-ហ្វាសាន់ មូសា ប៊ីន
យ៉ាក្លុហ្វារ صلوات الله عليه وآله وسلم តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم តមកពីព្រះបុព្វការី عليهم السلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ដែលមានរចនៈ
អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم [២:២៥៦] អ្នកនោះគោងបង្កាន់ដៃមាំបំផុត ថា៖ «គឺការស្រឡាញ់យើង
ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام ។» (10 / 439: 1) (تأويل الآيات 10 / 439)**

***

ابن بابويه، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوِيهِ (رَضِيَ اللهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنِي عَمِّي مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي الْقَاسِمِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ
الْبَرْقِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ خَلْفِ بْنِ حَمَّادِ الْأَسَدِيِّ، عَنْ أَبِي الْحُسَيْنِ الْعُبَيْدِيِّ، عَنِ الْأَعْمَشِ، عَنْ عَبَايَةَ بْنِ رَبِيعٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ،
قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَمَسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى الَّتِي لَا انْفِصَامَ لَهَا فَلْيَسْتَمْسِكْ بِوَلَايَةِ أَخِي وَ
وَصِيِّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، فَإِنَّهُ لَا يَهْلِكُ مِنْ أَحَبَّةٍ وَ تَوْلَاهُ، وَ لَا يَنْجُو مِنْ أَنْعَضَةٍ وَ عَادَاةٍ». (معاني الأخبار: 1/368)**

[...] អាប៊ុនុលឡោះហ្វី ប៊ីន អាប៊ុនុលឡោះហ្វី មានព្រះវចនៈថា៖ «អ្នកណាចង់កាន់ [២:២៥៦] បង្កាន់ដៃមាំបំផុតដែលមិនដាច់ដាច់ខាត ចូរអ្នកនោះតាមវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់ប្អូន صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកស្នាក់នៅខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم គឺអាឡី صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាហ្វី ត្រូវប្រាប់ព្រះអ្នកណាស្រឡាញ់គេ صلوات الله عليه والسلام អ្នកនោះនឹងមិនវិនាសទេ ។ តែអ្នកណាស្អប់គេ صلوات الله عليه والسلام តាំងខ្លួនជាសត្រូវរបស់គេ صلوات الله عليه والسلام អ្នកនោះនឹងមិនត្រូវស្រោចស្រង់ទេ ។» (معاني الأخبار: 1 / 368)

***

و عَنْهُ، بِإِسْنَادِهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آٰلِهِ): «الْأَيْمَةُ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، مَنْ أَطَاعَهُمْ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ، وَ مَنْ عَصَاهُمْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ، هُمْ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى، وَ هُمْ الْوَسِيلَةُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى». (عيون أخبار الرضا (عليه السلام) / 58 : 217)**

លោក (គឺអាល់-គ្លុមី) បានថ្លែងយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកថាវិស្វលុលឡោះហ្វី صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ «អ៊ីម៉ា عليهم السلام ដែលជារាជបុត្ររាជនគ្គ عليهم السلام របស់អាល់-ហ្វីសៃនី صلوات الله عليه والسلام អ្នកណាស្តាប់បង្គាប់ពួកគេទាំងនេះ عليهم السلام អ្នកនោះស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្វី صلوات الله عليه وآله وسلم អ្នកណាមិនស្តាប់បង្គាប់ពួកគេទាំងនេះ عليهم السلام ទេ អ្នកនោះមិនស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្វី صلوات الله عليه وآله وسلم ទេ ។ អ៊ីម៉ាទាំងនោះ عليهم السلام គឺ [២:២៥៦] បង្កាន់ដៃមាំបំផុត ។ អ៊ីម៉ាទាំងនេះ (عيون أخبار الرضا (عليه السلام) : 2 / 58) ។»

***

الشَّيْخُ الْفَقِيهُ أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ شَادَانَ: رَوَاهُ مِنْ طَرِيقِ الْعَامَّةِ، عَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، عَنْ آبَائِهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آٰلِهِ): سَتَكُونُ بَعْدِي فِتْنَةٌ مُظْلِمَةٌ، النَّاجِي مِنْهَا مَنْ تَمَسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى.»

អាល់-វ៉ៃស្មីបានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាអាល់-ហ្វាគីហ្វ័រៈ ថាអាហ្វី អាល់-ហ្វាសាន់ មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ីន អាស្តុម៉ាដូ ប៊ីន អាឡី ប៊ីន អាល់-ហ្វីសៃនី ប៊ីន ស្វាស្វាន់បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពីមុស្លីមទូទៅដែលបានថ្លែងតមកពីអាល់-វ៉ៃស្មី صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបុព្វការី عليهم السلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានព្រះវចនៈថាវិស្វលុលឡោះហ្វី صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ «អត់ពីខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ទៅនឹងមានការរីកទខ្មៅងងឹត ។ បុគ្គលដែលត្រូវសង្គ្រោះពីការរីកទនេះ គឺបុគ្គលដែលកាន់ជាប់នូវ [២:២៥៦] បង្កាន់ដៃមាំបំផុត ។»

فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَا الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى؟ قَالَ: وَ لَايَةُ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ.

គេបានសួរថា៖ «វិស្វលុលឡោះហ្វី صلوات الله عليه وآله وسلم អើយ អ្វីទៅ [២:២៥៦] បង្កាន់ដៃមាំបំផុត នោះ?» វិស្វលុលឡោះហ្វី صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ «គឺវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់ព្រះអគ្គប្រមុខ صلوات الله عليه والسلام របស់អ្នកស្នាក់នៅទាំងឡាយ عليهم السلام ។»

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَنْ سَيِّدُ الْوَصِيِّينَ. قَالَ: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ.

គេបានសួរថា៖ «វិស្វលុលឡោះហ្វី صلوات الله عليه وآله وسلم អើយ អ្នកណាទៅព្រះអគ្គប្រមុខ صلوات الله عليه والسلام របស់អ្នកស្នាក់នៅទាំងឡាយ عليهم السلام ។» វិស្វលុលឡោះហ្វី صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ «អាមីរុល-មុមីនីន عليه والسلام ។»

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَنْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ؟ قَالَ: مَوْئِي الْمُسْلِمِينَ وَ إِمَامُهُمْ بَعْدِي.

គេបានសួរថា: «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ អ្នកណាទៅអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه وآله وسلم}?» រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា: «គឺព្រះបរមគ្រូ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} និងអ៊ីម៉ាំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} របស់មុស្លីមទាំងឡាយបន្ទាប់ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។»

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَنْ مَوْئِي الْمُسْلِمِينَ وَ إِمَامُهُمْ بَعْدَكَ؟ قَالَ: أَخِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ. (مائة منقبة: 81 / 149)**

គេបានសួរថា: «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ អ្នកណាទៅព្រះបរមគ្រូ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} និងអ៊ីម៉ាំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} របស់មុស្លីមទាំងឡាយបន្ទាប់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} នោះ?» រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា: «ប្អូនប្រុស ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គឺ អាឡី ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ប៊ិន អាប៊ូ គ្លីប ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។» (100 អំណាច: 81 / 149)

***

وَ عَنْهُ، بِإِسْنَادِهِ عَنْ حَدِيثِ بْنِ أَبِي أُسَيْدٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «يَا حُدَيْفَةُ، إِنَّ حُجَّةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ بَعْدِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ، الْكُفْرُ بِهِ كُفْرٌ بِاللَّهِ، وَ الشِّرْكُ بِهِ شِرْكٌ بِاللَّهِ، وَ الشُّكُّ فِيهِ شُكٌّ فِي اللَّهِ، وَ الْإِحْتَادُ فِيهِ الْإِحْتَادُ فِي اللَّهِ، وَ الْإِنْكَارُ لَهُ الْإِنْكَارُ لِلَّهِ، وَ الْإِيمَانُ بِهِ إِيْمَانٌ بِاللَّهِ، لِأَنَّهُ أَخُو رَسُولِ اللَّهِ وَ وَصِيُّهُ، وَ إِمَامُ أُمَّتِهِ، وَ هُوَ حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ، وَ عُزْوَتُهُ الْوُثْقَى لَا أَنْفِصَامَ لَهَا، وَ سَيِّهْلُكَ فِيهِ اثْنَانِ وَ لَا ذَنْبَ لَهُ: غَالٍ، وَ مُقَصِّرٌ.

[...] ហ្ន៎ស្រែហ្វាស្តុ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ប៊ិន អាសែដ្ឋីបានតំណាលថារ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា: «ហ្ន៎ស្រែហ្វាស្តុ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ ព្រះអាដ្ឋាធរ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} របស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} លើអល់លោកអត់ពីខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ទៅគឺអាឡី ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ប៊ិន អាប៊ូ គ្លីប ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។ មិនជឿគេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គឺមិនជឿអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ហ៊ុនហាយផ្កុបផ្កុជាមួយគេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គឺហ៊ុនហាយផ្កុបផ្កុជាមួយអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} (គឺប្រព្រឹត្តបទពហុទេពនិយម ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ^{شرك}) សង្ស័យគេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គឺសង្ស័យអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ក្បត់គេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គឺក្បត់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បដិសេធគេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គឺបដិសេធអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជឿគេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គឺជឿអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} (គឺអ្នកស្នង) ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាព្រះអនុជ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} របស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាព្រះឧត្តរាធិការ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាអ៊ីម៉ាំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} របស់សហគមន៍របស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាខ្សែមាំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} របស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ហើយជា [២:២៥៦] បង្កាន់ដៃមាំបំផុត មិនដាច់ជាពីរទេ ។ បុគ្គលពីរប្រភេទត្រូវវិនាសពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងគេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គឺបុគ្គលដែលបំផ្លើសនិងបុគ្គលដែលកាត់បន្ថយ ដោយមិថាច់សាងបាប [ផ្សង] ទេ ។

يَا حُدَيْفَةُ، لَا تُفَارِقَنَّ عَلِيًّا فَتُفَارِقَنِي، وَ لَا تُخَالِفَنَّ عَلِيًّا فَتُخَالِفَنِي، إِنَّ عَلِيًّا مَعِي، وَ أَنَا مِنْهُ، مَنْ أَسْحَطَهُ فَقَدْ أَسْحَطَنِي، وَ مَنْ أَرْضَاهُ فَقَدْ أَرْضَانِي. (أمالِي الصدوق: 2 / 165)**

ហ្ន៎ស្រែហ្វាស្តុ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ ចូរកុំបែកចេញពីអាឡី ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ព្រោះលោកនឹងបែកចេញពីខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។ ចូរកុំប្រឆាំងអាឡី ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ព្រោះលោកនឹងប្រឆាំងខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។ អាឡី ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាសាលោហិតខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាសាលោហិតអាឡី ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។ អ្នកណាក្រោធគេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អ្នកនោះក្រោធខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។ អ្នកណាចូលចិត្តគេ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អ្នកនោះចូលចិត្តខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។ (2 / 165) (أمالِي الصدوق: 2 / 165)

***

وَ عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَسْتَمْسِكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى فَلْيَسْتَمْسِكْ بِحُبِّ عَلِيٍّ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ». (عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 2: 216/58)**

លោក (គឺអាល់-គ្គីមី) បានថ្លែងយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} មានព្រះ រចនៈថា៖ «អ្នកណាចង់កាន់ [២:២៥៦] បង្កាន់ដៃមាំបំផុត ចូរអ្នកនោះស្រឡាញ់អាល្លី^{صلوات الله عليه وآله} និងព្រះរាជ កុលដ្ឋាន^{صلوات الله عليهم}របស់គេ^{صلوات الله عليه وآله}» (216/58: 2 (عليه السلام))

***

وَ مِنْ طَرِيقِ الْمُخَالِفِينَ، مَا رَوَاهُ مُوَفَّقُ بْنُ أَحْمَدَ، بِإِسْنَادِهِ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لِعَلِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنْتَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى». (مناقب الخوارزمي: 24)**

[...] អាល្លី^{صلوات الله عليه وآله} មានព្រះ រចនៈថា៖ «អ្នកណាចង់កាន់ [២:២៥៦] បង្កាន់ដៃមាំបំផុត ១» (24) (مناقب الخوارزمي: 24)

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

២៥៧. អស់ឡោះហ្ន៎ជាព្រះអភិបាល [ជាមិត្តនិងជាអ្នកដឹកនាំ] របស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ ព្រះអង្គនាំ ពួកគេចេញពីភាពងងឹតឆ្កោះទៅកាន់ពន្លឺ ។ រីឯបណ្តាអ្នកមិនជឿ (គឺពួកទុច្ចរិត ពួកសាង បាបកម្ម) អភិបាលរបស់ពួកគេគឺពួកប្រទូសបៈបោរ (គឺពួកអន្សតិរិយ) ពួកវានាំពួកគេចេញពីពន្លឺ ឆ្កោះទៅកាន់ភាពងងឹត ។ ពួកទាំងនេះជាជនភ្លើងនរក ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។

អតិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៥៧

سَهْلُ بْنُ زَيْدٍ عَنِ ابْنِ مَجْبُوبٍ عَنِ ابْنِ رِقَابٍ عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَعْيَنَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) وَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ .

សាស្ត្រស័ ប៊ិន ស្ត្រីយ៉ាដូបានតំណាលតមកពីអ៊ីបនូ ម៉ាស្ត្របុប តមកពីអ៊ីបនូ រីអាល្លី តមកពីហ្គ្រីមរីន ប៊ិន អាត្រុយ៉ាន ដែលបានតំណាលថាអាល្លី យ៉ាក្ត្រហ្វារ^{صلوات الله عليه وآله} មានរចនៈ: (អំពីការបំភ្លៃនៅក្នុងគូរអាន (تحريف)) ថា៖ «[២:២៥៧] រីឯបណ្តាអ្នកមិនជឿ អភិបាលរបស់ពួកគេគឺពួកអន្សតិរិយ (الطَّاغُوتُ) ដូស (الطَّاغُوتُ) ទើបត្រូវ» (1) (الكافي 14884 ឬ (الكافي 8: 436))

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى، عَنِ ابْنِ مَجْبُوبٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ الْعَبْدِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْقُوبٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): إِنِّي أَحَاطُ النَّاسَ فَيَكْثُرُ عَجْبِي مِنْ أَقْوَامٍ لَا يَتَوَلَّوْنَكُمْ، وَ يَتَوَلَّوْنَ قُلَانًا وَ قُلَانًا، هَلُمْ أَمَانَةٌ وَ صِدْقٌ وَ وَفَاءٌ، وَ أَقْوَامٌ يَتَوَلَّوْنَكُمْ، لَيْسَ لَهُمْ تِلْكَ الْأَمَانَةُ، وَ لَا الْوَفَاءُ، وَ الصِّدْقُ! قَالَ: فَاسْتَوَى أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) جَالِسًا: فَأَقْبَلَ عَلَيَّ كَالْعَضْبَانِ، ثُمَّ قَالَ: «لَا دِينَ لِمَنْ دَانَ اللَّهُ بِوَلَايَةِ إِمَامٍ جَائِرٍ لَيْسَ مِنَ اللَّهِ وَ لَا عَتَبَ عَلَى

مَنْ ذَاكَ بِوَلَايَةِ إِمَامٍ عَادِلٍ مِنَ اللَّهِ». قُلْتُ: لَا دِينَ لِأَوْلِيكَ، وَ لَا عَتَبَ عَلَى هَؤُلَاءِ؟ قَالَ: «نَعَمْ لَا دِينَ لِأَوْلِيكَ وَ لَا عَتَبَ عَلَى هَؤُلَاءِ»

[...] អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វិរបានថ្លែងថាខ្ញុំបានទូលអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ «ទូលបង្គំបានចូលលាយឡំជាមួយមនុស្សទាំងឡាយ ។ ទូលបង្គំកាន់តែឆ្ងល់ឡើងពេលទូលបង្គំឃើញថាមនុស្សមិនទទួលស្គាល់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេ តែពួកគេទទួលស្គាល់បុគ្គលនេះនិងបុគ្គលនេះមួយ ។ ក៏ប៉ុន្តែពួកគេស្មោះត្រង់ ជាមនុស្សត្រឹមត្រូវ មានភក្តីភាព ។ ទូលបង្គំបានប្រទះមនុស្សខ្លះ ស្រឡាញ់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} តែពួកគេមិនស្មោះត្រង់ទេ មិនមានភក្តីភាពទេ មិនត្រឹមត្រូវទេ ។» លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាអាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វិរ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានអង្គុយត្រង់ខ្លួន ទល់មុខខ្ញុំ ហាក់ដូចជាព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ក្រោធ ហើយមានវចនៈថា៖ «អ្នកណាតាមសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ក្រោមការដឹកនាំរបស់អ៊ីម៉ាមុំឡុច្វិរដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} មិនបានតែងតាំងទេនោះ អ្នកនោះមិនមានសាសនាទេ ។ មិនមានបាបទេ បុគ្គលដែលតាមសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ក្រោមការដឹកនាំរបស់អ៊ីម៉ាមុំត្រឹមត្រូវដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតែងតាំងនោះ ។» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «ពួកទាំងនោះមិនមានសាសនាទេ ឯពួកទាំងនេះមិនវិនាសទេ មែនទេ?» អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វិរ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ត្រូវហើយ ។ ជនទាំងនោះមិនមានសាសនាទេ ឯជនទាំងនេះមិនវិនាសទេ ។»

- ثُمَّ قَالَ - : أ لَا تَسْمَعُ لِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ يَعْنِي مِنَ ظُلُمَاتِ الذُّنُوبِ إِلَى نُورِ التَّوْبَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ، لَوْلَا يَتَّبِعُهُمْ كُلَّ إِمَامٍ عَادِلٍ مِنَ اللَّهِ.

បន្ទាប់មកអាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វិរ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «លោកមិនបានឮព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេ [២:២៥៧] អល់ឡោះហ្ន៎ជាព្រះអភិបាលបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ ព្រះអង្គនាំពួកគេចេញពីភាពងងឹតឆ្កោះទៅកាន់ពន្លឺ មានន័យថា ចេញពីភាពងងឹតនៃបាបទៅកាន់ពន្លឺនៃការស្មាលារកំហុសនិងការអភ័យទោសតាមរយៈវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់បណ្តាអ៊ីម៉ាមុំ ^{عليه السلام} គឺបណ្តាអ៊ីម៉ាមុំត្រឹមត្រូវដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} តែងតាំង ។»

وَ قَالَ: وَ الَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ إِمَّا عَنَى بِهَذَا أَنَّهُمْ كَانُوا عَلَى نُورِ الْإِسْلَامِ، فَلَمَّا أَنْ تَوَلَّوْا كُلَّ إِمَامٍ جَائِرٍ لَيْسَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، حَرَجُوا بِوَلَايَتِهِمْ إِيَّاهُ مِنْ نُورِ الْإِسْلَامِ إِلَى ظُلُمَاتِ الْكُفْرِ، فَأَوْجَبَ اللَّهُ لَهُمُ النَّارَ مَعَ الْكُفَّارِ، فَأَوْلِيكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ».

អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វិរ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «[២:២៥៧] រីឯបណ្តាអ្នកមិនជឿ អភិបាលរបស់ពួកគេគឺពួកប្រទូសបះបោរ ពួកវានាំពួកគេចេញពីពន្លឺឆ្កោះទៅកាន់ភាពងងឹត ។ នេះមានន័យថាពួកគេនៅក្រោមពន្លឺអ៊ីស្លាម តែពួកគេព្រមទទួលវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់អ៊ីម៉ាមុំឡុច្វិរដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} មិនបានតែងតាំងទេ ។ ដូច្នោះ ដោយសារតែពួកគេព្រមទទួលវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់បុគ្គលទាំងនេះឯងបានជាពួកគេចេញពីពន្លឺអ៊ីស្លាមទៅកាន់ភាពងងឹតនៃការអសទ្ធា ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} តម្រូវឲ្យពួកគេចូលភ្លើងនរកជាមួយពួកបដិសេធសទ្ធា (គឺពួកកាហ្វិរ) ដូច្នោះ [២:២៥៧] ពួកទាំងនេះជាជនភ្លើងនរក ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះ ជានិច្ចអនន្ត ។» (الكافي 1: 3/376)

***

عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ صَدَقَةَ قَالَ: قَصَّ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قِصَّةَ الْفَرِيقَيْنِ جَمِيعاً فِي الْمَيْمَانِ حَتَّى بَلَغَ الْإِسْتِثْنَاءَ مِنْ اللَّهِ فِي الْفَرِيقَيْنِ، فَقَالَ: إِنَّ الْخَيْرَ وَالْشَّرَّ خُلِقَانِ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ... وَ ذَلِكَ أَنَّ اللَّهَ قَالَ فِي كِتَابِهِ « اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ هُمْ آلُ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ الظُّلُمَاتُ عَدُوَّهُمْ ». (التفسير للعباشي) , جلد 1 , صفحه 138)

ម៉ាស់អាដ្វាសុំ ប៊ីន ស្វ័ដ្វាក្យោត្តិបានតំណាលថាអាច្វិ អាប័ខុលឡោហ៍^{صلوات الله عليه والسلام} បានថ្លែងរឿងមនុស្សពីរ ក្រុម (មនុស្សអាក្រក់និងមនុស្សល្អ) កាលធ្វើកិច្ចសន្យា លុះដល់ពេលពួកទាំងពីរក្រុមនេះត្រូវបែកចេញ ពីអស់ឡោហ៍^{عجل} អាច្វិ អាប័ខុលឡោហ៍^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អ្នកល្អនិងអ្នកអាក្រក់ជាសត្វលោកពីរ របស់អស់ឡោហ៍^{عجل} ។ ...នេះគឺអ្វីដែលអស់ឡោហ៍^{عجل} មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ^{عجل} ។ [២:២៥៧] អស់ឡោហ៍^{عجل} ជាព្រះអភិបាលរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ ព្រះអង្គនាំពួកគេចេញពីភាពងងឹត ឆ្ពោះទៅកាន់ពន្លឺ ។ រីឯបណ្តាអ្នកមិនជឿអភិបាលរបស់ពួកគេគឺពួកប្រទូសបះបោរ (គឺពួកអនុគ្រិយ) ពួកវានាំពួកគេចេញពីពន្លឺឆ្ពោះទៅកាន់ភាពងងឹត ។ ដូច្នេះពន្លឺគឺព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា^{صلى الله عليه وسلم} របស់មូហាំម៉ាដ្វុំ ^{صلى الله عليه وسلم} ។» (تفسير العياشي 1: 138 / 461)

***

عَنْ مِهْرَمِ الْأَسَدِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لِأَعْدَيْنِي كُلِّ رَعِيَّةٍ دَانَتْ بِإِمَامٍ لَيْسَ مِنْ اللَّهِ وَ إِنَّ كَانَتْ الرَّعِيَّةُ فِي أَعْمَالِهَا بَرَّةً تَقِيَّةً وَ لَأَغْفِرَنَّ عَنْ كُلِّ رَعِيَّةٍ دَانَتْ بِكُلِّ إِمَامٍ مِنَ اللَّهِ وَ إِنَّ كَانَتْ الرَّعِيَّةُ فِي أَعْمَالِهَا سَيِّئَةً. قُلْتُ: فَيَعْفُو عَنْ هَؤُلَاءِ وَ يُعَذِّبُ هَؤُلَاءِ؟ قَالَ: نَعَمْ إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: « اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ».

ម៉ាសូស្វាំ អាស់-អាសាឌីបានថ្លែងថាខ្ញុំបានឮអាច្វិ អាប័ខុលឡោហ៍^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អស់ឡោហ៍^{عجل} ប្រាកដ (ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់) មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញ^{عجل} នឹងធ្វើទណ្ឌកម្មបុគ្គលណា ដែលតាមសាសនាដែលដឹកនាំដោយអ៊ីម៉ាដែលអស់ឡោហ៍^{عجل} មិនបានតែងតាំងទេ ទោះបីបុគ្គលនោះ មានមេត្តា មានសទ្ធាជ្រះថ្លាដោយទង្វើក៏ដោយ ។ អញ^{عجل} នឹងខមាទោសឲ្យបុគ្គលណាដែលតាម សាសនាដែលដឹកនាំដោយអ៊ីម៉ាគ្រប់រូប^{صلى الله عليه وسلم} ដែលអស់ឡោហ៍^{عجل} តែងតាំង ទោះបីអ្នកនោះធ្វើអាក្រក់ ដោយទង្វើក៏ដោយ ។"» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «អស់ឡោហ៍^{عجل} នឹងខមាទោសឲ្យជនទាំងនេះ នឹងធ្វើទណ្ឌកម្ម ជនទាំងនោះឬ?» អាច្វិ អាប័ខុលឡោហ៍^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ត្រូវហើយ ។ អស់ឡោហ៍^{عجل} មានព្រះ បន្ទូលថា៖ [២:២៥៧] អស់ឡោហ៍^{عجل} ជាព្រះអភិបាលរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ ព្រះអង្គនាំពួកគេចេញ ពីភាពងងឹតឆ្ពោះទៅកាន់ពន្លឺ ។»

كُمُ ذَكَرَ الْحَدِيثِ الْأَوَّلِ حَدِيثِ ابْنِ أَبِي يَعْقُوبٍ رَوَاةَ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، وَ زَادَ فِيهِ فَأَعْدَاءُ عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ هُمُ الْخَالِدُونَ فِي النَّارِ، وَ إِنَّ كَانُوا فِي أَدْيَانِهِمْ عَلَى غَايَةِ الْوَرَعِ وَ الرَّهْدِ وَ الْعِبَادَةِ وَ الْمُؤْمِنُونَ بِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ هُمُ الْخَالِدُونَ فِي الْجَنَّةِ وَ إِنَّ كَانُوا فِي أَعْمَالِهِمْ [مُسِيئَةً] عَلَى صِدِّ ذَلِكَ. (التفسير للعباشي) , جلد 1 , صفحه 139)

បន្ទាប់មកលោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថ្លែងថាហ្វាឌីស្វ័រិយ ហ្វាឌីស្វ័រិយរបស់អ៊ីបនូ អាច្វិ យ៉ាកុហ្វិរ ធ្វើ សេចក្តីរាយការណ៍ដោយមូហាំម៉ាដ្វុំ ប៊ីន អាស់-ហ្វិសែនី ជាសេចក្តីបន្ថែមថាអាច្វិ អាប័ខុលឡោហ៍^{عجل}

មានវចនៈថា: «ពួកសត្រូវរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام នឹងនៅក្នុងភ្លើង ទោះបីពួកគេមានសទ្ធាសិប ចិត្តណាស់ក្នុងសាសនារបស់ពួកគេក៏ដោយ កាន់វត្ថុប្រតិបត្តិតឹងរឹងក៏ដោយ ជាអ្នកគោរពសក្ការៈយ៉ាង ខ្ជាប់ខ្ជួនក៏ដោយ ។ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ជាមួយអាល្ល صلوات الله عليه والسلام ពួកគេនឹងនៅក្នុងឋានសួគ៌ ទោះបីអ្នក បានប្រឆាំងរឿងនេះដោយទង្វើក៏ដោយ ។» (462 /139 :1) (تفسير العياشي)

***

ابْنُ شَهْرَآشُوبَ: عَنِ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "وَ الَّذِينَ كَفَرُوا" بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) "أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوثُ" نَزَلَتْ فِي أَعْدَائِهِ وَ مَنْ تَبِعَهُمْ، أَخْرَجُوا النَّاسَ مِنَ النُّورِ - وَ النُّورُ: وَ لَايَةُ عَلِيٍّ - فَصَارُوا إِلَى ظُلْمَةٍ وَ لَايَةُ أَعْدَائِهِ. (المناب 3:81)**

អ៊ុបន្ទូ ស្វាស្វរី អាស្វីបបានតំណាលតមកពីអាល់-បាក្វីរ៉េ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل [២:២៥៧] រីឯបណ្តាអ្នកមិនជឿ វិទ្យាយ៉ាស្វរ់របស់អាល្ល صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាហ្វិ គ្លីលីប عليه السلام អភិបាលរបស់ពួកគេគឺពួកប្រទូស បះបោរ (គឺពួកអន្សត្រិយ) អាយ៉ាស្វរ់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើពួកសត្រូវរបស់អាល្ល صلوات الله عليه والسلام និងពួក ដែលតាមពួកសត្រូវទាំងនោះ ។ ពួកគេនាំមនុស្សចេញពីពន្លឺ - ពន្លឺគឺវិទ្យាយ៉ាស្វរ់របស់អាល្ល صلوات الله عليه والسلام - ទៅ កាន់ភាពងងឹត - ភាពងងឹតគឺវិទ្យាយ៉ាស្វរ់របស់ពួកសត្រូវរបស់អាល្ល صلوات الله عليه والسلام ។» (81 :3) (المناب)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ حَاجَّ إِبرَهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ ءَاتَهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبرَهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبرَهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالسَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٦٥﴾

២៥៨. អ្នកមិនឃើញទេ បុរសម្នាក់ដែលឈ្លោះប្រកែកជាមួយអ៊ុបរ៉េហ្គីមរឿងព្រះម្ចាស់គេ ព្រោះ អល់ឡោះហ្គ័របានប្រទានឲ្យបុរសនោះនូវអំណាចគ្រងរាជ្យ ? លុះអ៊ុបរ៉េហ្គីមបានថ្លែងថា: "ព្រះ ម្ចាស់ខ្ញុំគឺព្រះអ្នកប្រទានជីវិតនិងការស្លាប់" បុរសនោះបានថា: "ខ្ញុំ[ក៏]ជាអ្នកឲ្យជីវិតនិងការ ស្លាប់[ដែរ]" ។ អ៊ុបរ៉េហ្គីមបានថា: "អល់ឡោះហ្គ័រនាំដួងអាទិត្យមកពីទិសខាងកើត ចូរនាំដួង អាទិត្យមកពីទិសខាងលិច" ។ ដូច្នេះបុគ្គលបដិសេធសទ្ធានោះទីទើរ ។ អល់ឡោះហ្គ័រមិនដឹកនាំ នូវជនទុច្ចរិតទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្វរ់ ២៥៨

... وَ قَالَ: وَ رُوي عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنَّ إِبرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ لَهُ: أَخِي مَنْ قَتَلْتَهُ إِنْ كُنْتَ صَادِقًا». (مجمع البيان 2:635)**

អាហ្វិ អាល្ល អាល់-គ្លីបារស៊ីបានថ្លែងថាគេបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពីអាល់-ស្លីឌីក្លី صلوات الله عليه والسلام ដែលមាន វចនៈថា: «អ៊ុបរ៉េហ្គីម عليه السلام បានប្រាប់គេ (គឺនិមរដូ) ថា: "ចូរធ្វើឲ្យមនុស្សដែលព្រះអង្គ (គឺនិមរដូ) បាន សម្លាប់នោះរស់ឡើងវិញ បើព្រះអង្គនិយាយពិត" ។» (635 :2) (مجمع البيان)

***

[وَفِيهِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى] إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ الصَّبْرِيِّ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْمَاضِي عَلَيْهِ السَّلَامُ [فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ يَقُولُ فِي آخِرِهِ:] وَ إِنَّ فِي جَوْفِ تِلْكَ الْحَيَّةِ، لَسَبْعَ صِنَادِيقٍ، فِيهَا خَمْسَةٌ مِنَ الْأُمَّمِ السَّالِفَةِ وَ اثْنَانِ مِنَ هَذِهِ الْأُمَّةِ.

នៅក្នុងសាត្រាស្វាវិប អាល់-អាត្មាល យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់អ៊ីសហាត្ត ប៊ិន អ៊ុម៉ារ អាល់-ស្វយ័រហ្វីដែលបានតំណាលតមកពីអាចូ អាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-ម៉ាឌី (គឺអ៊ុម៉ាទីល ^{صلوات الله عليه والسلام}) ដែលមានវចនៈនៅចុងហ្គាឌីស្វ័យវែងមួយថា៖ «នៅក្នុងពោះពស់នោះមានហិបប្រាំពីរ ។ នៅក្នុងហិបនោះមានបុគ្គលជំនាន់មុនៗប្រាំនាក់និងបុគ្គលសហគមន៍នេះពីរនាក់ ។»

قَالَ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ وَ مِنَ الْخَمْسَةِ؟ وَ مِنَ الْاِثْنَانِ؟ قَالَ: أَمَّا الْخَمْسَةُ: فَمَقَابِلُ الَّذِي قَتَلَ هَابِيلَ، وَ مُرْوَدُ الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ ... قَالَ: "أَنَا أَحْبَبِي وَ أُمِيثُ" وَ فِرْعَوْنُ الَّذِي قَالَ: "أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَى" وَ يَهُودَا الَّذِي هَوَّدَ الْيَهُودَ، وَ بُؤْسُ الَّذِي نَصَرَ النَّصَارَى. وَ مِنَ هَذِهِ الْأُمَّةِ، أَعْرَابِيَانِ. (واب الأعمال و عقاب الأعمال , جلد 1 , صفحه 215)

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាខ្ញុំបានទូលថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អ្នកណាទៅបុគ្គលទាំងប្រាំនាក់នោះ ? អ្នកណាទៅបុគ្គលពីរនាក់នោះ ?» ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «បុគ្គលប្រាំនាក់នោះគឺ៖ ក្តីបីលដែលបានសម្លាប់ហ្គាបីល; និមរូដ ^{نمرود} ដែលបានឈ្លោះជាមួយអ៊ុម៉ារហ្វីម រឿងព្រះម្ចាស់ ^{عليه السلام} ព្រះអង្គ ^ﷺ [២:២៥៨] បុរសនោះបានថា៖ "ខ្ញុំជាអ្នកឲ្យជីវិតនិងការស្លាប់"; ហ្វេរេអុន ^{فرعون} ដែលបានថា៖ [៧៩:២៤] "ខ្ញុំជាម្ចាស់ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់អ្នកទាំងឡាយ!"; បុរសយ៉ាហ្វីឌី ^{يافث} ដែលបានធ្វើឲ្យពួកយ៉ាហ្វីឌីកាន់សាសនាយ៉ាហ្វីឌី និង ប៉ូល (Paul) ដែលបានធ្វើឲ្យពួកណាស្ទរីនីកាន់សាសនាគ្រិស្ត ។ រីឯសហគមន៍នេះ គឺបុគ្គលអាក្វរ៉េបទាំងពីរនាក់នោះ ។» (79:17-24 ثواب الأعمال / 256)

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَل لَّبِثْتُ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَ شَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَ انظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَ انظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

២៥៩. ឬបុរសម្នាក់ដែលបានធ្វើដំណើរកាត់ស្រុកមួយដែលរលំដំបូលបាក់បែក បុរសនោះបានថា៖ "តើអស់ឡោះហ្នឹងឲ្យស្រុកនេះរស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ?" អស់ឡោះហ្នឹងក៏បានឲ្យបុរសនោះស្លាប់អស់មួយរយឆ្នាំ ។ បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គបានឲ្យបុរសនោះរស់ពីស្លាប់ឡើងវិញ ហើយព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា៖ "អ្នកបានសម្រាកអស់រយៈពេលប៉ុណ្ណា?" បុរសនោះបានទូលថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានសម្រាកអស់រយៈពេលមួយថ្ងៃ ឬមួយចំរៀកថ្ងៃ ។" ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា៖ "អ្នកបានសម្រាកអស់រយៈពេលមួយរយឆ្នាំ ។ ចូរអ្នកក្រឡេកមើលអាហារនិងគ្រឿងជីករបស់អ្នកទៅ វានៅមិនទាន់ខូចទេ ។ តែចូរអ្នកមើលទៅសត្វលាវរបស់អ្នក ។ យើងទុកអ្នកជាសញ្ញាមួយសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស ។ ចូរអ្នកមើលគំនរឆ្អឹងនោះថាយើងនឹងប្រមូលវា ដណ្តប់វាដោយសាច់បានដូចម្តេចខ្លះ ។" ដូច្នោះលុះបុរសនោះបានដឹងប្រចក្សហើយ [ព្រោះតែបានឃើញព្រឹត្តិការណ៍នេះផ្ទាល់ភ្នែក] បុរសនោះបានថា៖ "ខ្ញុំដឹងថា

អស់ឡោះហ្ន៍មានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២៥៩

عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) هَكَذَا: "أَلَمْ تَرَ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ" - قَالَ: مَا تَبَيَّنَ لِرَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) أَنَّهَا فِي السَّمَاوَاتِ - قَالَ الرَّسُولُ: أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

យ៉ាបៀរបានតំណាលតមកពីអាថ្ន៍ យ៉ាត្រុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ «គេបានបើកអាយ៉ាស៊ុនេះឲ្យ រំស្ងួលលឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه وآله} ដឹងដូចនេះគឺ៖ [២:២៥៩] អ្នកមិនមើលទៅគំនរឆ្អឹងទេថាយើងបានប្រមូលវា ដណ្តប់វាដោយសាច់បានដូចម្តេចខ្លះ? ដូច្នេះលុះបុរសនោះបានដឹងប្រចក្សហើយ ។» អាថ្ន៍ យ៉ាត្រុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «រំស្ងួលលឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه وآله} បានដឹងយ៉ាងច្បាស់ថាវានៅលើមេឃ រំស្ងួលលឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه وآله} ក៏មានវចនៈថា៖ "[២:២៥៩] ខ្ញុំដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៍មានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។"

سَلَّمَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) لِلرَّبِّ، وَ آمَنَ بِقَوْلِ اللَّهِ: "فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ فَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ". (تفسير العياشي 1/141 :467)**

រំស្ងួលលឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه وآله} បានចុះចូលសិប្បចិត្តចំពោះព្រះម្ចាស់^{عز وجل} ជឿសិប្បចិត្ត ដូចមានចែងនៅក្នុងព្រះ បន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៍^{عز وجل} ថា៖ [២:២៥៩] ដូច្នេះលុះបុរសនោះបានដឹងប្រចក្សហើយ [ព្រោះគេបានឃើញ ព្រឹត្តិការណ៍នេះផ្ទាល់ភ្នែក] បុរសនោះបានថា៖ "ខ្ញុំដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៍មានសព្វានុភាពលើសព្វ សារពើ ។" (467 /141 :1) (تفسير العياشي 1: 467)

***

أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرَسِيُّ، قَالَ: الَّذِي مَرَّ عَلَى فَرْيَةٍ هُوَ عَزِيرٌ. قَالَ: وَ هُوَ الْمَرْوِيُّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ). قَالَ: وَ قِيلَ: هُوَ إِزْمِيَا. وَ هُوَ الْمَرْوِيُّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ). (مجمع البيان 2:639)**

អាថ្ន៍ អ៊ាលី អាល់-ភ្នំបារស៊ីបានថ្លែងថា៖ «អ្នកដែលបានដើរកាត់តាមស្រុកនោះគឺអ៊ូស្តែរ យោលតាម សេចក្តីរាយការណ៍របស់អាថ្ន៍ អ៊ាប់ខុលឡោះហ្ន៍^{صلوات الله عليه والسلام} ។ គេបានថាអ្នកនោះគឺអៀរមីយ៉ា យោលតាម សេចក្តីរាយការណ៍របស់អាថ្ន៍ យ៉ាត្រុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ។» (639 :2) (مجمع البيان 2: 639)

***

ហ្គាឌីស្តដែលថ្លែងថាអ្នកដើរកាត់តាមស្រុកនោះគឺអ៊ូស្តែរ

أَبُو طَاهِرٍ الْعَلَوِيُّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْعَلَوِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَرْزُوقٍ، عَنْ إِبرَاهِيمَ بْنِ مُحَمَّدٍ، قَالَ: ذَكَرَ جَمَاعَةٌ مِنْ أَهْلِ الْعِلْمِ أَنَّ ابْنَ الْكَوَّاءِ قَالَ لِعَلِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، مَا وَلَدَ أَكْبَرُ مِنْ أَبِيهِ مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا؟

អាថ្ន៍ ភ្នំហ្វៀរ អាល់-អ៊ាឡារីបានតំណាលតមកពីអ៊ាលី ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូ តមកពីអ៊ាលី ប៊ិន ម៉ារស៊ុក្កូ តមក

ពីអ៊ុបរ៉ូហ្វីម ប៊ីន មូហ្គាំម៉ាដូដែលបានតំណាលថាអ្នកប្រាជ្ញមួយក្រុមបានថ្លែងថាអ៊ុបន្ត អាស់-កាវ៉ាអ៊ុបាន ទូលអាលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام អើយ តើនៅក្នុងលោកមានកូនណាចាស់ជាងឪពុកទេ?»

قَالَ: «نَعَمْ، أَوْلَيْكَ وَوَلْدُ عَزْرٍ، حِينَ مَرَّ عَلَى قَرْيَةِ حَرَبَةَ وَ قَدْ جَاءَ مِنْ ضَيْعَةٍ لَهُ، تَحْتَهُ حِمَارٌ، وَ مَعَهُ شَنَّةٌ فِيهَا تَيْنٌ، وَ كُوِّزَ فِيهِ عَصِيرٌ،

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «មាន គឺកូនៗរបស់អ៊ុស្តែវ عليه السلام ។ កាលព្រះអង្គ عليه السلام បានដើរកាត់ តាមស្រុកមួយដែលរលំបាក់បែក ។ ព្រះអង្គ عليه السلام មកពីតំបន់ព្រះអង្គ عليه السلام ជិះលាដោយមានថង់ទឹកធ្វើ អំពីស្បែកដាក់ផ្លែល្ងា មានក្អមដាក់ទឹកយ៉ូមួយ ។

فَمَرَّ عَلَى قَرْيَةِ حَرَبَةَ، فَقَالَ: "أَتَى يُجْبِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ" فَتَوَالَدَ وَوَلْدُهُ وَ تَنَاسَلُوا، ثُمَّ بَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهِ فَأَحْيَاهُ فِي الْمَوْلِدِ الَّذِي أَمَاتَهُ فِيهِ، فَأَوْلَيْكَ وَوَلْدُهُ أَكْبَرُ مِنْ أَبِيهِمْ» . (تفسير العياشي 1/468 :1)**

ព្រះអង្គ عليه السلام បានដើរកាត់តាមស្រុកបាក់បែកមួយ បានថា៖ [២:២៥៩] "តើអស់ឡោះហ្វីនឹងឲ្យស្រុកនេះ រស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ?" អស់ឡោះហ្វីក៏បានឲ្យបុរសនោះស្តាប់ អស់មួយរយឆ្នាំ ។ កូនៗរបស់អ៊ុស្តែវ عليه السلام មានកូនពូជជាច្រើន ។ បន្ទាប់ពីនោះអស់ឡោះហ្វីបានបើកឲ្យ ព្រះអង្គ عليه السلام ដឹង ហើយបានឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام រស់ឡើងវិញនៅក្នុងចំណោមកូនចៅក្នុងជំនាន់ដែលព្រះអង្គ عليه السلام បានស្លាប់នោះ ។ ដូច្នេះ កូនៗទាំងនោះរបស់ព្រះអង្គ عليه السلام ចាស់ជាងបិតា عليه السلام ខ្លួន ។»

(تفسير العياشي 1: 468 / 141)

***

عَنْهُ، قَالَ: وَ رُوِيَ عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنَّ عَزْرًا حَرَجَ مِنْ أَهْلِهِ، وَ امْرَأَتُهُ حَامِلٌ، وَ لَهُ خَمْسُونَ سَنَةً، فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ سَنَةٍ، ثُمَّ بَعَثَهُ فَرَجَعَ إِلَى أَهْلِهِ ابْنُ خَمْسِينَ سَنَةً، وَ لَهُ ابْنٌ لَهُ مِائَةُ سَنَةٍ، فَكَانَ ابْنُهُ أَكْبَرُ مِنْهُ، فَذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ» . (مجمع البيان 2:641)**

លោកបានថ្លែងថាគេបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍មកពីអូលី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា កាលអ៊ុស្តែវ عليه السلام បានចេញពីគ្រួសារព្រះអង្គ عليه السلام ភរិយាព្រះអង្គ عليه السلام មានផ្ទៃពោះ ព្រះអង្គ عليه السلام មានអាយុហាសិបឆ្នាំ ។ អស់ឡោះហ្វីបានធ្វើឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ស្តាប់ ហើយបានធ្វើឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام រស់វិញ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام បាន ត្រឡប់ទៅរកគ្រួសារព្រះអង្គ عليه السلام វិញជាមនុស្សអាយុហាសិបឆ្នាំ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام មានកូនប្រុសម្នាក់អាយុ មួយរយឆ្នាំ ។ ដូច្នេះកូនព្រះអង្គ عليه السلام ចាស់ជាងព្រះអង្គ عليه السلام ហើយនេះគឺសញ្ញាមួយរបស់អស់ឡោះហ្វី

(مجمع البيان 2: 641) 1 وحده

***

ហ្វាទ្វីស្វីដែលថ្លែងថាអ្នកដើរកាត់តាមស្រុកនោះគឺរៀរមីយ៉ា

الطَّبْرَسِيُّ فِي (الإحتجاج): فِي حَدِيثٍ عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ قَدْ سَأَلَهُ زَنْدِيقٌ، فَقَالَ: فَلَوْ أَنَّ اللَّهَ رَدَّ إِلَيْنَا مِنَ الْأَمْوَاتِ فِي كُلِّ مِائَةِ عَامٍ [وَاحِدًا]، لَسَأَلَهُ عَمَّنْ مَضَى مِنَّا إِلَى مَا صَارُوا وَ كَيْفَ حَالُهُمْ، وَ مَاذَا لَقُوا بَعْدَ الْمَوْتِ، أَيَّ شَيْءٍ صُنِعَ بِهِمْ، لَعَمَلِ النَّاسِ عَلَى الْيَقِينِ، وَ اضْمَحَلَّ الشُّكُّ، وَ دَهَبَ الْعِلُّ عَنِ الْقُلُوبِ.

អាស់-ត្នីបានស៊ីបានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាអាស់-អ៊ុហ្វីយ៉ា ។ នៅក្នុងហ្វាទ្វីស្វីអាស់-ស្វីខ្លី صلوات الله عليه والسلام ។ បុរស

មិនជឿថាមានព្រះបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «បើសិនជាអស់ឡោះហ្ន៎ عَدُوٌّ ធ្វើឲ្យបុគ្គលដែលបានស្លាប់មួយ រយឆ្នាំហើយរស់វិញដើម្បីយើងនឹងសួរបុគ្គលនោះអំពីបណ្តាគ្នាយើងដែលបានស្លាប់ ថាតើពួកគេបាន ជួបប្រទះអ្វីខ្លះ តើពួកគេបាននៅក្នុងសភាពណា តើពួកគេបានពើបពះអ្វីខ្លះក្រោយពីបានស្លាប់ តើគេ បានធ្វើអ្វីខ្លះចំពោះពួកគេ ដើម្បីមនុស្សនឹងធ្វើតាមជំនឿរបស់ខ្លួន ដើម្បីកម្ចាត់មន្ទិលសង្ស័យ និងដើម្បី យកជម្ងឺចេញពីក្នុងចិត្ត ។»

قَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِنَّ هَذِهِ مَقَالَةٌ مِنْ أَنْكَرِ الرُّسُلِ وَكَذَّبَهُمْ [وَلَمْ يُصَدِّقْ] بِمَا جَاءُوا بِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ، [د] أَحْبَبُوا وَ قَالُوا: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَحْبَبَ فِي كِتَابِهِ عَلَى لِسَانِ الْأَنْبِيَاءِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) حَالَ مَنْ مَاتَ مِنَّا، أَفَيَكُونُ أَحَدٌ أَصْدَقَ مِنَ اللَّهِ قَوْلًا وَ مِنْ رُسُلِهِ،

អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «នេះគឺសម្តីរបស់បុគ្គលដែលបដិសេធវិស្វល عليه السلام ដែលប្រឆាំងព្រះអង្គ عليه السلام ដែលមិនព្រមទទួលយកអ្វីដែលព្រះអង្គ عليه السلام បាននាំមកពីអស់ឡោះហ្ន៎ عَدُوٌّ ពេលព្រះអង្គ عليه السلام បានថ្លែង ប្រាប់ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ عَدُوٌّ បានប្រាប់ឲ្យដឹងតាមរយៈសម្តីព្រះសាស្តា عليه السلام អំពីបណ្តាគ្នាយើងដែលបាន ស្លាប់ ។ តើមានទេបុគ្គលដែលសច្ចៈជាងអស់ឡោះហ្ន៎ عَدُوٌّ ដោយសម្តី ដែលសច្ចៈជាងវិស្វល عليه السلام របស់ អស់ឡោះហ្ន៎ عَدُوٌّ ?

وَ قَدْ رَجَعَ إِلَى الدُّنْيَا مِنْ مَاتَ خَلْقٌ كَثِيرٌ، مِنْهُمْ: أَصْحَابُ الْكُهْفِ، أَمَاتُهُمُ اللَّهُ ثَلَاثَ مِائَةِ عَامٍ وَ تِسْعَةَ، ثُمَّ بَعَثَهُمْ فِي زَمَانٍ قَوْمٌ أَنْكَرُوا الْبُعْثَ، لِيَقْطَعَ حُجَّتَهُمْ، وَ لِيُرِيَهُمْ قُدْرَتَهُ، وَ لِيَعْلَمُوا أَنَّ الْبُعْثَ حَقٌّ.

មានមនុស្សច្រើនដែលបានត្រឡប់មកកាន់លោកនេះវិញ ដូចជាបណ្តាកល្យាណមិត្តគុហាជាដើម ។ អស់ឡោះហ្ន៎ عَدُوٌّ បានធ្វើឲ្យពួកគេស្លាប់បីរយប្រាំបួនឆ្នាំ ហើយបានឲ្យពួកគេរស់ឡើងវិញក្នុងសម័យកាល របស់ប្រជានិករដែលមិនជឿការរស់ពីស្លាប់វិញទេ ក្នុងបំណងពន្លត់សម្តីពួកគេនិងក្នុងបំណងបង្ហាញ ព្រះមហិទ្ធិបូទិព្រះអង្គ عَدُوٌّ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេដឹងថាការរស់ពីស្លាប់វិញនោះជាការពិត ។

وَ أَمَاتَ اللَّهُ إِرْمِيَا النَّبِيَّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) الَّذِي نَظَرَ إِلَى حَرَابِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ وَ مَا حَوْلَهُ حِينَ غَزَاهُمْ مُخْتَصِرًا، فَقَالَ: "أَلَيْ يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ" ثُمَّ أَحْيَاهُ وَ نَظَرَ إِلَى أَعْضَائِهِ كَيْفَ تَلْتَمِمْ، وَ كَيْفَ تُلْبَسُ اللَّحْمَ، وَ إِلَى مَفَاصِلِهِ وَ عُرُوفِهِ كَيْفَ تُوصَلُ، فَلَمَّا اسْتَوَى قَائِمًا، قَالَ: "أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ"». (الإحتجاج: 343)**

អស់ឡោះហ្ន៎ عَدُوٌّ បានធ្វើឲ្យព្រះសាស្តាអៀរមីយ៉ា عليه السلام ចូលទិវង្គត បុគ្គលដែលបានសម្លឹងមើលបែត អាល់- ម៉ាក្វីខ្លីសបាក់បែកនិងអ្វីៗដែលនៅជុំវិញនោះកាល បាត់ ណាស្ត្រា បានវាយលុកលុយស្រុកនេះ ។ អៀរមីយ៉ា عليه السلام មានវចនៈថា៖ [២:២៥៩] "តើអស់ឡោះហ្ន៎នឹងឲ្យស្រុកនេះរស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ?" អស់ឡោះហ្ន៎ក៏បានឲ្យបុរសនោះស្លាប់អស់មួយរយឆ្នាំ ។ បន្ទាប់ពី នោះព្រះអង្គបានឲ្យបុរសនោះរស់ពីស្លាប់ឡើងវិញ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام បានសម្លឹងមើលអរយវៈព្រះអង្គ عليه السلام ថាតើវាអាចជាសះស្បើយបានដូចម្តេច តើសាច់អាចគ្របដណ្តប់ពីលើវាបានដូចម្តេច តើឆ្អឹងនិងសរសៃ ព្រះអង្គ عليه السلام នោះអាចតភ្ជាប់គ្នាវិញបានដូចម្តេច ។ ដូច្នោះពេលព្រះអង្គ عليه السلام ងើបឈរ [២:២៥៩] បុរស នោះបានថា៖ "ខ្ញុំដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៎មានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។" (الإحتجاج: 343)

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنْ يَحْيَى الْحَلَبِيِّ، عَنْ هَارُونَ بْنِ حَارِجَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «لَمَّا عَمِلَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ الْمَعَاصِيَ وَ عَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ، أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُسَلِّطَ عَلَيْهِمْ مَنْ يُدْبِرُهُمْ وَيَقْتُلُهُمْ، فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى إِرْمِيَا: يَا إِرْمِيَا، مَا بَلَدٌ أَنْتَجِبْتُهُ مِنْ بَيْنِ الْبُلْدَانِ، فَعَرَسْتُ فِيهِ مِنْ كَرَائِمِ الشَّجَرِ، فَأَخْلَفَ فَأَنْبَتَ حُرُوبًا؟ فَأَخْبَرَ إِرْمِيَا أَخْبَارَ بَنِي إِسْرَائِيلَ، فَقَالُوا لَهُ: رَاجِعْ رَبِّكَ، لِيُخْبِرَنَا مَا مَعْنَى هَذَا الْمَثَلِ.

អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ីម បាន ថ្លែង ថា ឪពុក ខ្ញុំ បាន តំណាល ប្រាប់ ខ្ញុំ តមក ពី អាល់-ណាឌ្វារ ប៊ិន ស៊ូវែដ្វី តមក ពី យ៉ាស៊ុយ៉ា អាល់-ហ្គាល់ប៊ី តមក ពី ហ្គារូន ប៊ិន ខ័រីយ៉ូស្វ័ (ហារូន ប៊ិន ហារិច្ច) តមក ពី អាឃ្វិ អ្នក ប្រធាន ឡោះហ្វី ដែល មាន រចនា ថា៖ «ពេល កូន ចៅ អ៊ីស្រាអ៊ែល ប្រព្រឹត្ត ល្មើស បះបោរ ប្រឆាំង ព្រះ បញ្ញា ព្រះ ម្ចាស់ ពួក គេ អស់ ឡោះហ្វី មាន ព្រះ បំណង ផ្កាញ់ ពួក គេ ដោយ បុគ្គល ម្នាក់ ដែល បន្ត ក្នុង បង្គាប់ មុខ ពួក គេ និង សម្លាប់ ពួក គេ ។ អស់ ឡោះហ្វី បាន បើក ឲ្យ អៀរមីយ៉ា ដឹង ថា៖ "អៀរមីយ៉ា អើយ ស្រុក ណា ទៅ ដែល អញ បាន ជ្រើស រើស ដើម្បី បណ្តុះ ដើម ឈើ ដែល ថ្លៃ ថ្នូរ បំផុត ជា ជាង បណ្តុះ ដើម ខាង ទិស ឦសាន ?" អៀរមីយ៉ា បាន ប្រាប់ ពួក មេសាសនា របស់ កូន ចៅ អ៊ីស្រាអ៊ែល ពួក គេ បាន ថា៖ "ចូរ ទៅ ជួប ព្រះ ម្ចាស់ លោក វិញ ដើម្បី ប្រាប់ យើង ឲ្យ ដឹង ផង ថា ប្រស្នា នេះ មាន អត្ថន័យ ថា អ្វី ។"

فَصَامَ إِرْمِيَا سَبْعًا، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ: يَا إِرْمِيَا، أَمَا الْبَلَدُ فَبَيْتُ الْمَقْدِسِ، وَ أَمَا مَا أَنْبَتَ فِيهِ فَبَنُو إِسْرَائِيلَ الَّذِينَ أُسْكَنْتُهُمْ فِيهَا، فَعَمِلُوا بِالْمَعَاصِي، وَ غَيَّرُوا دِينِي، وَ بَدَّلُوا نِعْمَتِي كُفْرًا، فِي حَلْفَتِي، لَأَمْتَحِنَنَّهُمْ بِفِتْنَةٍ يَظُلُّ الْحَلِيمُ فِيهَا حَيْرَانًا، وَ لَأَسَلِّطَنَّ عَلَيْهِمْ شَرَّ عِبَادِي وَلَاذَةً، وَ شَرَّهُمْ طَعَامًا، فَيُسَلِّطَنَّ عَلَيْهِمْ بِالْجَبْرِتَةِ فَيَقْتُلُ مُعَاتِلِيَهُمْ، وَ يَسْبِي حَرِمَهُمْ، وَ يُجْرِبُ دِيَارَهُمْ الَّتِي يَعْتَرُونَ بِهَا، وَ يُلْقِي حَجَرَهُمُ الَّذِي يَفْتَحِرُونَ بِهِ عَلَى النَّاسِ فِي الْمَزَابِلِ مِائَةَ سَنَةٍ.

អៀរមីយ៉ា ក៏ បាន កាន់ សីល ត្រណាម ប្រាំ ពីរ ថ្ងៃ ។ អស់ ឡោះហ្វី បាន បើក ឲ្យ ព្រះ អង្គ ដឹង ថា៖ "ស្រុក" គឺ បេត អាល់-ម៉ាក្វូឌីស ។ ចំណែក ឯ "បណ្តុះ នៅ ក្នុង ស្រុក នោះ" គឺ កូន ចៅ អ៊ីស្រាអ៊ែល ដែល រស់ នៅ ក្នុង ស្រុក នោះ ។ ពួក គេ បាន ប្រព្រឹត្ត ល្មើស បាន ផ្លាស់ ប្តូរ សាសនា អញ បាន បំផ្លិច បំផ្លាញ អំណោយ អញ ដោយ បទ អសុទ្ធ ។ ដូច្នោះ អញ សូម ស្ស័យ ចំពោះ ខ្លួន អញ ថា អញ នឹង ល្បួង ពិសោធពួក គេ ដោយ ការ រីក ទម្ងន់ ទោះ បី បុគ្គល ដែល មាន អំណត់ បំផុត ក៏ នឹង ភាន់ កាំង ដែរ អញ នឹង ធ្វើ ឲ្យ បាវ អញ ដែល មាន កំណើត អាក្រក់ បំផុត ជិះ ជាន់ ពួក គេ បំផ្លាញ ស្បៀង ពួក គេ ។ អញ នឹង ធ្វើ ឲ្យ បុគ្គល កំណើត ជិះ ជាន់ ពួក គេ សម្លាប់ យុទ្ធជន របស់ ពួក គេ ចាប់ ស្រ្តី ពួក គេ បំផ្លិច បំផ្លាញ ផ្ទះ សម្បែង ពួក គេ ដែល ពួក គេ ធ្លាប់ តែ អូត ចោល បន្ទប់ ដេក ពួក គេ នៅ ក្នុង គំនរ សម្រាម អស់ រយៈ ពេល មួយ រយ ឆ្នាំ ។"

فَأَخْبَرَ إِرْمِيَا أَخْبَارَ بَنِي إِسْرَائِيلَ، فَقَالُوا لَهُ: رَاجِعْ رَبِّكَ، فَمَا دَنْبُ الْفُقَرَاءِ وَ الْمَسَاكِينِ وَ الضُّعَفَاءِ؟ فَصَامَ إِرْمِيَا سَبْعًا، ثُمَّ أَكَلَ أَكْلَةً فَلَمْ يُوْحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ، ثُمَّ صَامَ سَبْعًا، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ: يَا إِرْمِيَا، لَتَكْفُنَّ عَنْ هَذَا، أَوْ لَأُرَدَّنَّ وَجْهَكَ إِلَى قَفَاكَ.

អៀរមីយ៉ា បាន ប្រាប់ ពួក មេសាសនា របស់ កូន ចៅ អ៊ីស្រាអ៊ែល ពួក គេ បាន ថា៖ "សូម ត្រឡប់ ទៅ ជួប ព្រះ ម្ចាស់ លោក វិញ សួរ ព្រះ អង្គ ថា៖ "អ្វី ទៅ បាប របស់ ជន ក្រីក្រ ស្នូម និង អ្នក ទន់ ខ្សោយ នោះ ?" អៀរមីយ៉ា ក៏ បាន កាន់ សីល ត្រណាម ប្រាំ ពីរ ថ្ងៃ ហើយ បរិភោគ (គឺ ស្រាយ ត្រណាម) ។ តែ ព្រះ អង្គ មិន បាន ទទួល អ្វី ពី ព្រះ ម្ចាស់ ព្រះ អង្គ ទេ ។ អៀរមីយ៉ា ក៏ បាន កាន់ សីល ត្រណាម ប្រាំ ពីរ ថ្ងៃ

[ទៀត] ។ អល់ឡោះហ្គ័បានបើកឲ្យព្រះអង្គﷺ ដឹងថា: "អៀរមីយ៉ាﷺ ឈប់ធ្វើដូចនេះភ្លាម ពុំនោះទេអញ្ចឹងនឹងមូលក្បាលអ្នកទៅក្រោយ ។"»

قَالَ: «تُمْ أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيَّ: قُلْ لَهُمْ لِأَنْتُمْ رَأَيْتُمْ الْمُنْكَرَ فَلَمْ تُنْكِرُوهُ. فَقَالَ إِزْمِيَا: رَبِّ، أَعْلَمَنِي مَنْ هُوَ حَتَّى آتَيْتَهُ، فَأَخَذَ لِنَفْسِي وَ أَهْلِ بَيْتِي مِنْهُ أَمَانًا؟ قَالَ: إِنَّتِ مَوْضِعٌ كَذَا وَ كَذَا، فَانظُرْ إِلَى غُلَامٍ أَشَدَّهُمْ زَمَانَةً، وَ أَحَبَّهُمْ وِلَادَةً، وَ أَضَعْفُهُمْ جِسْمًا، وَ شَرُّهُمْ غِدَاءً، فَهُوَ ذَلِكَ.

អាច្ចី អាប់ខុលឡោះហ្គ័^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា: «បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្គ័បានបើកឲ្យអៀរមីយ៉ាﷺ ដឹងថា: "ចូរប្រាប់ពួកគេទៅ ព្រោះពេលពួកគេបានឃើញព្រឹត្តិការណ៍អាក្រក់ពួកគេនឹងមិនបដិសេធទេ ។" អៀរមីយ៉ាﷺ បានទូលថា: "ព្រះម្ចាស់^ﷺអើយ សូមព្រះអង្គ^ﷺប្រាប់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឲ្យដឹងផងថាអ្នកណានឹងមកនោះ ដើម្បីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងការពារខ្លួននិងក្រុមគ្រួសារទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ?" អល់ឡោះហ្គ័^ﷺ មានព្រះបន្ទូលថា: "ចូរអ្នក^ﷺទៅកន្លែងនេះមួយ រកមើលក្មេងប្រុសម្នាក់ដែលលំបាកជាងគេក្នុងសម័យនោះ ដែលមានកំណើតអាក្រក់ ដែលមានរូបកាយទន់ខ្សោយជាងពួកគេទាំងអស់ ដែលមានអាហារបរិភោគអាក្រក់ជាងពួកគេទាំងនោះ ក្មេងនោះគឺអ្នកនោះឯង ។"

فَأَتَى إِزْمِيَا ذَلِكَ الْبَلَدَ فَإِذَا هُوَ بِغُلَامٍ فِي حَانٍ، زَمِنٍ، مُلْمَى عَلَى مَرْبَلَةٍ وَسَطَ الْحَانِ، وَ إِذَا لَهُ أُمٌّ تَزْمِي بِالْكَسْرِ، وَ تَفْتُ الْكَسْرِ فِي الْقُصْعَةِ، وَ تَحْلُبُ عَلَيْهِ خَنْزِيرَةٌ لَهَا، تُمْ تُذْنِبُهُ مِنْ ذَلِكَ الْغُلَامِ فَيَأْكُلُهُ.

អៀរមីយ៉ាﷺ ក៏បានមកកាន់ស្រុកនោះ ។ នៅទីនោះមានក្មេងប្រុសម្នាក់នៅក្នុងអណ្តូង ត្រូវគេចោលទៅក្នុងអណ្តូងសម្រាមនោះ ។ ប្រសិនបើក្មេងនោះមានម្តាយ ម្តាយវាច្បាស់ជាគ្រវាត់វាចោល បាក់ឆ្អឹងឆ្អែងទៅក្នុងអណ្តូងសម្រាមនោះ ។ វាបោដោះមេច្រូក ពេលមេច្រូកទៅចោល វាស៊ីសម្រាមកាកសំណល់ ។

فَقَالَ إِزْمِيَا: إِنْ كَانَ فِي الدُّنْيَا الَّذِي وَصَفَهُ اللَّهُ فَهُوَ هَذَا. فَدَنَا مِنْهُ، فَقَالَ لَهُ: مَا اسْمُكَ؟ قَالَ: مُحَمَّدٌ نَصْرًا. فَعَرَفَ أَنَّهُ هُوَ، فَعَاجَلَهُ حَتَّى بَرَى. تُمْ قَالَ لَهُ: تَعْرِفُنِي؟ قَالَ: لَا، أَنْتَ رَجُلٌ صَالِحٌ. قَالَ: أَنَا إِزْمِيَا نَبِيُّ بَنِي إِسْرَائِيلَ، أَحْبَبَنِي اللَّهُ أَنَّهُ سَيَسْلُطُكَ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فَتَمُتُّ لِرِحَالِهِمْ، وَ تَفْعَلُ بِهِمْ كَذَا وَ كَذَا

អៀរមីយ៉ាﷺ បានថា: "បើមានអ្នកណាម្នាក់នៅក្នុងលោកនេះដូចអល់ឡោះហ្គ័បានថាមែន ក្មេងនេះគឺអ្នកនោះឯង ។" អៀរមីយ៉ាﷺ បានទៅជិតក្មេងនោះ សួរវាថា: "ឯងឈ្មោះអ្វី?" ក្មេងនោះបានថា: "បាក់ត៍ ណាស្ទាវ ។" អៀរមីយ៉ាﷺ ដឹងថាវាជាក្មេងនោះមែន ។ ព្រះអង្គﷺ បានព្យាបាលវាលុះបានជាសះស្បើយ ហើយសួរវាថា: "ឯងស្គាល់ខ្ញុំ^ﷺទេ?" ក្មេងនោះថា: "ទេ ។ លោកជាមនុស្សល្អ ។" ព្រះអង្គﷺ មានវចនៈថា: "ខ្ញុំ^ﷺគឺអៀរមីយ៉ាﷺ ព្រះសាស្ត្រារបស់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល ។ អល់ឡោះហ្គ័^ﷺ បានប្រាប់ខ្ញុំ^ﷺថាព្រះអង្គ^ﷺនឹងឲ្យអ្នកមានអំណាចលើកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល ។ ដូច្នេះអ្នកនឹងសម្លាប់មនុស្សប្រុសពួកគេ ហើយនឹងធ្វើដូចនេះមួយ ដូចនេះមួយ ។"»

- قَالَ -: فَتَاءَ الْغُلَامِ فِي نَفْسِهِ فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ، تُمْ قَالَ إِزْمِيَا: أَكْتُبُ لِي كِتَابًا بِأَمَانٍ مِنْكَ. فَكُتِبَ لَهُ كِتَابًا، وَ كَانَ يَخْرُجُ إِلَى الْجَبَلِ وَ

يَخْتَطِبُ، وَ يُدْخِلُهُ الْمَدِينَةَ وَ يَبِيعُهُ، فَدَعَا إِلَى حَرْبِ بَنِي إِسْرَائِيلَ فَأَجَابُوهُ، وَ كَانَ مَسْكَنُهُمْ فِي بَيْتِ الْمُقَدَّسِ، وَ أَقْبَلَ بُحْتُ نَصْرَ وَ مَنْ
 أَجَابَهُ نَحْوَ بَيْتِ الْمُقَدَّسِ، وَ قَدِ اجْتَمَعَ إِلَيْهِ بَشَرٌ كَثِيرٌ، فَلَمَّا بَلَغَ إِزْمِيئِيلُ إِقْبَالَهُ نَحْوَ بَيْتِ الْمُقَدَّسِ، اسْتَقْبَلَهُ عَلَى حِمَارٍ لَهُ وَ مَعَهُ الْأَمَانُ
 الَّذِي كَتَبَهُ لَهُ بُحْتُ نَصْرَ، فَلَمْ يَصِلْ إِلَيْهِ إِزْمِيئِيلُ مِنْ كَثْرَةِ جُنُودِهِ وَ أَصْحَابِهِ، فَصَيَّرَ الْأَمَانُ عَلَى قَصَبَةٍ أَوْ حَشَبَةٍ وَ رَفَعَهَا، فَقَالَ: مَنْ
 أَنْتَ؟ فَقَالَ: أَنَا إِزْمِيئِيلُ النَّبِيُّ الَّذِي بَشَّرْتَنِي بِأَنَّكَ سَيُسَلِّطُكَ اللَّهُ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ، وَ هَذَا أَمَانُكَ لِي.

អាចិ អាបំខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ក្មេងប្រុសនោះភ្នាក់ផ្អើលក្នុងចិត្ត ។ បន្ទាប់ពីនោះអៀរមីយ៉ា
 ៧ ព្រះអង្គ^{عليه السلام} មានវចនៈថា៖ "ចូអ្នកសរសេរសំបុត្រសន្តិសុខមួយឲ្យខ្ញុំ^{عليه السلام} ដោយដៃអ្នក ។" ក្មេងនោះក៏បាន
 សរសេរសំបុត្រមួយឲ្យព្រះអង្គ^{عليه السلام} ។ យុវជននោះតែងតែទៅរកខុសនៅលើភ្នំ ចូលទៅក្នុងស្រុក ។
 មនុស្សម្នាបានសប្បុរសស្នេហៈស្ម័គ្រចំពោះយុវជននេះ ។ យុវជននេះបានប្រកាសហៅមនុស្សធ្វើសង្គ្រាម
 ទល់កូនចៅអ៊ីសរ៉េអ៊ីល មនុស្សក៏បានតាមយុវជននេះ ។ ជនក្រីក្រពួកគេតែងតែរស់នៅក្នុងបែត អាស់-
 ម៉ាក្កូខ្លីស ។ បាក្កីរ៉េ ណាស្ទារ (ឬ បាក្កីរ៉េ ណាស្ទារ) និងបណ្តាអ្នកដែលតាមខ្លួននោះបានមកក្បែរបែត
 អាស់-ម៉ាក្កូខ្លីស ។ ប្រជានិករបានប្រជុំគ្នាគាំទ្រយុវជននេះ ។ ពេលដំណឹងបានលេចឮទៅដល់អៀរមីយ៉ា
 ៧ ព្រះអង្គ^{عليه السلام} បានចេញទៅជួបយុវជនបាក្កីរ៉េ ណាស្ទារក្បែរបែត អាស់-ម៉ាក្កូខ្លីស ទល់មុខគ្នាដោយ
 បានដាក់សំបុត្រសន្តិសុខដែលបាក្កីរ៉េ ណាស្ទារបានសរសេរទុកឲ្យនោះជាប់ខ្លួនផង ។ តែអៀរមីយ៉ា
 ៧ មិនបានចូលដល់បាក្កីរ៉េ ណាស្ទារទេព្រោះតែមានទាហាននិងបក្សពួកច្រើន ។ ព្រះអង្គ^{عليه السلام} ក៏ដាក់
 សំបុត្រលើឆ្អឹងឬលើឈើហើយលើកឡើង ។ បាក្កីរ៉េ ណាស្ទារបានថា៖ "លោក^{عليه السلام} ជាអ្នកណា?" ព្រះ
 អង្គ^{عليه السلام} មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ^{عليه السلام} គឺអៀរមីយ៉ា^{عليه السلام} ព្រះសាស្តា^{عليه السلام} ដែលបានប្រាប់លោកថាអាស់ឡោះហ្ន៎
 ៧ នឹងឲ្យលោកមានអំណាចលើកូនចៅអ៊ីសរ៉េអ៊ីល ។ នេះគឺសំបុត្រសន្តិសុខដែលលោកបានឲ្យខ្ញុំ
 ៧ ។"

فَقَالَ: أَمَا أَنْتَ فَقَدْ أَتَيْتَنِي، وَ أَمَا أَهْلُ بَيْتِكَ فَإِنِّي أَرْمِي مِنْ هَاهُنَا إِلَى بَيْتِ الْمُقَدَّسِ، فَإِنْ وَصَلَتْ رَمِيَّتِي إِلَى بَيْتِ الْمُقَدَّسِ فَلَا أَمَانَ
 لَهُمْ عِنْدِي، وَ إِنْ لَمْ تَصِلْ فَهُمْ آمِنُونَ. وَ انْتَرَعَ قَوْسَهُ وَ رَمَى نَحْوَ بَيْتِ الْمُقَدَّسِ، فَحَمَلَتِ الرِّيحُ الشَّابَةَ حَتَّى عَلَّقَتْهَا فِي بَيْتِ الْمُقَدَّسِ،
 فَقَالَ: لَا أَمَانَ لَهُمْ عِنْدِي.

បាក្កីរ៉េ ណាស្ទារបានថា៖ "សម្រាប់ខ្លួនលោក^{عليه السلام} មួយនឹងមានសន្តិសុខ ។ ចំណែកឯគ្រួសារលោក^{عليه السلام}
 ខ្ញុំនឹងបាញ់ព្រួញទៅបែត អាស់-ម៉ាក្កូខ្លីស ។ បើព្រួញខ្ញុំទៅដល់បែត អាស់-ម៉ាក្កូខ្លីស ពួកគេមិនបានសុខ
 ទេ បើគ្រាប់ព្រួញមិនទៅដល់បែត អាស់-ម៉ាក្កូខ្លីសទេ ពួកគេនឹងរួចខ្លួន ។" បាក្កីរ៉េ ណាស្ទារក៏បានយកធ្នូ
 បាញ់តម្រង់បែត អាស់-ម៉ាក្កូខ្លីស ។ ខ្យល់បាននាំគ្រាប់ព្រួញទៅក្នុងបែត អាស់-ម៉ាក្កូខ្លីស ។ បាក្កីរ៉េ
 ណាស្ទារបានថា៖ "ពួកគេមិនរួចខ្លួនទេ ។"

فَلَمَّا وَاقَى نَظَرَ إِلَى جَبَلٍ مِنْ ثُرَابٍ وَسَطِ الْمَدِينَةِ، وَ إِذَا دَمٌ يَغْلِي وَسَطُهُ، كُلَّمَا أَلْقَى عَلَيْهِ الثَّرَابُ حَرَجَ وَ هُوَ يَغْلِي، فَقَالَ: مَا هَذَا؟
 فَقَالُوا: هَذَا [دَمٌ] نَبِيِّكَ كَانَ لِلَّهِ، فَقَتَلَهُ مُلُوكُ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَ دَمُهُ يَغْلِي، وَ كُلَّمَا أَلْقَيْنَا عَلَيْهِ الثَّرَابُ حَرَجَ يَغْلِي. فَقَالَ بُحْتُ نَصْرَ: لَأَقْتُلَنَّ
 بَنِي إِسْرَائِيلَ أَبَدًا حَتَّى يَسْكُنَ هَذَا الدَّمُ.

ពេលបាក្កីរ៉េ ណាស្ទារចូលទៅក្នុងស្រុក គេបានឃើញពំនូកខ្សាច់នៅចំកណ្តាលស្រុកនេះហើយមាន
 ឈាមហូរចេញមកពីកណ្តាលពំនូកខ្សាច់នោះ ។ គេបានចោលខ្សាច់ទៅលើឈាមនោះ ឈាមនោះនៅ

តែហូរចេញមកជានិច្ច ។ បាក្វីរ៉ា ណាស្ទាវបានថា: "នេះគឺអ្វី?" ពួកគេបានថា: "នេះគឺឈាមព្រះសាស្តា
 ឃួស្មីមួយអង្គរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ។ ពួកស្តេចរបស់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលបានសម្លាប់ព្រះអង្គ ឈាម
 ព្រះអង្គហូរចេញមក ទោះបីយើងចោលខ្សាច់ទៅលើឈាមនោះក៏ដោយវានៅតែហូរចេញមក ។"
 បាក្វីរ៉ា ណាស្ទាវបានថា: "ខ្ញុំនឹងសម្លាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលទាល់តែឈាមនោះឈប់ហូរ ។"

وَ كَانَ ذَلِكَ دَمَ يَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ كَانَ فِي زَمَانِهِ مَلِكٌ جَبَّارٌ يُزِي بِنِسَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ، وَ كَانَ يَمُرُّ بِيَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا،
 فَقَالَ لَهُ يَحْيَى: إِنَّكَ اللَّهُ - أَيُّهَا الْمَلِكُ - لَا يَجِلُّ لَكَ هَذَا. فَقَالَتْ لَهُ امْرَأَةٌ مِنَ اللّٰوِيِّ كَانَ يُزِي بِهِنَّ حِينَ سَكَرَ: أَيُّهَا الْمَلِكُ افْتُلْ يَحْيَى.
 فَأَمَرَ أَنْ يُؤْتَى بِرَأْسِهِ، فَأُتِيَ بِرَأْسِ يَحْيَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي طَسْتٍ، وَ كَانَ الرَّأْسُ يُكَلِّمُهُ، وَ يَقُولُ لَهُ: يَا هَذَا، اتَّقِ اللَّهَ، لَا يَجِلُّ لَكَ هَذَا. ثُمَّ
 عَلَى الدَّمِ فِي الطَّسْتِ حَتَّى فَاضَ إِلَى الْأَرْضِ، فَخَرَجَ يَغْلِي وَ لَا يَسْكُنُ، وَ كَانَ بَيْنَ قَتْلِ يَحْيَى وَ بَيْنَ خُرُوجِ نُحْتِ نَصْرَ مِائَةَ سَنَةٍ.

ឈាមនោះគឺឈាមរបស់យ៉ាស៊ូយ៉ា ប៊ីន ស្វាការីយ៉ា ។ សម័យព្រះអង្គមានស្តេចកំណាច
 មួយបានប្រព្រឹត្តខុសផ្លូវភេទ (ស៊ីណា) ជាមួយនារីកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល ។ ស្តេចនោះបានទៅជួបយ៉ាស៊ូយ៉ា
 ប៊ីន ស្វាការីយ៉ា យ៉ាស៊ូយ៉ា ប៊ីន ស្វាការីយ៉ា បានប្រាប់ស្តេចកំណាចនោះថា: "ចូរខ្លាច
 ក្រែងអល់ឡោះហ្ន៎ គេមិនអនុញ្ញាឲ្យធ្វើបែបនេះទេ ។" នារីម្នាក់ដែលស្តេចកំណាចនោះតែងតែប្រព្រឹត្ត
 ខុសផ្លូវភេទជាមួយពេលស្រវឹងនោះបានថា: "សូមព្រះអង្គ (គឺស្តេច) សម្លាប់យ៉ាស៊ូយ៉ា ទៅ!" ស្តេច
 កំណាចនោះក៏បានបញ្ជាឲ្យគេកាត់ក្បាលយ៉ាស៊ូយ៉ា ។ ពួកគេក៏បានយកក្បាលយ៉ាស៊ូយ៉ា ដាក់
 លើថាសមកថ្វាយស្តេចកំណាចនោះ ។ ក្បាលបាននិយាយដាក់ស្តេចកំណាចនោះថា: "ស្តេចអើយ ចូរ
 ខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ន៎ ។" ឈាមក៏បានហូរចេញមកលុះធ្លាក់មកលើដី ។ ឈាមក៏បានហូរចេញមក
 ឥតឈប់ ។ ក្នុងចន្លោះពេលសម្លាប់យ៉ាស៊ូយ៉ា និងពេលបាក្វីរ៉ា ណាស្ទាវលេចឡើងនោះមានរយៈ
 ពេលមួយរយឆ្នាំ ។

وَ لَمْ يَزَلْ نُحْتِ نَصْرَ يَفْتَأُهُمْ، وَ كَانَ يَدْخُلُ قَرْيَةً قَرْيَةً، فَيَقْتُلُ الرِّجَالَ وَ النِّسَاءَ وَ الصِّبْيَانَ، وَ كُلَّ حَيَوَانٍ، وَ الدَّمُ يَغْلِي حَتَّى أَفْنَاهُمْ،
 فَقَالَ: بَقِيَ أَحَدٌ فِي هَذِهِ الْبِلَادِ؟ فَقَالُوا: عَجُوزٌ فِي مَوْضِعٍ كَذَا وَ كَذَا. فَبَعَثَ إِلَيْهَا فَضْرَبَ عُقْفَهَا عَلَى الدَّمِ فَسَكَنَ، وَ كَانَتْ آخِرُ مَنْ
 بَقِيَ.

បាក្វីរ៉ា ណាស្ទាវបានសម្លាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលឥតឈប់ វាយលុកពីស្រុកមួយទៅស្រុកមួយ សម្លាប់ប្រុស
 ស្រី ក្មេង សត្វ បង្ហូរឈាមគ្មានសល់ ។ បាក្វីរ៉ា ណាស្ទាវបានថា: "មានសល់មនុស្សក្នុងស្រុកនេះទេ?"
 ពួកគេបានថា: "សល់ស្រីជម្នាក់នៅកន្លែងនេះមួយ ។" បាក្វីរ៉ា ណាស្ទាវបានឲ្យគេទៅនាំស្រីជម្នាក់នោះ
 មកកាត់ក្បាលទើបចប់ការបង្ហូរឈាម ។ ស្រីនេះជាមនុស្សដែលនៅសេសសល់ក្រោយគេបង្កស ។

ثُمَّ أَتَى بَابِلَ فَبَنَى بِهَا مَدِينَةً، وَ أَقَامَ وَ حَفَرَ بَغْرًا، فَأَلْقَى فِيهَا دَانِيَالَ، وَ أَلْقَى مَعَهُ اللَّبْوَةَ، فَجَعَلَتِ اللَّبْوَةُ تَأْكُلُ طِينَ الْبَغْرِ، وَ يَشْرَبُ دَانِيَالَ
 لَبَنَهَا، فَلَبِثَ بِذَلِكَ زَمَانًا. فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَى النَّبِيِّ الَّذِي كَانَ فِي بَيْتِ الْمُقَدِّسِ: أَنْ أَذْهَبَ بِهَذَا الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ إِلَى دَانِيَالَ، وَ أَقْرِئْهُ مِنِّي
 السَّلَامَ. قَالَ: وَ أَيْنَ دَانِيَالَ، يَا رَبِّ؟ قَالَ: فِي بَغْرِ بَابِلَ فِي مَوْضِعٍ كَذَا وَ كَذَا.

បន្ទាប់ពីនោះបាក្វីរ៉ា ណាស្ទាវបានមកឯបាប៊ីល បានសាងនគរនៅទីនេះ រៀបចំស្រុក ជីកអណ្តូង ហើយ
 ចោលណាប៊ីដ្យាន់យ៉ាល់ ទៅក្នុងអណ្តូងនេះជាមួយមេតោ ។ មេតោស៊ីដីអណ្តូងនោះ ដ្យាន់យ៉ាល់

ﷺ ជីកទឹកដោះមេតោនោះ ។ ស្ថានភាពនេះបានប្រព្រឹត្តទៅអស់មួយរយៈពេល ។ អល់ឡោះហ្គ័របាន
លើកឲ្យព្រះសាស្តាﷺ មួយអង្គដែលនៅក្នុងបែត អាឡ-ម៉ាក្កូខ្លួនសង្កេតថា៖ "ចូរនាំអាហារនិងគ្រឿងជីក
នេះទៅឲ្យដ្ឋានយ៉ាល់ﷺ ហើយចូរធ្វើសេចក្តីគួរសមរបស់អញទៅគេﷺ ផង ។" ព្រះសាស្តាﷺ
អង្គនេះបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ﷺ អើយ តើដ្ឋានយ៉ាល់ﷺ នៅទីណា ?" អល់ឡោះហ្គ័រមានព្រះបន្ទូល
ថា៖ "នៅក្នុងអណ្តូងនៅកន្លែងនេះមួយ ។"

فَأَتَاهُ فَاطَلَعَ فِي الْبَيْتِ، فَقَالَ: يَا دَانِيَالُ؟ فَقَالَ: لَبَيْكَ، صَوْتُ عَرَبٍ. قَالَ: إِنَّ رَبَّكَ يُغْرِثُكَ السَّلَامَ، وَ قَدْ بَعَثَ إِلَيْكَ بِالطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ.
فَدَلَّاهُ إِلَيْهِ - قَالَ - فَقَالَ دَانِيَالُ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يَنْسَى مِنْ ذِكْرِهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يُخَيِّبُ مَنْ دَعَاهُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَنْ تَوَكَّلَ
عَلَيْهِ كَفَاهُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَنْ وَثِقَ بِهِ لَمْ يَكِلْهُ إِلَى عَيْرِهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَجْزِي بِالْإِحْسَانِ إِحْسَانًا، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَجْزِي بِالصَّبْرِ نَجَاءً،
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَكْشِفُ ضُرًّا عِنْدَ كُرْبَتِنَا، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هُوَ تَقْنُنُنَا حِينَ تَنْقَطِعُ الْحَيْلُ مِنَّا، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هُوَ رَجَاؤُنَا حِينَ سَاءَ ظَنُّنَا
بِأَعْمَالِنَا».

ព្រះសាស្តាអង្គនេះបានមកកាន់កន្លែងនោះ ហើយបានហៅថា៖ "ដ្ឋានយ៉ាល់ﷺ អើយ ?" ណាប៊ី
ដ្ឋានយ៉ាល់ﷺ មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំនៅឯនេះ សម្លេងមនុស្សប្លែកមុខ ។" ព្រះសាស្តាអង្គនោះមានវចនៈថា៖
"ព្រះម្ចាស់ព្រះអង្គធ្វើសេចក្តីគួរសមដល់ព្រះអង្គ ហើយបញ្ជូនទូលបង្គំមក
រកព្រះអង្គជាមួយអាហារនិងគ្រឿងជីក ។ ព្រះសាស្តាអង្គនោះបានបង្ហាញគ្រឿងឧបភោគ
បរិភោគណាប៊ីដ្ឋានយ៉ាល់ﷺ ។ ណាប៊ីដ្ឋានយ៉ាល់ﷺ មានវចនៈថា៖ "សូមគោរពសក្ការៈអល់ឡោះហ្គ័រ
ដែលមិនភ្លេចបុគ្គលនីករលើកព្រះអង្គជានិច្ច ។ សូមគោរពសក្ការៈអល់ឡោះហ្គ័រដែលជាទីគ្រប់
គ្រាន់សម្រាប់បុគ្គលពឹងផ្អែកលើព្រះអង្គ ។ សូមគោរពសក្ការៈអល់ឡោះហ្គ័រ អ្នកណាទុកចិត្តលើ
អល់ឡោះហ្គ័រអ្នកនោះមិនត្រូវការពឹងពាក់អ្នកផ្សេងទេ ។ សូមគោរពសក្ការៈអល់ឡោះហ្គ័រដែលតប
ស្នងអំពើល្អដោយអំពើល្អ ។ សូមគោរពសក្ការៈអល់ឡោះហ្គ័រដែលតបស្នងអ្នកអត់ធ្មត់ដោយការ
ស្រោចស្រង់ ។ សូមគោរពសក្ការៈអល់ឡោះហ្គ័រដែលកម្ចាត់គ្រោះកាចពេលយើងរងទុក្ខ ។ សូមគោរព
សក្ការៈអល់ឡោះហ្គ័រដែលកម្ចាត់ការបោកបញ្ឆោតពីក្នុងខ្លួនយើងពេលយើងអន់មានទំនុកចិត្ត ។ ព្រះ
អង្គជាសេចក្តីសង្ឃឹមរបស់យើងពេលយើងគិតថាទង្វើយើងអាក្រក់ ។"»

قَالَ: «فَرَأَى بُحْتُ نَصْرٍ فِي مَنَامِهِ كَأَنَّ رَأْسَهُ مِنْ حَدِيدٍ، وَ رَجُلَيْهِ مِنْ نُحَاسٍ، وَ صَدْرُهُ مِنْ ذَهَبٍ - قَالَ - : فَدَعَا الْمُتَجَمِّعِينَ، فَقَالَ لَهُمْ:
مَا رَأَيْتُمْ فِي الْمَنَامِ؟ قَالُوا: مَا نَدْرِي، وَ لَكِنْ فُصِّ عَلَيْنَا مَا رَأَيْتَ. فَقَالَ: أَنَا أُجْرِي عَلَيْكُمْ الْأَرْزَاقَ مُنْذُ كَذَا وَ كَذَا، وَ لَا تَدْرُونَ مَا رَأَيْتُمْ
فِي الْمَنَامِ؟! وَ أَمَرَ بِهَمْ فُقْتِلُوا».

អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلم} មានវចនៈថា៖ «បាក្កីរ៉ា ណាស្ទាវបានយល់សប្តិឃើញមានក្បាលដៃក មាន
ជើងស្ពាន់ មានទ្រូងមាស ។ បាក្កីរ៉ា ណាស្ទាវបានហៅហោរមកជួប សួរថា៖ "តើខ្ញុំបានសុបិនឃើញ
អ្វី ?" ពួកហោរបានថា៖ "យើងមិនដឹងទេ ។ សូមរៀបរាប់សុបិននោះប្រាប់យើង ។" បាក្កីរ៉ា ណាស្ទាវ
បានថា៖ "ខ្ញុំបានផ្គត់ផ្គង់អស់លោកច្រើនណាស់កាលនោះមួយ អស់លោកមិនដឹងថាខ្ញុំសុបិនឃើញអ្វី
ទេ ?" បាក្កីរ៉ា ណាស្ទាវបានបញ្ជាឲ្យគេសម្លាប់ពួកហោរទាំងនេះ ។»

قَالَ: «فَقَالَ لَهُ بَعْضُ مَنْ كَانَ عِنْدَهُ: إِنَّ كَانَ عِنْدَ أَحَدٍ شَيْءٌ فَعِنْدَ صَاحِبِ الْجَبِّ، فَإِنَّ اللَّيْثَةَ لَمْ تَتَّعِزْضْ لَهُ، وَ هِيَ تَأْكُلُ الطَّيْرَ وَ

تُرْضِعُهُ، فَبَعَثَ إِلَى دَايِيَالٍ، فَقَالَ: مَا رَأَيْتُ فِي الْمَنَامِ؟ قَالَ: رَأَيْتُ كَأَنَّ رَأْسَكَ مِنْ حَدِيدٍ، وَرَجُلَيْنِ مِنْ نُحَاسٍ، وَصَدْرَكَ مِنْ ذَهَبٍ. فَقَالَ: هَكَذَا رَأَيْتُ، فَمَا ذَاكَ؟ قَالَ: قَدْ ذَهَبَ مُلْكُكَ، وَ أَنْتَ مَقْتُولٌ إِلَى ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ، يَفْتُلُكَ رَجُلٌ مِنْ وُلْدِ فَارِسٍ.»

អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «មនុស្សម្នាក់ដែលនៅជុំជាមួយបាក្តី ណាស្ទាវបានថា៖ "បើចង់រកអ្នកណាដែលចេះដឹងរឿងនេះ មានតែបុរសនៅក្នុងអណ្តូងទេ ព្រោះមេតាមិនប៉ះពាល់បុរសនោះទេ វាបែរជាស៊ីដីហើយផ្គត់ផ្គង់បុរសនោះវិញ ។" បាក្តី ណាស្ទាវឲ្យគេទៅនាំខ្លួនណាបីដាន់យ៉ាល់^{عليه السلام}មកជួប ថា៖ "តើខ្ញុំបានយល់សប្តិឃើញអ្វី?" ណាបីដាន់យ៉ាល់^{عليه السلام}មានវចនៈថា៖ "លោកបានយល់សប្តិឃើញក្បាលលោកជាដែក ដើងលោកជាស្ពាន់ ទ្រូងលោកជាមាស ។" បាក្តី ណាស្ទាវបានថា៖ "នេះគឺអ្វីដែលខ្ញុំបានយល់សប្តិឃើញ ។ តើមានន័យថាអ្វី?" ណាបីដាន់យ៉ាល់^{عليه السلام}មានវចនៈថា៖ "អាណាចក្រលោកនឹងវិនាស ។ លោកនឹងត្រូវគេសម្លាប់ក្នុងរយៈពេលបីថ្ងៃ ។ បុរសសាសន៍ប៉ែរស៍ (Persan ឬ Persian) នឹងសម្លាប់លោក ។"»

قَالَ: «فَقَالَ: إِنَّ عَلَيَّ سَبْعَ مَدَائِنَ، عَلَى بَابِ كُلِّ مَدِينَةٍ حَرْسٌ، وَ مَا رَضَيْتُ بِذَلِكَ حَتَّى وَضَعْتُ بَطْنَهُ مِنْ نُحَاسٍ عَلَى بَابِ كُلِّ مَدِينَةٍ، لَا يَدْخُلُ غَرِيبٌ إِلَّا صَاحَتْ عَلَيْهِ، حَتَّى يُؤَخَّذَ - قَالَ - فَقَالَ لَهُ: إِنَّ الْأَمْرَ كَمَا قُلْتَ لَكَ.» قَالَ: «فَبَشَّ الْحَيْلَ، وَ قَالَ: لَا تَلْفُؤُنَ أَحَدًا مِنَ الْخَلْقِ إِلَّا قَتَلْتُمُوهُ كَاتِبًا مِنْ كَانِ. وَ كَانَ دَايِيَالُ جَالِسًا عِنْدَهُ، وَ قَالَ: لَا تُفَارِقْنِي هَذِهِ الثَّلَاثَةَ أَيَّامٍ، فَإِنْ مَضَتْ هَذِهِ الثَّلَاثَةُ أَيَّامٍ وَ أَنَا سَالِمٌ قَتَلْتُكَ.»

អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «បាក្តី ណាស្ទាវបានថា៖ "ខ្ញុំមាននគរប្រាំពីរ ។ ទ្វារនគរនីមួយៗមានឆ្នាំមួយ តែខ្ញុំមិនពេញចិត្តនឹងឆ្នាំនោះទេ ដូច្នេះខ្ញុំបានចាក់សោស្ពាន់ទ្វារនគរទាំងអស់នោះ ។ ក្រៅពីស្រែកសូមច្បាប់ មនុស្សប្លែកមុខមិនអាចចូលក្នុងនគរបានទេ ហើយបុគ្គលនោះនឹងត្រូវចាប់ខ្លួន ។" ណាបីដាន់យ៉ាល់^{عليه السلام}បានប្រាប់បាក្តី ណាស្ទាវថា៖ "រឿងនោះគឺដូចខ្ញុំបានប្រាប់លោក ។"» អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ «បាក្តី ណាស្ទាវបានឲ្យគេទៅហៅទ័ពសេះមកជួបហើយបានថា៖ "ចូរសម្លាប់រាល់សត្វលោកដែលចូលមកទីនេះ កុំបណ្តោយឲ្យចូលមកឡើយ ទោះជាអ្នកណាក៏ដោយ ។" ណាបីដាន់យ៉ាល់^{عليه السلام}បានអង្គុយជុំជាមួយបាក្តី ណាស្ទាវ ។ បាក្តី ណាស្ទាវបានថា៖ "កុំបែកពីខ្ញុំក្នុងរយៈពេលបីថ្ងៃនេះ ។ លុះបីថ្ងៃនេះនឹងផុតទៅ ខ្ញុំនឹងរួចជីវិត ហើយខ្ញុំនឹងឲ្យគេសម្លាប់លោក ។"

فَمَا كَانَ فِي الْيَوْمِ الثَّلَاثِ مُمَسِيًّا أَخَذَهُ الْعَمُ، فَخَرَجَ فَتَلَقَاهُ غُلَامٌ كَانَ يَخْدُمُ ابْنًا لَهُ، مِنْ أَهْلِ فَارِسَ، وَ هُوَ لَا يَعْلَمُ أَنَّهُ مِنْ أَهْلِ فَارِسَ، فَدَفَعَ إِلَيْهِ سَيْفَهُ، وَ قَالَ: يَا غُلَامُ، لَا تَلْقَى أَحَدًا مِنَ الْخَلْقِ إِلَّا وَ قَتَلْتَهُ، وَ إِنْ لَقَيْتَنِي أَنَا فَاقْتُلْنِي. فَأَخَذَ الْغُلَامُ سَيْفَهُ فَضْرَبَ بِهِ بَحْتًا نَصَرَ صَرْبَةً فَقَتَلَهُ.

លុះដល់ថ្ងៃទីបី ពេលយប់បាក្តី ណាស្ទាវស្រដេះស្រដោចក៏បានចេញទៅខាងក្រៅ បានជួបក្មេងប្រុសម្នាក់ ។ ឪពុកម្តាយវាជាអ្នកបម្រើរបស់បាក្តី ណាស្ទាវ សាសន៍ប៉ែរស៍ ។ បាក្តី ណាស្ទាវមិនដឹងទេថាក្មេងនេះសាសន៍ប៉ែរស៍ ។ បាក្តី ណាស្ទាវបានឲ្យក្មេងនោះកាន់ដាវ ហើយថា៖ "ចូរឯងសម្លាប់អ្នកណាក៏ដោយដែលឯងប្រទះ ។ ទោះបីអញជួបខ្លួនអញក៏ដោយ ក៏អញសម្លាប់ខ្លួនអញនោះដែរ ។" ក្មេងនោះបានចាប់ដាវកាប់បាក្តី ណាស្ទាវស្លាប់ ។

فَخَرَجَ إِزْمِيًّا عَلَى حِمَارٍ وَ مَعَهُ تَيْنٌ فَدَنَزَّوْدَهُ، وَ شَيْءٌ مِنْ عَصِيرٍ، فَتَنَظَرَ إِلَى سَبَاعِ الْبَرِّ وَ سَبَاعِ الْبَحْرِ وَ سَبَاعِ الْجَوِّ تَأْكُلُ الْجَيْفَ، فَفَكَّرَ فِي نَفْسِهِ سَاعَةً، ثُمَّ قَالَ: "أَنْتِي يُجِيبِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا" وَ قَدْ أَكَلْتَهُمُ السَّبَاعُ، فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مَكَانَهُ وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْبَةٍ وَ هِيَ لَحَاطِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنْتِي يُجِيبِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ" أَيَّ أَحْيَاهُ.

អៀរមីយ៉ាបានចេញពីផ្ទះដោយជិះលា មានផ្លែល្ងាជាស្បៀងនិងទឹកឃ្មុំបន្តិច ។ ព្រះអង្គមើលទៅពួកម៉សាហាសតូ (គឺសត្វដែលស៊ីសត្វដទៃជាអាហារ) ដែលនៅក្នុងអណ្តូង ពួកម៉សាហាសតូសមុទ្រនិងពួកសត្វម៉សាហាអាកាសដែលកំពុងតែស៊ីសាច់ ។ ព្រះអង្គនឹកក្នុងចិត្ត ហើយថា៖ [២:២៥៩] "តើអស់ឡោះហ្ន៎នឹងឲ្យស្រុកនេះរស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ? វាត្រូវសត្វរំពាស៊ីអស់ទៅហើយនោះ?" អស់ឡោះហ្ន៎ក៏បានធ្វើឲ្យព្រះអង្គស្លាប់នៅកន្លែងនោះតែម្តង នេះគឺព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{تبارك وتعالى} [២:២៥៩] ឬបុរសម្នាក់ដែលបានធ្វើដំណើរកាត់ស្រុកមួយដែលលំដាប់បាក់បែក បុរសនោះបានថា៖ "តើអស់ឡោះហ្ន៎នឹងឲ្យស្រុកនេះរស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ?" អស់ឡោះហ្ន៎ក៏បានឲ្យបុរសនោះស្លាប់អស់មួយរយឆ្នាំ ។ បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គបានឲ្យបុរសនោះរស់ពីស្លាប់ឡើងវិញ ពោលគឺ ធ្វើឲ្យព្រះអង្គមានជីវិតវិញ ។

فَلَمَّا رَحِمَ اللَّهُ بَنِي إِسْرَائِيلَ، وَ أَهْلَكَ بَحْتِ نَصْرٍ، رَدَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَى الدُّنْيَا، وَ كَانَ عَزِيْرٌ لَمَّا سَلَطَ اللَّهُ بَحْتِ نَصْرٍ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ، هَرَبَ وَ دَخَلَ فِي عَيْنٍ وَ غَابَ فِيهَا، وَ بَقِيَ إِزْمِيًّا مِائَةً مِائَةً سَنَةٍ، ثُمَّ أَحْيَاهُ اللَّهُ تَعَالَى، فَأَوَّلُ مَا أَحْيَاهُ مِنْهُ عَيْنَاهُ فِي مِثْلِ غَرْقِي الْبَيْضِ، فَتَنَظَرَ، فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ: كَمْ لَبِثْتَ؟ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا. ثُمَّ نَظَرَ إِلَى الشَّمْسِ وَ قَدِ انْتَمَعَتْ فَقَالَ: أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ.

ពេលអស់ឡោះហ្ន៎អាណិតអាសូរកូនចៅអ៊ីសរ៉ែអ៊ីល ព្រះអង្គបានកម្ចាត់បាក់ត៍ ណាស្ទាវ ព្រះអង្គបានឲ្យកូនចៅអ៊ីសរ៉ែអ៊ីលត្រឡប់មកក្នុងលោកនេះវិញ ។ កាលអស់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យបាក់ត៍ ណាស្ទាវមានអំណាចឥទ្ធិពលលើកូនចៅអ៊ីសរ៉ែអ៊ីលនោះ អ៊ីស្រែលបានរត់គេចខ្លួនទៅចូលក្នុងកន្លែងទឹកជុសមួយ បានពូននៅទីនោះ រីឯអៀរមីយ៉ានៅស្លាប់អស់រយៈពេលមួយរយឆ្នាំ ។ បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎បានឲ្យព្រះអង្គរស់វិញ ។ អ្វីដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានធ្វើឲ្យរស់មុនគេគឺភ្នែកព្រះអង្គដែលសង្វេគស៊ិត ។ ព្រះអង្គក៏បានសម្លឹងមើល អស់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យព្រះអង្គដឹងថា [២:២៥៩] ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា៖ "អ្នកបានសម្រាកអស់រយៈពេលប៉ុណ្ណា?" បុរសនោះបានទូលថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានសម្រាកអស់រយៈពេលមួយថ្ងៃ" ហើយព្រះអង្គបានមើលថ្ងៃដែលបានរះហើយ ហើយបានទូលថា៖ ឬមួយចំរៀកថ្ងៃ ។"

فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى: "بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَ شَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ" أَيُّ لَمْ يَتَغَيَّرْ "وَ انْظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَ لِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَ انْظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِئُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا" فَجَعَلَ يَنْظُرُ إِلَى الْعِظَامِ الْبَالِيَةِ الْمُنْفِطِرَةِ يَجْتَمِعُ إِلَيْهِ وَ إِلَى اللَّحْمِ الَّذِي قَدْ أَكَلْتَهُ السَّبَاعُ يَتَأَلَّفُ إِلَى الْعِظَامِ مِنْ هَاهُنَا وَ هَاهُنَا، وَ يَلْتَرِقُ بِهَا حَتَّى قَامَ، وَ قَامَ حِمَارُهُ، فَقَالَ: "أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ" (تفسير القمّي)

**(1:86)

អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៥៩] ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា៖ "អ្នកបានសម្រាកអស់រយៈពេលមួយរយឆ្នាំ ។ ចូរអ្នកក្រឡេកមើលអាហារនិងគ្រឿងផឹករបស់អ្នកទៅ វានៅមិនទាន់ខូចទេ ពោលគឺ

មិនបានផ្លាស់ប្តូរទេ ។ តែចូរអ្នកមើលទៅសត្វលាវរបស់អ្នក ។ យើងទុកអ្នកជាសញ្ញាមួយសម្រាប់បណ្តា
មនុស្ស ។ ចូរអ្នកមើលគំនរឆ្អឹងនោះ ថាយើងនឹងប្រមូលវា ដណ្តប់វាដោយសាច់បានដូចម្តេចខ្លះ ។" ព្រះ
អង្គﷺក៏បានទៅមើលឆ្អឹងដែលបែកបាក់ ។ មំសាហាសត្វបានស៊ីសាច់អស់ នៅសល់តែឆ្អឹង
ដេរជាស ។ ព្រះអង្គﷺបានកម្រើកខ្លួន បានងើបឈរ ។ សត្វលាវរបស់ព្រះអង្គﷺក៏បានក្រោកឡើង
ដែរ ។ ព្រះអង្គﷺបានថា៖ "ខ្ញុំដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៎មានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។" (86:1 តفسیر الفمی)

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي ۖ قَالَ فَخُذْ
أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِيَنَّكَ سَعْيًا وَاعْلَمَنَّ أَن
اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٨٦﴾

២៦០. [ចូរនឹកឃើញ]កាលអ៊ីបរ៉ហ្វីមបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យទូលព្រះបង្គំជា
ខ្ញុំបានឃើញផងថាតើព្រះអង្គឲ្យអ្នកស្លាប់ហើយនោះរស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ។" ព្រះអង្គមាន
ព្រះតម្រាស់ថា៖ "អ្នកមិនជឿទេឬ?" គេបានទូលថា៖ "ជឿក្រាបទូល តែដើម្បីនឹងឲ្យចិត្តទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានស្ងប់ ។" ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា៖ "ចូរអ្នកយកសត្វស្លាបបួន[ពូជ]មក
ហើយចូរអ្នកកាប់ពួកវាជាកំណាត់ៗ រួចហើយយកមួយបំណែកពួកវាទៅដាក់លើកំពូលភ្នំ
នីមួយៗ បន្ទាប់មកចូរអ្នកហៅពួកវា ពួកវានឹងមករកអ្នកក្លាម ។ ចូរដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះ
មហិទ្ធិឬទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។"

មើលសូរ៉េត៍ ២ អាយ៉ាស៊ុ ១៣០-១៣២ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២៦០

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عِيسَى وَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْحِزَّازِ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ
عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ لَمَّا رَأَى إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ التَّتَمَّتْ فَرَأَى رَجُلًا يَزِينِي فَدَعَا
عَلَيْهِ فَمَاتَ ثُمَّ رَأَى آخَرَ فَدَعَا عَلَيْهِ فَمَاتَ حَتَّى رَأَى ثَلَاثَةً فَدَعَا عَلَيْهِمْ فَمَاتُوا

[...] អាច្ចី បាស្រៀវបានតំណាលថាអាច្ចី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ «កាលអ៊ីបរ៉ហ្វីមﷺបាន
ឃើញវាជាណាចក្រមេឃនិងផែនដី ព្រះអង្គﷺបានក្រឡេកទៅឃើញបុរសម្នាក់ប្រព្រឹត្តខុសផ្លូវភេទ ។
ព្រះអង្គﷺក៏បានបូងស្ទូងឲ្យបុរសនេះវិនាស បុរសនោះក៏បានស្លាប់ ។ ព្រះអង្គﷺបានឃើញម្នាក់
ទៀត ព្រះអង្គﷺក៏បានបូងស្ទូងឲ្យបុរសនេះវិនាស បុរសនោះក៏បានស្លាប់ ។ ព្រះអង្គﷺបានឃើញ
មនុស្សទីបី ព្រះអង្គﷺបានបូងស្ទូងឲ្យមនុស្សនេះវិនាស មនុស្សនោះក៏បានស្លាប់ ។

فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ ذِكْرَهُ إِلَيْهِ يَا إِبْرَاهِيمُ إِنَّ دَعْوَتَكَ مُجَابَةٌ فَلَا تَدْعُ عَلَىٰ عِبَادِي فَإِنِّي لَوْ شِئْتُ لَمْ أَخْلُقْهُمْ إِنِّي خَلَقْتُ خَلْقِي عَلَىٰ
ثَلَاثَةِ أَصْنَافٍ عَبْدًا يَعْبُدُنِي لَا يُشْرِكُ بِي شَيْئًا فَأَتَيْتُهُ وَ عَبْدًا يَعْبُدُ عَيْرِي فَلَنْ يَفُوتَنِي وَ عَبْدًا عَبَدَ عَيْرِي فَأُخْرِجُ مِنْ صُلْبِهِ مَنْ
يَعْبُدُنِي

អស់ឡោះហ្ន៎ក៏បានបើកឲ្យអ៊ីបរហ្ន៎មដឹងថា: "អ៊ីបរហ្ន៎មអើយ បើអ្នកបូងស្ងួតសូមអញ និងឲ្យអ្នក ដូច្នោះចូរអ្នកកុំបូងស្ងួតឲ្យបាវអញវិនាស ពីព្រោះបើអញចង់ អញនឹងមិនបង្កើត ពួកគេឡើយ ។ អញបង្កើតសត្វលោកអញបីប្រភេទ ។ មានបាវអញមួយប្រភេទគោរពសក្ការៈ អញដោយមិនជួបផ្អុំហ៊ានហាយអ្វីជាមួយអញឡើយ អញនឹងឲ្យរង្វាន់បាវនោះ ។ មានបាវអញ ដែលគោរពសក្ការៈផ្សេងពីអញ បាវនោះគេចអញមិនផុតឡើយ ។ មានបាវអញដែលគោរព សក្ការៈផ្សេងពីអញ ដូច្នោះអញនឹងឲ្យមានអ្នកគោរពសក្ការៈអញក្នុងចំណោមកូនចៅរបស់បាវ នោះ ។"

ثُمَّ التَّمَّتْ فَرَأَى حَيْفَةً عَلَى سَاحِلِ الْبَحْرِ نَضْفُهَا فِي الْمَاءِ وَ نَضْفُهَا فِي الْبِرِّ تَجِيءُ سِبَاعُ الْبَحْرِ فَتَأْكُلُ مَا فِي الْمَاءِ ثُمَّ تَرْجِعُ فَيَشُدُّ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ فَيَأْكُلُ بَعْضُهَا بَعْضًا وَ تَجِيءُ سِبَاعُ الْبِرِّ فَتَأْكُلُ مِنْهَا فَيَشُدُّ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ فَيَأْكُلُ بَعْضُهَا بَعْضًا فَعِنْدَ ذَلِكَ تَعَجَّبَ إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلَام) مِمَّا رَأَى وَ قَالَ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ كَيْفَ تُخْرِجُ مَا تَنَسَّلَ الَّتِي أَكَلَتْ بَعْضُهَا بَعْضًا قَالَ أَوْ لَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَى وَ لَكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبِي يَغْنِي حَتَّى أَرَى هَذَا كَمَا رَأَيْتُ الْأَشْيَاءَ كُلَّهَا قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا فَفَطِّعْهُنَّ وَ اخْلِطْهُنَّ كَمَا اخْتَلَطَتْ هَذِهِ الْحَيْفَةُ فِي هَذِهِ السِّبَاعِ الَّتِي أَكَلَتْ بَعْضُهَا بَعْضًا فَخَلَطَ ثُمَّ جَعَلَ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا فَلَمَّا دَعَاهُنَّ أَجَبْنَهُ وَ كَانَتْ الْجِبَالُ عَشْرَةً.

បន្ទាប់ពីនោះអ៊ីបរហ្ន៎មបានបែរមើល ឃើញសាកសពមួយនៅលើឆ្នេរសមុទ្រ ពាក់កណ្តាលនៅក្នុង ទឹក ពាក់កណ្តាលនៅលើខ្សាច់ ។ មំសាហាសត្វសមុទ្របានមកស៊ីបំបែកដែលនៅក្នុងទឹក ហើយត្រឡប់ វិញ ព្រះអង្គបានឃើញពួកវាមួយចំនួនជិះជាន់លើគ្នា ស៊ីគ្នាឯង ។ មំសាហាសត្វដីគោកបានមកស៊ី ពួកវា ។ ព្រះអង្គបានឃើញពួកវាមួយចំនួនជិះជាន់លើគ្នា ស៊ីគ្នាឯង ។ ទិដ្ឋភាពនេះធ្វើឲ្យអ៊ីបរហ្ន៎ម ភ្ញាក់ផ្អើលហើយថា: [២:២៦០] កាលអ៊ីបរហ្ន៎មបានទូលថា: "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឃើញផងថាព្រះអង្គឲ្យអ្នកស្លាប់ហើយនោះរស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ។" តើ ព្រះអង្គអាចនាំអ្វីដែលត្រូវស៊ីហើយនោះមកវិញបានដូចម្តេច ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា: "អ្នកមិន ជឿទេឬ?" គេបានទូលថា: "ជឿក្រាបទូល តើដើម្បីនឹងឲ្យចិត្តទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានស្ងប់" មានន័យថា អ៊ីបរហ្ន៎មចង់ឃើញអ្វីទាំងនេះដូចព្រះអង្គឃើញអ្វីផ្សេងៗទៀតដែរ ។ ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ ថា: "ចូរអ្នកយកសត្វស្លាប់បួន[៧]មក ហើយចូរអ្នកកាប់ពួកវាជាកំណាត់ៗ រួចហើយយកកំណាត់ពួក វាទៅដាក់លើកំពូលភ្នំផ្សេងគ្នា បន្ទាប់មកចូរអ្នកហៅពួកវា ពួកវានឹងមករកអ្នកភ្លាម ។" ចូរអ្នកកាប់ វាជាកំណាត់ហើយច្របល់ចូលគ្នា ដូចសាកសពសត្វនោះត្រូវលាយចូលគ្នាដោយមំសាហាសត្វព្រៃ នោះដែរដែលស៊ីគ្នាឯងនោះ ។ អ៊ីបរហ្ន៎មក៏បានច្របល់ចូលគ្នា ។ រួចហើយយកកំណាត់ពួកវាទៅ ដាក់លើកំពូលភ្នំផ្សេងគ្នា បន្ទាប់មកចូរអ្នកហៅពួកវា ពួកវានឹងមករកអ្នកភ្លាម ។" ពេលអ៊ីបរហ្ន៎ម ហៅពួកសត្វស្លាប់នោះឆ្លើយតបវិញ ។ ភ្នំមានចំនួនដប់ ។» (الكافي ١٤٩٢١/٤٧٣) ឬ (الكافي 8: 473/305)

***

عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا تَمِيمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ تَمِيمِ الْقُرَشِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ حَمْدَانَ بْنِ سُلَيْمَانَ التَّيْسَانِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الْجُهْمِ، قَالَ: حَضَرْتُ مَجْلِسَ الْأَمَامُونَ وَ عِنْدَهُ الرِّضَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَقَالَ لَهُ الْأَمَامُونَ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَلَيْسَ مِنْ قَوْلِكَ إِنَّ

الْأَنْبِيَاءَ مَعْصُومُونَ؟ قَالَ: «بَلَى». فَسَأَلَهُ عَنْ آيَاتِ مِنَ الْقُرْآنِ، فَكَانَ فِيمَا سَأَلَهُ أَنْ قَالَ لَهُ: فَأَحْبِبْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أَوْ لَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَى وَ لَكِن لِيُطَمِّئَنَّ قَلْبِي."

[...] អាលី ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-យ៉ាហ្គាបានផ្លែដាច់ខាតនៅក្នុងអង្គប្រជុំរបស់អាល់-ម៉ាក្តូមុន ដោយមានព្រះវត្តមានអ៊ីម៉ាអាល់-រីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلام} អាលី ប៊ិន មូសា ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ អាល់-ម៉ាក្តូមុនសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: «បុត្រវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មែនទេដែលមានវចនៈថាព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ^{عليهم السلام} ជា អវិទូបុគ្គល (គឺបុគ្គលមិនដែលខុសឆ្គង)?» អ៊ីម៉ាអាល់-រីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلام} អាលី ប៊ិន មូសា ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «មែន ។» អាល់-ម៉ាក្តូមុនបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីអាយ៉ាស្តុរអានមួយចំនួនថា: «សូមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បញ្ជាក់ ទូលបង្គំអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{وَجَلَّ} [២:២៦០] កាលអ៊ីបរហ្វីមបានទូលថា: "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះ អង្គមេត្តាឲ្យទូលព្រះបង្គំជា ខ្ញុំបានឃើញផងថាគឺព្រះអង្គឲ្យអ្នកស្លាប់ហើយនោះរស់ឡើងវិញបានដូច ម្តេច ។" ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា: "អ្នកមិនជឿទេឬ?" គេបានទូលថា: "ជឿក្រាបទូល តែដើម្បីនឹង ឲ្យចិត្តទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានស្ងប់ ។"»

قَالَ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى كَانَ أَوْحَى إِلَى إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): إِنِّي مُتَّخِذٌ مِنْ عِبَادِي خَلِيلاً، إِنَّ سَأَلَنِي إِخْبَاءَ الْمَوْتَى أَجْبَبْتُهُ، فَوَقَعَ فِي نَفْسِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّهُ ذَلِكَ الْخَلِيلُ، فَقَالَ: "رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أَوْ لَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَى وَ لَكِن لِيُطَمِّئَنَّ قَلْبِي" عَلَى الْحَالَةِ "فَالَ فَحَذَّ أَرْبَعَةً مِنَ الطَّيْرِ فَصُرَّهِنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَا تَيْنَكَ سَعْبًا وَ اعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ".

អាល់-រីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «អល់ឡោះហ្ន៎ ^{تبارك وتعالى} បានបើកឲ្យអ៊ីបរហ្វីម ^{عليه السلام} ដឹងថា: "អញ ^{وَجَلَّ} បានជ្រើស យកមិត្តម្នាក់ក្នុងចំណោមបាវអញ ^{وَجَلَّ} ។ បើមិត្តនោះសូមឲ្យអញ ^{وَجَلَّ} ធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់រស់ឡើងវិញអញ ^{وَجَلَّ} នឹង ឲ្យមិត្តនោះសមបំណង ។" អ៊ីបរហ្វីម ^{عليه السلام} នឹកក្នុងចិត្តថាមិត្តម្នាក់នោះគឺព្រះអង្គ ^{عليه السلام} នេះឯង ដូច្នេះព្រះ អង្គ ^{عليه السلام} ទូលថា: [២:២៦០] កាលអ៊ីបរហ្វីមបានទូលថា: "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះ អង្គមេត្តាឲ្យទូលព្រះ បង្គំជាខ្ញុំបានឃើញផងថាគឺព្រះអង្គឲ្យអ្នកស្លាប់ហើយនោះរស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ។" ព្រះអង្គមាន ព្រះតម្រាស់ថា: "អ្នកមិនជឿទេឬ?" គេបានទូលថា: "ជឿក្រាបទូល តែដើម្បីនឹងឲ្យចិត្តទូលព្រះបង្គំជា ខ្ញុំបានស្ងប់" អាស្រ័យមិត្តភាពនោះ ។ ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា: "ចូរអ្នកយកសត្វស្លាបបួនមក ហើយចូរអ្នកកាប់ពួកវាជាកំណាត់ៗ រួចហើយយកកំណាត់ពួកវាទៅដាក់លើកំពូលភ្នំផ្សេងគ្នា បន្ទាប់មក ចូរអ្នកហៅពួកវា ពួកវានឹងមករកអ្នកភ្លាម ។" ចូរដឹងថាអល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្រី ព្រះអង្គជាព្រះ មុនិរាជ ។"

فَأَخَذَ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نَسْرًا وَ بَطًّا وَ طَاوُسًا وَ دِيكًا فَفَطَعَهُنَّ وَ خَلَطَهُنَّ، ثُمَّ جَعَلَ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِنَ الْجِبَالِ الَّتِي كَانَتْ حَوْلَهُ - وَ كَانَتْ عَشْرَةَ - مِنْهُنَّ جُزْءًا، وَ جَعَلَ مَنَاقِيرَهُنَّ بَيْنَ أَصَابِعِهِ، ثُمَّ دَعَاهُنَّ بِأَسْمَائِهِنَّ، وَ وَضَعَ عِنْدَهُ حَبًّا وَ مَاءً، فَطَطَّيْرَتْ تِلْكَ الْأَجْرَاءُ بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ حَتَّى اسْتَوَتْ الْأَبْدَانُ، وَ جَاءَ كُلُّ بَدَنٍ حَتَّى انْصَمَّ إِلَى رَقَبَتِهِ وَ رَأْسِهِ، فَحَلَّى إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ مَنَاقِيرَهُنَّ فَطَرْنَ، ثُمَّ وَقَعْنَ وَ شَرِبْنَ مِنْ ذَلِكَ الْمَاءِ، وَ التَّقَطْنَ مِنْ ذَلِكَ الْحَبِّ، وَ قُلْنَ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ، أَحْبَبْتَنَا أَحْيَاكَ اللَّهُ. فَقَالَ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): بَلِ اللَّهُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ، وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

អ៊ីបរហ្វីម ^{عليه السلام} ក៏បានយកឥន្ទ្រីមួយ ទាមួយ កោកមួយ មានជំទង់ឈ្មោះលមួយ ។ ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} កាត់ពួកវា

ជាកំណត់ៗហើយច្របល់ចូលគ្នា យកទៅដាក់លើភ្នំនានាដែលនៅជុំវិញព្រះអង្គ ﷺ គឺភ្នំដប់ ដាក់មួយបំណែកលើភ្នំមួយ ។ ព្រះអង្គ ﷺ ដាក់ចំពុះពួកវានៅចន្លោះម្រាមដៃព្រះអង្គ ﷺ ។ បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ ﷺ ហៅពួកសត្វទាំងនោះតាមឈ្មោះពួកវា ដាក់ចំណីឲ្យពួកវាស៊ីនិងទឹកនៅក្បែរព្រះអង្គ ﷺ ។ បំណែកសត្វស្លាបទាំងនោះបានហើរមក តភ្ជាប់គ្នាលុះទៅជាមានរូបរាងពេញលេញ ។ រូបរាងសត្វទាំងនោះបានមកតភ្ជាប់ជាមួយកនិងក្បាលពួកវា ។ អ៊ីបរហ៊ូម ﷺ បានដាក់ចំពុះពួកវាដាច់ពីគេ ។ ចំពុះទាំងនោះបានទៅតភ្ជាប់ជាមួយបំណែកឯទៀត រួចហើយពួកសត្វទាំងនោះក៏បានផឹកទឹក ចឹកចំណីស៊ីហើយថា៖ "ព្រះសាស្តា ﷺ អស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ អើយ ព្រះអង្គ ﷺ បានធ្វើឲ្យអស់ទូលបង្គំរស់វិញ សូមអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ ឲ្យព្រះអង្គ ﷺ រស់វិញ ។" អ៊ីបរហ៊ូម ﷺ មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ ទេតើដែលធ្វើឲ្យរស់វិញនិងធ្វើឲ្យស្លាប់នោះ ហើយព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិលើសព្វសារពើ ។"»

قَالَ الْمَأْمُونُ: بَارَكَ اللَّهُ فِيكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ. (عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 1:1 / 198 198/ 1:1)**

អាស់-ម៉ាក្នុមុនទូលថា៖ «អាប៊ូ អាស់-ហ្គាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អើយ សូមអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ ប្រសិទ្ធពរជ័យឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ។» صلوات الله عليه والسلام (1 / 198 : 1 (عليه السلام))

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ يُونُسَ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ الْحَكَمِ، قَالَ: كَتَبْتُ إِلَى الْعَبْدِ الصَّالِحِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَحْبَبُّهُ أَبِي شَاكٌ، وَ قَدْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): "رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تَحْيِي الْمَوْتَى" فَإِنِّي أَحْبَبُّ أَنْ تُرِيَنِي شَيْئاً مِنْ ذَلِكَ. فَكَتَبَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) إِلَيْهِ: «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ مُؤْمِناً وَ أَحَبُّ أَنْ يَزِدَادَ إِيمَانًا، وَ أَنْتَ شَاكٌ وَ الشَّاكُ لَا خَيْرَ فِيهِ».

[...] អាស់-ហ្គាសាន់ ចិន អាស់-ហ្គាកាំបានតំណាលថាខ្ញុំបានសរសេរសំបុត្រទៅ អាស់-អាប់ខុលស្ទ្រីលី:ហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាដីល صلوات الله عليه والسلام) ថា៖ "សូមឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ប្រាប់ទូលបង្គំអំពីការសង្ស័យ ។ អ៊ីបរហ៊ូម ﷺ មានវចនៈថា៖ [២:២៦០] កាលអ៊ីបរហ៊ូមបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឃើញផងថាតើព្រះអង្គឲ្យអ្នកស្លាប់ហើយនោះរស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ។" ទូលបង្គំសូមឲ្យព្រះអង្គ ﷺ បង្ហាញទូលបង្គំនូវអ្វីមួយ ។ ព្រះអង្គ ﷺ បានតបវិញថា៖ "អ៊ីបរហ៊ូម ﷺ ជាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ ព្រះអង្គ ﷺ ចង់បង្កើនជំនឿ ចំណែកឯលោកវិញ លោកសង្ស័យ មិនមានអ្វីល្អទេក្នុងការសង្ស័យនោះ ។"

وَ كَتَبَ إِلَيْهِ: «إِنَّمَا الشَّاكُ مَا لَمْ يَأْتِ الْبَيِّنَاتِ، فَإِذَا جَاءَ الْبَيِّنَاتُ لَمْ يَجْرِ الشَّاكُ».

ព្រះអង្គ ﷺ មានសរសេរទៀតថា៖ "កើតមានការសង្ស័យពេលដែលមិនមានការជឿជាក់ ពីព្រោះពេលណាមានការជឿជាក់ ពេលនោះមិនអាចមានការសង្ស័យទេ ។"

وَ كَتَبَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: "مَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَ إِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ" - قَالَ - نَزَلَتْ فِي الشَّاكِ» (الكافي 2:1 / 293)**

ព្រះអង្គ ﷺ បានសរសេរទៀតថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៧:១០២] យើងពុំបានឃើញ

ថាពួកគេភាគច្រើន[គោរព]ពាក្យសន្យាឡើយ ។ តែយើងបានឃើញថាពួកគេភាគច្រើនជាជនបំពារ
បំពាន ។ អាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីការសង្ស័យ ។" (الكافي 2: 1/293) 7:85-102

***

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: جَاءَنِي أَبُو جَعْفَرٍ بْنُ سُلَيْمَانَ الْخُرَّاسِيُّ، وَ قَالَ: نَزَلَ بِي رَجُلٌ مِنْ خُرَّاسَانَ مِنْ
الْحِجَاجِ فَتَذَكَّرْنَا الْحَدِيثَ، فَقَالَ: مَاتَ لَنَا أَحْمَدُ بَمَرُوءَ، وَ أَوْصَى إِلَيَّ بِمِائَةِ أَلْفِ دِرْهَمٍ، وَ أَمَرَنِي أَنْ أُعْطِيَ أَبَا حَنِيفَةَ مِنْهَا جُزْءًا، وَ لَمْ أَعْرِفِ
الْجُزْءَ كَمْ هُوَ بِمَا تَرَكَ؟ فَلَمَّا قَدِمْتُ الْكُوفَةَ أَتَيْتُ أَبَا حَنِيفَةَ، فَسَأَلْتُهُ عَنِ الْجُزْءِ، فَقَالَ لِي: الرَّبْعُ.

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីសម៉ាអ៊ីលបានតំណាលតមកពីអ្នកបំប្លែងឈ្មោះ:ហ្គា ប៊ិន អ្នកបំប្លែងឈ្មោះ:ហ្គាដែលបានថ្លែង
ថាអាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្គារ ប៊ិន ស៊ូឡែម៉ាន អាល់-ឃួរសានីបានប្រាប់ខ្ញុំថា: «បុរសអ្នកធ្វើពិធីហ្គាច្ច្រាស្តីតំបន់
ឃួរសានីម្នាក់បានស្នាក់នៅជាមួយខ្ញុំ យើងបាននិយាយគ្នាអំពីហ្គាខ្លីស្នូ ។ គាត់បានប្រាប់ខ្ញុំថា: "បងប្អូន
ខ្ញុំម្នាក់ស្លាប់នៅឯម៉ារ បានទុកកេរមរតកឲ្យខ្ញុំមួយរយពាន់ដុល្លារហ្គា ហើយបានដាក់បញ្ចូលលើខ្ញុំខ្ញុំ
ប្រគល់មួយចំណែកឲ្យទៅអាហ្វិ ហ្គានីហ្គាស្ត ។ ខ្ញុំមិនដឹងថាមួយចំណែកនៃអ្វីដែលគេទុកឲ្យនោះគឺ
ប៉ុន្មានទេ ។ ខ្ញុំក៏បានទៅអាល់-គូហ្គាស្ត ទៅជួបអាហ្វិ ហ្គានីហ្គាស្ត ។ ខ្ញុំបានសួរគាត់អំពី "ចំណែក" គាត់
បានប្រាប់ខ្ញុំថា "មួយភាគបួន" ។

فَأَبَى قَلْبِي ذَلِكَ، فَعُلْتُ: لَا أَفْعَلُ حَتَّى أَحُجَّ وَ اسْتَقْصِي الْمَسْأَلَةَ. فَلَمَّا رَأَيْتُ أَهْلَ الْكُوفَةِ قَدْ أَجْمَعُوا عَلَى الرَّبْعِ، قُلْتُ لِأَبِي حَنِيفَةَ: لَا
سَوْءَةَ بِذَلِكَ، لَكَ أَوْصَى بِهَا يَا أَبَا حَنِيفَةَ، وَ لَكِنْ أَحُجُّ وَ اسْتَقْصِي الْمَسْأَلَةَ. فَقَالَ أَبُو حَنِيفَةَ: وَ أَنَا أُرِيدُ الْحُجَّ.

តែចិត្តខ្ញុំមិនយល់ព្រមនឹងរឿងនេះទេ ។ ខ្ញុំបាននឹកក្នុងចិត្តថា: "ខ្ញុំនឹងមិនធ្វើដូចនេះទេដរាបណាខ្ញុំមិន
ទាន់បានទៅធ្វើពិធីហ្គាច្ច្រាស្តីហើយមិនទាន់បានពិនិត្យឲ្យហ្មត់ចត់សិនទេនោះ ។" ពេលខ្ញុំបានឃើញពួកអ្នក
ស្រុកគូហ្គាស្តភាគច្រើនមូលមតិគ្នារឿងមួយភាគបួននេះ ខ្ញុំក៏បានប្រាប់អាហ្វិ ហ្គានីហ្គាស្តថា: "មិនគួរឲ្យ
ស្តាយទេ ចំណែកនេះជាកេរមរតករបស់លោក តែខ្ញុំត្រូវទៅធ្វើពិធីហ្គាច្ច្រាស្តីហើយពិនិត្យឲ្យហ្មត់ចត់រឿង
នេះសិន ។" អាហ្វិ ហ្គានីហ្គាស្តបានថា: "ខ្ញុំក៏ចង់ធ្វើពិធីហ្គាច្ច្រាស្តីដែរ ។"

فَلَمَّا أَتَيْنَا مَكَّةَ، وَ كُنَّا فِي الطَّوَافِ فَإِذَا نَحْنُ بِرَجُلٍ شَيْخٍ قَاعِدٍ، قَدْ فَرَعَ مِنْ طَوَافِهِ، وَ هُوَ يَدْعُو وَ يُسَبِّحُ، إِذِ انْتَفَتَّ أَبُو حَنِيفَةَ، فَلَمَّا رَأَى
قَالَ: إِنَّ أَرَدْتُ أَنْ تَسْأَلَ غَايَةَ النَّاسِ فَسَلْ هَذَا، فَلَا أَحَدَ بَعْدَهُ. قُلْتُ: وَ مَنْ هَذَا؟ قَالَ: جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ.

ពេលយើងមកម៉ាកកាស្ត ក្នុងពេលដើរឆ្ងល់ មានបុរសចំណាស់ម្នាក់បានធ្វើពិធីដើរឆ្ងល់រួចអង្គុយ
បួងសួងនិងសូត្រតាស់ប៊ិ:ហ្គា ។ ពេលអាហ្វិ ហ្គានីហ្គាស្តដើរជុំវិញ បានឃើញបុរសចំណាស់នោះ បាន
ថា: "បើលោកចង់សួរអ្នកខ្ពស់លើសមនុស្សទាំងអស់ ចូរសួរបុគ្គលនេះ ។ មិនមានអ្នកណាទេក្រៅពី
បុគ្គលនេះ ។" ខ្ញុំបានថា: "លោកជាអ្នកណា?" អាហ្វិ ហ្គានីហ្គាស្តបានថា: "យ៉ាក្កុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន
មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه والسلام} ។"

فَلَمَّا قَعَدْتُ وَ اسْتَمَكَنْتُ، إِذِ اسْتَدَارَ أَبُو حَنِيفَةَ خَلْفَ ظَهْرِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَفَعَدَ قَرِيبًا مِنِّي فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَ عَظَّمْتُهُ، وَ
جَاءَ غَيْرُ وَاحِدٍ مُزْدَلِفِينَ مُسْلِمِينَ عَلَيْهِ وَ قَعَدُوا. فَلَمَّا رَأَيْتُ ذَلِكَ مِنْ تَعْظِيمِهِمْ لَهُ اشْتَدَّ ظَهْرِي، فَعَمَّرَنِي أَبُو حَنِيفَةَ أَنْ تَكَلَّمُ. قُلْتُ:
جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنِّي رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ خُرَّاسَانَ، وَ إِنَّ رَجُلًا مَاتَ وَ أَوْصَى إِلَيَّ بِمِائَةِ أَلْفِ دِرْهَمٍ، وَ أَمَرَنِي أَنْ أُعْطِيَ مِنْهَا جُزْءًا، وَ سَمَّى لِي

الرَّجُلِ، فَاذْكُرُونَهُ أَذَكَ؟ فَقَالَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ): «يَا أَبَا حَنِيْفَةَ، لَكَ أَوْصَى، قُلْ فِيهَا» فَقَالَ: الرَّبُّعُ، فَقَالَ لِبْنِ أَبِي لَيْلَى: «قُلْ فِيهَا» فَقَالَ: الرَّبُّعُ.

ពេលខ្ញុំអង្គុយស្តាប់ អាចិ ហ្លានីហ្វាស៊ូដើររាងពីក្រោយយ៉ាក្តីហ្វាស៊ូ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ ព្រះអង្គ 1 ព្រះអង្គ អង្គុយក្បែរខ្ញុំ 1 ខ្ញុំបានគំនាប់ព្រះអង្គ បានគោរពព្រះអង្គ ម្នាក់ទៀតបានមកគំនាប់ហើយ អង្គុយ 1 ពេលខ្ញុំឃើញពួកគេគោរពព្រះអង្គ ខ្ញុំរឹងខ្នង 1 អាចិ ហ្លានីហ្វាស៊ូកេះខ្ញុំឲ្យនិយាយ ខ្ញុំក៏ បានទូលថា: "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលិកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ទូលបង្គំជាអ្នកស្រុកយូរស័កស័រ 1 បុរស ម្នាក់បានស្តាប់ បានប្រគល់មរតកឲ្យទូលបង្គំចំនួនមួយរយពាន់ខ្មៅរហូត បានផ្តាំឲ្យទូលបង្គំប្រគល់របស់ នេះមួយចំណែកឲ្យទៅមនុស្សម្នាក់ ហើយបានប្រាប់ឈ្មោះមនុស្សនោះ: 1 តើមួយចំណែកនោះគឺ ប៉ុន្មាន?" យ៉ាក្តីហ្វាស៊ូ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ មានវចនៈថា: "អាចិ ហ្លានីហ្វាស៊ូអើយ លោកមែនទេដែល គេឲ្យមួយចំណែកនេះ? ចូរប្រាប់ចំណែកនេះមក 1" អាចិ ហ្លានីហ្វាស៊ូបានថា: "មួយភាគបួន 1" យ៉ាក្តីហ្វាស៊ូ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ ប្រាប់អាចិ ឡែលីថា: "ចូរលោកប្រាប់ចំណែកនេះមក 1" អាចិ ឡែលីបានថា: "មួយភាគបួន 1"

فَقَالَ جَعْفَرٌ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مِنْ أَيْنَ قُلْتُمْ الرَّبُّعَ؟». قَالَ: لِقَوْلِ اللَّهِ: «فَاذْكُرُونَهُ أَذَكَ مِنْ الطَّيْرِ فَصُرْتُمْ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُمْ جُزْءًا». فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لَهُمْ، وَ أَنَا أَسْمَعُ هَذَا: «قَدْ عَلِمْتُ أَنَّ الطَّيْرَ أَرْبَعَةٌ، فَكَمْ كَانَتْ الْجِبَالُ، إِنَّمَا الْأَجْزَاءُ لِلْجِبَالِ لَيْسَ لِلطَّيْرِ؟» فَقَالُوا: ظَنَنَّا أَنَّهَا أَرْبَعَةٌ. فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «وَ لَكِنَّ الْجِبَالَ عَشْرَةٌ». (تفسير العياشي 1/ 476 :1)**

យ៉ាក្តីហ្វាស៊ូ មានវចនៈថា: "តើអស់លោកយក "មួយភាគបួន" នេះមកពីត្រង់ណាមកនិយាយនេះ?" គាត់បានទូលថា: "មកពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ [២:២៦០] ចូរអ្នកយកសត្វស្លាបបួនមក ហើយចូរ អ្នកកាប់ពួកវាជាកំណាត់ៗ រួចហើយយកមួយបំណែកពួកវាទៅដាក់លើកំពូលភ្នំនីមួយៗ" អាចិ អាប់ខ្នុលឡោះហ្ន៎ បានប្រាប់ពួកគេថា: "ខ្ញុំ បានឮថាអ៊ីបរហ៊ីមដឹងថាសត្វស្លាបទាំងនោះ មានចំនួនបួន តើភ្នំនោះមានចំនួនប៉ុន្មាន? រីឯចំណែកនោះ គឺចំណែកសម្រាប់ភ្នំ មិនមែនសម្រាប់សត្វ ស្លាបនោះទេ 1" ពួកគេក៏បានទូលថា: "អស់ទូលបង្គំស្មានថាមានបួន 1" អាចិ អាប់ខ្នុលឡោះហ្ន៎ មានវចនៈថា: "តែភ្នំមានចំនួនដប់ 1" (ពោលគឺ "មួយចំណែក" ស្មើនឹងមួយភាគដប់ មិនមែនមួយភាគ បួនទេ 1) (1/ 476 :1 476 /144) (تفسير العياشي 1/ 476 :1)

مَثَلِ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَتَتْتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضَعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

២៦១. បណ្តាអ្នកចាយវាយទ្រព្យរបស់ខ្លួនលើមាតិកាអស់ឡោះហ្ន៎ ប្រៀបបាននឹងគ្រាប់ពូជដែលដុះប្រាំ ពីរក្នុងមួយគ្រាប់ មួយក្នុងមួយមានមួយរយគ្រាប់ 1 អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបំណងបង្កើនឲ្យអ្នក ណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ 1 អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះហឫទ័យទូលំទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់ ញាណសព្វសារពើ 1

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدِ الْبَرْقِيِّ: عَنِ ابْنِ مَجْبُوبٍ، عَنْ عُمَرَ بْنِ يَرِيدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «إِذَا أَحْسَنَ الْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ عَمَلَهُ ضَاعَفَ اللَّهُ تَعَالَى عَمَلَهُ، لِكُلِّ حَسَنَةٍ سَبْعَ مِائَةٍ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ: " وَ اللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ" فَأَحْسِنُوا أَعْمَالَكُمْ الَّتِي تَعْمَلُونَهَا لِتَوَابِ اللَّهِ». فَقُلْتُ لَهُ: وَ مَا الْإِحْسَانُ؟ قَالَ: فَقَالَ: «إِذَا صَلَّيْتَ فَأَحْسِنِ رُكُوعَكَ وَ سُجُودَكَ، وَ إِذَا صُمْتَ فَتَوَقَّ كُلَّ مَا فِيهِ فَسَادُ صَوْمِكَ، وَ إِذَا حَجَّجْتَ فَتَوَقَّ مَا يَحْرُمُ عَلَيْكَ فِي حَجَّكَ وَ عُمْرَتِكَ - قَالَ -: وَ كُلِّ عَمَلٍ تَعْمَلُهُ اللَّهُ فَلْيَكُنْ نَقِيًّا مِنْ الدَّنَسِ». (المحاسن: 283 / 254)**

អាស្ថម្ភាដូ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន ខ័លីដូ អាល់-បាក្វីបានតំណាលតមកពីអ៊ីបនូ ម៉ាស្ថូប៊ីប តមកពីអ៊ីម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដូដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាហ្វិ អ្នកបង្កើនគ្រប់ទង្វើបារនោះប្រាំពីររយដង នេះគឺព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ្រា [២:២៦១] អស់ឡោះហ្គ្រាមានព្រះបំណងបង្កើនឲ្យអ្នក ណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ដូច្នោះចូរធ្វើអំពើល្អដើម្បី ទទួលរង្វាន់អស់ឡោះហ្គ្រា ។ ខ្ញុំបានទូលថា: «អ្វីទៅអំពើល្អ?» អាហ្វិ អ្នកបង្កើនគ្រប់ទង្វើបារនោះមានព្រះបំណង: ថា: «ពេលស្ងៀមត្រូវ ចូរលំឱនកាយនិងក្រាបប្រណិប័តន៍ឲ្យល្អ ។ ពេលកាន់សីលត្រណាមអាហារ ចូរ ខ្លាចអ្វីៗដែលធ្វើខូចសីលត្រណាមលោក ពេលធ្វើពិធីហ្មាចូ ចូរខ្លាចអ្វីៗដែលត្រូវហាមចំពោះលោកក្នុង ពេលបំពេញពិធីហ្មាចូនិងអ៊ុមរ៉ា:តួ ។» ហើយអាហ្វិ អ្នកបង្កើនគ្រប់ទង្វើបារនោះមានព្រះបំណង: ថា: «គ្រប់ទង្វើ ដែលលោកធ្វើដើម្បីអស់ឡោះហ្គ្រា ចូរឲ្យបរិសុទ្ធជ្រះស្អាតពីមន្ទិល ។» (المحاسن: 283 / 254)

***

السَّيْحُ فِي (أَمَالِيهِ): قَالَ: أَحْبَبْنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدٍ، قَالَ: أَحْبَبْنَا أَبُو الْقَاسِمِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ قُلُوبِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ يُونُسَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَجْبُوبٍ، عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْوَابِشِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِذَا أَحْسَنَ الْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ عَمَلَهُ ضَاعَفَ اللَّهُ عَمَلَهُ بِكُلِّ حَسَنَةٍ سَبْعَ مِائَةٍ ضِعْفٍ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: " وَ اللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ"». (الأمالى 1:227)**

[...] អាហ្វិ មូហាំម៉ាដូ អាល់-ហ្គ្រាហ្វីបានតំណាលតមកពីអាហ្វិ អ្នកបង្កើនគ្រប់ទង្វើបារនោះមានព្រះបំណង: ថា: «ពេលបារនោះមានសទ្ធាធ្វើទង្វើល្អ អស់ឡោះហ្គ្រាបង្កើនទង្វើល្អរបស់ បារនោះប្រាំពីររយដង នេះគឺព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ្រា [២:២៦១] អស់ឡោះហ្គ្រាមានព្រះបំណងបង្កើន ឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។» (الأمالى 1: 227)

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢١٦﴾

២៦២. បណ្តាអ្នកចាយវាយទ្រព្យរបស់ខ្លួនលើមាតិកាអស់ឡោះហ្គ្រា ហើយមិនរំលឹកគុណអំពីអ្វីដែលខ្លួន ចាយវាយនោះទេ ឬមិនធ្វើឲ្យឈឺចាប់ទេ ពួកគេទាំងនោះនឹងបានរង្វាន់នៅឯព្រះម្ចាស់ពួកគេ ។ ពួកគេនឹងមិនជួបប្រទះការភ័យខ្លាច ពួកគេនឹងមិនមានទុក្ខសោកទេ ។

﴿ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَى ۗ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٢١٦﴾

២៦៣. វាចាល្អប្រពៃនិងការអត់ឱនឲ្យប្រសើរជាងការធ្វើទាន ដែលជាប់តាមដោយការឈឺចាប់ ។
អល់ឡោះហ្គ័រៈ ហ្គ័រៈ គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ព្រះអង្គឯង (គឺព្រះអង្គមិនត្រូវការអ្វីសោះ ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើ
ឲ្យមានបាន) ព្រះអង្គមានព្រះខន្តីមេត្តា ។

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ ءَآخِرٍ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى
شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦٣﴾

២៦៤. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរពួកអ្នកកុំធ្វើឲ្យទានពួកអ្នកទៅឃាមោយដោយសារការរិះគន់ ឬ
ដោយសារការធ្វើឲ្យឈឺចាប់ ដូចបុគ្គលដែលចាយទ្រព្យខ្លួនដើម្បីបង្កតមនុស្សហើយពុំមាន
សទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រៈនិងថ្ងៃអវសានទេ ។ អ្នកនោះប្រៀបបាននឹងដុំថ្មរលីងដែលមានដីជាប់
លើវាបន្តិច លុះមានភ្លៀងខ្លាំងធ្លាក់លើវា ធ្វើឲ្យវារលីងនិញ ។ ពួកគេទាំងនោះពុំបានទទួល
កុសលពីទង្វើដែលខ្លួនបានសាងឡើយ ។ អល់ឡោះហ្គ័រៈមិនដឹកនាំជនបដិសេធសទ្ធាទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៦២-២៦៤

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: قَالَ: الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): « قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آٰلِهِ): مَنْ أَسَدَى إِلَى مُؤْمِنٍ مَعْرُوفًا، ثُمَّ آدَاهُ بِالْكَلامِ
أَوْ مَنْ عَلَيْهِ، فَقَدْ أَبْطَلَ اللَّهُ صَدَقَتَهُ، ثُمَّ ضَرَبَ فِيهِ مَثَلًا، فَقَالَ: "كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ ءَآخِرٍ فَمَثَلُهُ
كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ".

អាលី ប៊ិន ឺប៊ីរ៉ាអ៊ីមបានថ្លែងថាអាឡ-ស្វ័ឌ្វិក្កិ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាវិស្វលុលឡោះហ្គ័រៈ^{عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖
«អ្នកណាឲ្យទានទៅអ្នកមានសទ្ធា ហើយធ្វើឲ្យអ្នកនោះឈឺចាប់ដោយសម្តីឬរិះគន់គេ អល់ឡោះហ្គ័រៈ^{عليه وآله وسلم}
នឹងធ្វើឲ្យទានអ្នកនោះទៅជាមោឃៈ ។ អល់ឡោះហ្គ័រៈលើកឡើងនូវគំរូមួយថា៖ [២:២៦៤] ដូចបុគ្គល
ដែលចាយទ្រព្យខ្លួនដើម្បីបង្កតមនុស្ស ហើយពុំមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រៈនិងថ្ងៃអវសានទេ ។ អ្នក
នោះប្រៀបបាននឹងដុំថ្មរលីងដែលមានដីជាប់លើវាបន្តិច លុះមានភ្លៀងខ្លាំងធ្លាក់លើវា ធ្វើឲ្យវារលីង
និញ ។ ពួកគេទាំងនោះពុំបានទទួលកុសលពីទង្វើដែលខ្លួនបានសាងឡើយ ។ អល់ឡោះហ្គ័រៈមិនដឹកនាំ
ជនបដិសេធសទ្ធាទេ ។»

و قَالَ: مَنْ كَثُرَ افْتِنَانُهُ وَ آدَاهُ لِمَنْ يَتَصَدَّقُ عَلَيْهِ بَطَلَتْ صَدَقَتُهُ، كَمَا يَبْطُلُ التُّرَابُ الَّذِي يَكُونُ عَلَى الصَّفْوَانِ». (تفسير القمِّي
** (1:91)

អាឡ-ស្វ័ឌ្វិក្កិ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អ្នកណាឲ្យទានយ៉ាងច្រើនហើយធ្វើឲ្យអ្នកដែលខ្លួនដាក់ទានឲ្យនោះ
ឈឺចាប់ ទានរបស់អ្នកនោះនឹងមោឃៈដូចធូលីនៅលើដុំថ្មត្រូវទឹកភ្លៀងលាង ។» (1: 91) (تفسير القمِّي)

***

العِيَّاشِيُّ: عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ صَالِحٍ، عَنِ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، أَوْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: " يَا أَيُّهَا

الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ " إِلَىٰ آخِرِ الْآيَةِ. قَالَ: «نَزَلَتْ فِي عُثْمَانَ، وَ جَرَتْ فِي مُعَاوِيَةَ وَ أَتْبَاعِهِمَا». (تفسير العياشي 1/ 482 :1)**

អាល់-អៃយ៉ាស្តីបានតំណាលតមកពីអាល់-មូហ្សាដ្ឋដួល ប៊ិន ស្វ័លិះហ្គា តមកពីមិត្តលោក តមកពី យ៉ាក្កុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ ឬ អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ^{عجل} [២:២៥៤] បណ្តា អ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ ចូរពួកអ្នកកុំធ្វើឲ្យទានពួកអ្នកទៅយាយោយ:ដោយសារការរិះគន់ ឬដោយសារការធ្វើ ឲ្យឈឺចាប់ លុះចប់អាយ៉ាស្ត ។ អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស្តនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅអ៊ីស្តម៉ាន រហូតមកដល់មូហ្គាំយ៉ាស្តនិងបណ្តាអ្នកតាមបុគ្គលទាំងពីរនាក់នេះ ។» (482 /147 :1) (تفسير العياشي)

***

عَنْ سَلَامِ بْنِ الْمُسْتَنَبِيرِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: " يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ " : «لِمُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ)، هَذَا تَأْوِيلٌ. قَالَ: أَنْزَلَتْ فِي عُثْمَانَ». (تفسير العياشي 1/ 483 :1)**

សាឡាម ប៊ិន មុសតាសៀរបានតំណាលតមកពីអាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ^{عجل} [២:២៥៤] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ ចូរពួកអ្នកកុំធ្វើឲ្យទានពួកអ្នកទៅយាយោយ:ដោយសារការរិះគន់ ឬដោយសារការធ្វើឲ្យឈឺចាប់ ថា៖ «មកលើមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله} និងរាជបុត្ររាជនគ្រា^{عليه السلام}របស់មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله} ។ នេះគឺសេចក្តីអធិប្បាយ ។» អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស្តនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅអ៊ីស្តម៉ាន ។» (483 /147 :1) (تفسير العياشي)

***

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: " يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ " إِلَىٰ قَوْلِهِ: " لَا يَغْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مَّا كَسَبُوا". قَالَ: «صَفْوَانُ: أَيُّ حَجْرٍ، وَ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِيَاءَ النَّاسِ: فُلَانٌ، وَ فُلَانٌ، وَ مُعَاوِيَةُ، وَ أَشْيَاعُهُمْ». (تفسير العياشي 1/ 484 :1)**

អាហ្វិ បាស្វៀរបានតំណាលតមកពីអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ^{عجل} [២:២៥៤] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ ចូរពួកអ្នកកុំធ្វើឲ្យទានពួកអ្នកទៅយាយោយ:ដោយសារការរិះគន់ ឬដោយសារ ការធ្វើឲ្យឈឺចាប់ ដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ^{عجل} ពួកគេទាំងនោះពុំបានទទួលកុសលពីទង្វើដែលខ្លួនបាន សាងឡើយ ។ អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ស្វ័ហ្វាន (صفوان) គឺដុំថ្ម ។ អ្នកដែលចាយវាយទ្រព្យដើម្បី សម្លែងមនុស្សគឺបុគ្គលនេះមួយ (គឺបុគ្គលទីមួយ) បុគ្គលនេះមួយ (គឺបុគ្គលទីពីរ) បុគ្គលនេះមួយ (គឺ បុគ្គលទីបី) មូហ្គាំយ៉ាស្តនិងបណ្តាអ្នកតាមអស់បុគ្គលទាំងនេះ ។» (484 /148 :1) (تفسير العياشي)

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَتَّبِعَتْنَا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضَعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٦﴾

២៦៥. បណ្តាអ្នកដែលចាយវាយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ក្នុងបំណងផ្តាច់ព្រះហឫទ័យអស់ឡោះហ្គ័រនិងដើម្បី ពង្រឹងជំនឿចិត្តខ្លួនឲ្យមុតមាំឡើងនោះ ប្រៀបបាននឹងសួនមួយដែលស្ថិតនៅលើដីខ្ពស់ដែល ត្រូវភ្លៀងធំស្រោចធ្វើឲ្យលូតលាស់ មានផលជាពីរ ។ បើពុំមានទឹកភ្លៀងធំស្រោចមកលើវាទេក៏ នៅមានទឹកសន្សើម[ធ្វើឲ្យវាលូតលាស់បាន] ។ អស់ឡោះហ្គ័រទ្រង់ទស្សនាការទង្វើរបស់ពួក

អ្នក ១

***

អ៊ីម៉ាស្កិរ ១ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស្កុនេះត្រូវដាក់ចុះមកសំដៅទៅអាមីរុល មុមីនីន អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام អាប៊ី គ្គីលីប عليه السلام ។" (តាហ្សាសៀវ ហ្វ្រីត ទំព័រ៧)

អធិប្បាយអាយ៉ាស្កុ ២៦៥

عَنْ سَلَامِ بْنِ الْمُسْتَنبِيرِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: "الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ". قَالَ: «نَزَلَتْ فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». (تفسير العياشي 1: 485 / 148، شواهد التنزيل 1/104: 144: 1)**

សាឡាម អាណន៍-មុសតាសៀវបានតំណាលតមកពីអាប៊ី យ៉ាកុប صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ وجدا [២:២៦៥] បណ្តាអ្នកដែលចាយវាយទ្រព្យរបស់ខ្លួនក្នុងបំណងផ្តាច់ព្រះហឫទ័យអស់ឡោះហ្ន៎ ។ អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស្កុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើអ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ។» (1: 485 / 148)

***

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): "مِثْلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ"، قَالَ: «عَلِيٌّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَفْضَلُهُمْ، وَهُوَ مَنْ يُنْفِقُ مَالَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاةِ اللَّهِ». (تفسير العياشي 1: 486 / 148)**

អាប៊ី បាស្កៀវបានតំណាលតមកពីអាប៊ី អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام អ្នកប្រសើរលើសគេក្នុងចំណោមពួកគេ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ជាបុគ្គលដែលចាយវាយទ្រព្យក្នុងបំណងផ្តាច់ព្រះហឫទ័យអស់ឡោះហ្ន៎ وجدا ។ [២:២៦៥] ថា៖ «អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ជាបុគ្គលប្រសើរលើសគេក្នុងចំណោមពួកគេ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ជាបុគ្គលដែលចាយវាយទ្រព្យក្នុងបំណងផ្តាច់ព្រះហឫទ័យអស់ឡោះហ្ន៎ وجدا ។» (1: 486 / 148)

أَيُّودٌ أَحَدَكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ نَّجِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٦﴾

២៦៦. តើមានអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកអ្នកចង់បានទេ នូវចម្ការលម្អើ ចម្ការទំពាំងបាយជូរ ដែលមានអូរទឹកហូរនៅពីក្រោម នៅក្នុងចម្ការនោះគេមានផលានុផលគ្រប់ប្រភេទ ឯខ្លួនគេក៏ចូលដល់វ័យជរាដែលមានកូននៅក្នុងវ័យទន់ខ្សោយនៅឡើយ មានខ្យល់កូចដែលមានភ្លើងនៅក្នុងនោះសង្កប់លើចម្ការនោះ ឆេះអស់គ្មានសល់? បែបនេះឯងដែលអស់ឡោះហ្ន៎អធិប្បាយឲ្យពួកអ្នកយល់បណ្តាសញ្ញា[និងឱប្បាស]ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកត្រិះរិះ ។

មើលសូរ្យវិញ្ញាណកថា ៨៩ អាយ៉ាស្កុ ១៣ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្កុ ២៦៦

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مَخْبُوبٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبَاطٍ وَ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) عَنِ الرِّيحِ الْأَرْبَعِ الشَّمَالِ وَالْجَنُوبِ وَالصَّبَا وَالذُّبُورِ وَ قُلْتُ إِنَّ النَّاسَ يَذْكُرُونَ أَنَّ الشَّمَالَ مِنَ الْجَنَّةِ وَالْجَنُوبَ مِنَ النَّارِ فَقَالَ إِنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ جَنُودًا مِنْ رِيحٍ يُعَذِّبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عَصَاهُ وَ لِكُلِّ رِيحٍ مِنْهَا مَلَكٌ مُوَكَّلٌ بِهَا فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُعَذِّبَ قَوْمًا بَنَوْعٍ مِنَ الْعَذَابِ أَوْحَى إِلَى الْمَلَكِ الْمُوَكَّلِ بِذَلِكَ النَّوْعِ مِنَ الرِّيحِ الَّتِي يُرِيدُ أَنْ يُعَذِّبَ بِهَا قَالَتْ فَيَأْمُرُهَا الْمَلَكُ فَيَهْبِجُ كَمَا يَهْبِجُ الْأَسَدُ الْمُغْضَبُ

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ាទទួលបានមកពីអាស៊ុយ៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីសាដែលទទួលបានមកពី អាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស៊ុប៊ុបដែលទទួលបានមកពីអាលី ប៊ិន រីណាបនិងហ្គីស្វា អ៊ីបនូ សាលិមដែល ទទួលបានមកពីអាប៊ូ បាស្ទៀរដែលបានថា ខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام}អំពីខ្យល់បួនប្រភេទ ខ្យល់ ជើង ខ្យល់ត្បូង អាល់-ស្ទ្វា និង អាល់-ដ្យាប៊ុរ ។ ខ្ញុំបានថា គេបានថាខ្យល់ជើងមកពីឋានសួគ៌ ខ្យល់ត្បូង មកពីភ្លើងនរក ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានចន្លោះថា៖ "អល់ឡោះហ្គីតាលី^{عليه السلام}មានទ័ពខ្យល់ ។ ព្រះអង្គ^{عليه السلام}ដាក់ទណ្ឌកម្ម អ្នកណាដែលប្រឆាំងព្រះអង្គ^{عليه السلام}ដោយខ្យល់នោះលើ ស្រេចតែព្រះអង្គ^{عليه السلام} ។ ខ្យល់នីមួយៗសុទ្ធតែមាន ទេវតាមួយអង្គគ្រប់គ្រងវា ។ ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្គីតាលី^{عليه السلام}មានព្រះបំណងដាក់ទណ្ឌកម្មប្រជារាស្ត្រណាមួយ ដោយទណ្ឌកម្មបែបណាមួយ ព្រះអង្គ^{عليه السلام}នឹងបើកឲ្យទេវតាដែលគ្រប់គ្រងខ្យល់ប្រភេទពិសេសនោះ ប្រាប់ ឲ្យទៅដាក់ទណ្ឌកម្មប្រជារាស្ត្រដែលព្រះអង្គ^{عليه السلام}ទ្រង់មានព្រះបំណងធ្វើទណ្ឌកម្មដោយខ្យល់ នោះ ។ ទេវតានឹងបញ្ជាវា វានឹងជ្រួលខ្លាំងដូចរាជសីជ្រួលពេលត្រូវគេរំខាន ។"

قَالَ وَ لِكُلِّ رِيحٍ مِنْهُنَّ اسْمٌ أَوْ مَا تَسْمَعُ قَوْلَهُ تَعَالَى كَذَبْتُ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَ نَذْرٌ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ وَ قَالَ الرِّيحِ الْعَقِيمِ وَ قَالَ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ وَ قَالَ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ وَ مَا ذُكِرَ مِنَ الرِّيحِ الَّتِي يُعَذِّبُ اللَّهُ بِهَا مَنْ عَصَاهُ

អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام}មានចន្លោះថា៖ "ខ្យល់នីមួយៗសុទ្ធតែមានឈ្មោះមួយ ។ លោកមិនដែលបានឮព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្គីតាលី^{عليه السلام}ទេ [៥៥:១៩] យើងបានចាត់បញ្ជូនខ្យល់ដែលលាន់សូរនិងត្រជាក់មកលើពួកគេ ក្នុងថ្ងៃអកុសលនិងយូរ" ហើយព្រះអង្គ^{عليه السلام}មានព្រះបន្ទូលថា [៥១:៤១] កាលដែលយើងបានចាត់បញ្ជូន ខ្យល់បង្កិនបង្ហោច (អាល់-អាគីម) ទៅលើពួកគេ ។ [៤៦:២៤] ខ្យល់ដែលនាំមកនូវទណ្ឌកម្មដ៏ឈឺ ចាប់ ។ [២:២៦៦] ខ្យល់ក្នុងដែលមានភ្លើងនៅក្នុងនោះសង្កប់លើចម្ការនោះ ឆេះអស់គ្មានសល់? ហើយមានខ្យល់ច្រើនទៀតដែលមិនបានលើកមកអធិប្បាយ ដែលអល់ឡោះហ្គីតាលី^{عليه السلام}ចាត់បញ្ជូនទៅធ្វើ ទណ្ឌកម្មពួកណាដែលមិនស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ^{عليه السلام} ។

قَالَ وَ لِلَّهِ عَزَّ ذِكْرُهُ رِيحٌ رَحْمَةٌ لَوَاقِحٌ وَ غَيْرُ ذَلِكَ يَنْشُرُهَا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ مِنْهَا مَا يُهْبِجُ السَّحَابَ لِلْمَطَرِ وَ مِنْهَا رِيحٌ تَحْسِسُ السَّحَابَ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ رِيحٌ تَعْصِرُ السَّحَابَ فَتَمَطِّرُهُ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ مِنْهَا رِيحٌ مِمَّا عَدَدَ اللَّهُ فِي الْكِتَابِ

ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានចន្លោះថា៖ "អល់ឡោះហ្គី ព្រះដ៏មានព្រះរាជបន្ទូលឧត្តុង្គឧត្តម មាននូវខ្យល់មេត្តាធម៌ ដែលប្រាកដឡើង និងខ្យល់ឯទៀតដែលបង្ហាញឲ្យឃើញនូវព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ^{عليه السلام} ។ ក្នុងចំណោម

ខ្យល់ទាំងនេះ មានខ្យល់ដែលធ្វើឲ្យមានដុំពពកភ្លៀង មានខ្យល់ទ្រដុំពពកក្នុងចន្លោះមេឃនិងដី មាន
ខ្យល់ដែលរឹតដុំពពកឲ្យភ្លៀងដោយការអនុញ្ញាតពីអស់ឡោះហ្ន៎ ហើយមានខ្យល់ដែលអស់ឡោះហ្ន៎
រាយរាប់នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ។

فَأَمَّا الرِّيحُ الْأَرْبَعُ الشَّمَالُ وَ الْجُنُوبُ وَ الصَّبَا وَ الدَّبُورُ فَإِنَّمَا هِيَ أَسْمَاءُ الْمَلَائِكَةِ الْمُوَكَّلِينَ بِهَا إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُمْهَبَ شَمَالًا أَمَرَ
الْمَلَكَ الَّذِي اسْمُهُ الشَّمَالُ فَيَهْبِطُ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّكْنِ الشَّامِيِّ فَضْرَبَ بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الشَّمَالِ حَيْثُ يُرِيدُ
اللَّهُ مِنَ الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ

ទាក់ទិននឹងខ្យល់ទាំងបួននោះ ខ្យល់ជើង ខ្យល់ត្បូង ខ្យល់ស្ទឹងបា និង ខ្យល់ដូរាច្វិរ ទាំងនេះជាព្រះនាម
របស់អស់ទេវតាដែលត្រូវចាត់ឲ្យមកគ្រប់គ្រងខ្យល់ទាំងនោះ ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើអស់ឡោះហ្ន៎មាន
ព្រះបំណងឲ្យខ្យល់ជើងបក់ ព្រះអង្គបញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថាទិសខាងជើង(អាល់-ស្ទីម៉ាល)
ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃត៍ អាល់-ហ្គារីម) មកឈរនៅឯ អាល់-ស្ទាមី
ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នេះ ខ្យល់ជើងនឹងបក់រហ័ត់រហ័យលើដីនិងលើ
សមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់មានព្រះបំណង ។

وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ جَنُوبًا أَمَرَ الْمَلَكَ الَّذِي اسْمُهُ الْجُنُوبُ فَهَبَطَ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّكْنِ الشَّامِيِّ فَضْرَبَ بِجَنَاحِهِ
فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الْجُنُوبِ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ

ប្រសិនបើអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់បម្រុងចាត់បញ្ជូនខ្យល់ត្បូង ព្រះអង្គបញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថា
ទិសខាងត្បូង (អាល់-យ៉ានុប) ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃត៍ អាល់-
ហ្គារីម) មកឈរនៅឯ អាល់-ស្ទាមី ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នេះខ្យល់ត្បូង
នឹងបក់រហ័ត់រហ័យលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់មានព្រះបំណង ។

وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ رِيحَ الصَّبَا أَمَرَ الصَّبَا الَّذِي اسْمُهُ الصَّبَا فَهَبَطَ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّكْنِ الشَّامِيِّ فَضْرَبَ
بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الصَّبَا حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ جَلَّ وَ عَزَّ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ

ប្រសិនបើអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់បម្រុងចាត់បញ្ជូនខ្យល់ អាល់-ស្ទីបា ព្រះអង្គបញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះ
នាមថា អាល់-ស្ទីបា ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ(អាល់-បៃត៍ អាល់-ហ្គារីម) មក
ឈរនៅឯ អាល់-ស្ទាមី ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នេះខ្យល់ អាល់-ស្ទីបា
នឹងបក់រហ័ត់រហ័យលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់មានព្រះបំណង ។

وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ دُبُورًا أَمَرَ الْمَلَكَ الَّذِي اسْمُهُ الدَّبُورُ فَهَبَطَ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّكْنِ الشَّامِيِّ فَضْرَبَ بِجَنَاحِهِ
فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الدَّبُورِ حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ مِنَ الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ

ប្រសិនបើអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់បម្រុងចាត់បញ្ជូនខ្យល់ អាល់-ដូរាច្វិរ ព្រះអង្គបញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះ

នាមថា អាល់-ហ្គាហ្វិរ ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ(អាល់-បៃត៍ អាល់-ហ្គាហ្វិរ) មក
ឈរនៅឯ អាល់-ស្វាមី ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នោះខ្យល់ អាល់-ហ្គាហ្វិរ នឹង
បក់របាំតំរាយលើដីនិងលើសមុទ្រចម្រង់ណាដែលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَحَدَّ}ទ្រង់មានព្រះបំណង ។

ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) أَمَا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِ رِيحُ الشَّمَالِ وَ رِيحُ الْجَنُوبِ وَ رِيحُ الدَّبُورِ وَ رِيحُ الصَّبَا إِمَّا تُصَافُّ إِلَى
الْمَلَائِكَةِ الْمُؤَكَّلِينَ بِهَا.

បន្ទាប់មក អាហ្វិរ យ៉ាក្រឹត្យ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "នេះគឺសម្តីដែលលោកពួ គឺ ខ្យល់ជើង ខ្យល់ត្បូង ខ្យល់
អាល់-ហ្គាហ្វិរ និងខ្យល់អាល់-ស្វ័បា តែនេះគឺទេវតានានាដែលត្រូវចាត់ឲ្យគ្រប់គ្រងខ្យល់ទាំងនេះវិញ
ទេ ។" (អាល់-កាហ្វី ហ្គាឌីស្ទ ១៤៥១១) ឬ (الكافي 8 : 91 / 63) 30:45-53, 51:38-47, 54:17-21, 69:1-8, 89:5-13

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْحَيْثَ
مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَنِّي حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾

២៦៧. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអឺយ ចូរបរិច្ចាគទ្រព្យបរិសុទ្ធមួយចំនួនដែលពួកអ្នករកបាននិងទ្រព្យមួយ
ចំនួនដែលបានមកពីអ្វីដែលយើងបានឲ្យចេញមកពីដីសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកកុំប៉ងប្រាថ្នា
បរិច្ចាគនូវអ្វីដែលអន់ គឺអ្វីដែលខ្លួនពួកអ្នកផ្ទាល់ទទួលយកដោយបិទភ្នែកនោះ (គឺដោយមើល
ងាយ) ។ ចូរដឹងថាអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គសមជាទីស្ងើច
សរសើរបំផុត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ២៦៧

الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيِّ الْوَشَّاءِ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِي
قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَ بِمَا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَ لَا تَيَمَّمُوا الْحَيْثَ مِنْهُ
تُنْفِقُونَ

[...] អាហ្វិរ បាស្រៀវបានតំណាលអាហ្វិរ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَحَدَّ} [២:២៦៧]
បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអឺយ ចូរបរិច្ចាគទ្រព្យបរិសុទ្ធមួយចំនួនដែលពួកអ្នករកបាននិងទ្រព្យមួយចំនួន
ដែលបានមកពីអ្វីដែលយើងបានឲ្យចេញមកពីដីសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកកុំប៉ងប្រាថ្នាបរិច្ចាគនូវអ្វី
ដែលអន់ ។

قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) إِذَا أَمَرَ بِالتَّحْلِ أَنْ يُرَكِّي يَجِيءُ قَوْمٌ بِالْوَانِ مِنْ تَمْرٍ وَ هُوَ مِنْ أَرْضِ التَّمْرِ يُؤَدُّونَهُ مِنْ
رَكَاتِهِمْ تَمْرًا يُقَالُ لَهُ الْجُعْرُورُ وَ الْمَعَى فَأَرَةُ قَلِيلَةَ اللَّحَاءِ عَظِيمَةَ النَّوَى وَ كَانَ بَعْضُهُمْ يَجِيءُ بِهَا عَنِ التَّمْرِ الْجَدِيدِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ
(صلى الله عليه وآله) لَا تَخْرُصُوا هَاتَيْنِ التَّمْرَتَيْنِ وَ لَا تَجِيئُوا مِنْهَا بِشَيْءٍ وَ فِي ذَلِكَ نَزَلَتْ وَ لَا تَيَمَّمُوا الْحَيْثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَ
لَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغِضُوا فِيهِ وَ الْإِعْمَاضُ أَنْ تَأْخُذَ هَاتَيْنِ التَّمْرَتَيْنِ .

អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «កាលវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} បានដាក់បញ្ជាឲ្យបង់ស្យាកាត់ ផ្ទៃលមើ (គឺស្យាកាត់ដែលត្រូវបង់លើផលានុផល) មនុស្សម្នាយកផ្ទៃលមើច្រើនបែបមក ។ ជនទាំងនេះ ចង់បង់ស្យាកាត់ផ្ទៃលមើដែលគេហៅថាអាស៊ី-យូស៊ី និង អាស៊ី-មីអុហ្វាវ៉ាត្រីដែលជាពូជលមើមាន សាច់តិច គ្រាប់ធំ ។ អ្នកខ្លះបានយកផ្ទៃលមើនេះមកដាក់ជាស្យាកាត់ មិនឲ្យផ្ទៃលមើល្អទេ ។ វិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះវចនៈថា៖ "កុំយកលមើទាំងពីរនេះមក កុំឲ្យលមើទាំងនេះជាស្យាកាត់ ។» ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងនេះឯងដែលគេបើកឲ្យដឹងថា៖ [២:២៦៧] ចូរពួកអ្នកកុំបង់ប្រាថ្នាបរិច្ចាគនូវអ្វីដែលអន់ គឺអ្វីដែលខ្លួនពួកអ្នកផ្ទាល់ទទួលយកដោយបិទភ្នែកនោះ បិទភ្នែកមានន័យថាដាក់ស្យាកាត់របស់ដែល អន់គុណភាព ដូចផ្ទៃលមើទាំងពីរបែបខាងលើនេះ ។» (9 /48 :4 الكافي)

***

و فِي رِوَايَةٍ أُخْرَى عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ فَقَالَ كَانَ الْقَوْمُ قَدْ كَسَبُوا مَكَاسِبَ سَوْءٍ فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَلَمَّا أَسْلَمُوا أَرَادُوا أَنْ يُخْرِجُوهَا مِنْ أَمْوَالِهِمْ لِيَتَصَدَّقُوا بِهَا فَأَبَى اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى إِلَّا أَنْ يُخْرِجُوا مِنْ أَطْيَبِ مَا كَسَبُوا.

នៅក្នុងសេចក្តីរាយការណ៍មួយទៀត អាចិ បាស្មៀវបានផ្ទៃឯតមកពីអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ដែល មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{وحد} [២:២៦៧] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអីយ ចូរបរិច្ចាគទ្រព្យបរិសុទ្ធ មួយចំនួនដែលពួកអ្នករកបាន ថា៖ «មនុស្សសម័យមុនអ៊ីស្លាមរកទ្រព្យបានមកដោយមិនត្រឹមត្រូវ ។ ពេលពួកគេទៅជាអ៊ីស្លាម ពួកគេចង់ឲ្យជាស្យាកាត់នូវទ្រព្យដែលពួកគេរកបានមកនេះ ដែលមិនត្រឹម ត្រូវ ។ ដូច្នេះអស់ឡោះហ្ន៎^{وحد}បដិសេធ រៀបលែងតែពួកគេឲ្យនូវអ្វីដែលបរិសុទ្ធត្រឹមត្រូវដែលពួកគេរក បាន ។» (10 /48 :4 الكافي)

***

عَنْ زُرَّارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: "وَلَا تَتِمَّمُوا الْحَيْثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ". قَالَ: «كَانَتْ بَقَايَا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ أَصَابُوهَا مِنَ الرِّبَا، [مِنَ الْمَكَاسِبِ] الْحَيْثَ قَبْلَ ذَلِكَ، فَكَانَ أَحَدُهُمْ يَتِمَّمُهَا فَيُنْفِقُهَا وَ يَتَصَدَّقُ بِهَا، فَتَهَا هُمْ اللَّهُ عَنِ ذَلِكَ». (تفسير العياشي 1/491 :1)**

ស៊ូរ៉ាវ៉ាត្រី (វ៉ាវ៉ា) បានតំណាលតមកពីអាចិ យ៉ាកុហ្វា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{وحد} [២:២៦៧] ចូរពួកអ្នកកុំបង់ប្រាថ្នាបរិច្ចាគនូវអ្វីដែលអន់ ថា៖ «នៅមានសល់ក្នុងទ្រព្យរបស់ប្រជានិករនូវ អ្វីដែលពួកគេរកបានមកពីព្រឹទ្ធិកម្ម (គឺការយកចំណេញហួសហេតុ) មិនត្រឹមត្រូវកាលពីមុន ។ ពួកគេខ្លះ ចង់ដាក់អ្វីដែលមិនត្រឹមត្រូវនេះជាស្យាកាត់ តែអស់ឡោះហ្ន៎^{وحد}ហាមធ្វើបែបនេះ ។» (491 /149 :1 تفسير العياشي)

***

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدِ الصَّبِيِّ، قَالَ: مَرَّ إِبْرَاهِيمُ النَّخَعِيُّ عَلَى امْرَأَةٍ وَ هِيَ جَالِسَةٌ عَلَى بَابِ دَارِهَا بُكْرَةً، وَ كَانَ يُقَالُ لَهَا: أُمُّ بَكْرٍ، وَ فِي يَدِهَا مِعْزَلٌ تَعْرُلُ بِهِ، فَقَالَ: يَا أُمَّ بَكْرٍ، أَمَا كَبِرْتِ، أَمْ يَأْنِ لَكَ أَنْ تَصْعِي هَذَا الْمِعْزَلَ؟ فَقَالَتْ: وَ كَيْفَ أَصْعُهُ، وَ سَمِعْتُ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «هُوَ مِنْ طَيِّبَاتِ الْكَسْبِ». (تفسير العياشي 1/494 :1)**

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ខ័លីដ្ឋ អាល់-ដ្ឋីប៊ីបានតំណាលថាអ៊ីបរហ៊ូម អាល់-ណាខ័អ៊ីបានជួបនារីម្នាក់អង្គុយឯមាត់
បង្អួចផ្ទះគាត់ជាមួយរហាត់ ។ គាត់ឈ្មោះ អ៊ូម បាការី គាត់កាន់ផ្លែរហាត់ដែលគាត់បង្វិល ។ អ៊ីបរហ៊ូម
អាល់-ណាខ័អ៊ីបានសួរថា៖ «អ៊ូម បាការីអើយ អ្នកចាស់ជរាហើយ មិនពិបាកបង្វិលផ្លែរហាត់នេះទេ ?»
អ៊ូម បាការីបានថា៖ «ឲ្យខ្ញុំឈប់ម្តេចទៅ ។ ខ្ញុំបានឮអាល្លោះ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាហ្វិ គ្លីលីប عليه السلام អាមីរុល-មុមីនីន

មានរចនាថា៖ [២:២៥៧] ទ្រព្យបរិសុទ្ធមួយចំនួនដែលពួកអ្នករកបាន ។»
(تفسير العياشي 1: 494 / 150)

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٨﴾
២៦៨. ស្តែត្តនយកសេចក្តីក្រខ្សត់មកបន្លាចពួកអ្នក វាប្រើពួកអ្នកឲ្យប្រព្រឹត្តអំពើអសីលធម៌ ។
អល់ឡោះហ្វ្លាសន្យាអភ័យទោសឲ្យដោយព្រះអង្គផ្ទាល់និងករុណាប្រណីពួកអ្នក (គឺលុបលាង
បាបនិងបង្កើនទ្រព្យពួកអ្នក) ។ អល់ឡោះហ្វ្លាមានព្រះហឫទ័យទូលំទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ
សព្វសារពើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ២៦៨

ابن بابويه، قال: حَدَّثَنِي أَبِي (رَضِيَ اللهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يُحْيَى الْعَطَّارُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى، قَالَ: حَدَّثَنَا
الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ، عَنْ عَبَّاسٍ، عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): إِنِّي رُبَّمَا خَزَنْتُ فَلَا أَعْرِفُ فِي
أَهْلِ وَ لَا مَالٍ وَ لَا وَلَدٍ، وَ رُبَّمَا فَرَحْتُ فَلَا أَعْرِفُ فِي أَهْلِ وَ لَا مَالٍ وَ لَا وَلَدٍ. فَقَالَ: «إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَ مَعَهُ مَلَكٌ وَ شَيْطَانٌ،
فَإِذَا كَانَ فَرَحُهُ كَانَ مِنْ دُنُو الْمَلِكِ مِنْهُ، وَ إِذَا كَانَ خَزْنُهُ كَانَ مِنْ دُنُو الشَّيْطَانِ مِنْهُ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ
الْفَقْرَ وَ يَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَ اللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِنْهُ وَ فَضْلًا وَ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ"». (علل الشرائع: 1 / 93)**

អ៊ីបនូ បាបាវ៉ែហ្វ្លាបានតំណាល [...] តមកពីអ្នកបង្ក រ៉ាវ៉ាហ្វ្លាដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានទូលអាហ្វិ
អ្នកបង្កឡោះហ្វ្លា صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «ជូនកាលទូលបង្គំភ័យខ្លាចមិនបានស្គាល់ភរិយាទូលបង្គំ កូនៗនិងទ្រព្យ
ទូលបង្គំ ។ ជូនកាលទូលបង្គំសប្បាយចិត្តដែលមិនស្គាល់ភរិយាទូលបង្គំ កូនៗនិងទ្រព្យទូលបង្គំ ។»
អាហ្វិ អ្នកបង្កឡោះហ្វ្លា صلوات الله عليه والسلام មានរចនាថា៖ «មនុស្សម្នាក់ៗសុទ្ធតែមានទេវតាមួយអង្គនិងស្តែត្តនមួយ
ជាប់ខ្លួន ។ ពេលណាអ្នកនោះសប្បាយចិត្ត ពេលនោះទេវតានៅក្បែរអ្នកនោះ ។ ពេលអ្នកនោះភ័យ
ព្រួយ ស្តែត្តននៅក្បែរអ្នកនោះ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ្លា تبارك وتعالى [២:២៦៨] ស្តែត្តនយកសេចក្តីក្រ
ខ្សត់មកបន្លាចពួកអ្នក វាប្រើពួកអ្នកឲ្យប្រព្រឹត្តអំពើអសីលធម៌ ។ អល់ឡោះហ្វ្លាសន្យាអភ័យទោសឲ្យ
ដោយព្រះអង្គផ្ទាល់និងករុណាប្រណីពួកអ្នក ។ អល់ឡោះហ្វ្លាមានព្រះហឫទ័យទូលំទូលាយ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។» (علل الشرائع: 1 / 93)

يُوتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَدْرَأُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾
២៦៩. ព្រះអង្គប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយដែលគេបាន
ប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យ ពិតណាស់គេបានប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវសេចក្តីល្អមួយដ៏សម្បើម ។
[តែ]មានតែអ្នកមានវិចារណញាណទេដែលយកចិត្តទុកដាក់ ។

អតិប្បាយអាយ៉ាស៊ី ២៦៩

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ يُونُسَ، عَنْ أَيُّوبَ بْنِ الْحُرِّ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ " وَ مَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا". فَقَالَ: طَاعَةُ اللَّهِ، وَ مَعْرِفَةُ الْإِمَامِ». (الكافي 1/ 142 :11)**(1)

[...] អាចិ បាស្រៀវបានតំណាលតមកពីអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام}ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَجَدَّ} [២:២៦៩] អ្នកណាមួយដែលគេបានប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យ ពិតណាស់គេបានប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវសេចក្តីល្អមួយដ៏សម្បើម ថា៖ «គឺការស្តាប់បង្គាប់អស់ឡោះហ្ន៎^{وَجَدَّ}និងការទទួលស្គាល់អ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام} [ដែលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَجَدَّ}តែងតាំង] ។» (الكافي 1: 11 / 142)

***

عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ يُونُسَ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: " وَ مَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا". قَالَ: «مَعْرِفَةُ الْإِمَامِ، وَ اجْتِنَابُ الْكِبَائِرِ الَّتِي أَوْجَبَ اللَّهُ عَلَيْهَا النَّارَ». (الكافي 20 / 216 :2)**(2)

[...] អាចិ បាស្រៀវបានតំណាលតមកពីអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام}ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَجَدَّ} [២:២៦៩] អ្នកណាមួយដែលគេបានប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យ ពិតណាស់គេបានប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវសេចក្តីល្អមួយដ៏សម្បើម ថា៖ «គឺការស្តាប់អ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام} [ដែលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَجَدَّ}តែងតាំង] និងចៀសវាងបាបធំដែលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَجَدَّ}តម្រូវឲ្យចូលភ្លើងនរក ។» (الكافي 2: 20 / 216)

***

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ خَالِدٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: " وَ مَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا". فَقَالَ: «إِنَّ الْحِكْمَةَ: الْمَعْرِفَةُ وَ التَّفَقُّهُ فِي الدِّينِ، فَمَنْ فَهَّمَهُ مِنْكُمْ فَهُوَ حَكِيمٌ، وَ مَا مِنْ أَحَدٍ يَمُوتُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَحَبَّ إِلَى إِبْلِيسَ مِنْ مَوْتِ فَتِيهِ». (تفسير العياشي 1/ 498 :1)**

សូឡែម៉ាន ប៊ីន ខ័លីដូបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام}អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{وَجَدَّ} [២:២៦៩] អ្នកណាមួយដែលគេបានប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យ ពិតណាស់គេបានប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវសេចក្តីល្អមួយដ៏សម្បើម ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ «ប្រាជ្ញាញាណគឺការស្តាប់អ៊ីម៉ាំនិងការយល់សាសនា ។ អ្នកណាក្នុងចំណោមអស់លោកយល់[ដោយពិចារណាអំពីសាសនា] អ្នកនោះមានឧត្តមគតិ ។ អ្នកមានសទ្ធាស្តាប់ដែលជាទីស្រឡាញ់បំផុតសម្រាប់អ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام}គឺនីតិបុគ្គលដែលស្តាប់ (គឺអ្នកសូត្រហ្មាខ្ញុំស្រវត់មាត់តាមសម្តីរបស់ហ្វាត្វិហ្ន៎ គឺតាមអ្នកចេះដឹង) ។» (تفسير العياشي 1: 498 / 151)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، رَفَعَهُ، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): مَا فَسَمَ اللَّهُ لِلْعِبَادِ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ، فَتَوْمُ الْعَاقِلِ أَفْضَلُ مِنَ سَهْرِ الْجَاهِلِ، وَ إِقَامَةُ الْعَاقِلِ أَفْضَلُ مِنْ شُحُوصِ الْجَاهِلِ، وَ لَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا وَ لَا رَسُولًا حَتَّى يَسْتَكْمِلَ الْعَقْلَ، وَ يَكُونَ عَقْلُهُ أَفْضَلَ مِنْ جَمِيعِ عُقُولِ أُمَّتِهِ، وَ مَا يُضْمَرُ النَّبِيُّ فِي نَفْسِهِ

أَفْضَلُ مِنَ اجْتِهَادِ الْمُجْتَهِدِينَ، وَ مَا أَدَّى الْعَبْدُ فَرِيضَةَ اللَّهِ حَتَّى عَقَلَ عَنْهُ، وَ لَا بَلَغَ جَمِيعَ الْعَابِدِينَ فِي فَضْلِ عِبَادَاتِهِمْ مَا بَلَغَ الْعَاقِلُ، وَ الْعُقَلَاءُ هُمْ أَوْلَا الْأَبَابِ، قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: «وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أَوْلُوا الْأَبَابِ» (الكافي 1/10: 1)**

មូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន យ៉ាក្កុគ្គបបានតំណាលតមកពីមិត្តយើងច្រើននាក់ តមកពីអាស្ម៉ាដ្ច ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន ខ័លីដ្ច តមកពីមិត្តលោកម្នាក់ដែលតំណាលថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه}មានព្រះវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ន៎^{رحمته} មិនបានចែកឲ្យបាវព្រះអង្គ^{رحمته}នូវអ្វីដែលប្រសើរជាងប្រាជ្ញាញាណទេ ។ ដូច្នេះការដេករបស់អ្នកមានប្រាជ្ញាញាណប្រសើរជាងការមិនដេករបស់អ្នកអវិជ្ជា ។ ការសម្រាករបស់អ្នកមានប្រាជ្ញាញាណប្រសើរជាងការចរត្រាចរបស់អ្នកអវិជ្ជា ។ អល់ឡោះហ្ន៎^{رحمته}ចាត់បញ្ជូនណាប៊ីនិងវិស្វលុលមកលុះត្រាតែណាប៊ីនិងវិស្វលុលនោះមានការចេះដឹងកំពូលជាមុនសិន (គឺមានប្រាជ្ញាញាណកំពូល) ។ ប្រាជ្ញាញាណរបស់ណាប៊ីនិងវិស្វលុលប្រសើរជាងប្រាជ្ញាញាណរបស់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ណាប៊ីនិងវិស្វលុលនោះ ។ អ្វីដែលណាប៊ីនិងវិស្វលុលលាក់ទុកក្នុងចិត្តនោះប្រសើរជាងការតស៊ូពុះពាររបស់អ្នកតស៊ូពុះពារក្រៃលែង ។ បាវអល់ឡោះហ្ន៎^{رحمته}មិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎^{رحمته}ទេបើបាវនោះមិនស្គាល់អល់ឡោះហ្ន៎^{رحمته}ទេនោះ (គឺបើមិនចេះដឹងអំពីអល់ឡោះហ្ន៎^{رحمته}ទេ) ។ អ្នកគោរពសក្ការៈទាំងអស់មិនអាចទៅដល់អ្វីដែលអ្នកមានប្រាជ្ញាញាណទៅដល់ទេ ទោះបីពួកអ្នកគោរពសក្ការៈទាំងនោះគោរពសក្ការៈយ៉ាងប្រសើរក៏ដោយ ។ បណ្តាអ្នកមានប្រាជ្ញាញាណគឺបណ្តាអ្នកមានវិចារណញាណ (គឺអ្នកយល់ដឹង) ។ អល់ឡោះហ្ន៎^{رحمته}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៦៩] មានតែអ្នកមានវិចារណញាណទេដែលយកចិត្តទុកដាក់ ។» (11/10: 1) (الكافي)

***

وَ عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ: «الْحِكْمَةُ ضِيَاءُ الْمَعْرِفَةِ، وَ مِيزَانُ التَّقْوَى، وَ ثَمَرَةُ الصِّدْقِ، وَ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَى عِبَادِهِ بِبِعْمَةٍ أَكْبَرَ مِنْ أَنْعَمَ وَ أَرْفَعَ وَ أَجْزَلَ وَ أَبْهَى مِنَ الْحِكْمَةِ لِلْقَلْبِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَ مَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَ مَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أَوْلُوا الْأَبَابِ"» (مصباح الشريعة: 198)**

គេបានថ្លែងតមកពីអាល-ស្វ័ឌ្រិក្ក^{صلوات الله عليه}ដែលមានវចនៈថា៖ «ប្រាជ្ញាញាណជាពន្លឺរបស់អភិញ្ញា ជាជញ្ជីងរបស់អធិមោក្ខ (គឺការជឿស៊ីបចិត្ត) ជាលទ្ធផលរបស់សច្ចធម៌ (គឺសេចក្តីត្រឹមត្រូវ) ។ អល់ឡោះហ្ន៎^{رحمته}មិនបានប្រទានឲ្យបាវព្រះអង្គ^{رحمته}នូវព្រះគុណបការគុណណាដែលធំ ដែលល្អ ដែលខ្ពស់ ដែលប្រសើរជាងប្រាជ្ញាញាណនៃចិត្តទេ ។ អល់ឡោះហ្ន៎^{رحمته}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៦៩] ព្រះអង្គប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយដែលគេបានប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យ ពិតណាស់គេបានប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវសេចក្តីល្អមួយដ៏សម្បើម ។ [តែ]មានតែអ្នកមានវិចារណញាណទេដែលយកចិត្តទុកដាក់ ។» (198) (مصباح الشريعة)

***

أَبُو مُحَمَّدٍ الْقَاسِمُ بْنُ الْعَلَاءِ رَحِمَهُ اللَّهُ رَفَعَهُ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ كُنَّا مَعَ الرَّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بِمَرَوْ فَاجْتَمَعْنَا فِي الْجَامِعِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِي بَدْءِ مَقْدَمِنَا فَأَذَارُوا أَمْرَ الْإِمَامَةِ وَ ذَكَرُوا كَثْرَةَ اخْتِلَافِ النَّاسِ فِيهَا فَدَخَلْتُ عَلَى سَيِّدِي (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَأَعْلَمْتُهُ حَوْضَ النَّاسِ فِيهِ فَتَبَسَّمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ثُمَّ قَالَ يَا عَبْدَ الْعَزِيزِ جَهْلَ الْقَوْمِ وَ حُدُوعُوا عَنْ آرَائِهِمْ

មូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន យ៉ាក្កុគ្គបបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ មូហាំម៉ាដ្ច អាល-ក្វីស៊ីម ប៊ិន អាល-អាក្កុឡាអ៊ូ ទទួលបានមកពីអ្នកបង្គាប់ខ្លួន អ្នកស្ម័គ្រ ប៊ិន មុស្លីមដែលមានវចនៈថាខ្ញុំបាននៅជុំជាមួយអាល-រីដ្ច^{صلوات الله عليه}នៅឯម៉ារ

ពេលប្រជុំគ្នានៅក្នុងម៉ាស៊ីដូ ក្នុងថ្ងៃសុក្រ ពេលយើងទើបមកដល់ ។ ពួកគេបាននិយាយអំពីរឿង
 អ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូ ។ មានការទាស់គំនិតគ្នាយ៉ាងច្រើនក្នុងចំណោមមនុស្សពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងនេះ ។ ខ្ញុំក៏បានមក
 ជួបព្រះបរមគ្រូ صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំប្រាប់រឿងប្រជាកស្រុកឈ្មោះប្រកែកគ្នាអំពីរឿងនេះ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានញញឹម
 ដាក់ខ្ញុំហើយមានវចនៈថា៖ "អាប់ខុល អុស្ត្រូស្តរីយ មនុស្សមិនដឹងអ្វីទេ ហើយត្រូវសាសនាខ្លួនឯង
 បោកបញ្ឆោត ។"

...فَكَيْفَ هُمْ بِاخْتِيَارِ الْإِمَامِ وَالْإِمَامِ عَالِمٌ لَا يَجْهَلُ وَ رَاعٍ لَا يَنْكُلُ مَعْدُنُ الْقُدْسِ وَالطَّهَارَةِ وَالنُّسْكَ وَالرَّهَادَةِ وَالْعِلْمِ وَالْ
 الْعِبَادَةِ مَخْصُوصٌ بِدَعْوَةِ الرَّسُولِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَ نَسِلِ الْمُطَهَّرَةِ الْبَيْتُولِ لَا مَعْمَرَ فِيهِ فِي نَسَبٍ وَ لَا يُدَانِيهِ ذُو حَسَبٍ
 فِي الْبَيْتِ مِنْ فُرَيْشٍ وَ الذَّرْوَةِ مِنْ هَاشِمٍ وَ الْعَتْرَةِ مِنَ الرَّسُولِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَ الرِّضَا مِنَ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ شَرَفُ
 الْأَشْرَافِ وَ الْفَرْعُ مِنْ عَبْدِ مَنَافٍ نَامِي الْعِلْمِ كَامِلُ الْحِلْمِ مُضْطَلَعٌ بِالْإِمَامَةِ عَالِمٌ بِالسِّيَاسَةِ مَفْرُوضُ الطَّاعَةِ قَائِمٌ بِأَمْرِ اللهِ عَزَّ وَ
 جَلَّ نَاصِحٌ لِعِبَادِ اللهِ حَافِظٌ لِدِينِ اللهِ

តើពួកគេមានសិទ្ធិជ្រើសយកអ៊ីម៉ាមដូចម្តេចទៅ អ៊ីម៉ាម صلوات الله عليه والسلام ជាអ្នកមានអភិញ្ញា មិនមែនល្ងង់ខ្លៅទេ ជា
 គង្វាលចៀមដែលមិនចេះនឿយហត់ ជាឃ្លាំងនៃពិសិដ្ឋភាព ជាឃ្លាំងនៃសុទ្ធភាព ជាឃ្លាំងនៃវត្តប្រតិបត្តិ
 តឹងរឹង ជាឃ្លាំងអភិញ្ញា ជាឃ្លាំងសក្ការៈបូជា ដែលត្រូវដាក់មកជាពិសេសតាមការសូមរបស់
 វិស្វលុលឡោះហ្គ័រ عليه وآله ដែលចេញមកពីក្រសែលោហិតដែលត្រូវជម្រះបន្សុទ្ធ អាល់-បាក្វីរ៉ោះត្តិ ។ មិន
 មានសំណួរសួរ (គឺមិនអាចសង្ស័យ) អំពីក្រសែលោហិតអ៊ីម៉ាម صلوات الله عليه والسلام ទេ ។ មិនមានអ្នកណាអាចប្រៀបធៀប
 អ៊ីម៉ាម صلوات الله عليه والسلام បានទេពាក់ព័ន្ធនឹងអភិជនភាពនិងព្រះរាជកុលដ្ឋាននោះ គឺគ្រួសាររបស់វិស្វលុលឡោះហ្គ័រ عليه وآله
 និងសេចក្តីសព្វព្រះហឫទ័យអស់ឡោះហ្គ័រ عليه وآله ក្នុងចំណោមពួកគូរិយ័ស្ត្រនិងក្នុងចំណោមបណ្តាកូនចៅ
 របស់ហ្វាស្ត្រីម عليه وآله ។ អ៊ីម៉ាម صلوات الله عليه والسلام ជាបុគ្គលថ្លៃថ្នូរលើសអស់បុគ្គលថ្លៃថ្នូរនិងប៉ែកខាងកុលសម្ព័ន្ធអាប់ខុ
 ម៉ាណាហ្វ លើសអស់អ្នកមានការចេះដឹង លើសអស់អត់ធ្មត់សព្វគ្រប់និងអ្នកដឹងអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូច្បាស់និង
 ពិតពនយោបាយទៅទៀត ។ ចាំបាច់ត្រូវនៅក្រោមឱវាទអ៊ីម៉ាម صلوات الله عليه والسلام ដែលត្រូវតែងតាំងតាមព្រះបញ្ជា
 អស់ឡោះហ្គ័រ عليه وآله ដែលជាអ្នកណែនាំបាវទាំងឡាយរបស់អស់ឡោះហ្គ័រ عليه وآله ដែលជាអ្នកការពារព្រះសាសនា
 របស់អស់ឡោះហ្គ័រ عليه وآله ។

إِنَّ الْأَنْبِيَاءَ وَالْأَنْبِيَاءَ (صَلَوَاتُ اللهِ عَلَيْهِمْ) يُؤْتِيهِمُ اللهُ مِنْ خَزَائِنِ عِلْمِهِ وَ حِكْمِهِ مَا لَا يُؤْتِيهِ غَيْرُهُمْ فَيَكُونُ عِلْمُهُمْ
 فَوْقَ عِلْمِ أَهْلِ الزَّمَانِ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى أَمْ مَنْ يُهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ مَنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدَى فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ
 وَ قَوْلِهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ مَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا

អស់ឡោះហ្គ័រ عليه وآله ដឹកនាំព្រះសាស្ត្រ عليه وآله និងអ៊ីម៉ាម عليه وآله ប្រទានឲ្យអស់ព្រះអង្គ عليه وآله នូវឃ្លាំងព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គ
عليه وآله និងព្រះញាណបាវមីព្រះអង្គ عليه وآله ដែលព្រះអង្គ عليه وآله មិនឲ្យអ្នកណាផ្សេងឡើយ ។ ដូច្នេះហើយបានជាព្រះ
 អភិញ្ញារបស់អស់ព្រះអង្គ عليه وآله ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងចំណេះដឹងរបស់មនុស្សក្នុងសម័យរបស់អស់ព្រះអង្គ عليه وآله នៅ
 ក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [១០:៣៥] ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "តើមានដៃគូណាមួយរបស់អស់លោក
 អាចដឹកនាំឆ្ពោះទៅកាន់ការពិតបានទេ?" ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "អស់ឡោះហ្គ័រជាអ្នកដឹកនាំឆ្ពោះទៅកាន់
 ការពិត ។ តើគួរតាមអ្នកដែលដឹកនាំឆ្ពោះទៅរកការពិត ឬតាមបុគ្គលដែលមិនស្ថិតនៅលើមាតិកា ទេ"

បើពុំមានគេដឹកនាំបុគ្គលនោះទេ?" និងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{تبارك وتعالى} [២:២៦៩] ព្រះអង្គប្រទាន ប្រាជ្ញាញាណឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយដែលគេបានប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យ ពិត ណាស់គេបានប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវសេចក្តីល្អមួយដ៏សម្បើម ។» (الكافي 1/154 :1)

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾

២៧០. ការចាយវាយ (គឺទាន) ដែលពួកអ្នកបានចំណាយ ឬបំណងដែលពួកអ្នកបង់ក្នុងចិត្តនោះ អល់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណ ។ ជនទុច្ចរិតពុំមានអ្នកជំនួយ[ក្នុងចំណោមជនទុច្ចរិតនោះ]ឡើយ ។

إِنْ تَبَدُّوا الْأَصْدَقَاتِ فَنِعْمَ هِيَ ۖ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾

២៧១. បើពួកអ្នកធ្វើទានដោយចេញមុខ វាជាការប្រពៃ ។ បើពួកអ្នកបិទបាំងវា ហើយពួកអ្នកដាក់ទាន នោះឲ្យទៅអ្នកក្រីក្រ វាជាការប្រសើរលើសនោះសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គនឹងកម្ចាត់អំពើ អាក្រក់មួយចំនួនរបស់ពួកអ្នក ។ អល់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណទង្វើរបស់ពួកអ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៧០-២៧១

عَنْ يُونُسَ بْنِ زَبْيَانَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ". قَالَ: «مَا لَهُمْ مِنْ أَيْمَةٍ يُسْمُونَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ». (تفسير العياشي 1: 193 / 211)**

យូនុស ប៊ិន ស្តាប់យ៉ានបានច្រើនថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ យ៉ាក្តុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{وجل} [២:២៧០] ជនទុច្ចរិតពុំបានអ្នកជំនួយ[ក្នុងចំណោមជនទុច្ចរិតនោះ]ឡើយ ។ អាប៊ូ យ៉ាក្តុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មាន វចនៈថា៖ «ពួកគេនឹងមិនមានអ្វីម្យ៉ាងដែលពួកគេអាចសូមជំនួយបានឡើយក្នុងនាមពួកអ្វីម្យ៉ាងនោះ ។» (211/193 :1 تفسير العياشي ដកស្រង់ពីក្នុងគឺតាប អាល់-ប៊ូរហ្គាន)

***

وَعَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ فَصَّالَةَ بْنِ أَيُّوبَ، عَنْ أَبِي الْمَعْرُورِ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "إِنْ تَبَدُّوا الصَّدَقَاتِ فَنِعْمًا هِيَ وَ إِنْ تُخْفُوهَا وَ تُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ". قَالَ: «لَيْسَ مِنَ الرِّكَاتِ، وَ صَلَّتْكَ قَرَابَتِكَ لَيْسَ مِنَ الرِّكَاتِ». (الكافي 3 : 9 / 499)**

[...] អាប៊ូ បាស្ទៀរបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{وجل} [២:២៧១] បើពួកអ្នកធ្វើទានដោយចេញមុខ វាជាការប្រពៃ ។ បើពួកអ្នកបិទបាំងវា ហើយពួកអ្នកដាក់ ទាននោះឲ្យទៅអ្នកក្រីក្រ វាជាការប្រសើរលើសនោះសម្រាប់ពួកអ្នក ។ អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «នេះមិនមែនស្លាកាតុំទេ ។ រក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយសាច់ញាតិរបស់លោកក៏មិនមែននៅ ក្នុងស្លាកាតុំទេដែរ ។» (9 / 499 :3 الكافي)

***

العَيَّاشِيُّ: عَنِ الْحَلِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: «وَأِنْ تُخْفُوها وَتُؤْتُوها الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ». قَالَ: «لَيْسَ تِلْكَ الرِّكَاءُ، وَ لَكِنَّ الرَّجُلَ يَتَصَدَّقُ لِنَفْسِهِ، وَ الرِّكَاءُ عِلَاقِيَّةٌ لَيْسَ بِسِرٍّ». (تفسير العيَّاشي 151 / 499: 1)**

អាល់-អ៊ែយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីអាល់-ហ្គាល់ប៊ី តមកពីអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ថាខ្ញុំបានសួរ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វី [២:២៧១] ហើយពួកអ្នកបិទបាំងវា ហើយពួកអ្នកដាក់ទាននោះ: ឲ្យទៅអ្នកក្រីក្រ វាជាការប្រសើរលើសនោះសម្រាប់ពួកអ្នក ។ អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسَّلام} មានវចនៈ ថា: «នេះមិនមែនស្មារតីទេ តែគេដាក់ទានសម្រាប់ខ្លួនឯង (គឺដោយពេញចិត្ត មិនមែនច្បាប់ដាក់ កំហិតទេ) ។ ឲ្យស្មារតីគឺឲ្យដោយចេញមុខ មិនមែនដោយស្មារតីទេ ។» (499 / 151 : 1) (تفسير العيَّاشي)

***

អល់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ទ្រង់ញាណ

علي بن محمدٍ مُرسلاً عن أبي الحسن الرضا (عليه السلام) قال: وَ أَمَّا الْحَبِيرُ فَالَّذِي لَا يَعْرِضُ عَنْهُ شَيْءٌ وَ لَا يَفُوتُهُ لَيْسَ لِلتَّجْرِبَةِ وَ لَا لِلْإِعْتِبَارِ بِالْأَشْيَاءِ فَعِنْدَ التَّجْرِبَةِ وَ الإِعْتِبَارِ عِلْمَانِ وَ لَوْ لَا هُمَا مَا عُلِمَ لِأَنَّ مَنْ كَانَ كَذَلِكَ كَانَ جَاهِلًا وَ اللَّهُ لَمْ يَزَلْ خَبِيرًا بِمَا يَخْلُقُ وَ الْحَبِيرُ مِنَ النَّاسِ الْمُسْتَحْبِرُ عَنْ جَهْلِ الْمُتَعَلِّمِ

អាលី ប៊ិន អ៊ីបៈហ្វីមបានថ្លែង យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានមិនដាច់ តមកពីអាហ្វិ អាល់-ហ្គាសាន់ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} អាល់-រីដ្គី ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ដែលមានវចនៈថា: «ព្រះទ្រង់ញាណ (الخبير) ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ស្គាល់អ្វីៗសព្វគ្រប់ មិនមានអ្វី មួយចៀសផុតពីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ឡើយ ។ ញាណនេះមិនមែនអ្វីដែលបានមកពីបទពិសោធន៍ ឬអាស្រ័យការ សិក្សា រៀនសូត្រទេ ពីព្រោះបទពិសោធន៍និងការសិក្សារៀនសូត្រជាចំណេះពីរ បើមិនមានចំណេះពីរ នេះទេ គេមិនចេះដឹងទេ ព្រោះបុគ្គលបែបនេះមិនចេះដឹងអ្វីទេកាលពីមុនមក ។ អល់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ទ្រង់ ញាណជានិច្ចនូវអ្វីដែលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} បានបង្កើតមកនោះ ។ រីឯអ្នក "ដឹង" ក្នុងចំណោមមនុស្ស នេះគឺ ជម្រើសដែលមនុស្សអវិជ្ជាបានជ្រើសរើសយកមកសិក្សាដើម្បីចេះដឹង ។» (អាល់-កាហ្វី 1 ខណ្ឌ 17 ហ្វាឡីស្ទ 2)

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَأَنْفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤَفِّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾

២៧២. ដឹកនាំពួកគេពុំមែនជាតួនាទីរបស់អ្នកទេ អល់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ដែលដឹកអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះ អង្គ ។ ទ្រព្យដែលពួកអ្នកបរិច្ចាគនោះជាផលប្រយោជន៍សម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នកផ្ទាល់ ហើយពួកអ្នក បរិច្ចាគតែក្នុងការស្វែងរកព្រះភ័ក្ត្រអល់ឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ប៉ុណ្ណោះ: (គឺដើម្បីផ្តាប់ព្រះហឫទ័យ អល់ឡោះហ្វី) ។ ទ្រព្យដែលពួកអ្នកបានបរិច្ចាគនោះនឹងត្រូវសងគ្រប់សព្វពួកអ្នកវិញ គេនឹងមិន ប្រព្រឹត្តអតប្បីលើពួកអ្នកទេ ។

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْقَاقًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَالِمٌ ﴿٢٧٣﴾

9/2 ហ្វាឡីស្ទ ២ - ៥ - نصف الحزب

២៧៣. [ទានរបស់ពួកអ្នកត្រូវចែកចាយជាពិសេសឲ្យទៅ]បណ្តាអ្នកទំលក្រ[ដែលជឿស៊ីប៊ីត្ត] ដែលត្រូវឃុំឃាំងខ្លួន[និងត្រូវតាមចាប់ខ្លួន]នៅលើមាតិកាអល់ឡោះហ្វ័រ [ពួកគេបូជាខ្លួនដើម្បីមូលហេតុអល់ឡោះហ្វ័រ] ពួកគេមិនអាច [ប្រព្រឹត្តិការណ៍] ធ្វើដំណើរទៅណាបានលើផែនដីទេ [ដើម្បីស្វែងរកទ្រព្យ] ។ ជនល្ងង់ខ្លៅគិតថាពួកគេជាអ្នកមាន ព្រោះតែពួកគេទប់ខ្លួន [មិនសូមទានគេទេ] ។ អ្នកអាចស្គាល់ពួកគេបានអាស្រ័យគ្រឿងសម្គាល់ពួកគេ ពួកគេមិនរំខានអ្នកណាដោយការទទួលសុំឡើយ ។ អ្វីៗដែលពួកអ្នកបរិច្ចាគ[ទៅក្នុងផ្លូវល្អ] អល់ឡោះហ្វ័រទ្រង់ញាណ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ២៧២-២៧៣

أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ، قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «نَزَلَتْ آيَةُ فِي أَصْحَابِ الصُّفَّةِ».

អាហ្វិ អាលី អាល់-ត្គីបារស៊ីបានថ្លែងថាអាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام}មានរចនាថា៖ «អាយ៉ាស៊ុត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីបណ្តាអ្នកអាស៊ុស្វ័ហ្វាស៊ុ (បណ្តាអ្នកបូជាខ្លួនចំពោះរ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ័រ ដែលរស់នៅក្រៅម៉ាស់យ៉ូដូ អាល់-ណាបារី ក្នុងខ្ទមប្រក់ស្លឹកឈើ) ។»

قال: و كذلك رواه الكلبي عن ابن عباس، و هم نحو من أربع مائة رجل لم يكن لهم مساكن بالمدينة و لا عشائر يأوون إليهم فجعلوا أنفسهم في المسجد، و قالوا: نخرج في كل سرية يبعثها رسول الله (صلى الله عليه و آله). فحث الله الناس عليهم، فكان الرجل إذا أكل و عنده فضل أتاهاهم به إذا أمسى. (مجمع البيان 2:666)**

លោក[អាល់-ត្គីបារស៊ី]បានថ្លែងថាអ៊ីបនូ អាប់បាស់បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ស្រដៀងនេះដែរ ។ ពួកគេមានចំនួនប្រមាណបួនរយនាក់ ពួកគេមិនមានផ្ទះនៅក្នុងនគរម៉ាឌីណាស៊ុទេ មិនមានសាច់ញាតិជាទីពឹងពាក់ទេ ។ ដូច្នេះពួកគេរស់នៅក្បែរម៉ាស់យ៉ូដូ ។ ពួកគេថា៖ «យើងចេញទៅប្រយុទ្ធក្នុងគ្រប់សមរក្សមិដែលរ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ័រ^{صلوات الله عليه والسلام}បញ្ជូនយើងទៅ ។» អល់ឡោះហ្វ័រតម្រូវឲ្យប្រជារាស្ត្រជួយពួកគេ ។ ដូច្នេះពេលគេបរិភោគសល់ គេយកអាហារសំណល់នោះទៅពួកគេពេលយប់ ។ (666: 2 2:666) ដកស្រង់ពីក្នុងគីតាប អាល់-ហ្វីរហ្វាន)

***

الْعَيْشِيُّ: عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ يُبْعِضُ الْمُلْحِفَ». (تفسير العياشي 1/151 / 500: 1)**

អាល់-អៃយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីយ៉ាក្កុហ្វារ អាល់-យូសូអ៊ី តមកពីអាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام}ដែលមានរចនាថា៖ «អល់ឡោះហ្វ័រ^{صلوات الله عليه والسلام}ស្អប់អ្នកសូមទានដែលរំខាន ។» (500 / 151 : 1) (تفسير العياشي 1/151 / 500: 1)**

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

២៧៤. បណ្តាអ្នកបរិច្ចាគទ្រព្យខ្លួន [លើមាតិកាអល់ឡោះហ្វ័រ] ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ទាំងបិទបាំងទាំងបញ្ចេញឲ្យគេឃើញ ពួកគេមានរង្វាន់នៅឯព្រះម្ចាស់ពួកគេ ។ ពួកគេនឹងមិនភ័យខ្លាច មិនមានទុក្ខសោកឡើយ ។

អតិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ២៧៤

ابْنُ أَبِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَمَرَ بْنِ مُحَمَّدٍ الْجَعْفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو مُحَمَّدٍ الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الْعَبَّاسِ الرَّازِيِّ التَّمِيمِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، قَالَ: حَدَّثَنِي سَيِّدِي عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ آبَائِهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) - وَ ذَكَرَ عِدَّةَ أَحَادِيثَ، ثُمَّ قَالَ: - قَالَ: «نَزَلَتْ: "الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ سِرًّا وَ عَلَانِيَةً فِي عَلِيٍِّّ»». (عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 62 / 255: 2)**

អ៊ីបនូ បាបាវ៉ែហ្វ័របានថ្លែងថាមូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ូម៉ារ ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ អាល់-យ៉ាហ្វានីបានតំណាលប្រាប់យើងតមកពីអាប៊ូ មូហ្វាម៉ាដូ អាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អ្នកបំប្លែងឡោះហ្វ័រ ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អ្នកបំប្លែងអាល់-វ៉ាស៊ី អាល់-តាមីមី តមកពីឪពុកលោកដែលបានថាព្រះបរមគ្រូ ^{صلوات الله عليه والسلام} ខ្ញុំ អ្នកលើ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូសា ^{صلوات الله عليه والسلام} អាល់-វ៉ាស៊ី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះអយ្យកោ ^{عليهم السلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីអាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ «វ៉ាស៊ីលុលឡោះហ្វ័រ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈ: - អ៊ីហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} លើកឡើងច្រើនហ្វាខ្លីស្នូ - ថា៖ "[២:២៧៤] បណ្តាអ្នកបរិច្ចាគទ្រព្យខ្លួនទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ទាំងបិទបាំងទាំងបញ្ចេញឲ្យគេឃើញ ត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីអ្នកលើ ^{صلوات الله عليه والسلام} "1» (255 / 62 : 2) (عيون أخبار الرضا (عليه السلام))

***

المُفِيدُ فِي (الإختصاص): فِي حَدِيثِ مُسْنَدِ بِرِّجَالِهِ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): « يَا عَلِيُّ، مَا عَمِلْتُ فِي لَيْلَتِكَ؟ » قَالَ: « وَ لَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ ». قَالَ: « قَدْ نَزَلَتْ فِيكَ أَرْبَعَةٌ مَعَالٍ ». قَالَ: « بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي، كَأَنْتَ مَعِيَ أَرْبَعَةٌ ذَرَاهِمَ، فَتَصَدَّقْتُ بِدَرَاهِمِ لَيْلًا، وَ بِدَرَاهِمِ نَهَارًا، وَ بِدَرَاهِمِ سِرًّا، وَ بِدَرَاهِمِ عَلَانِيَةً ».

អាល់-មូហ្វីដូបានថ្លែង នៅក្នុងសាត្រាអ៊ុះខ័ទីស្វែ:ស្វ័តាមបណ្តាញព័ត៌មានបក្សពួកលោក ថា វ៉ាស៊ីលុលឡោះហ្វ័រ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖ «អ្នកលើ ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ តើអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ធ្វើអ្វីពេលយប់ ?» អ្នកលើ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានទូលថា៖ «ហេតុអ្វីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} សួររបែបនេះ ?» វ៉ាស៊ីលុលឡោះហ្វ័រ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖ «គេបានបើកឲ្យដឹងគុណសម្បត្តិបួនរបស់អ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} 1» អ្នកលើ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានទូលថា៖ «សូមលះបង់ឪពុកម្តាយទូលបង្គំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ទូលបង្គំ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានប្រាក់បួនខ្មៀរហ្វា 1 ទូលបង្គំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានដាក់ទានមួយខ្មៀរហ្វាពេលយប់ មួយខ្មៀរហ្វាពេលថ្ងៃ មួយខ្មៀរហ្វាស្ងាត់ៗ មួយខ្មៀរហ្វាដោយឲ្យគេឃើញ 1»

قَالَ: « فَإِنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ فِيكَ: "الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ سِرًّا وَ عَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ" ». (الإختصاص: 150)**

វ៉ាស៊ីលុលឡោះហ្វ័រ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្វ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានបើកឲ្យដឹងអំពីអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ [២២:២៧៤] បណ្តាអ្នកបរិច្ចាគទ្រព្យខ្លួនទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ទាំងបិទបាំងទាំងបញ្ចេញឲ្យគេឃើញ ពួកគេមានរង្វាន់នៅឯព្រះម្ចាស់ពួកគេ 1 ពួកគេនឹងមិនភ័យខ្លាច មិនមានទុក្ខសោកឡើយ 1» (الاختصاص: 150)

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا
إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا
سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧٥﴾

២៧៥. បណ្តាអ្នកដែលស៊ីព្រឹទ្ធិកម្ម (គឺយកចំណេញច្រើនពេក) នឹងក្រោកឈរបានដូចពួកឡប់ស្មារតី
ដោយសារតែស្មៃតួនប៉ះពាល់ ។ នោះព្រោះពួកគេថា៖ "ការលក់ដូរស្រដៀងព្រឹទ្ធិកម្មដែរ ។"
អល់ឡោះប្តីបានអនុញ្ញាតឲ្យលក់ដូរ តែព្រះអង្គបានហាមព្រឹទ្ធិកម្ម(ស៊ីចំណេញច្រើនពេក) ។
អ្នកណាមួយបានឈប់ ពេលការដាស់តឿនពីព្រះម្ចាស់ខ្លួនបានមកដល់ខ្លួនហើយ អ្វីដែលបាន
ធ្វើហួសមកហើយជាបស់អ្នកនោះ រឿងរបស់អ្នកនោះនៅលើអល់ឡោះប្តី ។ នរណាមួយវិល
ត្រឡប់ទៅរកព្រឹទ្ធិកម្មវិញ ពួកទាំងនោះជាជនភ្លើងនរក ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។

មើលសូរ៉ាហ្វ័រ៖តួ ៥៣ អាយ៉ាសុំ ១៩-៣២ ។

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٧٦﴾

២៧៦. អល់ឡោះប្តីកម្ទេចចោល[នូវផលប្រយោជន៍ដែលបានមកពី]ព្រឹទ្ធិកម្មឲ្យសូន្យសោះ ព្រះអង្គធ្វើ
ឲ្យសទ្ធាទានចម្រុងចម្រើនកើនឡើង ។ អល់ឡោះប្តីមិនសព្វព្រះរាជហឫទ័យជនល្មើសគុណ
ងប់ក្នុងបាបកម្មឡើយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុំ ២៧៥-២៧៦

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ هِشَامٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ): لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ رَأَيْتُ قَوْمًا يُرِيدُ أَحَدُهُمْ أَنْ يَقُومَ فَلَا يَقْدِرُ أَنْ يَقُومَ مِنْ عَظَمِ بَطْنِهِ، فَقُلْتُ: مَنْ هَؤُلَاءِ يَا
جَبْرَيْلُ؟». قَالَ هَؤُلَاءِ: «الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ» وَ إِذَا هُمْ بِسَبِيلِ آلِ فِرْعَوْنَ،
يُغْرَضُونَ عَلَى النَّارِ عُذْوًا وَعَشِيًّا، وَيَقُولُونَ: رَبَّنَا مَتَى نَقُومُ السَّاعَةَ؟». (تفسير القمِّي 1:93)**

អាឡាលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ឹមបានថ្លែងថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអ៊ីបនូ អាហ្វិ អ៊ីប្រាអ៊ឹម តមកពីប្តីស្ត្រី ត
មកពីអាហ្វិ អាប់ខ្ពុលឡោះប្តី^{صلوات الله عليه}ដែលមានវចនៈថាវិស្វលុលឡោះប្តី^{عليه وآله}មានព្រះវចនៈថា៖ «កាលខ្ញុំ
ឡើងទៅលើមេឃ ខ្ញុំបានឃើញមនុស្សមួយក្រុម ។ ម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកគេនោះចង់ដើបឈរតែ
ដើបមិនរួចព្រោះពោះអ្នកនោះធំណាស់ ។ ខ្ញុំ^{عليه وآله}បានសួរថា៖ "ឃ្លីបរអ៊ីល^{عليه وآله}អើយ តើជនទាំងនេះជាអ្នក
ណា ?" ឃ្លីបរអ៊ីល^{عليه وآله}មានវចនៈថា៖ "ពួកគេគឺ [២:២៧៥] បណ្តាអ្នកដែលស៊ីព្រឹទ្ធិកម្ម (គឺយកចំណេញ
ច្រើនពេក) នឹងក្រោកឈរបានដូចពួកឡប់ស្មារតីដោយសារតែស្មៃតួនប៉ះពាល់ ។ ពួកគេគឺពួកដែល
ដើរតាមគន្លងបក្សពួករបស់ហ្វៀរអៀន^{عليه وآله}ដែលគេនាំខ្លួនទៅចូលភ្លើងនរកទាំងព្រឹកទាំងល្ងាច ហើយ
ដែលថា៖ "ព្រះម្ចាស់^{عليه وآله}អើយ កាលណាទើបដល់ម៉ោង ?"» (1: 93) (تفسير القمِّي)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو جَعْفَرٍ الثَّانِي (عَلَيْهِ

السَّلَامُ)، [قَالَ: «سَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: دَخَلَ عَمْرُو بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَلَمَّا سَلَّمَ وَجَلَسَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ "الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ" ثُمَّ أَمْسَكَ، فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): مَا أَسْكَنَكَ؟ قَالَ: أَحِبُّ أَنْ أَعْرِفَ الْكَبَائِرَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

[...] អាប់ខុល-អុស្ត្រីម ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្គ័ អាល់-ហ្គាសានីបានថា អាច្វី យ៉ុក្តុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទីពីរ (គឺអ៊ីម៉ា យ៉ុក្តុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام}) បានប្រាប់ខ្ញុំថា: "ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឮព្រះបិតាខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "បិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឮព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} របស់បិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} មូសា ប៊ិន យ៉ុក្តុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "អ្សរ ប៊ិន អូបៃដ្វីបានមកជួបអាច្វី អាប់ខុលឡោះហ្គ័ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ គាត់បានគំនាប់ បានអង្គុយហើយបានសូត្រអាយ៉ាស្តុនេ: [៥៣:៣២] អ្នក ដែលចៀសឆ្ងាយពីបាបធំ ព្រមទាំងអំពើអសីលធម៌ ហើយបានឈប់ត្រឹមនេះ ។ អាច្វី អាប់ខុលឡោះហ្គ័ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសួរលោកថា: "ហេតុអ្វីលោកឈប់?" គាត់បានទូលថា: "ទូលបង្គំចង់យល់អំពីបាបធំដែល មាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ័ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។"

فَقَالَ: نَعَمْ - يَا عَمْرُو -

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "បាន អ្សរអីយ ។

... وَ أَكَلِ الرِّبَا، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ: "الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ"، (الكافي 2: 24 / 217)**

អ្នកស៊ីចំណេញច្រើនពេក (គឺព្រីទ្វិកម្ម) ព្រោះអល់ឡោះហ្គ័ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា: [២:២៧៥] បណ្តាអ្នក ដែលស៊ីព្រីទ្វិកម្ម (គឺយកចំណេញច្រើនពេក) នឹងក្រោកឈរបានដូចពួកឡប់ស្មារតីដោយសារតែ ស្មៃត្មនប៉ះពាល់ ។" (អាល់-កាហ្វី ហ្គាខ្វីស្វ័ 2454 ដកស្រង់ពី អាល់-ប៊ូរហ្គាន ក្បាលទី ៥ ទំព័រ ២០១)

***

الْعِيَّاشِيُّ: عَنْ شَهَابِ بْنِ عَبْدِ رَبِّهِ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «أَكَلِ الرِّبَا لَا يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَتَخَبَّطَهُ الشَّيْطَانُ». (تفسير العيَّاشي 1: 503 / 152)**

អាល់-អ៊ែយ៉ាស្វីបានតំណាលតមកពីស្នាហ្គាប់ ប៊ិន អាប់ខុ រ៉ប៊ី:ហ្គ័ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាច្វី អាប់ខុលឡោះហ្គ័ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «អ្នកស៊ីចំណេញហួសហេតុ (គឺអ្នកស៊ីព្រីទ្វិកម្ម) នឹងចាកចេញពី លោកដោយត្រូវស្មៃត្មន ^{الله} ធ្វើឲ្យរងទុក្ខវេទនា ។» (503 / 152 : 1) (تفسير العيَّاشي)

***

ابْنُ بَابُوهِ فِي (الْفقيه): بِإِسْنَادِهِ عَنْ عُمَرَ بْنِ يَرِيدٍ بَيْعِ السَّابِرِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأبي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنَّ النَّاسَ يَزْعُمُونَ أَنَّ الرِّبْحَ عَلَى الْمُضْطَرِّ حَرَامٌ وَهُوَ مِنَ الرِّبَا؟ فَقَالَ: «وَهَلْ رَأَيْتَ أَحَدًا اشْتَرَى - غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا - إِلَّا مِنْ ضُرُورَةٍ؟ يَا عَمْرُو، قَدْ أَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا، فَارْبَحْ وَ لَا تُرَبِّ». قُلْتُ: وَ مَا الرِّبَا؟ قَالَ: «دَرَاهِمٌ بِدَرَاهِمٍ، مِثْلَانِ بِمِثْلٍ». (من لا يحضره الفقيه 176 : 793)**

អ៊ីបនូ បាបាវ៉ែហ្គ័បានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាអាល់-ហ្គាត្វី:ហ្គ័ តាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពីអ៊ីម៉ា ប៊ិន

យ៉ាស៊ីដ្ឋ បាយ៉ាក្ក អាស់-សាប៊ីរីដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានទូលអាច្ចិ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: «សូមឲ្យ ទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} គេថាច្បាប់ហាមយកកម្រៃលើមនុស្សដែលនៅក្នុងសេចក្តី ត្រូវការ នោះគឺព្រឹទ្ធិកម្ម (គឺការយកចំណេញហួសហេតុ) ?» អាច្ចិ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «លោកដែលឃើញទេ អ្នកមានក្តី អ្នកក្រក្តី ដែលជួញដូរដោយមិននៅក្នុងសេចក្តីត្រូវការទេនោះ ? អ្វីម៉ារអីយ អល់ឡោះហ្គា^{رحمته} អនុញ្ញាតឲ្យជួញដូរ តែព្រះអង្គ^{رحمته} ហាមព្រឹទ្ធិកម្ម ។ ដូច្នេះចូរយកកម្រៃតែកុំយក កម្ទេចដី (យកការ ?) ។» ខ្ញុំបានទូលថា: «អ្វីទៅព្រឹទ្ធិកម្ម ?» អាច្ចិ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: «ខ្មៀរហ្គាសងខ្មៀរហ្គា ។ ពីរយកមួយ ។» (793 / 176 : 3) (من لا يحضره الفقيه)

***

الشَّيْخُ: بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنِ أَبِي أَيُّوبَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: دَخَلَ رَجُلٌ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، مِنْ أَهْلِ خُرَّاسَانَ، فَدَعَمِلَ بِالرَّبَا حَتَّى كَثُرَ مَالُهُ، ثُمَّ إِنَّهُ سَأَلَ الْفُقَهَاءَ، فَقَالُوا: لَيْسَ يُقْبَلُ مِنْكَ شَيْءٌ إِلَّا أَنْ تَرُدَّهُ إِلَى أَصْحَابِهِ، فَجَاءَ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَقَصَّ عَلَيْهِ قِصَّتَهُ، فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مَخْرُجُكَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ" وَ الْمَوْعِظَةُ: التَّوْبَةُ.» (التهديب 15 / 68 : 7)**

អាស់-ស្រែខ័ [..] តំណាលតមកពីម្នាក់ម៉ាដូ ប៊ិន មុស្លីមដែលបានតំណាលថាបុរសអ្នកស្រុកយូរស័កស្ថាន ម្នាក់បានមកជួបអាច្ចិ យ៉ាក្កហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ បុរសនោះបានប្រកបមុខរបរជាអ្នកយកព្រឹទ្ធិកម្មទាល់តែមាន បានច្រើន ។ គាត់បានសួរអ្នកជំនាញច្បាប់ ពួកគេថា: «គេមិនទទួលទង្វើលោកទេ ទាល់តែលោកឲ្យ ទ្រព្យទាំងនោះទៅម្ចាស់វារិញ ។» គាត់ក៏បានមកជួបអាច្ចិ យ៉ាក្កហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} ថ្លែងរឿងគាត់ប្រាប់ព្រះអង្គ ។ អាច្ចិ យ៉ាក្កហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់គាត់ថា: «ច្រកចេញរបស់លោក (គឺមធ្យោបាយដោះស្រាយ) គឺអាយ៉ាស្តមួយនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គា^{رحمته} [២:២៧៥] អ្នកណាមួយបានឈប់ពេលការដាស់តឿន ពីព្រះម្ចាស់ខ្លួនបានមកដល់ខ្លួនហើយ អ្វីដែលបានធ្វើហួសមកហើយជារបស់អ្នកនោះ រឿងរបស់អ្នក នោះនៅលើអល់ឡោះហ្គា ។ ការដាស់តឿនគឺការស្នាលារលែងធ្វើតទៅទៀត ។» (68 / 15 : 7) (التهديب)

***

عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَخِيهِ مُوسَى، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): إِنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ إِلَّا وَ قَدْ وَكَلَّ بِهِ مَلَكٌ، غَيْرَ الصَّدَقَةِ، فَإِنَّ اللَّهَ يَأْخُذُهَا بِيَدِهِ وَ يُزِيئُهَا، كَمَا يُرِيِّي أَحَدُكُمْ وَ لَدَهُ، حَتَّى يَلْقَاهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ هِيَ مِثْلُ أَحَدٍ.» (تفسير العياشي 153 / 510 : 1)**

អាស់ ប៊ិន យ៉ាក្កហ្គារបានតំណាលតមកពីម្ចាស់លោក តមកពីអាច្ចិ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែល មានវចនៈថាវិស្វលុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះវចនៈថា: «សព្វសារពើសុទ្ធតែមានទេវតាមួយអង្គនៅជាប់ ជាមួយ លើកលែងតែទាន (ស្ត្រីដ្ឋាភ្លោះត្ត) ព្រោះវានៅក្នុងព្រះហត្ថអល់ឡោះហ្គា^{رحمته} ហើយអល់ឡោះហ្គា^{رحمته} ផ្គត់ផ្គង់វា ដូចអល់លោកផ្គត់ផ្គង់កូនអល់លោកដែរ ទាល់តែដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះអល់លោកនឹងជួបវាហើយ វានឹងដូចក្នុងអ្វីហ្វីដ្ឋ ។» (510 / 153 : 1) (تفسير العياشي)

***

الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ): بِإِسْنَادِهِ عَنْ عَلِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أَنَّهُ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: "فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ" قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَصْحَابُ النَّارِ؟ قَالَ: «مَنْ قَاتَلَ عَلِيًّا بَعْدِي فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ مَعَ الْكُفَّارِ، فَقَدْ كَفَرُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ، وَ إِنَّ عَلِيًّا بَضْعَةٌ مِنِّي، فَمَنْ حَارَبَهُ فَقَدْ حَارَبَنِي، وَ أَسْحَطَ رَبِّي.»

អាល់-ស្វែឌ៍បានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាអាម៉ាលីរបស់លោក យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពី
 អាលី صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះសាស្តា عليه وآله ដែលបានសូត្រអាយ៉ាស្កុនេន៖ [២:២៧៥] ពួកទាំងនោះជាជនភ្លើងនរក
 ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។ គេបានសួរព្រះអង្គ عليه وآله ថា៖ «រឺស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله អើយ អ្នកណា
 ជនភ្លើងនរកនោះ?» រឺស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله មានព្រះវចន៖ថា៖ «បុគ្គលដែលប្រឆាំងអាលី صلوات الله عليه والسلام ពេលអត់
 ពីខ្ញុំ عليه وآله ។ ពួកទាំងនេះជាជនភ្លើងនរកជាមួយពួកបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកគេនឹងមិនជឿការពិតទេពេល
 ការពិតនោះមកដល់ពួកគេ ហើយអាលី صلوات الله عليه والسلام ជាខ្លួនខ្ញុំ عليه وآله ។ ដូច្នេះអ្នកប្រឆាំងគេ صلوات الله عليه والسلام អ្នកនោះ
 ប្រឆាំងខ្ញុំ عليه وآله ហើយអ្នកនោះធ្វើឲ្យព្រះម្ចាស់ عليه وآله ខ្ញុំ عليه وآله ទ្រង់ព្រះពិរោធ ។»

كُم دَعَا عَلِيًّا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَقَالَ: «يَا عَلِيُّ حَرْبُكَ حَرْبِي، وَ سَلْمُكَ سَلْمِي، وَ أَنْتَ الْعَلَمُ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَ أُمَّتِي بَعْدِي». (الأما لي 1:374، مناقب ابن المغازلي: 73 /50 «قطعة منه»)**

បន្ទាប់មករឺស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله បានហៅអាលី صلوات الله عليه والسلام ហើយមានព្រះវចន៖ថា៖ «អាលី صلوات الله عليه والسلام អើយ សង្គ្រាម
 អ្នក صلوات الله عليه والسلام គឺសង្គ្រាមខ្ញុំ عليه وآله សន្តិភាពអ្នក صلوات الله عليه والسلام គឺសន្តិភាពខ្ញុំ عليه وآله ។ អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាទង់រាងខ្ញុំ عليه وآله និងសហគមន៍
 ខ្ញុំ عليه وآله អត់ពីខ្ញុំ عليه وآله ទៅ ។» (374:1) (الأما لي)

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَعَاتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

២៧៧. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[ចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎] ប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ធ្វើនមស្ការ[ប្រជាអល់ឡោះហ្ន៎] បរិច្ចាគទាន ជនទាំងនោះមានរង្វាន់នៅឯព្រះម្ចាស់ពួកគេ ។ ពួកគេពុំជួបប្រទះការភ័យខ្លាច ពួកគេពុំមានទុក្ខសោកឡើយ ។

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾

២៧៨. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ន៎[ដោយអធិមោក្ខ] ។ ចូរពួកអ្នកលះបង់ ចោលព្រឹទ្ធិកម្មដែលនៅសេសសល់ បើពួកអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾

២៧៩. បើពួកអ្នកមិនធ្វើ[តាមបញ្ជានោះ]ទេ ចូរពួកអ្នកដឹងខ្លួនទុកជាមុនចុះថានឹងមានសង្គ្រាមពី អល់ឡោះហ្ន៎និងសាស្តារបស់ព្រះអង្គ ។ បើពួកអ្នកស្មារលៃឯធ្វើទៀត ពិតណាស់ពួកអ្នកនឹង បានដើមទុនរបស់ពួកអ្នក ។ ពួកអ្នកកុំប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌លើអ្នកណាមួយ ហើយគេក៏កុំ ប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌លើពួកអ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្កុនេន ២៧៧-២៧៩

عَنْ أَبِي عَمْرٍو الرُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِنَّ التَّوْبَةَ مُطَهَّرَةٌ مِنْ دَنَسِ الْخَطِيئَةِ، قَالَ تَعَالَى: " يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ ذَرُّوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ - إِلَى قَوْلِهِ: - تَطْلِمُونَ" فَهَذَا مَا دَعَا اللَّهُ إِلَيْهِ عِبَادَهُ مِنَ التَّوْبَةِ، وَ وَعَدَ عَلَيْهَا مِنْ تَوَابِهِ، فَمَنْ خَالَفَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ مِنَ التَّوْبَةِ سَخَطَ اللَّهُ عَلَيْهِ، وَ كَانَتْ النَّارُ أَوْلَىٰ بِهِ وَ أَحَقُّ». (تفسير العياشي 1: 512 / 153)**

អាច្ឆិ អ៊ុរ អាល់-ស្វីប៊ែរីបានតំណាលតមកពីអាច្ឆិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ «ការស្មារលាក់ហុសជម្រះបន្ទុកភាពកខ្វក់នៃបាប ។ អល់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៧៨] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام}[ដោយអធិមោក្ខ] ។ ចូរពួកអ្នកលះបង់ចោលព្រឹទ្ធិកម្មដែលនៅសេសសល់ បើពួកអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ដល់ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} [២:២៧៩] គេក៏នឹងមិនប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌លើពួកអ្នកទេដែរ ។»... (1: 512 / 153) (تفسير العياشي)

***

أَبُو عَلِيٍّ الطَّرْسِيُّ، قَالَ: رُوِيَ عَنِ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنَّ الْوَلِيدَ بْنَ الْمُغِيرَةَ كَانَ يُرِي فِي الْجَاهِلِيَّةِ، وَ قَدْ بَقِيَ لَهُ بَعَابًا عَلَى ثَعْيِفٍ، فَأَرَادَ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ الْمُطَابَبَةَ بَعْدَ أَنْ أَسْلَمَ، فَتَنَزَّلَتِ الْآيَةُ». (مجمع البيان 2: 673)**

អាច្ឆិ អាលី អាល់-ត្ថីបារស៊ីបានថ្លែងថាគេបានតំណាលតមកពីអាល់-បាក្កីរ៉ោះត្តិ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ «អាល់-វាលីដូ ប៊ិន អាល់-មូគីរ៉ោះត្តិតែងតែរកស៊ីរបរចងការប្រក់សម័យមុនអ៊ីស្លាម ។ គាត់បាននៅសេសសល់កម្រៃដែលបានមកពីការចងការប្រាក់នោះដែលបាននិ-ស្នាគ្នីហ្វូជំពាក់គាត់ ។ ដូច្នោះខ័លីដូ ប៊ិន អាល់-វាលីដូ មានបំណងទៅយកការប្រាក់នេះ[មកប្រើ]ពេលគាត់បានទៅជាមុស្លីមហើយ គេក៏បានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស្កុនេ៖ ។» (2: 673) (مجمع البيان)

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: أَخْبَرَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ جَمِيلٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «دَرَّهَمٌ مِنْ رَبِّمَا أَعْظَمَ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ سَبْعِينَ زَنْبَةً بَدَأَتْ مُحَرَّمٌ فِي بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ». (تفسير القمي 1: 93)**

អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រៃមីបានថ្លែងថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអ៊ីបនូ អាច្ឆិ អ៊ុរ ម៉ែរ តមកពីយ៉ាមីល តមកពីអាច្ឆិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ «សម្រាប់អល់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រឹទ្ធិកម្មមួយខ្សែរហូរឆ្លងជាងបុគ្គលចិត្តសិបនាក់ទៅទៀត ដែលប្រព្រឹត្តិខុសផ្លូវភេទដោយរួមភេទជាមួយសាច់ឈាមឯងនៅក្នុងព្រះមហាក្រឹះពិសិដ្ឋរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ។» (1: 93) (تفسير القمي)

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ حَمَادٍ عَنِ الْحَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ سئلَ عَنِ الرَّجُلِ يَكُونُ لَهُ دَيْنٌ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَيَأْتِيهِ غَرِيمَةٌ فَيَقُولُ انْقُذْنِي كَذَا وَ كَذَا وَ أَصْعُ عَنْكَ بِقِيَّتَهُ أَوْ يَقُولُ انْقُذْنِي بَعْضُهُ وَ أَمُدُّ لَكَ فِي الْأَجَلِ فِيمَا بَقِيَ عَلَيْكَ قَالَ لَا أَرَى بِهِ بَأْسًا إِنَّهُ لَمْ يَزِدْ عَلَى رَأْسِ مَالِهِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَلَكُمْ رُؤُسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَطْلِمُونَ وَ لَا تَطْلِمُونَ.

អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រៃមីបានថ្លែងតមកពីឪពុកលោក តមកពីអ៊ីបនូ អាច្ឆិ អ៊ុរ ម៉ែរ តមកពីហ្គាម៉ាដូ តមកពីអាល់-ហ្គាឡាប៊ី តមកពីអាច្ឆិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានសួរអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីបុគ្គលដែលបានសូមឲ្យអ្នកជំពាក់ប្រាក់ខ្លួននោះបង់ប្រាក់មួយចំនួន មុនដល់ពេលកំណត់ឲ្យបង់ ហើយគាត់នឹងចេញសំបុត្រ

មួយបញ្ជាក់ចំនួនប្រាក់ដែលនៅសល់ទុកឲ្យអ្នកជំពាក់នោះ ឬពន្យារពេលកំណត់បង់ប្រាក់នោះឲ្យនាក់ជំពាក់នោះ ។ អាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំមិនឃើញមានអ្វីខុសទេក្នុងទង្វើនេះ ដរាបណាបុគ្គលនោះមិនតម្លើងចំនួនប្រាក់លើសពីដើមទុនទេ (គឺមិនយកកម្រៃពីលើប្រាក់ឲ្យខ្លី) ។ អល់ឡោះហ្គ័រ عليه السلام មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៧៩] ពួកអ្នកកុំប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌លើអ្នកណាមួយ ហើយគេក៏កុំប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌លើពួកអ្នក ។» (៤ / ២៥៩ : ៥ (الكافي) ឬ (الكافي) ខណ្ឌ១២២ ហ្វាឌីស្ទ៤)

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: سَبَبٌ نُزُولُهَا أَنَّهُ لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ: "الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ" قَامَ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ أَبِي فِي تَقْيِيفِ، وَ قَدْ أَوْصَانِي عِنْدَ مَوْتِهِ بِأَخْذِهِ.

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ្វឹមបានថ្លែងថាមូលហេតុដែលគេបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស្តុនេះគឺ កាលអល់ឡោះហ្គ័រ عليه السلام បើកឲ្យដឹងថា៖ [២:២៧៥] បណ្តាអ្នកដែលស៊ីព្រឹទ្ធិកម្មនឹងក្រោកឈរបានដូចពួកឡប់ស្មារគឺ ដោយសារតែស្មែត្តនបៈពាល់ ខ័លីដូ ប៊ិន អាល់-វ៉ាលីដូបានងើបឡើង សូរ៉ាហ្វ័រ័ត្តលុលឡោះហ្គ័រ عليه السلام ថា៖ «រ៉ាហ្វ័រ័ត្តលុលឡោះហ្គ័រ عليه السلام អឺយ ឪពុកទូលបង្គំរកស៊ីចងការប្រាក់ជាមួយបានី-ស្វាគ្វីហូ គាត់ទុករបរនេះឲ្យទូលបង្គំជាមរតកពេលគាត់ស្លាប់ ។»

فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: "يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ ذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ * فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ". فَقَالَ: «مَنْ أَحَدٌ مِنَ الرِّبَا وَجَبَ عَلَيْهِ الْقَتْلُ، وَ كُلُّ مَنْ أَرَى وَجَبَ عَلَيْهِ الْقَتْلُ». (تفسير القمّي 1:93)**

អល់ឡោះហ្គ័រ عليه السلام ក៏បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២:២៧៨] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអឺយ ចូរខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្គ័រ ។ ចូរពួកអ្នកលះបង់ ចោលព្រឹទ្ធិកម្មដែលនៅសេសសល់ បើពួកអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ [២:២៧៩] បើពួកអ្នកមិនធ្វើ[តាមបញ្ជានោះ]ទេ ចូរពួកអ្នកដឹងខ្លួនទុកជាមុនចុះថានឹងមានសង្គ្រាមពីអល់ឡោះហ្គ័រនិងសាស្តារបស់ព្រះអង្គ ។ រ៉ាហ្វ័រ័ត្តលុលឡោះហ្គ័រ عليه السلام មានវចនៈថា៖ «អ្នកណាស៊ីព្រឹទ្ធិកម្ម អ្នកនោះត្រូវស្លាប់ ។ អ្នកណារកស៊ីយកព្រឹទ្ធិកម្ម (គឺដោយឲ្យប្រាក់គេខ្លីហើយយកការច្រើនហួសពីលើប្រាក់នោះ) អ្នកនោះត្រូវស្លាប់ (ពោលគឺ តម្រូវឲ្យសម្លាប់អ្នកនោះ) ។» (93 : 1 (تفسير القمّي))

وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَى مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

២៨០. បើគេ (គឺអ្នកជំពាក់បំណុល) ទាល់ (គឺខ្វះប្រាក់) ចូរពន្យារពេលឲ្យគេសិន លុះត្រាគេមានលទ្ធភាពប្រសើរឡើង[ដើម្បីសងបំណុល] ។ បើពួកអ្នកឲ្យជាទាន (គឺឈប់ទារប្រាក់ជំពាក់) វាប្រសើរជាងសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នកផ្ទាល់ បើពួកអ្នកដឹង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្តុ ២៨០

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ الْحَسَنِ عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ صَعِدَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) الْمُنْبَرِ ذَاتَ يَوْمٍ فَحَمِدَ اللَّهَ وَ أَثْنَى عَلَيْهِ وَ صَلَّى عَلَى أَنْبِيَائِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ لِيُبَلِّغِ الشَّاهِدُ مِنْكُمْ الْعَائِبَ أَلَا وَ مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا كَانَ لَهُ عَلَى اللَّهِ عَزْرٌ وَ جَلَّ فِي كُلِّ يَوْمٍ صَدَقَةٌ بِمِثْلِ

مَا لَهُ حَتَّى يَسْتَوْفِيَهُ

មូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន យ៉ាក្វុត្វិប [...] បានតំណាលតមកពីអាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អាល់-ហ្វាសាន់ តមកពីអាហ្វិ
អាប់ខុលឡោះហ្វ្លី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «ថ្ងៃមួយវិស្វលុលឡោះហ្វ្លី صلوات الله عليه وآله وسلم បានឡើងវេទិកា ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم
បានគោរពអល់ឡោះហ្វ្លី صلوات الله عليه وآله وسلم ថ្វាយសេចក្តីកោតសរសើរព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ជូនពរជ័យដល់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយ
របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអ៊ីយ ចូរអ្នកមានវត្តមាននៅទីនេះប្រាប់បណ្តា
អ្នកអវត្តមានថាអ្នកណាពន្យារពេលឲ្យអ្នកជំពាក់ប្រាក់ដែលនៅក្នុងការទើសទាល់ អល់ឡោះហ្វ្លី صلوات الله عليه وآله وسلم នឹង
ដាក់ទានឲ្យអ្នកនោះរាល់ថ្ងៃស្មើនឹងចំនួនប្រាក់ដែលអ្នកនោះឲ្យគេខ្ចី រហូតដល់ពេលគេសងអ្នកនោះរួច
អស់ ។

ثُمَّ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَإِنْ كَانَ دُو عُسْرَةٍ فَنَظْرَةٌ إِلَى مَيْسَرَةٍ وَ أَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُعْسِرٌ
فَتَصَدَّقُوا عَلَيْهِ بِمَا لَكُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ .

បន្ទាប់មកអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វ្លី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «[២:២៨០] បើគេទាល់ ចូរពន្យារពេលឲ្យគេសិន
លុះត្រាគេមានលទ្ធភាពប្រសើរឡើង ។ បើពួកអ្នកឲ្យជាទាន វាប្រសើរជាងសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នកផ្ទាល់ បើ
ពួកអ្នកដឹង ថាអ្នកនោះទាល់ប្រាក់ ចាត់ទុកទ្រព្យរបស់អស់លោកនោះជាទានឲ្យទៅអ្នកនោះជាការ
ប្រសើរជាងសម្រាប់អស់លោក (គឺល្អជាងចាត់ទុកទ្រព្យនោះបំណុល) ។» (الكافي ខណ្ឌ៧៣ ហ្វាខ្ចីស្រ្ត៤)
ឬ (الكافي 4/35 : 4)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الْجَزِيرَةِ يُكْنَى أَبَا مُحَمَّدٍ قَالَ سَأَلَ الرِّضَا (عَلَيْهِ
السَّلَامُ) رَجُلًا وَ أَنَا أَسْمَعُ فَقَالَ لَهُ جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ وَ إِنْ كَانَ دُو عُسْرَةٍ فَنَظْرَةٌ إِلَى مَيْسَرَةٍ أَحْبَبَنِي عَنْ هَذِهِ
النَّظْرَةِ الَّتِي ذَكَرَهَا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي كِتَابِهِ لَهَا حَدٌّ يُعْرَفُ إِذَا صَارَ هَذَا الْمُعْسِرُ إِلَيْهِ لَا بُدَّ لَهُ مِنْ أَنْ يُنْتَظَرَ وَ قَدْ أَخَذَ مَالَ هَذَا
الرَّجُلِ وَ أَنْفَقَهُ عَلَى عِيَالِهِ وَ لَيْسَ لَهُ غَلَّةٌ يُنْتَظَرُ إِذْرَاكُهَا وَ لَا دَيْنٌ يُنْتَظَرُ حِلُّهُ وَ لَا مَالٌ غَائِبٌ يُنْتَظَرُ فُدُومُهُ

[អាល់-គូឡែនី]បានថ្លែងតមកពីមូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន យ៉ាស្វ័យ៉ា តមកពីមូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន អាល់-ហ្វាសាន់ តមកពី
មូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន ស្វីឡែម៉ាន តមកពីបុរសអ្នកកោះម្នាក់ឈ្មោះអាហ្វិ មូហាំម៉ាដ្ចដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបាន
ស្តាប់បុរសម្នាក់សួរអាល់-រីដ្វី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលិកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អល់ឡោះហ្វ្លី
មានព្រះបន្ទូលថា៖ «[២:២៨០] បើគេទាល់ ចូរពន្យារពេលឲ្យគេសិន លុះត្រាគេមានលទ្ធភាព
ប្រសើរឡើង ។ សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អធិប្បាយអំពីការពន្យារពេលនោះដែលអល់ឡោះហ្វ្លី صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះបន្ទូល
នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ។ តើការពន្យារពេលនេះមានកម្រិតដូចម្តេចខ្លះពេលអ្នកជំពាក់នោះមិនអាច
សងគេបាន ។ អ្នកនោះបានយកទ្រព្យរបស់អ្នកឲ្យខ្ចីទៅចាយវាយដើម្បីគ្រួសារគាត់ ។ អ្នកនោះមិនមាន
ស្រែចម្ការទេដើម្បីរង់ចាំប្រមូលផល[ដើម្បីយកមកសងគេ]ទេ អ្នកនោះមិនមានអ្នកជំពាក់បំណុលគាត់
ទេដើម្បីអាចរកប្រាក់ចំណូលបាន ហើយក៏មិនមានទ្រព្យណាមួយដែលគាត់មិនដឹងថាខ្លួនគាត់មាន
នោះទេដែរ ។

قَالَ نَعَمْ يُنْتَظَرُ بِقَدْرِ مَا يَنْتَهِي حَبْرُهُ إِلَى الْإِمَامِ فَيَقْضِي عَنْهُ مَا عَلَيْهِ مِنْ سَهْمِ الْعَارِمِينَ إِذَا كَانَ أَنْفَقَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
فَإِنْ كَانَ قَدْ أَنْفَقَهُ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ فَلَا شَيْءَ لَهُ عَلَى الْإِمَامِ

អាច្ឆិ អ្នកបំប្លែងឈ្មោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ត្រូវពន្យារពេលឲ្យអ្នកនោះ ទាល់តែអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ស្គាល់
ស្ថានភាពអ្នកនោះ ។ អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} នឹងសងជំនួសបណ្តាអ្នកដែលខាតឡុងចុងបើពួកគេបានខ្ចីគេទៅ
ចាយវាយក្នុងការប្រព្រឹត្តិតាមព្រះបញ្ជាអស់ឈ្មោះហ្ន៎^{وجل} ។ បើពួកគេចាយវាយក្នុងការប្រព្រឹត្តិល្មើសព្រះ
បញ្ជាអស់ឈ្មោះហ្ន៎^{وجل} អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មិនទទួលខុសត្រូវបំណុលរបស់ពួកគេទេ ។»

قُلْتُ فَمَا لِهَذَا الرَّجُلِ الَّذِي اتَّيَمَّنَهُ وَ هُوَ لَا يَعْلَمُ فِيمَا أَنْفَقَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ أَمْ فِي مَعْصِيَتِهِ قَالَ يَسْعَى لَهُ فِي مَالِهِ فَيَرُدُّهُ عَلَيْهِ وَ هُوَ
صَاحِبُهُ .

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «បើអ្នកឲ្យគេខ្ចីជឿអ្នកខ្ចីនោះ ហើយមិនដឹងទេថាអ្នកខ្ចីនោះយកប្រាក់ទៅចាយវាយតាម
ព្រះបញ្ជាអស់ឈ្មោះហ្ន៎^{وجل} ឬចាយវាយប្រឆាំងព្រះបញ្ជាអស់ឈ្មោះហ្ន៎^{وجل} ?» អាច្ឆិ អ្នកបំប្លែងឈ្មោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام}
មានវចនៈថា៖ «អ្នកនោះអាចយកទ្រព្យខ្លួនមកវិញពីកម្រៃដែលអ្នកជំពាក់រកបានពីព្រះបញ្ជាអស់ឈ្មោះហ្ន៎^{وجل} ។»
(الكافي 5: 93/5)

***

عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): أَنَّ أَبَا الْيُسْرِ رَجُلًا مِنَ الْأَنْصَارِ مِنْ بَنِي سَلَمَةَ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ): «أَيُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَنْفَصِلَ مِنْ فَوْرِ جَهَنَّمَ؟» فَقَالَ الْقَوْمُ: نَحْنُ يَا رَسُولَ اللَّهِ. فَقَالَ: «مَنْ أَنْظَرَ غَرِيماً أَوْ وَضَعَ لِمُعْسِرٍ». (تفسير
العياشي 1/515: 1)**

ក្ដីស៊ីម ប៊ិន ស៊ូឡែម៉ានបានតំណាលតមកពីអាច្ឆិ អ្នកបំប្លែងឈ្មោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ថា អាច្ឆិ យុស្ស បុរសអ្នកបាន
សាឡាស្ត រិស្វិលុលឈ្មោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះវចនៈថា៖ «អស់លោកណាមួយចង់បែកចេញពីហ្វូងជនន
រក ?» ប្រជានិករបានថា៖ «អស់ទូលបង្គំ រិស្វិលុលឈ្មោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ ។» រិស្វិលុលឈ្មោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះ
វចនៈថា៖ «អ្នកដែលពន្យារពេលឲ្យអ្នកជំពាក់បំណុល ឬលើកលែងឲ្យអ្នកខាតឡុងចុង ។»
(تفسير العياشي 1: 515/154)

***

عَنْ حَنَانَ بْنِ سَدِيرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «يَبْعَثُ اللَّهُ أَقْوَامًا مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَجُوهُهُمْ مِنْ نُورٍ،
وَ لِبَاسُهُمْ مِنْ نُورٍ، وَ رِيَاشُهُمْ مِنْ نُورٍ، جُلُوسًا عَلَى كُرَاسِيٍّ مِنْ نُورٍ.»

ហ្វាណាន់ ប៊ិន ស៊ូដ្រែ បានតំណាលតមកពីឪពុកលោក តមកពីអាច្ឆិ យ៉ាក្រូហ្វា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖
«អស់ឈ្មោះហ្ន៎^{وجل} នឹងធ្វើឲ្យជនមួយក្រុមរស់ឡើងវិញពីក្រោមព្រះរាជបល័ង្កក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ មុខពួកគេ
មានពន្លឺ សំលៀកបំពាក់ពួកគេមានពន្លឺ ពុកចង្កាពួកគេមានពន្លឺ ពួកគេអង្គុយលើអាសនៈពន្លឺ ។

قَالَ: «فَيُشْرِفُ اللَّهُ لَهُمُ الْخَلْقَ فَيَقُولُونَ: هَؤُلَاءِ الْأَنْبِيَاءُ؛ فَيُنَادِي مَنَادٍ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ: هَؤُلَاءِ لَيْسُوا بِأَنْبِيَاءَ.»

អាហ្វិ យ៉ុក្កុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្វ័រ័ត្ត លើកកិត្តិយសជនទាំងនេះឲ្យមនុស្សឃើញ ។ គេនឹងថា៖ "ពួកគេជាព្រះសាស្តា ^{عليهم السلام}" ។ អ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសពីក្រោមព្រះរាជបល្ល័ង្កថា៖ "ពួកគេមិនមែនព្រះសាស្តា ^{عليهم السلام} ទេ ។"»

قَالَ: «فَيَقُولُونَ: هَؤُلَاءِ شُهَدَاءُ؟» قَالَ: «فِيُنَادِي مُنَادٍ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ: لَيْسَ هَؤُلَاءِ شُهَدَاءَ، وَ لَكِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ يَبْسُرُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ، وَ يُنْظَرُونَ الْمُعْسِرَ حَتَّى يَبْسُرَ». (تفسير العياشي 1/518 :1)**

អាហ្វិ យ៉ុក្កុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «ពួកគេនឹងថា៖ "ពួកគេជាទុក្ខរុក្ខុល?"» អាហ្វិ យ៉ុក្កុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «មានសម្លេងប្រកាសមកពីក្រោមព្រះរាជបល្ល័ង្កថា៖ "ពួកគេមិនមែនទុក្ខរុក្ខុលទេ តែពួកគេគឺជនមួយក្រុមដែលបានធ្វើឲ្យបណ្តាអ្នកសទ្ធាមានការងាយស្រួល ដែលបានពន្យារពេលឲ្យបុគ្គលដែលទំលលទ្ធភាពលុះត្រាតែបុគ្គលនោះមានលទ្ធភាពប្រសើរឡើងវិញ ។» (تفسير العياشي 1: 518/154)

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

២៨១. ចូរពួកអ្នកខ្លាចថ្ងៃមួយដែលពួកអ្នកត្រូវនាំខ្លួនត្រឡប់ទៅដល់អល់ឡោះហ្វ័រ័ត្តវិញ ។ គេនឹងតបស្តង់អ្វីដែលម្នាក់ៗបានសាងយ៉ាងពេញលេញ គេនឹងមិនប្រព្រឹត្តិអតប្បីលើអ្នកណាមួយឡើយ ។

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَن تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَؤْا أَن تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ذَٰلِكُمْ أَفْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمٌ لِلشُّهَدَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَن تَكُونَ تِجْرَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِن تَفَعَّلُوا فِإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾

២៨២. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ពេលពួកអ្នកធ្វើកិច្ចសន្យាខ្លីទ្រព្យគ្នាដោយមានកាលតំណត់ ចូរពួកអ្នកកត់ត្រាទុកផង ។ ចូរឲ្យមានអ្នកកត់ត្រាកិច្ចសន្យានោះទុករវាងពួកអ្នកឲ្យត្រឹមត្រូវ ។ ចូរអ្នកកត់ត្រានោះកុំបដិសេធកត់ត្រាដូចដែលអល់ឡោះហ្វ័រ័ត្តបានបង្រៀនខ្លួន ។ ចូរឲ្យអ្នកកត់ត្រាសរសេរ ចូរឲ្យកូនបំណុល (គឺអ្នកដែលត្រូវសងបំណុល) ប្រាប់ឲ្យសរសេរតាម[ពាក្យសន្យារបស់ខ្លួន] ហើយចូរអ្នកនោះខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្វ័រ័ត្ត ព្រះម្ចាស់របស់ខ្លួន ចូរកុំឲ្យអ្នកនោះកាត់បន្ថយឲ្យសោះក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យានោះ (គឺទាញយកចំណេញ) ។ បើសិនជាកូនបំណុលជាមនុស្សអន់ប្រាជ្ញាឬជាមនុស្សទន់ខ្សោយ ឬពុំមានសមត្ថភាពអាចប្រាប់ឲ្យសរសេរតាមបាន

ដោយខ្លួនឯងទេ ចូរឲ្យអ្នកតំណាងរបស់អ្នកនោះ (គឺអ្នកគ្រប់គ្រង គឺវាលីរបស់អ្នកនោះ) ប្រាប់
 ឲ្យសរសេរតាមជំនួសឲ្យត្រឹមត្រូវ ។ ចូរពួកអ្នកចាត់តាំងឲ្យមានសាក្សីពីរនាក់ ក្នុងចំណោម
 មនុស្សប្រុសរបស់ពួកអ្នក ។ បើពុំមានមនុស្សប្រុសពីរនាក់ទេ ចូរយកប្រុសមួយនាក់និងស្រីពីរ
 នាក់ ក្នុងចំណោមមនុស្សដែលពួកអ្នកពេញចិត្តឲ្យធ្វើជាសាក្សី ដើម្បីក្រែងលោស្រីណាមួយ ក្នុង
 ចំណោមសាក្សីស្រីទាំងពីរនាក់នោះភ្លាត់ភ្លាំង ស្រីម្នាក់ទៀតនឹងបានជួយរំលឹក ។ ចូរបណ្តា
 សាក្សីកុំបដិសេធ [ក្នុងការធ្វើសាក្សី] ពេលត្រូវគេសូមឲ្យជួយធ្វើសាក្សីនោះ] ។ ចូរពួកអ្នកកុំ
 ធុញទ្រាន់កត់ត្រាទុកឡើយ មិនថាឡើយបំណុលនោះតូចក្តីធំក្តី ដោយឲ្យមានកាលកំណត់
 របស់វា ។ ទង្វើនេះត្រឹមត្រូវជាងសម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ហើយមានសច្ចៈមិជ្ឈការក្នុងការធ្វើសាក្សី
 ហើយវាជាមធ្យោបាយគប្បីជាងគេដើម្បីកុំឲ្យមានការសង្ស័យ[រវាងគ្នានិងគ្នា] ។ តែបើពួកអ្នក
 សន្យាគ្នាក្នុងការជួញដូរភ្លាមៗ ពុំមានកំហុសទេបើពួកអ្នកមិនបានកត់ត្រាទុកទេនោះ ។ ចូរពួក
 អ្នកយកសាក្សីពេលពួកអ្នកចរចាជួញដូររវាងគ្នានិងគ្នា ។ ចូរកុំព្យាបាទអ្នកកត់ត្រានិងសាក្សី
 ឡើយ បើពួកអ្នកធ្វើដូច្នោះវាជាអំពើអាក្រក់ក្រៃលែងសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកក្រែងខ្លាច
 អស់ឡោះហ្ន៎ អស់ឡោះហ្ន៎បង្កាត់បង្រៀនពួកអ្នក អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត ២៨១-២៨២

الْأَسْبَابُ وَ التَّرْوُلُ عَنِ الْوَالِدِيِّ أَنَّهُ رُوِيَ عِكْرِمَةُ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: لَمَّا أَقْبَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ مِنْ غَزْوَةِ حُنَيْنٍ وَ أَنْزَلَ
 اللَّهُ سُورَةَ الْفَتْحِ قَالَ يَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ يَا فَاطِمَةُ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَ الْفَتْحُ إِلَى آخِرِ السُّورَةِ .

[អ៊ីបន្ទូ ស្មាសុរី អាស្រ័យបានថ្លែងថានៅក្នុងសាត្រា]អាល់-អាស់បាប វា អាល់-នូស្តិល ដែលទទួលបានពី
 អាល់-វ៉ាហ្គីឌី ដែលទទួលបានពីអុក់រ៉ម៉ាសុ ដែលទទួលបានពីអ៊ីបន្ទូ អាប់បាស់ដែលបានថា៖ "កាល
 រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله បានត្រឡប់មកពីសមរក្សមិខ្មុយបារវិញ សូរ៉េ:ត្តី អាល់-ហ្វាត់ហ្ន៎ត្រូវដាក់ចុះមក ។
 ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មានព្រះវចនៈថា៖ "អាល្លី صلوات الله عليه وآله ប៊ិន អាចិ ត្ថិលិប صلوات الله عليه وآله អីយ ហ្វាទ្វីម៉ាសុអីយ [990:9]
 កាលណាជំនួយរបស់អស់ឡោះហ្ន៎មកដល់ ព្រមទាំងជ័យជំនះ ។" លុះចប់សូរ៉េ:ត្តី ។

وَ قَالَ السُّدِّيُّ وَ ابْنُ عَبَّاسٍ - : ثُمَّ نَزَلَتْ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ" الْآيَةَ فَعَاشَ بَعْدَهَا سِتَّةَ أَشْهُرٍ

អាល់-សាឌី (មិនមែនប្រភពព័ត៌មានស្តីអុសុ) និងអ៊ីបន្ទូ អាប់បាស់បានថ្លែងថា៖ «បន្ទាប់ពីនោះគេបាន
 បើកឲ្យដឹងអាយ៉ាសុ [៨:១២៨] មានសាស្តាមួយរូប[ដែលត្រូវជ្រើសរើស]ក្នុងចំណោមពួកអ្នកបានមក
 ដល់ពួកអ្នក ។ រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله មានព្រះជន្មបានប្រាំមួយខែបន្ទាប់ពីនេះ ។

فَلَمَّا حَرَجَ إِلَى حِجَّةِ الْوَدَاعِ نَزَلَتْ عَلَيْهِ فِي الطَّرِيقِ "يَسْتَفْتُونَكَ فُلِ اللَّهِ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ" الْآيَةَ فَسَمِيَتْ آيَةَ الصَّبْرِ

កាលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ទៅធ្វើពិធីហ្វាចូលាគ្នា គេបានបើកឲ្យព្រះអង្គដឹងតាមផ្លូវអាយ៉ាសុ [៨:១៧៦] ពួកគេ
 នឹងសូមឲ្យអ្នកបក្តី ។ ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎បក្តីអស់លោកអំពីបុគ្គលដែលពុំមានសាច់ញាតិ
 និងកូន ចៅ ។ គេបានហៅអាយ៉ាសុនេះថាអាយ៉ាសុរដូវក្តៅ ។

ثُمَّ نَزَلَتْ عَلَيْهِ وَ هُوَ وَاَقْبُ بِعَرَفَةَ "الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ" فَعَاشَ بَعْدَهَا اَحَدًا وَ ثَمَانِينَ يَوْمًا

គេបានបើកឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ដឹងអាយ៉ាស៊ុននេះកាលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله សម្រាកនៅឯអារ៉ាហ្វាស៊ុនថា៖ [៥:៣] ថ្ងៃនេះ អញបានធ្វើឲ្យសាសនាពួកអ្នកសុក្រិតពិតខ្លះសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មានព្រះជន្មបានប៉ុន្មានមួយ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីគេបានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស៊ុននេះ ។

ثُمَّ نَزَلَتْ عَلَيْهِ آيَاتُ الرِّبَا ثُمَّ نَزَلَتْ بَعْدَهَا "وَ اتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ" وَ هِيَ آخِرُ آيَةٍ نَزَلَتْ مِنَ السَّمَاءِ فَعَاشَ بَعْدَهَا اَحَدًا وَ عِشْرِينَ يَوْمًا. (المناقب , ج 1 , ص 234)

ក្រោយមកគេបានបើកឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ដឹងអាយ៉ាស៊ុនព្រឹទ្ធិកម្ម ។ បន្ទាប់ពីអាយ៉ាស៊ុននេះ គេបានបើកឲ្យដឹង ថា៖ [២:២៨១] ចូរពួកអ្នកខ្លាចថ្ងៃមួយដែលពួកអ្នកត្រូវនាំខ្លួនត្រឡប់ទៅឯអល់ឡោះហ្វីរីញ នេះគឺ អាយ៉ាស៊ុនក្រោយបង្អស់ដែលត្រូវដាក់ចុះមកពីលើមេឃ ។ រីស្វីលុលឡោះហ្វីរីញ صلوات الله عليه وآله មានព្រះជន្មបានមួយ ថ្ងៃក្រោយអាយ៉ាស៊ុននេះ ។» (234 :1) (المناقب)

***

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « شَهِدْتَنِي مِنْ رِجَالِكُمْ » قَالَ: مِنْ أَحْرَارِكُمْ مِنَ الْمُسْلِمِينَ [الْعُدُول].

[អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន អាល់-អុស្កាត صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា] អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា៖ «[២:២៨២] ចូរពួកអ្នកចាត់តាំងឲ្យមានសាក្សីពីរនាក់ ក្នុងចំណោមមនុស្សប្រុសរបស់ពួកអ្នក ក្នុង ចំណោមមុស្លីមដែលមានសេរីភាព បុគ្គលដែលត្រឹមត្រូវ ។»

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اسْتَشْهَدُوهُمْ لِيَتَحَوُّطًا بِكُمْ أَدْيَانِكُمْ وَ أَمْوَالِكُمْ وَ لِيَسْتَعْمِلُوا آدَبَ اللَّهِ وَ وَصِيَّتَهُ، فَإِنَّ فِيهِمَا النَّفْعَ وَ الْبَرَكَةَ، وَ لَا تَخْلُفُوهُمَا فَيَلْحَقَكُمُ النَّدَمُ، حَيْثُ لَا يَنْفَعُكُمُ النَّدَمُ.

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា៖ «ចូរឲ្យពួកគេធ្វើសាក្សី ចូរការពារសាសនានិងទ្រព្យអស់លោក ដោយពួកគេ ។ ចូរប្រើវិធីរបស់អល់ឡោះហ្វីរីញ និងការដាស់តឿនរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ពីព្រោះទាំងពីរនេះមាន នូវផលប្រយោជន៍និងសេចក្តីល្អប្រសើរ ។ ចូរកុំប្រឆាំងវិធីទាំងពីរនេះព្រោះការស្តាយក្រោយនឹងធ្វើឲ្យ លោកវិនាស ហើយការស្តាយក្រោយមិនល្អសម្រាប់លោកឡើយ ។»

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: « فَإِنْ لَمْ يَكُنَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَ امْرَأَتَانِ » قَالَ: عَدَلْتُ امْرَأَتَانِ فِي الشَّهَادَةِ بِرَجُلٍ وَاحِدٍ، فَإِذَا كَانَ رَجُلَانِ، أَوْ رَجُلٌ وَ امْرَأَتَانِ، أَقَامُوا الشَّهَادَةَ فَضِي بِشَهَادَتِهِمْ.

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វីរីញ [២:២៨២] បើពុំមានមនុស្សប្រុសពីរនាក់ ទេ ចូរយកប្រុសមួយនាក់និងស្រីពីរនាក់ ថា៖ «ស្រីពីរនាក់ធ្វើសាក្សីស្មើនឹងប្រុសមួយនាក់ធ្វើសាក្សី ។ ពេលមានប្រុសពីរនាក់ ឬប្រុសមួយនាក់ស្រីពីរនាក់ធ្វើសាក្សី ចូរកាត់ក្តីដោយផ្អែកលើសក្ខីកម្មរបស់ពួក គេ ។»

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كُنَّا نَحْنُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَهُوَ يُدَاكِرُنَا بِقَوْلِهِ تَعَالَى: « وَ اسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ » قَالَ: أَخْرَازَكُمْ دُونَ عِبِيدِكُمْ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ شَغَلَ الْعَبِيدَ بِخِدْمَةِ مَوَالِيهِمْ عَنْ تَحْمِيلِ الشَّهَادَاتِ وَعَنْ أَدَائِهَا، وَ لِيَكُونُوا مِنَ الْمُسْلِمِينَ مِنْكُمْ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ [إِنَّمَا] شَرَفَ الْمُسْلِمِينَ الْعُدُولَ بِقَبُولِ شَهَادَاتِهِمْ، وَ جَعَلَ ذَلِكَ مِنَ الشَّرَفِ الْعَاجِلِ لَهُمْ، وَ مِنْ ثَوَابِ دُنْيَاهُمْ قَبْلَ أَنْ يَصِلُوا إِلَى الْآخِرَةِ

អាមីរុល-មុមីនីន៍ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះវចនៈថា៖ «ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បាននៅជុំជាមួយរ៉សូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បានលើកព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} [២:២៨២] ចូរពួកអ្នកចាត់តាំងឲ្យមានសាក្សីពីរនាក់ ក្នុងចំណោមមនុស្សប្រុសរបស់ពួកអ្នក មកអធិប្បាយថា៖ "គឺមនុស្សរបស់អស់លោកដែលមានសេរីភាព មិនមែនបណ្តាទាសៈរបស់អស់លោកទេ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} តម្រូវឲ្យបណ្តាទាសៈរវល់បម្រើម្ចាស់ខ្លួន ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ដកបន្ទុកធ្វើសាក្សីពីពួកគេ ។ ចូរយកមុស្លីមជាសាក្សីក្នុងចំណោមអស់លោក ព្រោះអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ផ្តល់កិត្តិយសឲ្យមុស្លីមដោយព្រមទទួលយកសក្ខីកម្មពីពួកគេ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ប្រទានរង្វាន់នេះឲ្យពួកគេក្នុងលោកនេះមុនពួកគេទៅកាន់លោកមុខ ។"

إِذْ جَاءَتْ امْرَأَةٌ، فَوَقَفَتْ قُبَالَهٖ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنَا وَإِفْدَةُ النِّسَاءِ إِلَيْكَ، مَا مِنْ امْرَأَةٍ يَبْلُغُهَا مَسِيرِي هَذَا إِلَيْكَ إِلَّا سَرَّهَا ذَلِكَ، يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ رَبُّ الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ، وَ خَالِقُ الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ، وَ رَازِقُ الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ، وَ إِنَّ آدَمَ أَبُو الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ، وَ إِنَّ حَوَاءَ أُمُّ الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ، وَ إِنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ إِلَى الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ فَمَا بَالُ امْرَأَتَيْنِ بَرَجِلٍ فِي الشَّهَادَةِ وَ الْمِيرَاثِ؟

ស្រីម្នាក់បានមកជួបរ៉សូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ឈរពីមុខព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ទូលថា៖ "ខ្ញុំម្ចាស់សូមបូជាឪពុកម្តាយដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ខ្ញុំម្ចាស់មករកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាជំនួសនារីម្នាក់ដែលពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំម្ចាស់មកជំនួស ។ រ៉សូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ អស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាព្រះម្ចាស់ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} របស់ប្រុសនិងស្រី ជាអ្នកបង្កើត ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មនុស្សប្រុសនិងមនុស្សស្រី ជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មនុស្សប្រុសនិងមនុស្សស្រី ។ អាដាំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាបិតារបស់មនុស្សប្រុសនិងមនុស្សស្រី ហ្វាវ៉ា ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាមាតារបស់មនុស្សប្រុសនិងមនុស្សស្រី ។ ឯព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} វិញជារ៉សូល ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} សម្រាប់មនុស្សប្រុសនិងមនុស្សស្រី ។ ហេតុអ្វីបានជាយកស្រីពីរនាក់ ឬបុរសម្នាក់ក្នុងការធ្វើសាក្សីនិងក្នុងការទទួលមរតកនោះ?"

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : [يَا] أَيُّهَا الْمَرْأَةُ إِنَّ ذَلِكَ قَضَاءٌ مِنْ مَلِكٍ [عَدْلٍ، حَكِيمٍ] لَا يَجُورُ، وَ لَا يَحِيْفُ، وَ لَا يَتَحَامَلُ، وَ لَا يَنْفَعُهُ مَا مَنَعَكُنَّ، وَ لَا يَنْفَعُهُ مَا بَدَّلَ لَكُنَّ، يُدَبِّرُ الْأَمْرَ بِعِلْمِهِ، يَا أَيُّهَا الْمَرْأَةُ لِأَنَّكَ نَاقِصَاتُ الدِّينِ وَ الْعَقْلِ.

រ៉សូលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖ "នេះគឺព្រះរាជបញ្ញត្តិរបស់ព្រះដ៏មហាសច្ចៈ ព្រះមហាក្សត្រដ៏មានប្រាជ្ញាញាណដែលមិនពានពារលើអ្នកណា ព្រះដែលមិនប្រព្រឹត្តអតប្បិប្បលំអៀង ។ មិនល្អសម្រាប់នាងទេអ្វីអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ហាមនាងនោះ ។ អ្វីអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ធ្វើសម្រាប់នាងមិនអាចរងការខូចខាតបានឡើយ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} រៀបចំអ្វីៗអាស្រ័យព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។ នារីអើយ នេះព្រោះតែនាងអន់វិស័យសាសនានិងបញ្ញា ។"

قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مَا نُفَصَّانُ دِينَنَا؟ قَالَ: إِنَّ إِحْدَاكُنَّ تَعْتُدُ نِصْفَ ذَهْرِهَا لِأَنْصَلِي بِحَيْضَةٍ، وَإِنَّكَ تَكْتَبِينَ اللَّعْنَ، وَ تَكْفُرِينَ الْبِعْمَةَ تَمَكُّتُ إِحْدَاكُنَّ عِنْدَ الرَّجُلِ عَشْرَ سِنِينَ فَصَاعِدًا يُحْسِنُ إِلَيْهَا، وَ يُنْعِمُ عَلَيْهَا، فَإِذَا ضَاقَتْ يَدُهُ يَوْمًا، أَوْ حَاصَمَهَا قَالَتْ لَهُ: مَا رَأَيْتُ مِنْكَ خَيْرًا قَطُّ فَمَنْ لَمْ يَكُنْ مِنَ النِّسَاءِ هَذَا خُلْفَهَا فَالَّذِي يُصِيبُهَا مِنْ هَذَا النِّفْصَانِ مُحْنَةٌ عَلَيْهَا لِتَصْبِرَ فَيُعْظِمَ اللَّهُ ثَوَابَهَا، فَأُبَشِّرِي.

នារីនោះបានទូលថា: "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ អើយ អ្វីទៅអន់វិស័យសាសនា?" វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ មានព្រះវចនៈថា: "នារីអង្គុយស្ងៀមកន្លះជីវិតមិនស្លៀកស្លាត់ទេដោយសារតែមានរដូវខែ នាង (គឺស្រីៗ) ដាក់បណ្តាសាយ៉ាងញឹកញយ (ជេរប្រទេច ?) នាង (គឺស្រីៗ) មិនជឿព្រះគុណទេ ។ នាង (គឺស្រីៗ) រស់ជាមួយស្វាមីដប់ឆ្នាំឬលើសនោះ បុរសនោះធ្វើល្អចំពោះនាង យកចិត្តនាង ។ ពេលថ្ងៃមួយបុរសនោះបន្លឹងដៃ នាងឈ្លោះប្រកែកជាមួយបុរសនោះថា: "ខ្ញុំមិនដែលឃើញលោកធ្វើល្អសោះ ។" ដូច្នោះនារីណាដែលមិនមានប្តីកពានេះនៅក្នុងខ្លួនទេ អល់ឡោះហ្ន៎នឹងប្រទានរង្វាន់ដ៏បរវេទនារីនោះ ព្រោះតែនារីនោះមានអំណត់ដែលមិនមានប្តីកពាមរយាទនេះ (គឺមិនឈ្លោះជាមួយស្វាមី) ។ ដូច្នោះចូរនាងទទួលដំណឹងល្អ ។"

ثُمَّ قَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مَا مِنْ رَجُلٍ رَدِيٍّ إِلَّا وَ الْمَرْأَةُ الرَّدِيَّةُ أَرْذَى مِنْهُ، وَ لَا مِنْ امْرَأَةٍ صَالِحَةٍ إِلَّا وَ الرَّجُلُ الصَّالِحُ أَفْضَلُ مِنْهَا، وَ مَا سَاوَى اللَّهُ قَطُّ امْرَأَةً بِرَجُلٍ إِلَّا مَا كَانَ مِنْ تَسْوِيَةِ اللَّهِ فَاطِمَةَ بَعْلِيَّ عَلَيْهِنَّ السَّلَامُ وَ إِحْقَاقَهَا بِهِ وَ هِيَ امْرَأَةٌ تَفْضَلُ نِسَاءَ الْعَالَمِينَ، وَ كَذَلِكَ مَا كَانَ مِنَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ إِحْقَاقِ اللَّهِ إِيَّاهُمَا بِالْأَفْضَلِينَ الْأَكْرَمِينَ لَمَّا أُدْخِلَهُمْ فِي الْمُبَاهَلَةِ.

វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ បានប្រាប់នារីនោះថា: "បុរសទន់ខ្សោយសុទ្ធតែមាននារីទន់ខ្សោយជាងខ្លួនទៅទៀត ។ នារីល្អសុទ្ធតែមានបុរសល្អប្រសើរលើសខ្លួនទៅទៀត ។ អល់ឡោះហ្ន៎មិនបានធ្វើឲ្យនារីស្មើនឹងបុរសឡើយ លើកលែងតែហ្វាទីម៉ាស៊ីដដែលស្មើនឹងអាលី អល់ឡោះហ្ន៎បានផ្តួចផ្តើមហ្វាទីម៉ាស៊ីដជាមួយអាលី ហ្វាទីម៉ាស៊ីដនាវិជ្ជាស្រឡាញ់លើសអស់នារីក្នុងលោក ។ ស្រដៀងគ្នាដែរ អាស់-ហ្វាសាស៍ និងអាស់-ហ្វាសាស៍ ។ អល់ឡោះហ្ន៎បានដាក់អ្នកទាំងពីរនេះ ជាមួយបណ្តាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់លើសគេ បណ្តាអ្នកមានកិត្យានុភាពលើសគេ កាលព្រះអង្គបានរាប់បញ្ចូលពួកគេក្នុងមូបាហ្វាឡាស៊ីដ (គឺការបន់ឲ្យវិនាសហិនហោចលើបុគ្គលកុហក) ។"

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ » مِمَّنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَ أَمَانَتَهُ، وَ صِلَاحَهُ وَ عَقْتَهُ، وَ تَبْقِظُهُ فِيمَا يَشْهَدُ بِهِ، وَ تَحْصِيْلَهُ وَ تَمْيِيزَهُ، فَمَا كُلُّ صَالِحٍ مُمَيِّزٍ، وَ لَا مُحْصِلٍ، وَ لَا أَكْلٌ مُحْصِلٍ مُمَيِّزٍ صَالِحٍ، وَ إِنَّ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ لَمَنْ هُوَ أَهْلٌ [الْجَنَّةِ] لِصِلَاحِهِ وَ عَقْتِهِ لَوْ شَهِدَ لَمْ تُقْبَلْ شَهَادَتُهُ لِقَلَّةِ تَمْيِيزِهِ. فَإِذَا كَانَ صَالِحًا عَفِيفًا، مُمَيِّزًا مُحْصِلًا، مُجَانِبًا لِلْمَعْصِيَةِ وَ الْهَوَى وَ الْمَمِيلِ وَ التَّخَاْمُلِ فَذَلِكَ الرَّجُلُ الْقَاضِلُ، فِيهِ فَمْتَسَكُوا، وَ يَهْدَاهُ فَافْتَدُوا، وَ إِنْ انْقَطَعَ عَنْكُمْ الْمَطَرُ فَاسْتَمْطَرُوا بِهِ، وَ إِنْ امْتَنَعَ عَلَيْكُمْ النَّبَاتُ فَاسْتَحْرَجُوا بِهِ النَّبَاتَ، وَ إِنْ تَعَدَّرَ عَلَيْكُمْ الرَّزْقُ فَاسْتَدْرَبُوا بِهِ الرَّزْقَ، فَإِنَّ ذَلِكَ مِمَّنْ لَا يَجْنِبُ طَلْبَهُ، وَ لَا تُرْدُ مَسَائِلَتُهُ.

អាមីរុល-មុមីនីនីន មានវចនៈថា: «[២:២៨២] ក្នុងចំណោមមនុស្សដែលពួកអ្នកពេញចិត្តឲ្យធ្វើជាសាក្សី គឺក្នុងចំណោមមនុស្សដែលស្រឡាញ់សាសនាខ្លួន ដែលគួរទុកចិត្តបាន ដែលត្រឹមត្រូវ ដែលរាបសា ដែលយកចិត្តទុកដាក់នឹងការសច្ចារបស់ខ្លួន ដែលចេះពិចារណា ។ តែអ្នកត្រឹមត្រូវគ្រប់រូបមិនមែន សុទ្ធតែចេះពិចារណានោះទេ អ្នករាបសាគ្រប់រូបក៏មិនមែនសុទ្ធតែចេះពិចារណា ត្រឹមត្រូវនោះទេដែរ ។ ក្នុងចំណោមបុរសអល់ឡោះហ្ន៎ មានបុគ្គលត្រឹមត្រូវនិងរាបសាដែលសក្តិសមនឹងបានឋានសួគ៌

តែព្រោះ តែពួកគេខ្វះការពិចារណាគេមិនទទួលយកសក្ខីកម្មរបស់ពួកគេទេ ។ តែបើអ្នកត្រឹមត្រូវនិងរាបសា ដែលចេះពិចារណារឿងនានា ដែលចៀសវាងបទល្មើសនិងចំណង់ចិត្តឯង បទលំអៀងរៀបរយ ជនប្រភេទ នេះសក្ខីសមនឹងរឿងនេះ (គឺធ្វើជាសាក្សី) ។ ចូរតាងបុគ្គលប្រភេទនេះឲ្យជាប់ ។ បើអត់ភ្លៀងធ្លាក់ ចូរបូងស្នូងសូមភ្លៀងតាមរយៈបុគ្គលប្រភេទនេះ (គឺអាស្រ័យការបូងស្នូងរបស់បុគ្គលនេះ) ។ បើដំណាំអស់ លោកមិនដុះដាល ចូរបូងស្នូងតាមរយៈបុគ្គលប្រភេទនេះ ។ បើអស់លោកខ្វះជីវព្រឹត្តិ ចូរបូងស្នូងសូមឲ្យមានបានជីវព្រឹត្តិនោះតាមរយៈបុគ្គលប្រភេទនេះ ពីព្រោះបុគ្គលប្រភេទនេះនៅក្នុង ចំណោមបុគ្គលដែល គេឆ្លើយតប គេមិនបដិសេធសំណូមរបស់បុគ្គលប្រភេទនេះឡើយ ។»

وَقَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَحْكُمُ بَيْنَ النَّاسِ بِالْبَيِّنَاتِ وَالْإِيمَانِ فِي الدَّعَاوِي، فَكَثُرَتِ الْمُطَابَّاتُ وَالْمُطَابَّاتُ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ « إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ »، وَأَنْتُمْ تَخْتَصِمُونَ، وَ لَعَلَّ بَعْضَكُمْ يَكُونُ الْخُنَّ بِحُجَّتِهِ [مِنْ بَعْضٍ] وَ إِنَّمَا أَقْضِي عَلَى نَحْوِ مَا أَسْمَعُ مِنْهُ، فَمَنْ قَضَيْتُ لَهُ مِنْ حَقِّ أَخِيهِ بَشْيَءٍ فَلَا يَأْخُذْهُ، فَإِنَّمَا أَقْطَعُ لَهُ قِطْعَةً مِنَ النَّارِ.

អាមីរុល-មុមីនីន៍ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ «វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} តែងតែវិនិច្ឆ័យឲ្យប្រជានិករដោយផ្អែកលើ ភស្តុតាងនិងជំនឿលើការសច្ចាពាក់ព័ន្ធនឹងការក្តីក្តាំគ្នា ។ មានក្តីក្តាំនិងបទបណ្តឹងច្រើន ។ វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអើយ ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាមនុស្សលោក អស់លោកឈ្មោះគ្នា ។ ជូនកាលខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} កាត់ក្តីបុគ្គលណាមួយដោយផ្អែកលើពាក្យសំអាង ដែលខ្ញុំបានស្តាប់ពីមាត់បុគ្គលនោះ ។ បើអ្នកណាមួយនាំមកនូវពាក្យសំអាងដែលមិនសមហេតុផលទេ ចូរកុំទទួលយកវាពីអ្នកនោះ ។ ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} នឹងយកភ្លើងនរកមួយប៉ែកចេញពីអ្នកនោះ ។

في كيفية حكم رسول الله (صلى الله عليه وآله):

وَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا تَخَاصَمَ إِلَيْهِ رَجُلَانِ فِي حَقٍّ، قَالَ لِلْمُدَّعِي: لَكَ بَيِّنَةٌ؟ فَإِنْ أَقَامَ بَيِّنَةً يَرْضَاهَا وَ يَعْرِفُهَا، أَمْضَى الْحُكْمَ عَلَى الْمُدَّعَى عَلَيْهِ، وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ بَيِّنَةٌ، حَلَفَ الْمُدَّعَى عَلَيْهِ بِاللَّهِ مَا لَهَذَا قَبْلَهُ ذَلِكَ الَّذِي ادَّعَاهُ وَ لَا شَيْءٌ مِنْهُ، وَ إِذَا جَاءَ بِشُهُودٍ لَا يَعْرِفُهُمْ بِخَيْرٍ وَ لَا شَرٍّ، قَالَ لِلشُّهُودِ: أَيُّنَ قَبَائِلِكُمْ؟ فَيَصِفَانِ، أَيُّنَ سَوْفُكُمَا؟ فَيَصِفَانِ، أَيُّنَ مَزَلِكُمَا؟ فَيَصِفَانِ.

វិធីកាត់ក្តីរបស់វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} គឺដូចតទៅ៖

ពេលអ្នកក្តីក្តាំយករឿងដោះមកឲ្យវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ដោះស្រាយ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} តែងតែសួរអ្នកប្តឹង ថា៖ "តើលោកមានភស្តុតាងទេ?" បើអ្នកនោះមានភស្តុតាងវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} សព្វព្រះហឫទ័យ ព្រមទទួលយកភស្តុតាងនោះ ហើយបែរទៅរកអ្នកចុងចោទ (គឺអ្នកដែលត្រូវគេចោទ) ។ បើអ្នកចុងចោទ មិនមានភស្តុតាងទេវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ឲ្យអ្នកនោះស្ស៊ូចក្នុងព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ថា៖ "ពាក្យ បណ្តឹងរបស់អ្នកប្តឹងទូលបង្គំនោះមិនពិតទេ ។ អ្នកនោះមិនមានសិទ្ធិចោទប្រកាន់ទូលបង្គំទេ ។" បើមាន អ្នកធ្វើសាក្សីមករកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ហើយព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មិនដឹងថាអ្នកនោះល្អឬអាក្រក់ទេនោះ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} សួរ អ្នកធ្វើសាក្សីថា៖ "តើលោកនៅក្នុងកុលសម្ព័ន្ធណា? តើលោកជួញដូរនៅឯផ្សារណា? តើលោករស់ នៅឯណា?" ពួកគេក៏បានរៀបរាប់ប្រាប់ ។

ثُمَّ يَتِيمِ الْخُصُومِ وَالشُّهُودَ بَيْنَ يَدَيْهِ، ثُمَّ يَأْمُرُ فَيَكْتُبُ أَسْمَاءِ الْمُدْعَى وَالْمُدْعَى عَلَيْهِ وَالشُّهُودَ مَا شَهِدُوا بِهِ ثُمَّ يَدْفَعُ ذَلِكَ إِلَى رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِهِ الْخَيْرِ، ثُمَّ مِثْلَ ذَلِكَ إِلَى [رَجُلٍ] آخَرَ مِنْ خَيْرِ أَصْحَابِهِ، فَيَقُولُ: لِيَذْهَبَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُ الْآخَرَ إِلَى قِبَالِهِمَا وَأَسْوَاقِهِمَا أَوْ مَحَالِمَهُمَا وَالرِّضِ الْأَيْ يَنْزِلَانِيهِ، فَلْيَسْأَلْ عَنْهُمَا. فَيَذْهَبَانِ وَيَسْأَلَانِ.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ សល្ហ ពិនិត្យអ្នកធ្វើសាក្សីនៅពីមុខព្រះអង្គ សល្ហ ។ បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ សល្ហ បញ្ជាឲ្យគេសរសេរឈ្មោះអ្នកប្តឹង អ្នកចុងចោទនិងសក្ខីកម្មដែលអ្នកធ្វើសាក្សីបានថ្លែងការណ៍ហើយបានស្បថនោះ ។ រួចហើយព្រះអង្គ សល្ហ បានប្រគល់រឿងនេះឲ្យទៅសាវកត្រឹមត្រូវម្នាក់របស់ព្រះអង្គ សល្ហ ។ ព្រះអង្គ សល្ហ បានប្រគល់ស្រដៀងនេះដែរឲ្យទៅសាវកត្រឹមត្រូវម្នាក់ទៀតរបស់ព្រះអង្គ សល្ហ ប្រាប់ពួកគេថា៖ "ចូរអស់លោកទៅកាន់កុលសម្ព័ន្ធពួកគេ កុំឲ្យគេដឹងរឿងនេះ ស៊ើបសួរអំពីពួកគេឯផ្សារឬអ្នកជិតខាងរបស់ពួកគេនិងកន្លែងដែលពួកគេរស់នៅ ។" សាវកទាំងនោះក៏បានទៅស៊ើបសួរជុំវិញនោះ ។

فَإِنْ أَتَوْا خَيْرًا، أَوْ ذَكَرُوا فَضْلًا، رَجَعَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَأَخْبَرَاهُ بِهِ، وَأَخْضَرَ الْقَوْمَ الَّذِينَ اتَّوْنَا عَلَيْهِمَا، وَأَخْضَرَ الشُّهُودَ، وَقَالَ لِلْقَوْمِ الْمُثْنِينَ عَلَيْهِمَا: هَذَا فَلَانُ بْنُ فُلَانٍ، وَ هَذَا فَلَانُ بْنُ فُلَانٍ، أ تَعْرِفُونَهُمَا؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ. فَيَقُولُ: إِنَّ فُلَانًا وَ فُلَانًا جَاءَنِي مِنْكُمْ فِيهِمَا بَنِيًا جَمِيلًا، وَ ذَكَرَ صَالِحًا، أَ فَكَمَا قَالَا؟ فَإِذَا قَالُوا: نَعَمْ. فَصَى حِينَئِذٍ بِشَهَادَتِهِمَا عَلَى الْمُدْعَى عَلَيْهِ.

បើពួកគេរកបាននូវដំណឹងល្អឬគុណសម្បត្តិល្អ ពួកគេនឹងនាំសេចក្តីរាយការណ៍ទាំងនេះមកប្រាប់វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ សល្ហ ។ គេនឹងនាំមនុស្សនិងអ្នកធ្វើកសិណមកបង្ហាញខ្លួនចំពោះវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ សល្ហ ព្រះអង្គ សល្ហ នឹងសួរអ្នកឲ្យដំណឹងថា៖ "អ្នកនេះមួយ អ្នកនេះមួយ អ្នកនេះមួយ កូនរបស់អ្នកនេះមួយ តើអស់លោកស្គាល់គេទេ?" ពួកគេនឹងថា៖ "ស្គាល់ ។" វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ សល្ហ នឹងប្រាប់ពួកគេថា៖ "អ្នកនេះមួយនិងអ្នកនេះមួយបាននាំដំណឹងល្អអំពីបុគ្គលទាំងនេះមកប្រាប់ខ្ញុំ ថាពួកគេជាមនុស្សត្រឹមត្រូវ ។ តើអស់លោកបានដឹងថាមនុស្សនេះមែនទេ?" បើពួកគេថា "មែន" វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ សល្ហ នឹងកាត់ក្តីដោយផ្អែកទៅលើកសិណសាក្សីរបស់ពួកគេទល់នឹងអ្នកចុងចោទ (គឺអ្នកដែលត្រូវគេចោទ) ។

وَ إِنْ رَجَعَا بِخَيْرٍ سَيِّئٍ، وَ نَبِيًا فَبِيحِ دَعَا بِهِمْ، فَقَالَ لَهُمْ: أ تَعْرِفُونَ فُلَانًا وَ فُلَانًا؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ. فَيَقُولُ: أَفَعُدُّوا حَتَّى يَخْضُرَا. فَيَقُولُونَ: فَيَخْضُرُهُمَا، فَيَقُولُ لِلْقَوْمِ: أ هَا هُمَا؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ.

បើពួកគេនាំដំណឹងមិនល្អមកប្រាប់ វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ សល្ហ នឹងហៅបណ្តាអ្នកឲ្យដំណឹងមកសួរថា៖ "តើលោកស្គាល់អ្នកនេះទេ?" ពួកគេថា៖ "ស្គាល់ ។" វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ សល្ហ នឹងមានវចនៈថា៖ "សូមអង្គុយចាំពួកគេ ។" ពួកគេនឹងអង្គុយ គេនាំគ្នាដម្លោះចូលមក ហើយសួរថា៖ "អ្នកនេះនិងអ្នកនេះមែនទេ?" ពួកគេនឹងថា៖ "មែន ។"

فَإِذَا ثَبَتَ عِنْدَهُ ذَلِكَ، لَمْ يَهْتِكْ سِتْرَ الشَّاهِدِينَ، وَ لَا عَابَهُمَا وَ لَا وَجَّهَهُمَا، وَ لَكِنْ يَدْعُو الْخُصُومَ إِلَى الصُّلْحِ، فَلَا يَزَالُ بِهِمْ حَتَّى يَصْطَلِحُوا لِئَلَّا يَفْتَضِحَ الشُّهُودُ، وَ يَسْتُرُّ عَلَيْهِمْ، وَ كَانَ رُؤُوفًا عَطُوفًا مُتَّحِنًا عَلَى أُمَّتِهِ.

ពេលវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ សល្ហ ដឹងច្បាស់ហើយ ព្រះអង្គ សល្ហ នឹងមិនបើកអាចកំបាំងអ្នកធ្វើកសិណសាក្សីទាំងពីរនោះនិងកំហុសពួកគេទេ ហើយមិនចំអកដាក់ពួកគេទេ ។ តែវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ សល្ហ នឹងសូមឲ្យគ្រូ

ជម្លោះនោះជាគ្នាវិញ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មិនចោលពួកគេទេ ទាល់តែពួកគេជាគ្នាវិញ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله នឹងមិនបើកមុខអ្នកធ្វើសិណសាក្សីជាដាច់ខាតហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله នឹងបិទបាំងកំហុសអ្នកនោះ: ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله តែងតែមានខ្លឹសន្តោស ស្រឡាញ់សហគមន៍ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ជានិច្ច ។

فَإِنْ كَانَ الشُّهُودُ مِنْ أَخْلَاطِ النَّاسِ، غُرَبَاءَ لَا يُعْرَفُونَ، وَ لَا قَبِيلَةَ لَهُمَا وَ لَا سُوقَ وَ لَا دَارَ أَقْبَلَ عَلَى الْمُدْعَى عَلَيْهِ فَقَالَ: مَا تَقُولُ فِيهِمَا. فَإِنْ قَالَ: مَا عَرَفْتُ إِلَّا خَيْرًا، غَيْرَ أَنَّهُمَا قَدْ غَلَطَا فِيمَا شَهِدَا عَلَيَّ، أَنْفَذَ عَلَيْهِ شَهَادَتَهُمَا. فَإِنْ جَرَحَهُمَا، وَ طَعَنَ عَلَيْهِمَا، أَصْلَحَ بَيْنَ الْخُصْمِ وَ خَصْمِهِ، وَ أَخْلَفَ الْمُدْعَى عَلَيْهِ، وَ قَطَعَ الْخُصُومَةَ بَيْنَهُمَا.

បើអ្នកធ្វើសាក្សីនោះជាមនុស្សដែលមានប្រវត្តិរូបមិនច្បាស់ ជាមនុស្សដែលគេមិនស្គាល់ មិនមានកុលសម្ព័ន្ធទេ មិនមានទីផ្សារជួញដូរឬមានផ្ទះទេ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله នឹងប្រាប់អ្នកចុងចោទ (គឺអ្នកដែលត្រូវគេចោទ) ថា: "តើលោកអាចនិយាយអ្វីបានខ្លះអំពីបុគ្គលទាំងនោះ?" បើអ្នកចុងចោទនោះថា: "ទូលបង្គំដឹងថាពួកគេសុទ្ធតែជាមនុស្សល្អ តែពួកគេបានធ្វើខុសក្នុងការធ្វើសាក្សីអំពីទូលបង្គំនោះ:" រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله នឹងឲ្យប្រតិបត្តិការពាក់ព័ន្ធនឹងការសច្ចារបស់អ្នកទាំងពីរនេះ: ។ បើគេបានសួរអង្កេតសាក្សីទាំងនោះហើយចាប់កំហុសសាក្សីទាំងនោះបាន រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله នឹងផ្សះផ្សាគូជម្លោះនោះ ឲ្យអ្នកចុងចោទ (គឺអ្នកដែលត្រូវគេចោទ) ស្បថ ហើយពន្លត់ជម្លោះរវាងគូក្តីក្តាទាំងពីរនោះ: ។

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي قَوْلِهِ: « أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى » قَالَ: إِذَا ضَلَّتْ إِحْدَاهُمَا عَنِ الشَّهَادَةِ وَ نَسِيَتْهَا، ذَكَرَتْ إِحْدَاهُمَا بِهَا الْأُخْرَى فَاسْتَقَامَتَا فِي آدَاءِ الشَّهَادَةِ. عَدَلَ اللَّهُ شَهَادَةَ إِمْرَأَتَيْنِ بِشَهَادَةِ رَجُلٍ، لِنُقْصَانِ عُقُولِهِنَّ وَ دِينِهِنَّ.

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ عليه وآله [២:២៨២] ក្រែងលោស្រីណាមួយក្នុងចំណោមសាក្សីស្រីទាំងពីរនាក់នោះភ្លាត់ភ្លាំង ស្រីម្នាក់ទៀតនឹងបានជួយរំលឹក ថា: "បើស្រីណាម្នាក់ស្បថខុសឬភ្លេចសម្បថនោះ ស្រីម្នាក់ទៀតនឹងរំលឹកស្រីម្នាក់នេះ ដូច្នោះស្រីទាំងពីរនាក់នេះនឹងស្បថត្រឹមត្រូវ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ عليه وآله តម្រូវឲ្យសម្បថរបស់ស្រីពីរនាក់ស្មើនឹងសម្បថបុរសម្នាក់ព្រោះស្រីទន់ខ្សោយវិស័យបញ្ញានិងវិស័យសាសនា ។

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَعَاشِرَ النَّسَاءِ حُلُقُهُنَّ نَاقِصَاتِ الْعُقُولِ، فَاحْتَرِزْنَ مِنَ الْغَلَطِ فِي الشَّهَادَةِ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُعْظِمُ ثَوَابَ الْمُتَحَقِّظِينَ وَ الْمَتَحَقِّظَاتِ فِي الشَّهَادَةِ. وَ لَقَدْ سَمِعْتُ مُحَمَّدًا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَقُولُ: مَا مِنْ إِمْرَأَتَيْنِ احْتَرِزَتَا فِي الشَّهَادَةِ فَذَكَرَتْ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى حَتَّى تُقِيمَا الْحَقَّ، وَ تَنْفِيَا الْبَاطِلَ إِلَّا إِذَا بَعَثَهُمَا اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَظَمَ ثَوَابُهُمَا، وَ لَا يَزَالُ يَصُبُّ عَلَيْهِمَا النَّعِيمَ وَ يُذَكِّرُهُمَا الْمَلَائِكَةُ مَا كَانَ مِنْ طَاعَتِهِمَا فِي الدُّنْيَا، وَ مَا كَانَتَا فِيهِ مِنْ أَنْوَاعِ الْهُمُومِ فِيهَا، وَ [مَا] أَرَاهُ اللَّهُ عَنْهُمَا حَتَّى حَلَدَهُمَا فِي الْجَنَانِ.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា: "ស្រីអើយ គេបង្កើតពួកនាងមកដោយទន់ខ្សោយវិស័យបញ្ញា ចូរការពារខ្លួនពីការខុសសម្បថ ព្រោះអស់ឡោះហ្ន៎ عليه وآله ឲ្យរង្វាន់បុរសស្រីណាដែលរក្សាសម្បថខ្លួន ។ ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله បានឮមួយហ្ន៎ម៉ាដូ عليه وآله រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله មានព្រះវចនៈថា: "បើស្រីទាំងពីរនាក់ប្រយ័ត្នក្នុងការស្បថ បើស្រីម្នាក់រំលឹកស្រីម្នាក់ទៀតទាល់តែការពិតបានលេចឡើង ហើយកំហុសរលាយសូន្យបង់ អស់ឡោះហ្ន៎ عليه وآله នឹងប្រទានឲ្យពួកនាងនាថ្ងៃជំនុំជម្រះនូវរង្វាន់ដ៏បរវរ ព្រះអង្គ عليه وآله នឹងស្រោចព្រះគុណមកលើពួកនាងឥតដាច់ ព្រះអង្គ عليه وآله នឹងប្រាប់ពួកទេវតាឲ្យដឹងអំពីទង្វើដែលពួកនាងបានធ្វើក្នុងលោកនេះ:

និងអំពីបញ្ហានិងឧបសគ្គណាខ្លះដែលពួកនាងឆ្លងកាត់នៅក្នុងលោកនោះ ព្រះអង្គ ៤៤ នឹងមិនចោលពួកនាងទេលុះត្រាតែព្រះអង្គ ៤៤ បានឲ្យពួកនាងនៅក្នុងសួនសួគ៌រហូត ។

وَ إِنَّ فِيهِنَّ لَمَنْ تَبِعَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَيُؤْتَى بِهَا قَبْلَ أَنْ تُعْطَى كِتَابَهَا، فَتَرَى السَّبَّاتِ بِهَا مُحِيطَةً، وَ تَرَى حَسَنَاتَهَا قَلِيلَةً، فَيُقَالُ لَهَا: يَا أُمَّةَ اللَّهِ هَذِهِ سَيِّئَاتُكَ فَأَيْنَ حَسَنَاتِكَ؟ فَتَقُولُ: لَا أَدْكُرُ حَسَنَاتِي. فَيَقُولُ اللَّهُ لِحَفَظَتِهَا: يَا مَلَائِكَتِي تَذَكَّرُوا حَسَنَاتَهَا وَ تَذَكَّرُوا خَيْرَاتِهَا. فَيَتَذَكَّرُونَ حَسَنَاتَهَا.

ថ្ងៃជំនុំជម្រះមានស្រីខ្លះនឹងរស់ឡើងវិញ ។ មុនគេឲ្យបញ្ជីទង្វើ នាងនឹងឃើញទង្វើអាក្រក់របស់ខ្លួនពាសពេញ ឃើញទង្វើល្អរបស់ខ្លួនតិចណាស់ ។ គេនឹងប្រាប់នាងថា៖ "បាវស្រីរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ អើយ ទាំងនេះគឺទង្វើរបស់នាង ។ ឯណាទង្វើល្អរបស់នាង ?" នាងនឹងថា៖ "ខ្ញុំចាំទង្វើល្អខ្ញុំមិនបានទេ ។" អល់ឡោះហ្ន៎នឹងប្រាប់បណ្តាអ្នកកត់ត្រារបស់នាងថា៖ "ទេវតាអញ ៤៤ អើយ ចូរថ្លែងទង្វើល្អរបស់នាងនិងគុណបំណាច់របស់នាង ។" ពួកទេវតានឹងថ្លែងទង្វើល្អទាំងឡាយរបស់នាង ។

يَقُولُ الْمَلِكُ الَّذِي عَلَى الْيَمِينِ لِلْمَلِكِ الَّذِي عَلَى الشِّمَالِ: أَمَا تَذَكَّرُ مِنْ حَسَنَاتِهَا كَذَا وَ كَذَا؟. فَيَقُولُ: بَلَى، وَ لَكِنِّي أَدْكُرُ مِنْ سَيِّئَاتِهَا كَذَا وَ كَذَا، فَيُعَدِّدُ. فَيَقُولُ الْمَلِكُ الَّذِي عَلَى الْيَمِينِ لَهُ: أَمَا تَذَكَّرُ تَوْبَتَهَا مِنْهَا؟ قَالَ: لَا أَدْكُرُ.

ទេវតាខាងស្តាំនឹងប្រាប់ទេវតាខាងឆ្វេងថា៖ "តើអ្នកមិនចងចាំទេ នាងបានធ្វើទង្វើល្អនេះមួយ ?" ទេវតានោះនឹងថា៖ "ចាំបាន តែខ្ញុំចាំបានថានាងបានធ្វើទង្វើអាក្រក់មួយនេះ ។" ទេវតានោះនឹងរាប់ទង្វើទាំងនោះ ។ ទេវតាខាងស្តាំនឹងថា៖ "តែអ្នកចាំមិនបានទេ នាងបានស្តាយក្រោយរាងចាលទង្វើអាក្រក់នោះ ?" ទេវតាខាងឆ្វេងនឹងថា៖ "ខ្ញុំចាំមិនបានទេ ។"

قَالَ: أَمَا تَذَكَّرُ أَنَّهَا وَ صَاحِبَتَهَا تَذَاكُرْنَا الشَّهَادَةَ الَّتِي كَانَتْ عِنْدَهُمَا حَتَّى إِنْفَقْنَا وَ شَهِدْنَا [بِهَا] وَ لَمْ يَأْخُذْهُمَا فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ فَيَقُولُ: بَلَى. فَيَقُولُ الْمَلِكُ الَّذِي عَلَى الْيَمِينِ لِلَّذِي عَلَى الشِّمَالِ: أَمَا إِنَّ تِلْكَ الشَّهَادَةَ مِنْهُمَا تَوْبَةٌ مَاحِيَةٌ لِسَالِفِ دُنُوبِهِمَا، ثُمَّ تُعْطِيَانِ كِتَابَهُمَا بِأَيْمَانِهِمَا، فَتَجِدَانِ حَسَنَاتِهِمَا كُلَّهَا مَكْتُوبَةً [فِيهِ] وَ سَيِّئَاتِهِمَا كُلَّهَا.

ទេវតាខាងស្តាំនឹងថា៖ "អ្នកមិនចាំទេ នាងនិងមិត្តស្រីនាងបានរំលឹកដាស់តឿនគ្នាឲ្យធ្វើសាក្សីត្រឹមត្រូវដែលខ្លួនត្រូវទទួលខុសត្រូវនោះ ទាល់តែបានធ្វើសាក្សីបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវដោយមិនអើពើអំពីការចោទរបស់អ្នកចោទប្រកាន់ឡើយ ដើម្បីអល់ឡោះហ្ន៎ ?" ទេវតាខាងឆ្វេងនឹងថា៖ "ខ្ញុំចាំបាន ។" ទេវតាខាងស្តាំនឹងប្រាប់ទេវតាខាងឆ្វេងថា៖ "ការធ្វើសាក្សីរបស់នាងទាំងពីរនោះជាការស្តាយក្រោយរាងចាលគ្រប់គ្រាន់ណាស់ដើម្បីលុបលាងបាបរបស់ពួកនាងកន្លងមក ។" គេនឹងឲ្យបញ្ជីក្នុងដៃស្តាំពួកនាង ។ ពួកនាងនឹងឃើញមានចារក្នុងបញ្ជីនោះនូវទង្វើល្អទាំងអស់និងទង្វើអាក្រក់ទាំងអស់របស់ពួកនាង ។

ثُمَّ يُجَدُّ فِي آخِرِهِ: يَا أُمَّتِي أَقَمْتِ الشَّهَادَةَ بِالْحَقِّ لِلصُّعْفَاءِ عَلَى الْمُبْطِلِينَ، وَ لَمْ تَأْخُذْكَ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ، فَصَبَّرْتُ لَكَ ذَلِكَ كَفَّارَةً لِدُنُوبِكَ الْأَمَاضِيَةِ، وَ مَحْوًا لِحَطِئَاتِكَ السَّالِفَةِ.

ពួកនាងនឹងឃើញមានចារនៅខាងចុងបញ្ចប់ថា៖ "បាវស្រីរបស់អញ ៤៤ អើយ អ្នកបានធ្វើសាក្សីសច្ចឲ្យ

អ្នកទន់ខ្សោយជំទាស់ជនរៀចរ អ្នកមិនបានស្តាប់ការចោទប្រកាន់របស់អ្នកចោទប្រកាន់ទេ ដើម្បី
អស់ឡោះហ្ន៎ ។ អំពើនេះទុកជាការលុបលាងបាបមុនៗរបស់នាង ហើយបានកម្ចាត់កំហុសទាំងអស់
របស់នាងយ៉ាងជ្រះស្អាត ។"

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ لَا يَأْتِ الشُّهَادَاءُ إِذَا مَا دُعُوا » قَالَ: مَنْ كَانَ فِي عُنُقِهِ شَهَادَةٌ، فَلَا يَأْتِ إِذَا
دُعِيَ لِإِقَامَتِهَا، وَ لِيُتَمَّحَ فِيهَا وَ لَا يَأْخُذُ فِيهَا لَوْمَةً لِأَيِّمْ، وَ لِيَأْمُرَ بِالْمَعْرُوفِ، وَ لِيُنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ. (التفسير المنسوب إلى
الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 651، 656، 672، 673، 675، 676)

អាមីរុល-មុមីនីនីស ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ [២:២៨២] ចូរបណ្តាសាក្សីកុំបដិសេធ
[ក្នុងការធ្វើសាក្សី] ពេលត្រូវគេសូមឲ្យជួយធ្វើសាក្សីនោះ៖ ថា៖ "អ្នកដែលគេហៅឲ្យធ្វើសាក្សីមិនត្រូវ
ប្រកែកទេពេលគេសូមឲ្យធ្វើកសិណនោះ ។ អ្នកនោះត្រូវគិតឲ្យត្រឹមត្រូវក្នុងការធ្វើសាក្សីនោះ អ្នកនោះ
មិនត្រូវស្តាប់ការចោទប្រកាន់របស់អ្នកចោទប្រកាន់ទេក្នុងការធ្វើសាក្សីនេះ ចូរបង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ ហាមធ្វើ
អាក្រក់ ។"» (តាហ្ស៍សៀវ អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្សាសាន់ អាល់-អុស្តការី ^{صلوات الله عليه والسلام} វគ្គ 372 និង 374-378)

وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَنَّ مَقْبُوضَةً فَإِنْ أَتَى بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِمِنَ
أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ عَاقِبٌ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾

២៨៣. បើពួកអ្នកនៅក្នុងការធ្វើដំណើរ ហើយពួកអ្នករកអ្នកកត់ត្រាពុំបាន ចូរធ្វើសច្ចការភណ្ឌ (គឺដាក់អ្វី
មួយបញ្ជាក់នឹងម្ចាស់បំណុលជាចាំបាច់ដើម្បីធានា) ។ បើពួកអ្នកទុកចិត្តគ្នាទៅវិញទៅមក [មិន
ចាំបាច់ដាក់អ្វីបញ្ជាក់ទេ] ចូរអ្នកដែលគេបានយកអ្វីមួយមកផ្ញើនោះឲ្យអ្វីនោះ[ទៅម្ចាស់វា]វិញ ចូរ
អ្នកនោះខ្លាចក្រែងអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះម្ចាស់ខ្លួន ។ ចូរពួកអ្នកកុំបិទបាំងកសិណសាក្សីឡើយ អ្នក
ណាបិទបាំងកសិណសាក្សី អ្នកនោះមានសន្តានចិត្តជាអ្នកសាងបាបកម្ម ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់
ញាណទង្វើរបស់ពួកអ្នក ។

មើលសូរ្យវិទ្យា ៥៣ អាយ៉ាស៊ូ ១៩-៣២ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ២៨៣

السَّبِيحُ فِي (التَّهْدِيْبِ): بِإِسْنَادِهِ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ حَالِدٍ وَ عَلِيِّ بْنِ حَدِيدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ
النُّعْمَانِ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ الْحُصَيْنِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: "وَ إِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَ لَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانًا مَقْبُوضَةً فَإِنْ
أَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِمِنَ أَمَانَتَهُ": «أَيُّ يَأْخُذُ مِنْهُ رَهْنًا، فَإِنْ أَمِنَهُ وَ لَمْ يَأْخُذْ مِنْهُ رَهْنًا فَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ، الَّذِي يَأْخُذُ الْمَالَ.»
(البرهان في تفسير القرآن , ج 1 , ص 566)**

អាល់-ស្តែខ៍បានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាអាត់-តាស៊ូស៊ីប [...] តមកពីដូរុដូ ប៊ិន អាល់-ហ្សាស្វយ័នី តមកពី

www.dhammadownload.com
ស៊ីហ្គេត ៖ អង្គការព្រះមហាក្សត្រ

وَ عَنْهُ: وَ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ مَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ"، قَالَ: «كَافِرٌ قَلْبُهُ». (من لا يحضره الفقيه 3/115)**

ទទួលបានពីលោក (គឺអាល់-ស្រីឌុក្ក) ដែលបានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអាធិ យ៉ុក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام}) ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ [២:២៨៣] អ្នកណាបិទបាំងកសិណសាក្សី អ្នកនោះមានសន្តានចិត្តជាអ្នកសាងបាបកម្ម ថា៖ «ចិត្តអសទ្វា ១» (115/35: 3) (من لا يحضره الفقيه 3/115)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو جَعْفَرٍ الثَّانِي (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، [قَالَ: «سَمِعْتُ أَبِي] يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: دَخَلَ عَمْرُو بْنُ عُبَيْدٍ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَلَمَّا سَلَّمَ وَ جَلَسَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ "الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَوَاحِشَ" ثُمَّ أَمْسَكَ، فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): مَا أَسْكَنَكَ؟ قَالَ: أَحِبُّ أَنْ أَعْرِفَ الْكَبَائِرَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ.

[...] អាប់ខុល-អុស្រ័ម ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ អាល់-ហ្វាសានីបានថា អាធិ យ៉ុក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ទីពីរ (គឺអ៊ីម៉ា យ៉ុក្កុដ្ឋ^{صلوات الله عليه والسلام}) បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឮព្រះបិតាខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "បិតា^{صلوات الله عليه والسلام} បានឮព្រះបិតា^{صلوات الله عليه والسلام} របស់បិតា^{صلوات الله عليه والسلام} មូសា ប៊ិន យ៉ុក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អ្សរ ប៊ិន អូបៃដ្ឋបានមកជួបអាធិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ គាត់បានគំនាប់ បានអង្គុយហើយបានសូត្រអាយ៉ាស្កុនេ: [៥៣:៣២] អ្នកដែលចៀសឆ្ងាយពីបាបធំ ព្រមទាំងអំពើអសីលធម៌ ហើយបានឈប់ត្រឹមនេះ ។ អាធិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសួរលោកថា៖ "ហេតុអ្វីលោកឈប់?" គាត់បានទូលថា៖ "ទូលបង្គំចង់យល់អំពីបាបធំដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ។"

فَقَالَ: نَعَمْ - يَا عَمْرُو -

ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "បាន អ្សរអើយ ។"

... وَ شَهَادَةُ الزُّورِ وَ كِتْمَانُ الشَّهَادَةِ، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: "وَ مَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ"، (الكافي 2/24 / 217)**

...ស្បថបំពាននិងលាក់កសិណសាក្សី ព្រោះអស់ឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៨៣] ចូរពួកអ្នកកុំបិទបាំងកសិណសាក្សីឡើយ អ្នកណាបិទបាំងកសិណសាក្សី អ្នកនោះមានសន្តានចិត្តជាអ្នកសាងបាបកម្ម ។» (الكافي) ហ្វាខ្វីស្ត្រូ 2454 ដកស្រង់ពីអាល់-ប៊ូរហ្វាន ក្បាលទី ៥ ទំព័រ ២០១

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرْ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾

២៨៤. ជាកម្មសិទ្ធិរបស់អស់ឡោះហ្គ័រ សព្វសារពើដែលនៅលើមេឃទាំងឡាយនិងសព្វសារពើដែលនៅលើផែនដី ។ ទោះបីពួកអ្នកបើកឲ្យដឹងអ្វីដែលមាននៅក្នុងចិត្តពួកអ្នកឬពួកអ្នកបិទបាំងវាក៏ដោយ អស់ឡោះហ្គ័រនឹងនាំពួកអ្នកមកទូទាត់អំពីអ្វីទាំងនោះ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបំណងអភ័យ

ទោសឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបំណងធ្វើទណ្ឌកម្មអ្នកណាមួយ
ស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ អស់ឡោះប្តីមានសញ្ញាភាពលើសព្វសារពើ ។

ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ
بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾

២៨៥. ព្រះសាស្ត្រាជ្ញីម្ចីដែលគេបានបើកឲ្យគេដឹងមកពីព្រះម្ចាស់គេ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[ក៏ជឿ]ដែរ ។
ទាំងអស់គ្នាមានសទ្ធាចំពោះអស់ឡោះប្តី ចំពោះបណ្តាម៉ាឡាអ៊ីកាស្ត (គឺទេវតា) របស់ព្រះអង្គ
ចំពោះគម្ពីរទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គនិងចំពោះបណ្តាសាស្ត្រាទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ។ [ពួកគេ
បានថា៖] "យើងមិនរើសអើងបណ្តាសាស្ត្រណាមួយរបស់ព្រះអង្គឡើយ ។" ពួកគេបានថា៖
"អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឮ[ព្រះតម្រាស់របស់ព្រះអង្គ] ហើយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំធ្វើតាម
[ព្រះអង្គ] ។ ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គខមាទោសឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ និរត្តន៍គឺឆ្ពោះទៅ
ឯព្រះអង្គ ។"

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ
أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا
بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

២៨៦. អស់ឡោះប្តីដាក់កាតព្វកិច្ចលើបុគ្គលសមស្របតែតាមសមត្ថភាពបុគ្គលនោះទេ ។ ជាគុណ
ប្រយោជន៍សម្រាប់បុគ្គលនោះម្ចី[ដែលជាអំពើល្អ]ដែលបុគ្គលនោះបានសាង ជាគុណវិបត្តិ
សម្រាប់បុគ្គលនោះម្ចី[ដែលជាអំពើអាក្រក់]ដែលបុគ្គលនោះបានសាង ។ [ពួកគេទូលថា៖]
"ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាកុំយកកំហុសអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បើអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
បានភ្លេចភ្លាំង ឬបានធ្វើខុស[ដោយអចេតនា] ។ ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គកុំដាក់បន្ទុកទម្ងន់
លើអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដូចព្រះអង្គបានដាក់លើបណ្តាអ្នកមុនអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ព្រះ
ម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាកុំដាក់លើអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំម្ចីដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពុំមាន
កម្លាំងអាចទ្រទ្រង់ឡើយ ។ សូមព្រះអង្គអត់ឱនឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គខមាទោស
ឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គមេត្តាអាណិតអាសូរអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផង ។ ព្រះអង្គជា
ព្រះអភិបាល [ព្រះបរមគ្រូ មិត្ត អ្នកដឹកនាំ អ្នកការពារ...] របស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដូច្នោះសូម
ព្រះអង្គមេត្តាជួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឲ្យទល់នឹងពួកបដិសេធសទ្ធាផង ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៨៤-២៨៦

(الإِخْتِجَاحُ): عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ آبَائِهِ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) - فِي
حَدِيثٍ طَوِيلٍ مَعَ يَهُودِيٍّ يَسْأَلُهُ عَنْ فَضَائِلِ الْأَنْبِيَاءِ، وَ يَأْتِيهِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بِمَا لِرَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِمَا هُوَ
أَفْضَلُ بِمَا أُوتِيَ الْأَنْبِيَاءَ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، فَكَانَ فِيمَا سَأَلَهُ الْيَهُودِيُّ، أَنَّهُ قَالَ لَهُ: فَإِنَّ هَذَا سُلَيْمَانُ قَدْ سُحِرَتْ لَهُ الرِّيَاحُ، فَسَارَتْ بِهِ فِي
بِلَادِهِ غُدُوَهَا شَهْرٌ وَ رَوَّاحُهَا شَهْرٌ؟

សាត្រាអាល់-អ៊ុហ្វ័រៈ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ បាន ថ្លែង តមក ពី មូសា صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន យ៉ាក្វុហ្វារ صلوات الله عليه والسلام តមក ពី ព្រះ បិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام តមក ពី ព្រះ បុព្វការី عليهم السلام ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام តមក ពី អាល់-ហ្វ័រៈ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាល់-ហ្វ័រៈ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ صلوات الله عليه والسلام តមក ពី ព្រះ បិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام អាល់-ហ្វ័រៈ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាល់-ហ្វ័រៈ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ صلوات الله عليه والسلام នៅ ក្នុង ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ ដែល បាន ឲ្យ ដឹង ថា ពួក យ៉ា ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ អំពី គុណ សម្បត្តិ របស់ ព្រះ សាស្តា ទាំង ឡាយ عليهم السلام អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បាន ប្រាប់ ពួក គេ ថា អ្វី (គឺ គុណ សម្បត្តិ) ដែល គេ បាន ឲ្យ រំស្មី លុល ឡោះ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ នោះ ប្រសើរ លើ សម្បត្តិ ដែល គេ ឲ្យ ព្រះ សាស្តា عليهم السلام ទាំង ឡាយ ។ ពួក យ៉ា ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ បាន សួរ អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «សូរ៉ា ឡើយ បាន ឲ្យ ខ្យល់ នៅ ក្រោម បញ្ជា ព្រះ អង្គ عليهم السلام ។ ព្រះ អង្គ عليهم السلام ទៅ កាន់ ស្រុក មួយ បាន អាស្រ័យ ខ្យល់ នោះ តែ មួយ ថ្ងៃ ដែល គេ អាច ទៅ ដល់ បាន ដោយ ធ្វើ ដំណើរ មួយ ខែ ហើយ ត្រឡប់ មក វិញ មួយ ខែ ?»

فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «لَقَدْ كَانَ كَذَلِكَ، وَ مُحَمَّدٌ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أُعْطِيَ مَا هُوَ أَفْضَلُ مِنْ هَذَا: إِنَّهُ أُسْرِيَ بِهِ مِنْ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى مَسِيرَةَ شَهْرٍ، وَ عُرِجَ بِهِ فِي مَلَكَوَاتِ السَّمَاوَاتِ مَسِيرَةَ خَمْسِينَ أَلْفَ عَامٍ فِي أَقَلِّ مِنْ ثَلَاثِ لَيْلَةٍ، حَتَّى أَنْتَهَى إِلَى سَاقِ الْعَرْشِ، فَدَنَا بِالْعِلْمِ فَتَدَلَّى مِنَ الْجَنَّةِ رَفْرَفَ أَخْضَرٍ، وَ عَشِيَّ النَّوْرِ بَصْرَهُ، فَرَأَى عَظْمَةَ رَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ بِقُوَادِهِ، وَ لَمْ يَرَهَا بِعَيْنَيْهِ، فَكَانَ كَقَابِ قَوْسَيْنِ بَيْنَهُمَا وَ بَيْنَهُ أَوْ أَدْنَى "فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أَوْحَى" فَكَانَ فِيمَا أَوْحَى إِلَيْهِ الْآيَةُ الَّتِي فِي سُورَةِ الْبَقَرَةِ، قَوْلُهُ تَعَالَى: "لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ وَ إِنْ تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُخَاسِبِكُمْ بِهِ اللهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَ اللهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ".

អាល់-ហ្វ័រៈ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ បាន ប្រាប់ ពួក គេ ថា៖ «មែន តែ គេ បាន ឲ្យ មូហ្វា ម៉ា ឡើយ អ្វី ដែល ប្រសើរ លើ សន្តិភាព ។ ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام ធ្វើ ដំណើរ ពី ម៉ាស យ៉ូដូ ពិសិដ្ឋ ទៅ ម៉ាស យ៉ូដូ អាល់-អាក្វីស្វី ដែល គេ អាច ធ្វើ ដំណើរ ទៅ ដល់ ដោយ ប្រើ ពេល មួយ ខែ ហើយ ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام ឡើង ទៅ លើ មេឃ ដែល គេ អាច ទៅ ដល់ បាន ដោយ ប្រើ ពេល ហាសិប ពាន់ ឆ្នាំ នោះ ដោយ ប្រើ ពេល ធ្វើ ដំណើរ តិច ជាង មួយ ភាគ បី នៃ យប់ លុះ បាន ទៅ ដល់ ជើង ព្រះ រាជ បល្ល័ង្ក ។ ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام បាន ចូល ទៅ ជិត អាស្រ័យ ព្រះ អភិញ្ញា កម្រាល ព្រំ ឋាន សួគ៌ ពណ៌ បៃតង បាន ធ្លាក់ មក ឲ្យ ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះ រាជ រស្មី បាន ចាប់ ចក្ខុ ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام បាន ឃើញ វិរោចនភាព របស់ ព្រះ ម្ចាស់ រាជ ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام ដោយ ចិត្ត មិន បាន ឃើញ ដោយ ភ្នែក ទេ ។ រវាង ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام និង ព្រះ វិរោចនភាព នោះ មាន ចម្ងាយ ប្រមាណ ពីរ ពាន់ ។ [៥៣:១០] ដូច្នេះ ព្រះ អង្គ បាន បើក ឲ្យ បាវ បម្រើ របស់ ព្រះ អង្គ ជ្រាប ដឹង នូវ អ្វី ដែល ព្រះ អង្គ បាន បើក ឲ្យ ជ្រាប ដឹង ។ ដូច្នេះ អ្វី ដែល គេ បាន បើក ឲ្យ ព្រះ អង្គ صلوات الله عليه والسلام ដឹង នោះ គឺ មាន អាយ៉ា សុំ មួយ នៅ ក្នុង សូរ៉ា ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ បាក្វីរ៉ាហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ គឺ ព្រះ បន្ទូល អាល់-ឡោះ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ [២:២៨៤] ជាកម្មសិទ្ធិ របស់ អាល់-ឡោះ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ សព្វ សារ ព័រ ដែល នៅ លើ មេឃ ទាំង ឡាយ និង សព្វ សារ ព័រ ដែល នៅ លើ ផែន ដី ។ ទោះ បី ពួក អ្នក បើក ឲ្យ ដឹង អ្វី ដែល មាន នៅ ក្នុង ចិត្ត ពួក អ្នក បុព្វ កម្ម ក៏ បិទ បាំង វា ក៏ ដោយ អាល់-ឡោះ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ នឹង នាំ ពួក អ្នក មក ទូទាត់ អំពី អ្វី ទាំង នោះ ។ ព្រះ អង្គ មាន ព្រះ បំណង អភ័យ ទោស ឲ្យ អ្នក ណា មួយ ស្រេច តែ លើ ព្រះ អង្គ ។ ព្រះ អង្គ មាន ព្រះ បំណង ធ្វើ ទណ្ឌ កម្ម អ្នក ណា មួយ ស្រេច តែ លើ ព្រះ អង្គ ។ អាល់-ឡោះ ហ្វ័រៈ យ៉ា ឡើយ មាន សញ្ញា នុភាព លើ សព្វ សារ ព័រ ។

وَ كَانَتْ الْآيَةُ فَذُ عُرِضَتْ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ مِنْ لَدُنْ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) إِلَى أَنْ بَعَثَ اللهُ تَبَارَكَ اسْمُهُ مُحَمَّدًا (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ عُرِضَتْ عَلَى الْأُمَّمِ فَأَبَوْا أَنْ يُقْبَلُوهَا مِنْ تَقْلِبِهَا، وَ قَبِلَهَا رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ عَرَضَهَا عَلَى أُمَّتِهِ فَقَبِلُوهَا، فَلَمَّا رَأَى اللهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى مِنْهُمْ الْقَبُولَ عَلِمَ أَنَّهُمْ لَا يُطِيعُونَهَا، فَلَمَّا أَنْ سَارَ إِلَى سَاقِ الْعَرْشِ كَرَّرَ عَلَيْهِ الْكَلَامَ لِيُنْهَمَهُ، فَقَالَ: "أَمَنْ الرَّسُولُ بِمَا

أَنْزَلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ، فَأَجَابَ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) مُجِيباً عَنْهُ وَ عَنْ أُمَّتِهِ، فَقَالَ: "وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَأَتْ يَدَهُ وَمَكَّةَ بِأَمْرِهِ وَ رُسُلِهِ لَا تُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ" فَقَالَ جَلَّ ذِكْرُهُ: هُمْ الْجَنَّةُ وَ الْمَغْفِرَةُ عَلَيَّ إِنْ فَعَلُوا ذَلِكَ، فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): أَمَا إِذَا فَعَلْتَ بِنَا ذَلِكَ "عُفْرَانِكَ رَبَّنَا وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ" يَعْني الْمَرْجِعَ فِي الْآخِرَةِ.

សញ្ញាទាំងឡាយដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានប្រគល់ឲ្យទៅព្រះសាស្តាទាំងឡាយ តាំងពីអាដាំមក នោះគឺអស់ឡោះហ្ន៎នឹងចាត់បញ្ជូនមកនូវបុគ្គលម្នាក់ដែលមាននាមថាមូហាំម៉ាដ្ឋ ហើយព្រះអង្គ បានប្រគល់នាមនោះឲ្យទៅសហគមន៍ឯទៀត ។ តែពួកគេមិនហ៊ានទទួលយកទេព្រោះវាធ្ងន់ណាស់ ។ រីសូលុលឡោះហ្ន៎ព្រមទទួលយកនាមនោះ ហើយគេបានប្រគល់នាមនោះឲ្យទៅសហគមន៍របស់ រីសូលុលឡោះហ្ន៎ ពួកគេព្រមទទួលយក ។ ពេលអស់ឡោះហ្ន៎ឃើញពួកគេទទួលយក ព្រះអង្គ ទ្រង់ញាណថាពួកគេមិនអាចទ្រួចទេ ។ កាលរីសូលុលឡោះហ្ន៎បានទៅដល់ជើងព្រះរាជបល្ល័ង្ក អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលសារឡើងឲ្យរីសូលុលឡោះហ្ន៎យល់ជ្រាបនូវព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ថា៖ [២:២៨៥] ព្រះសាស្តាជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យគេដឹងមកពីព្រះម្ចាស់គេ ។ ដូច្នេះរីសូលុលឡោះហ្ន៎ បានឆ្លើយតបវិញដោយខ្លួនឯង ជាជំនួសសហគមន៍ព្រះអង្គ ថា៖ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[ក៏ជឿ] ដែរ ។ ទាំងអស់គ្នាមានសទ្ធាចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ចំពោះបណ្តាម៉ាឡាអ៊ីកាស្កររបស់ព្រះអង្គ ចំពោះគម្ពីរ ទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គនិងចំពោះបណ្តាសាស្តាទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ។ [ពួកគេបានថា៖] "យើងមិន រើសអើងបណ្តាសាស្តាណាមួយរបស់ព្រះអង្គឡើយ ។" ដូច្នេះអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ពួក គេនឹងបានឋានសួគ៌ អញនឹងខមាទោសឲ្យពួកគេបើពួកគេធ្វើដូចនេះមែន ។" រីសូលុលឡោះហ្ន៎ បានទូលថា៖ "បើព្រះអង្គធ្វើដូចនេះមែនចំពោះអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គខមាទោសឲ្យអស់ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ និវត្តន៍គឺឆ្ពោះទៅឯព្រះអង្គ ។" មានន័យថាត្រឡប់ទៅឯលោកមុខ ។»

قَالَ: فَأَجَابَهُ اللَّهُ جَلَّ تَنَاؤُهُ: وَ قَدْ فَعَلْتُ ذَلِكَ بِكَ وَ بِأُمَّتِكَ. ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: أَمَا إِذَا قِيلَتْ الْآيَةُ بِتَشْدِيدِهَا وَ عَظُمَ مَا فِيهَا، وَ قَدْ عَرَضْتُهَا عَلَى الْأُمَمِ فَأَبَوْا أَنْ يُقْبَلُوهَا، وَ قَبِلْتُهَا أُمَّتَكَ، فَحَقُّ عَلَيَّ أَنْ أَرْفَعَهَا عَنْ أُمَّتِكَ. وَ قَالَ: "لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ مِنْ خَيْرٍ وَ عَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ" مِنْ شَرِّ.

អាមីរុល-មុមីនីស មានវចនៈថា៖ «អស់ឡោះហ្ន៎ បានឆ្លើយតបរីសូលុលឡោះហ្ន៎ ថា៖ "អញបានធ្វើដូចនេះចំពោះអ្នកនឹងសហគមន៍អ្នកហើយ ។" បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះ បន្ទូលថា៖ "បើពួកគេព្រមទទួលសញ្ញាទាំងឡាយនិងឧបសគ្គនានា ហើយលើកតម្កើងអ្វីដែលនៅក្នុង សញ្ញាទាំងនោះ ។ អញបានប្រគល់សញ្ញានេះឲ្យទៅសហគមន៍ឯទៀត តែពួកគេមិនហ៊ានទទួលយក វាទេ តែសហគមន៍អ្នកហ៊ានទទួលយក ។ ដូច្នេះអញមានសិទ្ធិលើកវាចេញពីសហគមន៍អ្នក ។" អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:២៨៦] អស់ឡោះហ្ន៎ដាក់កាតព្វកិច្ចលើបុគ្គលសមស្រប តែតាមសមត្ថភាពបុគ្គលនោះទេ ។ ជាគុណប្រយោជន៍សម្រាប់បុគ្គលនោះអ្វីដែលបុគ្គលនោះបានសាង គឺអំពើល្អ ជាគុណវិបត្តិសម្រាប់បុគ្គលនោះអ្វីដែលបុគ្គលនោះបានសាង គឺអំពើអាក្រក់ ។

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) لَمَّا سَمِعَ ذَلِكَ: أَمَا فَعَلْتُ ذَلِكَ بِي وَ بِأُمَّتِي فَزِدْنِي. قَالَ: سَلْ. قَالَ: "رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا"، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: لَسْتُ أَوْ أَخْذُ أُمَّتَكَ بِالتَّسْيَانِ وَ الْخَطَا لِكَرَامَتِكَ عَلَيَّ، وَ كَانَتْ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ إِذَا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحَّتْ عَلَيْهِمُ أَبْوَابُ الْعَذَابِ، وَ قَدْ رَفَعْتُ ذَلِكَ عَنْ أُمَّتِكَ، وَ كَانَتْ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ إِذَا أَخْطَأُوا أَخْذُوا بِالْخَطَا وَ عُوقِبُوا عَلَيْهِ، وَ قَدْ

رَفَعْتُ ذَلِكَ عَنْ أُمَّتِكَ لِكِرَامَتِكَ عَلَيَّ.

ពេលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានឮដូច្នោះ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានទូលថា៖ "ដ្បិតព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានធ្វើដូចនេះចំពោះទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم និងសហគមន៍ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم សូមព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មេត្តាថែមឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៀត ព្រះបពិត្រ ។" អល់ឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះបន្ទូលថា៖ "សូមមកចុះ ។" រីស៊ូលុលឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានទូលថា៖ [២:២៨៦] "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាកុំយកកំហុសអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បើអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានភ្លេចភ្លាំង ឬបានធ្វើខុស[ដោយអចេតនា] ។ អល់ឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم នឹងមិនច្បាមសហគមន៍អ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ទេព្រោះតែមានការភ្លេចភ្លាំងនិងមានកំហុសនោះ ដោយសារតែអ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានកិត្យានុភាពសម្រាប់អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ សហគមន៍មុនៗ ពេលពួកគេភ្លេចអ្វីដែលអញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានរំលឹកពួកគេនោះ អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានបើកទ្វារទណ្ឌកម្មឲ្យពួកគេ ។ អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានលើកទ្វារទណ្ឌកម្មនេះចេញពីសហគមន៍អ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ ពេលសហគមន៍មុនៗបានសាងបាប អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានច្បាមពួកគេដោយសារបាបពួកគេហើយអញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានធ្វើទណ្ឌកម្មពួកគេ ។ អញ صلی الل� علیہ وآលہ وسلم បានលើកអ្វីទាំងនេះចេញពីសហគមន៍អ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم (គឺមិនច្បាម មិនធ្វើទណ្ឌកម្ម ទេ) ដោយសារតែអ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានកិត្យានុភាពសម្រាប់អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): اللَّهُمَّ إِذَا أَعْطَيْتَنِي ذَلِكَ فَرِدْنِي. فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ: سَلْ. قَالَ: "رَبَّنَا وَ لَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا، يَغْنِي بِالْإِصْرِ: الشَّدَائِدِ الَّتِي كَانَتْ عَلَى مَنْ كَانَ مِنْ قَبْلِنَا. فَأَجَابَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَى ذَلِكَ، فَقَالَ تَبَارَكَ اسْمُهُ: قَدْ رَفَعْتُ عَنْ أُمَّتِكَ الْإِصْرَ الَّتِي كَانَتْ عَلَى الْأُمَّمِ السَّالِفَةِ: كُنْتُ لَا أَقْبَلُ صَلَاتَهُمْ إِلَّا فِي بَقَاعٍ مِنَ الْأَرْضِ مَعْلُومَةٍ اخْتَرْتُهَا لَهُمْ وَ إِن بَعُدَتْ، وَ قَدْ جَعَلْتُ الْأَرْضَ كُلَّهَا لِأُمَّتِكَ مَسْجِدًا وَ تُرَابَهَا طَهُورًا، فَهَذِهِ مِنَ الْإِصْرِ الَّتِي كَانَتْ عَلَى الْأُمَّمِ قَبْلِكَ، فَرَفَعْتُهَا عَنْ أُمَّتِكَ كِرَامَةً لَكَ.

ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អើយ ដ្បិតព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានប្រទានអ្វីទាំងនេះឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم សូមព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មេត្តាថែមឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៀត ព្រះបពិត្រ ។" អល់ឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះបន្ទូលថា៖ "សូមមកចុះ ។" រីស៊ូលុលឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានទូលថា៖ [២:២៨៦] ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គកុំដាក់បន្ទុកទម្ងន់លើអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដូចព្រះអង្គបានដាក់លើបណ្តាអ្នកមុនអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ បន្ទុកទម្ងន់មានន័យថារបបត្តិភាពដែលកើតមានលើបណ្តាជនមុនយើង ។ អល់ឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានឆ្លើយតបរីស៊ូលុលឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم រឿងនេះ (គឺយល់ព្រមទទួលសំណូមពររបស់រីស៊ូលុលឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم) ។ ដូច្នោះ អល់ឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានលើកបន្ទុកទម្ងន់នេះចេញពីសហគមន៍អ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ហើយដែលបាននៅលើសហគមន៍មុនៗនោះ ។ អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មិនព្រមទទួលយកស្រ្តីឡាត់ពួកគេទេ ដរាបណាពួកគេពុំបានធ្វើស្រ្តីឡាត់នៅឯកន្លែងមួយដែលបានកំណត់ស្រាប់នៅលើផែនដីនោះ ទោះបីវាជាចម្រុះយាលពីគេក៏ដោយ (ស្រ្តីឡាត់ក្រៅពីកន្លែងកំណត់នោះ?) ។ អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានធ្វើឲ្យផែនដីទាំងមូលជាម៉ាស់យ៉ូដូសម្រាប់សហគមន៍អ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានធ្វើឲ្យដីខ្សាច់ផែនដីនេះជាដីខ្សាច់បរិសុទ្ធ ។ នេះគឺរបបត្តិដែលសង្កត់លើសហគមន៍មុនៗអ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ ដូច្នោះអញ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានលើករបបត្តិទាំងនេះចេញពីសហគមន៍អ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អាស្រ័យកិត្យានុភាពរបស់អ្នក صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។

وَ كَانَتْ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ إِذَا أَصَابَهُمْ أَدَى مِنْ نَجَاسَةٍ قَرَضَوْهُ مِنْ أَجْسَادِهِمْ، وَ قَدْ جَعَلْتُ الْمَاءَ لِأُمَّتِكَ طَهُورًا، فَهَذِهِ مِنَ الْإِصْرِ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ، فَرَفَعْتُهَا عَنْ أُمَّتِكَ. وَ كَانَتْ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ تَحْمِلُ قَرَابِئَهَا عَلَى أَعْنَاقِهَا إِلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ، فَمَنْ قَبِلَتْ ذَلِكَ مِنْهُ أَرْسَلْتُ

عَلَيْهِ نَارًا فَأَكَلَتْهُ فَرَجَعَ مَسْرُورًا، وَ مَنْ لَمْ أَقْبَلْ ذَلِكَ مِنْهُ رَجَعَ مُتَبُورًا، وَ قَدْ جَعَلْتُ قُرْبَانَ أُمَّتِكَ فِي بُطُونِ فُقَرَائِهَا وَ مَسَاكِينِهَا، فَمَنْ قَبِلْتُ ذَلِكَ مِنْهُ أَضَعُفْتُ ذَلِكَ لَهُ أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً، وَ مَنْ لَمْ أَقْبَلْ ذَلِكَ مِنْهُ رَفَعْتُ عَنْهُ عُثُوبَاتِ الدُّنْيَا، وَ قَدْ رَفَعْتُ ذَلِكَ عَنْ أُمَّتِكَ، وَ هِيَ مِنَ الْأَصَارِ الَّتِي كَانَتْ عَلَى الْأُمَّمِ مِنْ قَبْلِكَ.

សហគមន៍មុនៗ ពេលពួកគេត្រូវភាពស្មោកស្រោកបៀតបៀននៅលើខ្លួនប្រាណ ពួកគេត្រូវខាំយកវាចេញ តែអញ ្របានឲ្យសហគមន៍អ្នក ្រយកទឹកសម្រាប់ជម្រះបន្ទុក ។ នេះគឺវិបត្តិដែលសង្កត់លើពួកគេ ។ អញ ្របានយកវាចេញពីសហគមន៍អ្នក ្រ ។ សហគមន៍មុនៗត្រូវនាំតង្វាយទៅកាន់បៃតី អាល់-ម៉ាក្វីរ៉ាហ្វ័រ័ត្តសលើកពួកគេ (គឺលីសែង ?) ។ ដូច្នេះអ្នកណាដែលគេព្រមទទួលយកតង្វាយនោះ គេបានបញ្ជូនភ្លើងឲ្យទៅនេះតង្វាយនោះ អ្នកនោះត្រឡប់មកផ្ទះវិញដោយសេចក្តីរីករាយ ។ រីឯបុគ្គលដែលគេមិនព្រមទទួលយកតង្វាយទេនោះ ត្រឡប់មកវិញដោយស្រពាបស្រពោនចិត្ត ។ អញ ្របានធ្វើឲ្យការបូជាតង្វាយរបស់សហគមន៍អ្នក ្រទៅក្នុងពោះបណ្តាជនក្រីក្រ និងជនទំលក្ររបស់សហគមន៍នោះ ។ ដូច្នេះអ្នកណាដែលគេព្រមទទួលតង្វាយនោះ អញ ្រនឹងធ្វើឲ្យវាកើនឡើងយ៉ាងសន្ធឹកសន្ធាប់ ។ អ្នកណាដែលគេមិនព្រមទទួលយកតង្វាយនោះទេ អញ ្រនឹងលើកទណ្ឌកម្មលោកនេះចេញពីអ្នកនោះ ។ អញ ្របានលើកគុណវិបត្តិទាំងនោះចេញពីសហគមន៍អ្នក ្រ ហើយនោះគឺគុណវិបត្តិដែលសង្កត់លើសហគមន៍មុនៗអ្នក ្រ ។

وَ كَانَتْ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ صَلَاتُهَا مَفْرُوضَةً [عَلَيْهَا] فِي ظُلْمِ اللَّيْلِ وَ أَنْصَافِ النَّهَارِ، وَ هِيَ مِنَ الشَّدَائِدِ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ، فَفَرَعْتُهَا عَنْ أُمَّتِكَ وَ فَرَضْتُ صَلَاتَهُمْ فِي أَطْرَافِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ، وَ فِي أَوْقَاتِ نَشَاطِهِمْ.

សហគមន៍មុនៗអ្នក ្រ គេបានតម្រូវឲ្យពួកគេស្ម័គ្រឡាត់ក្នុងពេលយប់ឯងនិងកណ្តាលថ្ងៃ (ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ?) នេះគឺគុណវិបត្តិដែលសង្កត់លើពួកគេ ។ ដូច្នេះអញ ្របានលើកគុណវិបត្តិនោះចេញ ពីសហគមន៍អ្នក ្រ ហើយបានតម្រូវឲ្យពួកគេស្ម័គ្រឡាត់នៅចុងយប់និងថ្ងៃនិងក្នុងពេលពួកគេធ្វើពលកម្ម ។

وَ كَانَتْ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ قَدْ فَرَضْتُ عَلَيْهِمْ حَمْسِينَ صَلَاةً فِي حَمْسِينَ وَقْتًا، وَ هِيَ مِنَ الْأَصَارِ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ، فَفَرَعْتُهَا عَنْ أُمَّتِكَ وَ جَعَلْتُهَا حَمْسًا فِي حَمْسَةِ أَوْقَاتٍ، وَ هِيَ إِحْدَى وَ حَمْسُونَ رَكْعَةً، وَ جَعَلْتُ لَهُمْ أَجْرَ حَمْسِينَ صَلَاةً.

សហគមន៍មុនៗ គេបានតម្រូវឲ្យពួកគេស្ម័គ្រឡាត់ហាសិបស្ម័គ្រឡាត់ក្នុងហាសិបពេល នេះគឺគុណវិបត្តិដែលសង្កត់លើពួកគេ ។ ដូច្នេះអញ ្របានលើកវាចេញពីសហគមន៍អ្នក ្រ ហើយបានឲ្យមានស្ម័គ្រឡាត់ប្រាំក្នុងប្រាំពេល ។ ទាំងនេះមានហាសិបមួយរ៉ាក់អាត់ (ស្ម័គ្រឡាត់ស្វិណាត់និងវ៉ាយ៉ូប) ហើយអញ ្រឲ្យរង្វាន់អ្នកណាដែលស្ម័គ្រឡាត់ហាសិប ។

وَ كَانَتْ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ حَسَنَتُهُمْ بِحَسَنَةٍ، وَ سَيِّئَتُهُمْ بِسَيِّئَةٍ، وَ هِيَ مِنَ الْأَصَارِ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ، فَفَرَعْتُهَا عَنْ أُمَّتِكَ، وَ جَعَلْتُ الْحَسَنَةَ بِعَشْرَةٍ وَ السَّيِّئَةَ بِوَاحِدَةٍ.

សហគមន៍មុនៗបានរង្វាន់មួយសម្រាប់ទង្វើល្អមួយ ធ្វើអំពើបាបមួយបានបាបមួយ ។ នេះគឺគុណវិបត្តិ

ដែលសង្កត់លើពួកគេ ដូច្នោះអញ បានលើកវាចេញពីសហគមន៍អ្នក ធ្វើឲ្យទង្វើល្អមួយបានរង្វាន់ ដប់ ធ្វើឲ្យអំពើបាបមួយបានបាបមួយ ។

وَ كَانَتِ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ إِذَا نَوَى أَحَدُهُمْ حَسَنَةً ثُمَّ لَمْ يَعْمَلْهَا لَمْ تُكْتَبْ لَهُ، وَإِنْ عَمِلَهَا كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةٌ، وَإِنْ أَمْتَكَ إِذَا نَوَى أَحَدُهُمْ حَسَنَةً ثُمَّ لَمْ يَعْمَلْهَا، وَإِنْ عَمِلَهَا كُتِبَتْ لَهُ عَشْرَةٌ، وَ هِيَ مِنَ الْأَصَارِ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ، فَرَفَعْتُهَا عَنْ أُمَّتِكَ.

សហគមន៍មុនៗ ពេលពួកគេណាមួយបង់ធ្វើល្អតែមិនបានចុះដៃធ្វើទេ គេមិនបានទង្វើនោះទុកសម្រាប់ អ្នកនោះទេ បើអ្នកនោះបានធ្វើទង្វើនោះ គេនឹងបានទុកឲ្យអ្នកនោះនូវរង្វាន់មួយ ។ ចំណែកឯអ្នកណា មួយក្នុងសហគមន៍អ្នក បង់ធ្វើល្អតែមិនបានចុះដៃធ្វើទេ គេបានបានទង្វើល្អមួយទុកឲ្យអ្នកនោះ ទោះបីអ្នកនោះមិនបានធ្វើទង្វើនោះទេក៏ដោយ តែបើអ្នកនោះបានធ្វើទង្វើនោះ គេនឹងបានទង្វើល្អ ដប់ទុកឲ្យអ្នកនោះ ។ នេះគឺគុណវិបត្តិដែលសង្កត់លើពួកគេ (គឺពួកមុនៗ) អញ បានលើកគុណវិបត្តិ ទាំងនេះចេញពីសហគមន៍អ្នក ។

وَ كَانَتِ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ إِذَا هَمَّ أَحَدُهُمْ بِسَيِّئَةٍ ثُمَّ لَمْ يَعْمَلْهَا لَمْ تُكْتَبْ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَمِلَهَا كُتِبَتْ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ، وَإِنْ أَمْتَكَ إِذَا هَمَّ أَحَدُهُمْ بِسَيِّئَةٍ ثُمَّ لَمْ يَعْمَلْهَا كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةٌ، وَ هَذِهِ مِنَ الْأَصَارِ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَرَفَعْتُهَا عَنْ أُمَّتِكَ.

សហគមន៍មុនៗ ពេលពួកគេណាមួយបង់ធ្វើអំពើបាបតែមិនបានចុះដៃធ្វើទេ គេមិនបានបានអំពើបាប នោះទុកឲ្យអ្នកនោះទេ បើអ្នកនោះបានធ្វើអំពើបាបនោះ គេបានបានអំពើបាបមួយទុកឲ្យអ្នកនោះ ។ បើ អ្នកណាមួយក្នុងសហគមន៍អ្នក បង់ធ្វើអំពើបាបតែមិនបានចុះដៃធ្វើទេ គេបានបានទង្វើល្អមួយទុកឲ្យ អ្នកនោះ ។ នេះគឺគុណវិបត្តិដែលសង្កត់លើពួកគេ (គឺពួកមុនៗ) ដូច្នោះអញ បានលើកវាចេញពី សហគមន៍អ្នក ។

وَ كَانَتِ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ إِذَا أَدْنَبُوا كُتِبَتْ دُونَهُمْ عَلَى آبَائِهِمْ، وَ جَعَلْتُ تَوْبَتَهُمْ مِنَ الذُّنُوبِ: أَنْ حَرَمْتُ عَلَيْهِمْ بَعْدَ التَّوْبَةِ أَحَبَّ الطَّعَامِ إِلَيْهِمْ، وَ قَدْ رَفَعْتُ ذَلِكَ عَنْ أُمَّتِكَ، وَ جَعَلْتُ دُونَهُمْ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَهُمْ، وَ جَعَلْتُ عَلَيْهِمْ سُئُورًا كَثِيفَةً، وَ قَبِلْتُ تَوْبَتَهُمْ بِلاَ عُقُوبَةٍ، وَ لَا أَعَاقِبُهُمْ بِأَنْ أُحْرِمَ عَلَيْهِمْ أَحَبَّ الطَّعَامِ إِلَيْهِمْ.

សហគមន៍មុនៗ ពេលពួកគេបានធ្វើអំពើបាប គេបានបានអំពើបាបរបស់ពួកគេនៅលើទ្វារពួកគេ ។ ក្រោយពីដឹងកំហុសរាងចាល អញ នឹងហាមពួកគេបរិភោគអាហារជាទីគាប់ចិត្ត (ជាការដាក់ទោសលើ ពួកគេធ្វើទៀត) ។ អញ បានលើកវាចេញពីសហគមន៍អ្នក អញ ទុកបាបពួកគេរាងអញ នឹង ពួកគេ អញ ដាក់រាំបាំងក្រាស់លើពួកគេ (គឺជួយបិទបាំងពួកគេ ?) ហើយអញ ព្រមទទួលការភ្ញាក់ រលឹករាងចាលរបស់ពួកគេដោយមិនធ្វើទោសពួកគេទេ ។ អញ មិនដាក់ទណ្ឌកម្មពួកគេដោយហាម ពួកបរិភោគអាហារជាទីគាប់ចិត្តនោះទេ ។

وَ كَانَتِ الْأُمَّمُ السَّالِفَةُ يُتَوَّبُ أَحَدُهُمْ مِنَ الذَّنْبِ الْوَاحِدِ مِائَةَ سَنَةٍ، أَوْ ثَمَانِينَ سَنَةً، أَوْ خَمْسِينَ سَنَةً، ثُمَّ لَا أَقْبَلُ تَوْبَتَهُمْ دُونَ أَنْ أَعَاقِبَهُ فِي الدُّنْيَا بِعُقُوبَةٍ، وَ هِيَ مِنَ الْأَصَارِ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ، فَرَفَعْتُهَا عَنْ أُمَّتِكَ، وَ إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أُمَّتِكَ لَيُذْنِبُ عِشْرِينَ سَنَةً، أَوْ ثَلَاثِينَ سَنَةً، أَوْ

أَرْبَعِينَ سَنَةً، أَوْ مِائَةَ سَنَةٍ، ثُمَّ يَتُوبُ وَ يَنْدِمُ طَرْفَةَ عَيْنٍ، فَأَغْفِرَ لَهُ ذَلِكَ كُلَّهُ.

សហគមន៍មុនៗ ពេលពួកគេណាមួយស្មារលាអំពើបាបដែលបានប្រព្រឹត្តតាំងពីមួយរយឆ្នាំមក ឬប៉ុន្មានសិបឆ្នាំមក ឬហាសិបឆ្នាំមក អញ្ជើញមិនព្រមទទួលការស្មារលាបាបនោះដោយមិនធ្វើទណ្ឌកម្មពួកគេក្នុងលោកនេះទេ (ពោលគឺ អញ្ជើញមិនលើកទោសឲ្យពួកគេទេក្នុងលោកនេះ) ។ នេះគឺគុណវិបត្តិដែលសង្កត់លើពួកគេ ។ ដូច្នោះអញ្ជើញបានលើកគុណវិបត្តិនេះចេញពីសហគមន៍អ្នក صلی الله علیه وآله ។ ពេលអ្នកណាមួយក្នុងសហគមន៍អ្នក صلی الله علیه وآله ធ្វើអំពើបាបតាំងពីម្ភៃឆ្នាំមក ឬសាមសិបឆ្នាំមក ឬសែសិបឆ្នាំមក ឬមួយរយឆ្នាំមក ហើយអ្នកនោះរាងចាល ស្មារលា ស្តាយក្រោយមួយប៉ប្រិចភ្នែក អញ្ជើញនឹងខមាទោសឲ្យអ្នកនោះដែលបានធ្វើបាបទាំងអស់នោះ ។"

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ): اللَّهُمَّ إِذَا أَعْطَيْتَنِي ذَلِكَ فَارْزُقْنِي. قَالَ: سَلْ. قَالَ: رَبَّنَا وَ لَا تُحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ، فَقَالَ تَبَارَكَ اسْمُهُ: قَدْ فَعَلْتُ ذَلِكَ بِأُمَّتِكَ، وَ قَدْ رَفَعْتُ عَنْهُمْ جَمِيعَ بَلَايَا الْأُمَّمِ، وَ ذَلِكَ حُكْمِي فِي جَمِيعِ الْأُمَّمِ: أَنْ لَا أَكَلِّفَ خَلْقًا فَوْقَ طَاقَتِهِمْ.

ព្រះសាស្តា صلی الله علیه وآله បានទូលថា: "អល់ឡោះហ្ន៎ رحمته អើយ ដ្បិតព្រះអង្គ رحمته ប្រទានអ្វីទាំងនេះឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គ رحمته មេត្តាថែមឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៀត ព្រះបពិត្រ ។" អល់ឡោះហ្ន៎ رحمته មានព្រះបន្ទូលថា: "សូមមកចុះ ។" រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صلی الله علیه وآله បានទូលថា: "[២:២៨៦] ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាកុំដាក់លើអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអ្វីដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពុំមានកម្លាំងអាចទ្រទ្រង់ឡើយ ។" ដូច្នោះអល់ឡោះហ្ន៎ رحمته (ព្រះដ៏មានព្រះនាមប្រកបដោយសិរីសួស្តី) មានព្រះបន្ទូលថា: "អញ្ជើញបានធ្វើដូចនេះហើយចំពោះសហគមន៍អ្នក صلی الله علیه وآله ហើយអញ្ជើញបានលើកចេញពីពួកគេទាំងអស់នូវទុក្ខវេទនារបស់សហគមន៍មុនៗ ។ នេះគឺព្រះរាជវិនិច្ឆ័យរបស់អញ្ជើញលើសហគមន៍ទាំងអស់ គឺអញ្ជើញមិនដាក់លើសត្វលោកណាមួយនូវអ្វីដែលធ្ងន់លើសកម្លាំងសត្វលោកនោះទេ (គឺមិនអាចទ្រទ្រង់) ។"

قَالَ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ): "وَ اعْفُ عَنَّا وَ اغْفِرْ لَنَا وَ ارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا"، قَالَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ: قَدْ فَعَلْتُ ذَلِكَ بِبَنَاتِي أُمَّتِكَ. ثُمَّ قَالَ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ): "فَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ" قَالَ اللهُ عَزَّ اسْمُهُ: إِنَّ أُمَّتَكَ فِي الْأَرْضِ كَالشَّامَةِ الْبَيْضَاءِ فِي التَّوْرِ الْأَسْوَدِ، هُمْ الْقَادِرُونَ، وَ هُمْ الْقَاهِرُونَ، يَسْتَحْدِمُونَ وَ لَا يُسْتَحْدَمُونَ لِكِرَامَتِكَ عَلَيَّ، وَ حَقٌّ عَلَيَّ أَنْ أُظْهِرَ دِينَكَ عَلَى الْأَدْيَانِ حَتَّى لَا يَبْقَى فِي شَرْقِ الْأَرْضِ وَ غَرْبِهَا دِينَ إِلَّا دِينُكَ، وَ يُؤَدُّونَ إِلَى أَهْلِ دِينِكَ الْحِزْبَةَ. (الإحتجاج: 220)**

ព្រះសាស្តា صلی الله علیه وآله បានទូលថា: "[២:២៨៦] សូមព្រះអង្គអត់ឱនឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គខមាទោសឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គមេត្តាអាណិតអាសូរអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផង ។ ព្រះអង្គជាព្រះអភិបាលរបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។" អល់ឡោះហ្ន៎ رحمته មានព្រះបន្ទូលថា: "អញ្ជើញបានធ្វើដូចនេះហើយចំពោះបុគ្គលដែលមានអំណត់ក្នុងសហគមន៍អ្នក صلی الله علیه وآله ។" ព្រះសាស្តា صلی الله علیه وآله បានទូលថា: "ដូច្នោះសូមព្រះអង្គមេត្តាជួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំតទល់នឹងពួកបដិសេធសទ្ធាផង ។" អល់ឡោះហ្ន៎ رحمته នៅលើផែនដី ប្រៀបបាននឹងស្នាមសនៅលើបាគោខ្មៅ ។ ពួកគេជាអ្នកមានសមត្ថភាព ហើយពួកគេជាជនសង្កត់សង្កិនគេដែលនឹងមិននៅក្រោមឱទ្ធិអ្នក صلی الله علیه وآله ទេ មិនគោរពតិរច្ឆានភាពអ្នកដែលអញ្ជើញបានប្រទានឲ្យអ្នក صلی الله علیه وآله ទេ ។ ដូច្នោះអញ្ជើញ رحمته មានសិទ្ធិធ្វើឲ្យព្រះសាសនាអញ្ជើញ رحمته ឈ្នះសាសនាទាំងអស់ឯទៀត

ទាល់តែមិនមានសល់សាសនាណាមួយឡើយក្រៅពីសាសនាអ្នក^{صلوات الله عليه وآله} នៅឯទិសខាងកើតនៃផែនដី ឬ ទិសខាងលិចនៃផែនដី ហើយពួកគេនឹងបង់ពន្ធឲ្យបណ្តាអ្នកកាន់សាសនាអ្នក^{صلوات الله عليه وآله} "1" (الاحْتِجَاج: 220)

***

مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ التُّعْمَانِيُّ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي أُيُوبَ الْمُؤَدَّبِ، عَنْ أَبِيهِ، وَكَانَ مُؤَدَّبًا لِبَعْضِ وُلْدِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، قَالَ: قَالَ: «لَمَّا تَوَقَّيْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) دَخَلَ الْمَدِينَةَ يَهُودِيًّا - وَ ذَكَرَ مَسَائِلَ مَعَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) - وَ كَانَ فِيهَا سَأَلُهُ الْيَهُودِيُّ أَنْ قَالَ لَهُ: مَا أَوَّلُ حَرْفٍ كَلَّمَهُ بِهِ نَبِيِّكُمْ لَمَّا أُسْرِيَ بِهِ وَ رَجَعَ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ؟ فَقَالَ لَهُ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): أَمَّا أَوَّلُ مَا كَلَّمَهُ بِهِ نَبِينَا (عَلَيْهِ وَ آلِهِ السَّلَامُ)، فَقَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: "أَمِنَ الرَّسُولُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ" قَالَ: لَيْسَ هَذَا أَرَدْتُ.

មូហាំម៉ាដ្ច ប៊ិន អ៊ីបរ៉ូហ៊ីម អាល់-នុអ៊ីម៉ានីបានថ្លែង យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានតមកពីអាហ្វិ អែយូប អាល់-មុអ៊ីដ្ចាបដែលបានថ្លែងតមកពីឪពុកលោកដែលជាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកគោរពយ៉ាងក្តៅក្តាយ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ច^{صلوات الله عليه وآله} ដែលបានថា: «អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه وآله} មានវចនៈថា: "កាលរស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} ចូលទិវង្គត យ៉ាហ្ន៎ខ្ញុំម្នាក់បានចូលមកក្នុងនគរម៉ាឌ្វីណាស្ត" អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه وآله} បានលើកឡើងនូវសំណួរដែលយ៉ាហ្ន៎ខ្ញុំនោះ: បានសួរអាលី^{صلوات الله عليه وآله} គឺ: "អ្វីទៅពាក្យដំបូងបង្អស់ដែលអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} បាននិយាយជាមួយព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله} របស់លោក^{صلوات الله عليه وآله} កាលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} បានឡើងទៅលើហើយបានត្រឡប់ពីព្រះម្ចាស់^{صلوات الله عليه وآله} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} មកវិញ?" អាលី^{صلوات الله عليه وآله} បានប្រាប់យ៉ាហ្ន៎ខ្ញុំនោះថា: "ពាក្យដំបូងបង្អស់ដែលព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله} បាននិយាយគឺ ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} [២:២៨៥] ព្រះសាស្តាជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យគេដឹងមកពីព្រះម្ចាស់គេ ។" បុរសយ៉ាហ្ន៎ខ្ញុំថា: "ខ្ញុំមិនចង់និយាយអំពីនេះទេ ។"

قَالَ: فَقَوْلُ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ آلِهِ وَسَلَّمَ): "وَ الْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمِنٌ بِاللَّهِ" قَالَ: لَيْسَ هَذَا أَرَدْتُ. فَقَالَ: أَلَا مَرَّ مَسْتَوْرًا. قَالَ: لَتَحْبِرُنِي، أَوْ لَكُنْتُ أَنْتَ هُوَ؟

អាលី^{صلوات الله عليه وآله} មានវចនៈថា: "រស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} មានព្រះវចនៈថា: "[២:២៨៥] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[ក៏ ជឿ]ដែរ ។ ទាំងអស់គ្នាមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ ។" បុរសយ៉ាហ្ន៎ខ្ញុំបានថា: "ខ្ញុំមិនចង់និយាយអំពី នេះទេ ។" អាលី^{صلوات الله عليه وآله} មានវចនៈថា: "ចូរលោកកុំចង់ដឹងរឿងនេះ ។" បុរសយ៉ាហ្ន៎ខ្ញុំបានថា: "សូម លោក^{صلوات الله عليه وآله} ប្រាប់ខ្ញុំមក នោះមិនមែនលោក^{صلوات الله عليه وآله} ទេ ?"

قَالَ: أَمَّا إِذَا أَبَيْتَ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ آلِهِ وَسَلَّمَ) لَمَّا رَجَعَ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ، وَ الْحُجُبُ تُرْفَعُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَصِيرَ إِلَى مَوْضِعِ جَبْرَيْلَ، نَادَاهُ مَلَكٌ: يَا أَحْمَدُ قَالَ: لَبَيْتِكَ، فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ يَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ، وَ يَقُولُ لَكَ: اِقْرَأْ عَلَى السَّيِّدِ الْوَلِيِّ السَّلَامَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ آلِهِ وَسَلَّمَ): مَنْ السَّيِّدُ الْوَلِيُّ؟ قَالَ الْمَلَكُ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ.

អាលី^{صلوات الله عليه وآله} មានវចនៈថា: "បើលោកនៅតែទទួលចង់ដឹង កាលរស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} ត្រឡប់មកពីជួបព្រះ ម្ចាស់^{صلوات الله عليه وآله} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} វិញ គេបានបើករបាំងឲ្យព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} មុនព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} បានមកដល់កន្លែងយ៉ុបរ៉អ៊ីល ទេវតាបានហៅព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} ថា: "អាស្តម៉ាដ្ច អ៊ីយ ។" រស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} មានព្រះវចនៈថា: "ទូលបង្គំ^{صلوات الله عليه وآله} នៅនេះ ។" ទេវតាមានវចនៈថា: "អល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} ផ្ញើសេចក្តីគួរសមមកព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} ហើយ មានព្រះបន្ទូលប្រាប់ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} ថា: "ចូរផ្ញើសេចក្តីគួរសមទៅព្រះអគ្គមហាប្រមុខ^{صلوات الله عليه وآله} របស់ព្រះអនុរក្ស ទាំងឡាយ^{صلوات الله عليه وآله} ផង ។" រស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} មានព្រះវចនៈថា: "ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះអនុរក្ស

ទាំងឡាយ عليهم السلام នោះគឺអ្នកណា ?" ទេវតាមានវចនៈថា៖ "អាឡី صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាឡី ត្រូវលិប عليه السلام ។" 1

قَالَ الْيَهُودِيُّ: صَدَقْتَ وَ اللَّهُ، إِنِّي لِأَجِدُهُ فِي كِتَابِ أَبِي، وَ الْيَهُودِيُّ مِنْ وُلْدِ دَاوُدَ. (الغيبة للنعماني: 30 / 100)**

បុរសយ៉ាហ្វិឌីបានថា៖ "សូមស្រួចចំពោះអល់ឡោះហ្វិឌី وَجِدْ លោក صلوات الله عليه والسلام និយាយពិត ។ ខ្ញុំឃើញមានរឿង នេះនៅក្នុងគម្ពីររបស់ឪពុកខ្ញុំ ។" បុរសយ៉ាហ្វិឌីរូបនេះជាកូនចៅម្នាក់របស់ដួរដូរ عليه السلام ។»

(الغيبة للنعماني: 30 / 100)

***

الْعِيَّاشِيُّ: عَنْ سَعْدَانَ، عَنْ رَجُلٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "وَ إِن تُبَدُّوْا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوْهُ" يُحَاسِبُكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ". قَالَ: «حَقِيقٌ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَدْخُلَ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ خَزْدَلٍ مِنْ حُبِّهَا». (تفسير العيَّاشي 156 / 528: 1)**

អាល់-អ៊ែយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីសាក្តីដ្ឋាន់ តមកពីបុរសម្នាក់ តមកពីអាឡី អាប់ខុលឡោះហ្វិ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វិ وَجِدْ [២:២៨៤] ទោះបីពួកអ្នកបើកឲ្យដឹងអ្វីដែលមាននៅក្នុងចិត្តពួកអ្នកបុព្វក អ្នកបិទបាំងវាក៏ដោយ អល់ឡោះហ្វិ នឹងនាំពួកអ្នកមកទូទាត់អំពីអ្វីទាំងនោះ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបំណង អភ័យទោសឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបំណងធ្វើទណ្ឌកម្មអ្នកណាមួយ ស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ស័ក្តិសមណាស់ដែលអល់ឡោះហ្វិ وَجِدْ មិនឲ្យចូលឋាន សូតិបុគ្គលដែលមានសេចក្តីស្រឡាញ់បុគ្គលទាំងពីរនាក់នោះ (គឺបុគ្គលទីមួយនិងបុគ្គលទីពីរ) ប៉ុន្តែទម្ងន់ គ្រាប់ស្ពៃនៅក្នុងចិត្ត ។» (528 / 156: 1) (تفسير العيَّاشي)

***

عَنْ قَتَادَةَ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِذَا قَرَأَ هَذِهِ الْآيَةَ: "أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ" حَتَّى يَخْتِمَهَا، قَالَ: «وَ حَقَّ اللَّهُ، إِنَّ لِلَّهِ كِتَابًا قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ بِالْفَمِيِّ سَنَةً، فَوَضَعَهُ عِنْدَهُ فَوْقَ الْعَرْشِ، فَأَنْزَلَ آيَاتِنَ فَحَتَمَ بِهَا الْبَقْرَةَ، فَأَيُّمَا بَيْتٍ فَرَّقْنَا فِيهِ لَمْ يَدْخُلْهُ الشَّيْطَانُ». (تفسير العيَّاشي 160 / 532: 1)**

ក្នុងតារាងសុំបានថ្លែងថា៖ «ពេលវិស្វលុលឡោះហ្វិ صلوات الله عليه والسلام សូត្រអាយ៉ាសុំ [២:២៨៥] ព្រះសាស្តាជឿអ្វីដែល គេបានបើកឲ្យគេដឹងមកពីព្រះម្ចាស់គេ លុះចប់ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានព្រះវចនៈថា៖ "វាជាព្រះរាជសិទ្ធិរបស់ អល់ឡោះហ្វិ وَجِدْ ដែលព្រះអង្គ وَجِدْ បង្កើតព្រះគម្ពីរមួយ ពីរពាន់ឆ្នាំមុនបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ។ អល់ឡោះហ្វិ وَجِدْ បានដាក់ព្រះគម្ពីរនោះលើព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។ ពីរអាយ៉ាសុំត្រូវបានបើកឲ្យដឹង គឺពីរ អាយ៉ាសុំដែលបង្ហើយស៊ូរ៉ា: តួ ២ អាល់-បាក្វីរ៉ា: តួ ។ ដូច្នោះពេលគេសូត្រអាយ៉ាសុំទាំងពីរនេះនៅក្នុងផ្ទះ ណាមួយ ស្ពៃត្រូវបាន عليه السلام នឹងមិនចូលផ្ទះនោះទេ ។"» (532 / 160: 1) (تفسير العيَّاشي)

ពាក្យរាយ

- កល្យាណមិត្តគុហា [2/259].....77
- ការរួមភេទដមួយភរិយា [2/222-223].....18
- ការលែងលះគ្នា [2/226-227].....23
- ការលែងលះគ្នា [2/228] 24
- ការស្បថ [2/224] 20
- កូនចាស់ជាងឪពុក [2/259].....75
- ក៏បីល [2/13].....8
- ក៏បីល [2/258].....74
- ខ្យល់ផ្សេងៗ [2/266] 95
- ដាន់យ៉ាល់ (دانيال) [2/259] 81
- ដារុដ [2/251] 55
- ណាស់រំជាឈ្មោះមួយរបស់អាលី [2/249-251].....54
- តាឡាក់បី (ការលែងលះគ្នាបីដង) [2/229] 26
- តាឡាក់បី (ការលែងលះគ្នាបីដង) [2/230] 27
- តាឡាក់បី (ការលែងលះគ្នាបីដង) [2/231-232].....28
- ត័ក្កុត [2/257] الطَّاعُوث 72
- ត័លូត [2/247].....49
- ត័លូត [2/249].....54
- ត័លូតជាកូនចៅម្នាក់របស់ប៊ិនយ៉ាមិន [2/246-248].....49
- ទ្រព្យកូនកំព្រា [2/220] 15
- និមរូដ [2/258].....74
- នុះហ៍ [2/13].....7
- បង្កាន់ដៃមាំបំផុត ឬ ខ្សែ [2/256] 67
- បល្ល័ង្ក និង អាសនៈ (អាស់-អាវ៉ស់ العرش និង អាស់-គូរស៊ី الكرسي) 63
- ប៉ូល (Paul) អ្នកបង្កើតសាសនាគ្រិស្ត [2/258].....74
- ប៊ិនយ៉ាមិន [2/246-248].....49
- បាក់ត៍ ណាសាវ ឬ បាក់ត៍ ណាសាវ (بخت نصر) [2/259] 79
- បាបីល [2/259] 81
- បុរសយ៉ាហ្វិឌីអ្នកបង្កើតសាសនាយ៉ាហ្វិឌី [2/258].....74
- ពេលស័ឡាត់ទាំង 5 [2/238] 38
- ព្រីទ្វិកម្ម [2/275-276].....107

-ព្រឹទ្ធិកម្ម [2/277-279].....	111
-មូហាំម៉ាដជាព្រះរាជវង្សរបស់អ៊ីបរហ៊ីម [2/246-248]	54
-មូអាវីយ៉ាស់ [2/262-264].....	93
-យល់សប្តិឃើញក្បាលដៃក ជើងស្ពាន់ ទ្រូងមាស [2/259].....	82
-យ៉ាលូត [2/246-248].....	48
-យ៉ាលូត [2/249]	54
-យ៉ាលូត [2/250]	55
-យ៉ាលូត [2/251]	55
-យ៉ាស់យ៉ា ប៊ិន សាការីយ៉ា (یحییٰ بن زكريا) [2/259].....	81
-យូស៊ុហ្វ [2/246-248].....	49
-យូស៊ីអ៍ (يوشع) អ្នកស្នង់ណាប៊ីមូសា [2/246-248].....	50
-រយៈពេលរង់ចាំ គឺអ៊ីដាស់ [2/226-227]	22
-រយៈពេលរង់ចាំ គឺអ៊ីដាស់ [2/228].....	24
-រយៈពេលរង់ចាំរបស់ស្រ្តីប្តីស្លាប់គឺ 4 ខែ 10 ថ្ងៃ [2/234].....	31
-រយៈពេលរង់ចាំរបស់ស្រ្តីពេលប្តីស្បថថាមិនប៉ះពាល់ខ្លួន [2/226-227]	22
-លែងលះគ្នាបានតែពីរដង [2/229].....	25
-សម្អាតខ្នាស [2/222-223]	19
-សម័យមុននុះហ៍ [2/13].....	7
-ស៊ីស អ្នកស្នង់អាដាំ [2/13].....	8
-ស័ឡាត់កណ្តាលគឺស៊ូហ្វីរ [2/238]	38
-ស័ឡាត់ដើរ ឬ ស័ឡាត់លើខ្នងសត្វ [2/239]	41
-ស័ឡាត់ពេលច្បាំង [2/239].....	40
-ហ៊ីសគីល (حزيران) [2/243].....	44
-ហាប៊ីល [2/13]	8
-ហាប៊ីល [2/258]	74
-ហាមរៀបការជាមួយនារីកាន់សាសនាគ្រិស្តនិងសាសនាផ្សេងជាភរិយាទីពីរ ។ អាយ៉ាស់ [2/221] លើក អាយ៉ាស់ [5/5] ចោល ។.....	17
-ហាប [2/246-248].....	50
-ឡារី [2/246-248].....	49
-អល់ឡោះហ៍ទ្រង់ញាណ [2/271]	104
-អ៊ីបរហ៊ីម [2/13].....	9
-អ៊ីសម៉ាន [2/262-264].....	93
-អ៊ីសៃរី (عزير) [2/259].....	75

-អាប៊ូ បាការប្រកាសខ្លួនស្នងណាប៊ី [2/252-253].....	58
-អាយ៉ាស់ [2/234] លើកអាយ៉ាស់ [2/240] ចោល ។.....	33
-អាយ៉ាស់ក្រោយបង្អស់គឺអាយ៉ាស់ 2:281	117
-អាយ៉ាស់បន្សុទ្ធសាសនាគឺអាយ៉ាស់ 5:3	117
-អាយ៉ាស់បំផ្លែ [2/259].....	75
-អាយ៉ាស់បំភ្លៃ [2/14].....	9
-អាយ៉ាស់បំភ្លៃ [2/210].....	5
-អាយ៉ាស់បំភ្លៃ [2/257] الطَّاعُوثُ បំភ្លៃជា الطَّوَاعِيثُ	70
-អាយ៉ាស់អនុញ្ញាតឲ្យប្រយុទ្ធទល់ពួកសារ៉កទុច្ចរិត [2/252-253]	60
-អាស់ស័ហ្សាស់ (គឺអ្នកបូជាខ្លួន) [2/272-273].....	105
-អៀរមីយ៉ា (إرميا) [2/259]	75
-អៀរមីយ៉ា (ព្រះសាស្តាមួយអង្គ) [2/246-248].....	48